«БЕКІТЕМІН»
АВС+ жеке мекемесінің
меңгерушісі:___ _____Борибекова А.С.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : АВС+ жеке мекемесі
Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**
Балалардың жасы: 5 жастағы балалар
Жоспардың құрылу кезеңі: 01.09.2025-05.09.2025 жыл,қыркүйек айы, 1- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 1.09.2025**	**Сейсенбі 2.09.2025**	**Сәрсенбі 3.09.2025**	**Бейсенбі 04.09.2025**	**Жұма 05.09.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты – жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. (бестемше, роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында өз бетінше сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып,				

	асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. Аумин десең маған, Алтыннан-жағаң, Күмістен тағаң Оң жағыңнан кетпесін, Тілеуің қабыл, Мұратың асыл болсын, Аумин **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері н өткізу Үлкен шеңбер құрайық Алақанды ұрайық Күлімдесін күнде, Күлімдейік бізде Алақанды ашайық, Күннің нұрын салайық. Таза ауаны жұтайық Жүрекке жылу сыйлайық. Отбасы деген не? Тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене тәрбиесі** . Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру; жүруменжүгірудіалмастырып, заттардыңарасымен «жыланша»жүгіру; доптыжоғары,жіптіңүстіненлақтыружәнеекі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу; Қимылды ойын: Біз көңілді	**Музыка** **Ән айту.** Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету, балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу.	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден екеуденжүру; шашырап, жұппен жүгіру; бірорындатұрып,алғақарай3–4метрқашықтыққажылжуарқылы секіру. Қимылды ойын: Қуып, жылдам ұста **Сауаташунегіздері** «дыбыс» терминдері туралы бастапқы түсініктерін пысықтау.	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **Сауат ашу негіздері** Дыбыстардан сөз құрау амалымен таныстыру Қолын жазуға дайындау	**Дене тәрбиесі.** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден екеуден жүру; заттардыңарасымен «жыланша» жүгіру; доптыжоғары,жіптіңүстіненлақтыружәне екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу; бірорындатұрып,алғақарай3–4метрқашықтыққажылжуарқылы секіру. Қимылды ойын: Аққу қаздар Спорттық жаттығулар:

	балалармыз...	**Сауаташунегіздері** «дыбыс» терминдері туралы бастапқы түсініктерін жетілдіру. Дыбыстарды дұрыс, анық айтуды бекіту Қолын жазуға дайындау.	Дыбыстарды дұрыс, анық айтуды бекіту Қолын жазуға дайындау.		Самокат тебу. Оңға жәнесолғабұрылу
	Балалармен отбасытуралы әңгімелесу. **(Тіл дамыту)** Отбасы мүшелерін бүкіл параққа, бір сызықтың бойына орналыстыра бейнеленген суретті бояу **(бейнелеу іс-әрекеті)** Анама арналған білезікзатқа қарап мүсіндеу **(Шығармашылық іс-әрекет)** Үйдегі үлкен кілемді сәндейміз. Түрлі пішіндегі қағаздан таныс геометриялық элементтерден өрнек құрастыруды үйрету. **(Шығармашылық іс-әрекет)**	Үлкенге құрмет, кішіге ізет. Ересектермен және құрдастарымен өзара әрекетте мәдени мінез-құлық дағдыларын меңгерту. Отбасындағы сыйластық негіздері жайында түсіндіру. Рөлдерге еніп қарым қатынастарды сахналау. **(Көркем әдебиет)** Топтағы қуыршақтардан отбасы құрап, олардың бойларын, салмағын өлшеп салыстыру. Отбасы мүшелерінің бойының ұзындығын өлшей білуге, өсу және кемуретімен орналастыруға үйрету. «үлкен – кіші», «үлкенірек – кішірек»«Енд енсіз» деген сөздерді қолдануды үйрету. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**	Қонаққа келген отбасы мүшелеріне отбасылық газетті таныстыру. Балалардың бір-біріне жақсы тілектер айтуы. Қонақтарға тақпақтар айтқызу. Шалқан ертегісін сахналау **(Қазақ тілі)** «Ашық хатты» сәндеп суреттер салу. **(бейнелеу іс-әрекеті)**	Кішкентай көмекшілер. Ата анасына отбасында қандай көмек көрсететіні жайында сұрау. Рөлдік ойын «Анаммен ас үйде» **(Тіл дамыту)** түзу, ирек, жіңішке, жалпақ сызықтарды, түрлі көлемдегі дөңгелектерді, жақпаларды, нүктелерді ырғақты орналастыра отырып, қарапайым пішіндерден анасының алжапқышына өрнектерді салу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Анамның алжапқышына геометриялық элементтерден өрнек құрастыру. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Анам әкем және мен спорттық әулеттен іс шарасынан алған әсерлерімен бөлісу. **(Көркем әдебиет)** Балабақшада бар спорт құралдарын беттестіру және тұстастыру, жұппен салыстыру әдістерін қолдана отырып, заттарды санауға, салыстыруға үйрету **(Математика негіздері)** Ойын немесе спорт залды құрылыс материалдардан құрастыру. **(Танымдық, іс-әрекеті)**
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға

	тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	баулу бойынша жеке жұмыс	баулу бойынша жеке жұмыс	баулу бойынша жеке жұмыс	баулу бойынша жеке жұмыс
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №1	Картотека №2	Картотека №3	Картотека №4	Картотека №5
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіас ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Шалқан, мақта қыз бен мысық ертегілерін оқып беру. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату.**(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушар алары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	**«Менің әжем»** өлеңді қайталаушығарманың эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. **(Қазақ тілі)** Отбасында қанша адам бар санау,салыстыру. Математикалық терминдерді қолдана білуді, 6 саны көлеміндегі сан мен цифр туралы ұғымдарын қалыптастыру, оларды тану және атай білуді үйрету. **(Математика негіздері)**	Кітаптар қарау негізінде Отбасылық мерекелер жайында сұрау. Отан отбасынан басталады деген сөздің мағынасына түсінік беру. **(Танымдық іс-әрекет)** Біздің үйдегі заттар. Балалардың таңдауы бойынша еркін сурет салу **(Сурет салу)** Таңдауы бойынша үйдегі заттарды мүсіндеу **(Мүсіндеу)** Отбасына арналған дастархан тағам түрлерін жапсыру. Қағазға заттарды орналастыру дағдыларын жетілдіру **(Жапсыру)**	Ата аналарына арнап арнап ашық хат жасау **(Шығармашылық іс-әрекет)** Түрлі (жайяу жүргіншіге, көліктерге)жолдарды құрастырмалы материалдардан салу, бір біріне әңгімелеу **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Отбасы туралы пазлдарды жинау, логикалық ойын тапсырмаларын робототехника арқылы орындау **(Танымдық іс әрекет)** Табиғи материалдардан үйді сәндеуге арналған заттар жасау. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)**	Спорттық заттарға қарап суретін салу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Тұзды қамырдан спорт құралдарын жасау **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Геометриялық пішіндерден ойын және спорт құралдарын жапсыру. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	достарымен қарым-қатынас жасай алады , бірге, келісіп ойнауды қызықтыру	теңсіздік шығара алуды көмектесу	Ерболұлы жаңа түстер және реңктерді шығара алуды баулу	.. Русланұлы білімнің қажеттігін түсінуді көмектесу	заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыра алуды көмектесу
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Отбасының әлемі туыстық байланыс, өзінің жасын, толық аты-жөнін, тегін, ата-	Қимылды ойын «Жүгіріп өтуге үлгер» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Шалқанның мүсінін ермексаздан жасау **(Мүсіндеу)** Балалардың еркін ойыны	Үйден балабақшаға дейінгі жолда не бар. Оларды атау, сызбасын сызу **(Қоршаған әлеммен**	Қимылды ойын «Соқыр қойшы» Балалардың еркін ойыны

	анасының, отбасы мүшелерінің аты-жөнін, балабақша, топ атауын, нөмірін айта білу, үйден балабақшаға дейінгі жолды анықтау туралы түсініктерін қалыптастыру **(Қоршаған әлеммен таныстыру)** Қимылды ойын«Кегли» Балалардың еркін ойыны			**таныстыру)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. (бестемше, роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында өз бетінше сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Аталар, әжелер, әкелер мектепбімен таныстыру	Отбасылық газетті танысытыруға қонаққа шақыру	Алған әсерлерімен бөлісу.	Отбасылық мерекелер мен ойындар туралы кеңес беру.	Апта бойы жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге

					кеңес беру

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.09.2025-12.09.2025 жыл,қыркүйек, 2-апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 08.09.2025**	**Сейсенбі 9.09.2025**	**Сәрсенбі 10.09.2025**	**Бейсенбі 11.09.2025**	**Жұма 12.09.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты – жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, сүйікті ойыны туралы баланың жеке пікірін білу**(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұшақтар», «Ұқсайды-ұқсамайды» Мен ертегі кейіпкерімін сюжетті ойын. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Әр түрлі жұмсақ ойыншықтарды беру арқылы бір біріне жақсы сөздер айту. Жаңалықтарымен бөлісу.«Менің сүйікті ойыншығым» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден екеуденжүру; шашырап, жұппен жүгіру; төрттағандапеңбектеу; заттарданаттаптепе-теңдікті сақтап жүру; Қимылды ойындар: Мысық пен тышқан Аққу қаздар	**Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Сауаташунегіздері** «Сөз» және «дыбыс»терминдері туралы бастапқы түсініктерін қалыптастыру. Қолды жазуға дайындау: жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерімен таныстыру және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстауға үйрету. Сызбаларды (штрихтарды), жиектерді салуға үйрету.	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; жұппен, жүруменжүгірудіалмастырып жүгіру; заттардыңарасымен «жыланша»төрттағандапеңбектеу Қимылды ойын: Әткеншек **Сауат ашу негіздері** «Сөз» және «дыбыс»терминдері туралы бастапқы түсініктерін пысықтау. Қолды жазуға дайындау: жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерін және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстауға үйретуді жалғастыру. Сызбаларды (штрихтарды), жиектерді салуға үйрету.	**Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Сауат ашу негіздері** Сөз» және «дыбыс»і туралы бастапқы түсініктерін пысықтау. Жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстауға үйрету.	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден екеуден жүру; шашырап, жұппен жүгіру; заттарданаттаптепе-теңдікті сақтап жүру; доптыжоғары,жіптіңүстіненлақтыружәне екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу; Қимылды ойын: Тышқан ұстаушы

	«Менің сүйікті ойыншығым» ойыншықты қолына ұстап, сипаттап, не үшін жақсы көретінін әңгімелеп беру. **(Тіл дамыту)** Сүйікті ойыншығына қарап отырып бейнелеу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Сүйікті ойыншығын мүсіндеу **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Сүйікті ойыншығын қиып жапсыру **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	«Қызықты ойындар» балалар жақсы көретін ойындары туралы жай және күрделі сөйлемдерді қолдану арқылы әңгімелейді **(Көркем әдебиет)** пазлдарды жинау, логикалық ойын тапсырмалары бар ойындар ойнату **(Танымдық іс-әрекет)** Ойыншықтар арасынан жануарлар мен олардың төлдерін тауып атау. Тіршіліктерін сипаттау. **(зерттеу іс-әрекеті)**	«Ұлттық ойындармен ойыншықтар» балалардан Дене тәрбиесі іс әркетінде қандай ойындар ойнаған сұрау. Ол ойындар несімен ерекше екенін сұрау. Шағын сипаттау және хабарлау әңгімелерді құрастыруға үйрету **(Қазақ тілі)** Ұлттық ойындар мен ойыншықтардың суретін салу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Ұлттық ойындар мен ойыншықтарды тұзды қамырдан мүсіндеу **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Ұлттық ойындар мен ойыншықтарды түрлі түсті қағаздан қиып жапсыру **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	«Мен жасаған ойыншық» Ойыншықтарды қолдан жасауға бола ма? Болса қалай жасаймыз? Ойыншықтар бізге қайдан және қалай келеді? Деген сұрақтар қою арқылы бірізді және нақты айтуға үйрету. **(Тіл дамыту)** Менің сүйікті кейіпкерім. Ойыншықтардың ішіндегі кейіпкерге тоқталып, адамдар арасындағы қарым қатынастыәңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді, эпитеттерді, теңеулерді қолдануға үйрету **(Қазақ тілі)** Балалардың жасаған ойыншықтарын «үлкен – кіші», «үлкенірек – кішірек», Сөздерімен сипаттау. Ойыншықтардың салмағын өлшеміне қарай алдымен қарама-қарсы көрсеткішпен тең және тең еместігін алақанына салып өлшеп анықтауға	«Ойыншық дүкені» қандай болады. Олар несімен ұнайды әңгімелеу. Саханалау. «Ойыншық дүкенінде» **(Көркем әдебиет)** «Бестемше», «пазылдар» ойнату **(Математика негіздері)** Құрастыру материалдарынан ойыншық дүкенін құрастыру. **(Танымдық, іс-әрекеті)**

				үйрету **(Танымдық іс-әрекет)**	
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).**				
Серуен	Картотека №1 Табиғи және қалдық материалдардан ойыншық жасау. **(Танымдық, іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «аюлар мен аралар» Балалардың еркін әрекеті.	Картотека №2 Қағазды түрлі бағытта бүктеу арқылы ұшақ жасау. Ұшақты ұшырып ойнау. **(Танымдық іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «тракторшылар» Балалардың еркін әрекеті.	Картотека №3 Ұлттық ойын «Ханталапай», «Орамал тастамақ» және т.б ойындармен танысытыру **(Танымдық іс-әрекет)** Балалардың еркін әрекеті.	Картотека №4 Күзде табиғаттағы маусымдық өзгерістерді байқау арқылы ойыншықтарын киіндіру, серуенге алып шығу **(Қоршаған әлеммен таныстыру)** **Қимылды ойын** «сақина жасыру» Балалардың бастамасымен еркін әрекеттер.	Картотека №5 Басқа топтарға қонаққа барып жаңа ойыншықтармен танысу **(Танымдық іс-әрекет)** **Қимылды ойын** «асық ойыны» Балалардың бастамасымен еркін әрекеттер.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) (**мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)**				

	Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Орыс халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, Сауықтыруш аралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Әскер ойыншықтарды көрсету арқылы ел қорғаудың ардақты міндет екендігін түсіндіру арқылы Қазақстан Республикасы әскері туралы түсініктерін кеңейту **(Қоршаған әлеммен таныстыру)** Ойыншықтарды түрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі,	Тақпақты жаттау **Менің ойыншықтарым** Бауыржан Жақып Сылдыр сылдыр сылдырмақ Шақырады сылдырлап Қарайды қуыршақ Қарайды құлыншақ **(Қазақ тілі)** Сүйікті ойынын немесе ойын құралының суретін салу. **(Сурет салу)** Сүйікті ойынын немесе ойын құралын	«Алтын сақа» ертегісін оқып беру.Эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. Кейіпкерлерді сомдау арқылы ойындар **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** 6 саны көлеміндегі сан мен цифр туралы ұғымдарын пысықтау. Асықтарды санау. Цифрларға қарай асықтардың сандарын сәйкестендіру.	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан ойыншық жасау **(Танымдық, іс-әрекеті)** Өзінің жасаған ойыншығының суретін салу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Ою өрнектермен ойыншықтарды сәндеу **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Өзінің ойыншығына қағаздан қиып заттар жасау.	Ойыншық дүкенін бейнелеу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Әр бірі ойыншық жасап, дүкен сөресіне орналастыру. Ұжымдық жұмыс **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Ойыншық дүкенінің иесіне ашық хат дайындау. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Ойыншықтар туралы әңгімелеу, жаңа сөздерді пысықтау. **(қазақ тілі)**

	материалы, қолданылуы) салыстыра білуге үйрету **(Математика негіздері)**	ермексаздан мүсіндеу **(Мүсіндеу)** Сүйікті ойынын немесе ойын құралын түрлі түсті қағаздан қиып жапсыру. **(Жапсыру)**	«Бестемше» ойынын таныстыру **(Математика негіздері)**	**(Шығармашылық іс-әрекеті)**	
Балалармен жеке жұмыс	заттардың ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтай алуды көмектесу	спорттық ойындар мен жаттығуларда белсенділікпен ат салысуды үйрету	сурет салуда әртүрлі техниканы қолдана алуды машықтандыру	еңбек етуде, шығармашылық әрекеттерде жақсы нәтижеге жетуді ұмтылдыру	ана тіліндегі барлық дауысты дыбыстарды анық айтуды талпындыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**.				
Серуен	дауыс ырғағымен мәнерлей оқу. **Менің ойыншықтарым** Бауыржан Жақып Сылдыр сылдыр сылдырмақ Шақырады сылдырлап Қарайды қуыршақ Қарайды құлыншақ **(Қазақ тілі)** **Қимылды ойын** «аюлар мен аралар» Балалардың еркін әрекеті.	**Қимылды ойын** «белбеу тастау» Балалардың еркін әрекеті.	Асықтардан не құрастыруға болады. Балалардың шығармашылығымен құрылыстар құрастыру **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ» Балалардың еркін әрекеті.	Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				

Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. (бестемше, роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында өз бетінше сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Балалардың сүйікті ойыншықтарын біледі ма сұрау	Үйде ойнайтын ойыны мен ойыншығы туралы пікір алмасу	Қандай ұлттық ойындар ойнату керек кеңес беру	Жасаған ойыншықтарын көрсету	Аталар, әжелер, әкелер мектебінің жұмыстарын пысықтау

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : АВС+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 15.09.2025-19.09.2025 жыл,қыркүйек айы, 3- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 15.09.2025**	**Сейсенбі 16.09.2025**	**Сәрсенбі 17.09.2025**	**Бейсенбі 18.09.2025**	**Жұма 19.09.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан өз отбасы жайлы айтып беруге тарту **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңесберу	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың мінезіндегі өзгерістер туралыәңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас				

	қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеу. «Бәрін білгім келеді», «Менің сүйікті кітабым», «Менің сүйікті кейіпкерім» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; бір орында тұрып,алға қарай3–4метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру; заттардан аттап тепе-теңдікті сақтап жүру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру. Қимылды ойын: Біз көңілді балалармыз Спорттық жаттығулар: Самокат тебу. Оңға жәнесолғабұрылу.	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **Сауаташунегіздері** «Сөз» және «дыбыс» туралы түсініктерін пысықтау.Жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру; жұппен, жүру мен жүгіруді алмастырып жүгіру; допты жоғары,жіптің үстінен лақтыружәне екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу; Қимылды ойын: Мысық пен тышқан Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетінше екі дөңгелекті велосипед тебу. **Сауат ашу негіздері** Сөз" және "дыбыс" туралы түсініктерін пысықтау. Жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстау дағдысын жетілдіру	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **Сауат ашу негіздері** Сөз" және "дыбыс" туралытүсініктерін пысықтау. жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; жұппен, жүруменжүгірудіалмастырып жүгіру; бір орында тұрып,алға қарай 3–4 метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру. Қимылды ойын: Аққу қаздар, Тышқан ұстаушы

	Топқа ата-аналар қонаққа келеді. Балаларға арналған кітаптарды сыйлайды. Балалар кітаптарды қарап шығады, кітаптар не туралы екенін әңгімелейді. **(Тіл дамыту)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, балалардың мазмұндауын үйрету. **(Қазақ тілі)** Кітаптарды санау, беттестіру арқылы биіктігі бойынша, қалыңдығы бойынша салысытыру. **(Математика негіздері)**	«Кітап неден жасалған?» балалардың өз ойларын айту, тәрбиешінің әңгімесінің жалғасы мен соңын ойдан шығара білуге үйрету. **(Көркем әдебиет)** Табиғи қалдық материалдарымен өздерінің жасаған кітаптарын сәндеу. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Қазақстан аумағында мекендейтін жануарлар мен олардың төлдеріне тән белгілерді атай алу және ажырату дағдыларын кітаптардан қарау арқылы үйрету. **(танымдық іс-әрекет)**	«Менің сүйікті кітабым» Балалармен отбасында оқыған кітаптарын талқылау. Негізгі ойды дұрыс жеткізуге, монологтық ойларын байланыстырып құра білуге үйрету. **(Қазақ тілі)** Балалардың өздеріне кітап оқуға мүмкіндік беру. Кітап суреттеріне қарап, өздері оқып жатқан кейіп танытып,эмоционалды-бейнелік мазмұнын бере білуді үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	«Кітаптағы кейіпкер» Топқа ертегі кейіпкерлері келеді, балалар сәлемдесіп, қай кейіпкер екенін, қай кітаптан екенін табады. Бірлесіп кейіпкерлер ұсынған ойындарды ойнайды. Кейіпкерлердің кітаптағы сөздерін тауып, жалғасын айтады. **(Тіл дамыту)** Кейіпкерлерге қарап суреттерін салу, мүсіндерін жасау, оларға естелік ашық хат дайындау. **(Бейнелеу іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті)** Бірлесіп көңілді әндер орындау. **(музыка)**	«Кітаптар жәрмеңкесі» Апта бойы балалардың жасаған кітаптарынан жәрмеңке ұйымдастырып, басқа топтардың балаларын шақырып тамашалату. Кіші топтан келген балаларды кітап жасау шеберханасына шақырып, кітап жасауды үйрету. **(Көркем әдебиет)** Келген балалардың қалауы бойынша кітапты сәндеу, ермексаз немесе тұзды қамырдан мүсіндеу және түрлі түсті қағаздарды қиып өрнектеп сіндеу жұмыстарын үйрету.**(Бейнелеу іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті)**
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс

Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №6 Өзінің жасын, толық аты-жөнін, тегін толық атай білуді қалыптастыру. Өздерінің жасап жатқан кітаптарына жасын жаза білуін қалыптастыру. **(Қоршаған әлеммен таныстыру)** Қимылды ойын «Арқан тарту»	Картотека №7 Ұсынылған әр түрлі суреттерге қарап гүлдер, көкөністер, жемістер, ойыншықтар, күрделі емес сұлбаларды өздеріне тән ерекшеліктерін бере отырып салу дағдыларын қалыптастыру **(Сурет салу)** Ұсынылған әр түрлі суреттерге қарап гүлдер көкөністер мен жемістерге тән ерекше бөліктерді бейнелеуде барлық қол білектері мен саусақтарын дұрыс қозғалту техникасын сақтай отырып,мүсіндеу **(Мүсіндеу)** Ұсынылған әр түрлі суреттерге қарапқағазға заттарды орналастыру дағдыларын үйрету **(Жапсыру)** Қимылды, еркін	Картотека №8 Табиғи материалдардан ұсақ кітапшалар дайындай білуге үйрету. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Кітаптардан өсімдіктердің жаңа түрлерімен таныстыру: атауы, сыртқы түрі, құрылысы, күтім жасау тәсілдерін үйрету, жасап көру. **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Арқан тарту»	Картотека №9 Кейіпкерлермен бірге далаға шығу, қимылды ойындар ойнау. Дайындаған жұмыстарын сыйға беріп қоштасу. Қимылды ойын «Арқан тарту», «Асық ойыны»	Картотека №10 Балалар арасындағы қарым қатынастың қандай болғандығы, қандай сезімдер алғанын бөлісу. Дұрыс қарым қатынас ережелерін құру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың дербес әрекеттері, ойындары

		ойындар			
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Ереже айту. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыруш аралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер)	Қағазды ортасынан бүктеу арқылы өз кітапшасын жасау. **(Танымдық іс-әрекеті)** Жасап жатқан кітаптарын сәндеу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Кітаптың мүсінін ермексаздан жасау **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Жасап жатқан кітаптарына өрнектер, сәндік пішіндер жапсыру	Балаларға әр түрлі суреттер ұсыныпбір-бірімен байланысқан сюжет бойынша ертегі кітабын құрастыруын үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Заттың кеңістікте орналасуын үйрету. Оң, сол, алға, артқа, жоғары, төмен ұғымдарын дидкатикалық ойын карточкаларын ойнату. **(Танымдық іс-**	Сандар түрлі жиындардың көрсеткіштері екендігі және жиын түрлі элементтерден құрылатындығы жайлы түсінігін дамыту. Топтағы кітаптарға қарап, ішіндегі суреттері бойынша әр түрлі жиындар жасау. **(Математика негіздері)** Сүйікті кітабынан бейнелер салу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)**	Бүгінгі келген қонақтарымыздың айырмашылықтарын атау. Олардың қайсысы үлкен кіші екенін ажырату. Топтан кейіпкерлердің ойыншықтарын алып салыстыру.**(зерттеу, танымдық іс-әрекет)** Барлық ертегі кейіпкерлері сыйатын достық үйін құрастыру материалдарынан құрастыру.**(Танымды**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(қазақ тілі)** Жасаған іс әрекеттерін санау, салыстыру**.** Ерекше ұнаған құрылысты қайталап құрастыру. **(Танымдық, іс-әрекеті)**

	(Шығармашылық іс-әрекеті)	**әрекеті)**	Сүйікті кітабына қарап заттар мүсіндеу. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Сүйікті кітабындағы заттарды қиып, жапсырып жасау. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	**қ, іс-әрекеті)**	
Балалармен жеке жұмыс	теңсіздік шығара алуға көмектесу	сұрақтарды дұрыс қоя алмайды, қысқаша немесе толық жауап беруге талпындыру	сурет салуда әртүрлі техниканы қолдана алуға көмектесу	кітаптарға қызығушылық танытуға баулу	қайшы мен желімді дұрыс қолдануды үйрету
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Кітап жасау шеберханасының жұмысы Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Бүрге» Кітап жасау шеберханасының жұмысы Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «кетті кетті» Кітап жасау шеберханасының жұмысы Балалардың еркін ойындары	Балалармен ертегі кейіпкерлері мекендейтін жерлер туралы әңгімелесу. Балабақша ауласының қай жерінде олар мекендеуі мүмкін жерлерді табу.**(Қоршаған әлеммен таныстыру)**	Қимылды ойындар «түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу,				

(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Ұйымдастырылып жатқан мектептер туралы ата аналардың пікірін, ұсыныстарын тыңдау.	Балалардың жасап жатқан кітаптарына көмектесуін сұрау.	Балалармен бірге кітап оқуды ұсыну	Сүйікті ертегі кейіпкерлерінің сөздерін бірге жаттау	Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білімберуұйымы: **«ЕРКЕ-АЙ»**

Топ: мектепалды топ **«Айгөлек»**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 22.09.2025-26.09.2025 жыл,қыркүйек айы, 4-апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 22.09.2025**	**Сейсенбі 23.09.2025**	**Сәрсенбі 24.09.2025**	**Бейсенбі 25.09.2025**	**Жұма 26.09.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан балабақшаға келе жатқанда табиғаттан қандай өзгерсітер байқаны туралы жеке жеке сұрау **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың мінезіндегі өзгерістер туралы, ауа райының өзгеруіне байланысты киінуі туралы әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Күн және жаңбыр», «Бақшада не өседі?», «Ұшты ұшты» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қыркүйек айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеу. Терезеден табиғатты бақылау, күнделікті ауа райына байланысты табиғат бұрышында суреттерді ауыстыру. «Алтын күз» дегінді қалай түсінетіні, неге жапырақтар түсін өзгертеді, неге олар түседі тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру; заттардың арасымен «жыланша» төрт тағандап еңбектеу; допты жоғары,жіптің үстінен лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын	**Музыка** Музыкаға сәйкес орындалатын би қимылдарын білуді; би қимылдарының элементтерін жеңіл, еркін орындауды; қозғалыс бағытын музыкалық фразаларға сәйкес өзгертуді үйрету. **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; шашырап жүгіру; бір орындатұрып,алға қарай 3–4метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру; заттардан аттап тепе-теңдікті сақтап жүру	**Музыка** **Билер.** Музыкаға сәйкес орындалатын би қимылдарын білуді; би қимылдарының элементтерін жеңіл, еркін орындауды; қозғалыс бағытын музыкалық фразаларға сәйкес өзгертуді үйрету.	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру; заттардың арасымен «жыланша» төрт тағандап еңбектеу; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру Қимылды ойын: Қуып, жылдам

	алмастыру) қағып алу; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру Қимылды ойын: Табан балық және шортан; Мысық пен тышқан	қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету, балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу. **Сауаташунегіздері** «Сөз» және "дыбыс" туралы түсініктерін пысықтау. Жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстау дағдысын пысықтап, таяқшалар, домалақтар салдыру	Қимылды ойын: Жүгіріп өтуге үлгер Спорттық ойын элементтері: Баскетболэлементтері. Кеудетұсынанекіқолым ендоптыбір-бірінелақтыру.Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру. **Сауаташу негіздері** Сөздегі дыбыстарды атау, ажырату. Қаламды, карандашты дұрыс ұстау дағдыларын пысықтау.	**Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету, балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу. **Сауат ашу негіздері** «Сөз» және "дыбыс" туралытүсініктерін пысықтау. жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау және қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстау дағдысын қалыптастыру	ұста Спорттық ойын элементтері: Баскетбол элементтері.Кеуде тұсынан екі қолымен доптыбір-біріне лақтыру.Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру.

	«Ертегілер елінде» Балалардан қандай ертегілер білетінін, ертегілерді қайдан қарауға болатынын сұрау. диалог түрінде сөйлеуге үйрету. Таныс ертегіні сахналау. **(Тіл дамыту)** Ертегі кейіпкерлерін санау, салыстыру. **(Математика негіздері)** Ертегідегі ғимараттарды құрастыру материалдарынан құрастыру. **(Танымдық, іс-әрекеті)**	«Қазақ ертегілері» Балаларға қазақ халық ертегілерін оқып беру. Мультфилімін көру. (ер төстік, алпамыс батыр, жыл басына таласқан хайуанаттар, алдар көсе, қаңбақ шал және т.б) **(Көркем әдебиет)** Өздеріне ұнаған ертегіні бейнелеу **(Сурет салу)** Өздеріне ұнаған ертегінің кейіпкерлерін қиып кітапшаға жапсыру **(Жапсыру)**	«Әлем ертегілері» балаларға кітаптардан ертегілерді таныстыру, сөйлейтін электронды кітаптар арқылы ертегі тыңдауды үйреті.**(Қазақ тілі)** Кейіпкерлердің киімдерін киіп ертегілерді сахналау**. (Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Кітаптарды санау, салыстыру, өз ойларынан ойындар құрастыру. **(Математика негіздері)** Ғажайып әлемді қиялдау бойынша құрастыру**. (Танымдық, іс-әрекеті)** Ғажайып кейіпкерлердің суретін салу **(Бейнелеу іс-әрекеті)**	Менің ертегі әлемімде. Ойдан ертегі құрау.бірізділікті сақтай отырып, көңіл-күймен, қисынды мазмұндауға үйрету **(Тіл дамыту)** Әр түрлі табиғи заттардан топты сәндеу, орталықтардың заттардың, сөрелердің орнын ауыстыруға жағдай жасап, көмектесу. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ертегі әлемін жасау үшін сәндік заттарды бейнелеу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Қағаздарды қиып, сәндік заттар, ұжымдық жұмыстар жасап топты ертегі әлеміне айналдыру. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Театрға саяхат. Балаларды ертегі қойылымын тамашалатуға алып бару. Онда не көргендерін ретімен, асықпай айтып беру. **(Көркем әдебиет)** Театрда көрген кейіпкерін бейнелеу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Кейіпкердің мүсінін жасау. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Қағаздардан қиып жапсыру. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**				
Серуен	Картотека №9	Картотека №10	Картотека №11	Картотека №12	Картотека №13

	Тірі және өлі табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту, "өлі табиғат" заттары қай ертегіде кездеседі анықтау. (тас, су, жел, күннің көзі, жаңбыр). **(Қоршаған әлеммен таныстыру)**	Өздеріне ұнаған ертегінің элементтерін ермексаздан жасау. **(Мүсіндеу)** Балабақша ауласында түскен ағаштармен жапырақтарды жинау, ағаштар мен гүлдерге күтім жасау **(еңбек іс әрекеті)**	Ғажайып әлемнің табиғаты қандай болады, ауладағы ағаштармен табиғатқа қарап сипаттау. **(зерттеу іс-әрекеті)** Ғажайып заттар жасау. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Саханалау. Балаларға рөлдерді өз қалаулары бойынша бөліп беріп, өздері ойлап шығарған ертегіні саханалау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** тұзды қамырдан заттар жасап, бояп, топты ертегі әлемі етуге атсалысу. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Қимылды ойындар. Еркін ойындар**.**	Театрда болатын заттар туралы, ол жерде еңбек ететін мамандар туралы ақпарат беру. Еңбегін бағалауды үйрету. **(Қоршаған әлеммен таныстыру)** Қимылды ойындар. Еркін ойындар.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) (**мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Ереже айту. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды кітаптан ертегі қойып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыруш аралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер)	Ертегі кейіпкерлерін салу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Кейіпкерлердің қолданатын заттарын мүсіндеу **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Ертегі кейіпкерлеріне арналған ашық хат сәндеу. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Балалардың қалауы бойынша, ертегі кейіпкерлерінің киімдерін киіп, рөлдерді сомдау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Кейіпкерлерге арналған тапсырмалар дайындау. Балалар кейіпкерлерге тапсырма беріп оны орындатып ойнайды. **(танымдық іс-әрекет)** Әр түрлі қамалдар, үйлерді құрастыру материалдарынан, табиғи қалдық заттардан құрастыру **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)**	Ғажайып заттарды ойдан шығарып, қиып жапсыру. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Топтағы сәндеуге арналған заттарды санау, кері санау. Сандардың көршісін табу. Топтағы сандарды танып атау. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Топтағы әдемілікті, жасалған жұмыстарды қарап, байқап, тамашалау. Әр жасалған заттың қандай еңбекпен келгенін түсіндіру. Айналасындағы заттарға қамқорлық таныту. **(Қоршаған әлеммен таныстыру)**	Театрда көрген білген заттарының түсі, пішіні, өлшемі, саны бойынша бөлу санау, салыстыру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Апта бойы үйренген жаңа сөздерін карточкаларға қарап естеріне түсіру, жаттап пысықтау **(Қазақ тілі)** Топта сахна жасаймыз. Топтағы бар заттармен сахна құрастыру **(Танымдық, іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	айтылуы және дыбысталуы ұқсас дауыссыз дыбыстарды анық айтуды үйрету	мазмұнның бірізділігін сақтай отырып, шығарма мазмұнын қайталап айтуға үйрету	тура және кері санауды үйрету	өз істерін жауапкершілікпен орындауға тырысуға үйрету	тәртіп ережелерін үйрету
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	Ертегідегі ғимараттарды құрастыру материалдарынан құрастыру. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Қимылды ойындар. «Ұшты ұшты»	Балабақша ауласындағы табиғатты, табиғи құбылыстарды ертегідегі табиғатпен салыстыру. **(Қоршаған әлеммен таныстыру)**	Қимылды ойындар. Ғажайып заттар жасау. (Шығармашылық іс-әрекеті) «Хан талапай» Еркін ойындар.	Айналасындағы заттарға қамқорлық таныту. **(Қоршаған әлеммен таныстыру)** Қимылды ойындар. «Арқан тарту»	Кейіпкерлердің айтқан сөздерін, іс әрекеттерін қайталап кейіптену. Өздері жасаған сахнада ойнау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**

	Еркін ойындар.			Еркін ойындар. .	Қимылды ойындар. «Асық ойыны» Еркін ойындар.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын: «Күн және жаңбыр», «Бақшада не өседі?», «Ұшты ұшты» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Баласының сүйікті ертегісі туралы ақпарат беру	Қазақ ертегісін оқып беруін ұсыну	Әлемдік ертегі оқып беруін ұсыну	Баласының ойдан құрастырған ертегісін сұрауды ұсыну.	Апта бойғы жасаған жұмыстардан алған әсерлерін сұрау.

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР

Қыркүйек айы (1-кешен – 1-15 жұлдызы)

1. Тізбекте қатарымен тұру және жүру. Аяқ үшымен жүру, қолды белге ұстау. 2. Жеңіл аяқ ұшымен жүгіру. 3. Жүру және звеноға бөлініп тұру.

4. Б.Қ. қолды белге ұстау, аяқ арасын алшақ ашып тұру, қолды жанға созу, жоғары көтеру, аяқ үшымен тұру, қолды жанда ұстау, б.қ. 7-8 рет қ.

5. Б.Қ. қолды желкеде саусақты айқастырып ұстап, аяқ арасын алшақ ашып тұру, кеудені оң жаққа бүру, қолды екі жанда ұстау, б.қ. келу, сол жақта қайталау 8 рет.

6. Б.қ. қолды төмен түсіріп, аяқ арасын алшақ ашып тұру, қолды жанға созу, оң аяққа еңкейіп, қолды аяқ ұшына тигізу, б.қ. келу, сол жақта қайталау.

7. Б.қ.өкшені қосып аяқ үшын ашып, қолды белге қойып тұру, Қолды алға созып отыру, тұру, б.қ. келу, 6-8 рет қ.

8. Б.қ.өкшені қосып аяқ ұшын ашып тұру, қолды төмен түсіріп тұру, оң аяқты жанға, қолды жанға ұстау, оң қолды төмен түсіру, сол қолды жоғары көтеру, екі қолды да жанға ұстау, оң аяқты қосып, б.қ. келу, сол жақта қайталау 8 рет.

9. Б.қ. аяқ ұшын ашып, өкшені қосып қолды белде ұстап тұру. Оң аяқты алға созып, аяқ ұшын қою жанға, артқа созу, б.қ- келу, сол жақта қайталау 6-8 рет.

10. Б.қ. өкшені қосып аяқ ұшын ашып тұру, қолды төмен түсіріп тұру, секіріп аяқ арасын ашу, қолды жанға ұстау секіріп аяқ арасын қосу, б.қ. келу, 6-8 рет. 11. Колоннада бір қатармен жүру.

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Арқан тарту

Ойынға қажетті құрал: екі тұзақталып байланған ұзындығы 7-8метр жіп немесе арқан.

Ойынның тәртібі: ойыншылар қарама-қарсы жаққа қарап жүрелеп отырады да, арқанның байланған ұшын мойнына салып, екі қолтықтың астынан өткізеді. Төрешінің белгісі бойынша әр ойыншы қарсыласын өз жағына қарай тартуға тырысады. Белгілі межеге қарсыласын кім бұрын тартып жеткізсе, сол ұтқан болады

Асық ойыны

Негізінен ер балаларға тән. Асық ойнау үшін керекті құралдың ең негізгісі – сақа. Әдетте оны үлкен оңқай асықтан шіге жағынан қорғасын құйып ауырлатып, тәйке жақ табанын, шіге жақ бетін тегістеп, оң қолға ұстап асық атуға ыңғайлап жасайды. Асық ойынын жаздыкүні тақыр жерге ойнайды. Бір-біріне қарсы екі бала не бірнеше бала екі топқа бөлініп ойнаулары мүмкін. Ойынның негізгі шарты бір-бірінен асық ұту. Асық ойынының үштабан және алты атар деп аталатын өте кең тараған түрлері болған. Үштабан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оған әр ойыншы бір-бірден арасын сиректеу етіп кеней тігеді. Содан соң ойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуі жиып иіреді. Кімнің сақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді. Сақасымен тігулі кенейді атып, үш табаннан артықтау жерге жіберу керек. Үш табаннан кем, не болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасы шыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткенше созылады.

Белбеу тастау

Көбіне ер балалар ойнайтын ойын. Далада, ашық алаңқайда немесе кең бөлмеде ойнауға болады. Қатысушылар саны

шектелмейді.

Ойынның шарты: ойын ойнаушылар шеңбер құрай дөңгелене отырады. Ойын бастаушы ортаға біреуді шақырады. Ойынға алдын-ала белбеу не есілген сүлгі даярланады. Артына қолын жасырған ойыншылар белбеуді бірінен соң біріне өткізе бастайды. Сөйтіп, белбеу әр бағытта қолдан қолға өтеді. Мұның өзі ортада тұрған кісінің зейінін басқаға аудару мақсатында жасалады. Ыңғайы келген сәтте ойнаушылардың бірі ортадағы кісінің арқасынан ұрып қалып, белбеуді көрсетпей басқа біреуге бере қоюы тиіс. Егер ортадағы ойыншы белбеуді қағып қалса, екі ойыншы алмасады, ал ұстай алмай қалса ойын әрі қарай жалғаса береді.

Кетті-кетті

Ойынға қатысушылар санына шек қойылмайды. Ойын қыста үйде, жазда таза ауада ойналады. Ойын қажетіне орамал, қолғап, басқа да ұсақ бұйымдар жарай береді.

Ойын шарты: Ойыншылар тізесін сәл көтеріп бір-біріне жақын айнала отырады. Бастаушының белгісі бойынша ойнаушының бірі орамалды көрсетпей екінші біреуіне береді. Ойын осылай жалғаса береді. Ойнаушылардың сырт жағында ескен сүлгі не жіп ұстап тұрған кісіге орамал көрінбеуі тиіс. Оның зейінін басқа нәрсеге аударып, жаңылдыру үшін ойыншылар «әне кетті, міне кетті» деп шуылдап отырады. Егер ойын жүргізуші орамалды ұстаған адамды дер кезінде байқап, оны ұрып қалса, екеуі орын алмасады. Ал, егер қателессе ойыннан шығып қалады немесе бастаушының яки кез келген ойын мүшесінің тілегін орындайтын болады.

Орамал тастау

Ойын шарты: ойынға қатысушылар екі топқа бөлініп, арақашықтығы 5-15 метрдей жерге барып, бір-біріне қарама-қарсы қатарға тұрады.

Ойынның әділ қазысы келген жақтың ойыншысының біріне орамал (әлде сүлгі) ұсынады. Ол өз кезегінде екінші топтағы ойыншылар жаққа барып, орамалды елеусіздеу етіп, бір ойыншының аяғына тастауға тырысады.

Сөйтеді де өзі дереу орнына жетуге асығады. Аяқ астына орамал (сүлгі)тасталған кісі, сол бойда ананы қуып жетіп, орамалмен ұруға тырысады. Сүлгі тастаған ойыншыны ұрып үлгерсе, оны өз тобына әкеліп қосады. Үлгіре алмаса өзі сол жақта қалып қояды.

«Не жедім, тауып ал»

Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.

Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау.Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою.

Көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт». Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Ақсерек-көксерек.

Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді,қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам.

1-ші топ. Ойынды бастайды: Ақсерек-ау ақ серек

Бізден сізге кім керек.
2-ші топ Ақсерек –ау ақ серек
Жаман-жаман (бала аты) керек
Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады,өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.

Қыз –қуу

Балалар арасынан бір ер бала,бір қызды(ағаш атпен) қуады. Бала қызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала да қуады қай бала бұрын жетіп қыз қолын ұстаса сол бала жеңіске жетеді.

Түйілген орамал.

Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1,2,3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады.

Сақина жасыру

Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен,ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 29.09.2025-03.10.2025 жыл,қазан айы, 1- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 29.09.2025**	**Сейсенбі 30.09.2025**	**Сәрсенбі 01.10.2025**	**Бейсенбі 02.10.2025**	**Жұма 03.10.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу. Балалармен әңгімелесу, демалыс күндерін қалай және қайда өткізгендерін сұрау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, жазғы демалысы қалай өткені туралы жеке пікірін білдіруге тарту **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Демалыс күндерін қалай және қайда өткізгендері туралы әңгімелесу				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау)**Балалармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі	Қазан айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені				

жаттығу	**(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілідіру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)**Кезекшілік жұмысын ұйымдастыру. Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды пысықтау. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтуға дағдыландыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері «Жүректенжүрекке» Біздіңтоптаұлқыздар, Тату-тәттіойнаймыз. Айналаға, бар адамға Тек мейірімсыйлаймыз. Балалардансезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білу, бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Жүру,аяқтың ұшымен жүру; Тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; Кедергілерарасынанеңбектеу;допты бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; Қимылды ойын: Кімнің тобы тез жинақталады? **Тіл дамыту** «Күзгі бақ өнімдері» туралы не білетіндерін сұрау. Балалардың не білгісі келетінін анықтау. Негізгі ойды дұрыс жеткізуге, монологтық ойларын байланыстырып құра білуге үйрету. Әр	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **Көркем әдебиет** Күзгі өнім көкөністер туралы әңгімелесу. Көкөністер туралы ертегі оқып беру. Шығармалардың эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. **Сауат ашу негіздері** Сөз" және "дыбыс" терминдері туралы	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Жүру,аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; Тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; Қимылды ойын: Қу түлкі Спорттық жаттығулар: Велосипед, самокат тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетіншеекідөңгелекті велосипедтебу.Оңға жәнесолғабұрылу.	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **Тіл дамыту** Жемістердің суретін қарау. Олардың ерекшеліктері туралы айтып беру. Сүйікті жемісі туралы білетін тақпақтарын айтқызу. Дыбыстарды дұрыс, анық айтуды бекіту, айтылуы және дыбысталуы ұқсас дауыссыз г – ғ, л – р, ж – з, с – з, ж – ш, н – ң, х – h дыбыстарын естуі	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың ұшымен, аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; допты бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; Қимылды ойын: Кім жылдам? **Көркем әдебиет** Қарашы **күз** келді, **күз** келді

	түрлі ойыншықтарды пайдаланып, өз ойларынан күзгі бақ туралы ертегі құрау. **Математика негіздері** "Бір" деген ұғым – бір ғана заттың санын ғана емес, сонымен қатар бір топтың жиынтығын да білдіретіндігін таныстыру. Күзгі бақ өнімдерінің ішінен бір біреуден таңдау. Оны таразыға салып салыстыру **Қоршаған әлеммен таныстыру** Күзде табиғаттағы маусымдық өзгерістерді байқауға, айырмашылықтарын ажырата білуге үйрету. Күз ерекшеліктері туралы фильм көру. Жапырақты зерттеу.	бастапқы түсініктерін қалыптастыру. қолды жазуға дайындау: жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерімен таныстыру **Сурет салу мүсіндеу Жапсыру, құрастыру** Бейнені айқындау құралдарын, ересектердің еңбегін, қоғамдағы оқиғаларды қолдана отырып, балаларды табиғаттан алған әсерлерін көрсете білуге үйрету. Ертегі желісі бойынша ұжымдық сурет салу, көкөністерді қиып жапсыру және мүсіндерін жасау. Құрастыру ойыншықтарымен ойын .	**Сауат ашу негіздері** Сөз" және "дыбыс" терминдері туралы бастапқы түсініктерін қалыптастыруды жетілдіру.Қолды жазуға дайындау: жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру **Қазақ тілі** Сөздік қорын зат есімдермен, етістіктермен, сын есімдермен,сан есімдермен, үстеулермен, жұрнақтар және жалғаулармен байыту; **Математика негіздері** Көрнекілік негізінде 2, 3, 4, 5, 6 санының пайда болуымен таныстыру. 7 көлеміндегі санды тура және кері санауға үйрету. Көкөністерді санау. Кері санау. «Артығын тап» дидактикалық ойынын ойнау. Карточкалардағы тапсырмаларды орындау.	бойынша ажыратуға және анық айтуға үйрету **Сауат ашу негіздері** балаларды сөздегі дыбыстардың бірізділігін белгілеуге үйрету қолды жазуға дайындау: жазу кезінде арқаны дұрыс ұстау ережелерімен таныстыру **Қоршаған әлеммен таныстыру** Бөлме (топта бар) өсімдіктерінің жаңа түрлерімен таныстыру: атауы, сыртқы түрі, құрылысы, күтім жасау тәсілдері. Бірлесе күтім жасау.	Жапырақ жауыпты іздерді. Құс біткен керуен тізеді, Қара бұлт қабағын түйеді.деп тақпақты оқып.Балалардың дауыс ырғағымен мәнерлей оқуға, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға дайындау.Өлең мазмұнына деген қатынасын білдіруге, тілдің бейнелілігін сезінуге баулу. **Қазақ тілі** балалардың сөздік қорын зат есімдермен, етістіктермен, сын есімдермен,сан есімдермен, үстеулермен, жұрнақтар және жалғаулармен байыту; **Математика негіздері** 7 көлеміндегі санды тура және кері санауға үйрету. Нүктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды, қисық және сынық сызықтарды дәптердің тор көзіне сызуға үйрету. Карточкалармен жұмыс. Дидкатикалық ойын «көршісін тап»

Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	Картотека №13 Ауа райын бақылау. Жапрақтардың өзгеруін анықтау. **(танымдық іс-әрекет)** Балабақша ауласындағы өсімдіктер мен ағаштарға күтім жасау, жапырақтарды жинауға көмектесу. **(еңбек іс-әрекеті)** Еркін ойындар. Қимылды ойын «орамал тастамақ»	Картотека №14 Бақша ауласында өсетін жемістер мен көкөністерді бақылау. Жеміс ағаштарын тану. Олар туралы не білетіндерін достарына айтып беру.**(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)** Күзгі ағаштарға қарап молбертте сурет салу **(бейнелеу іс-әрекеті)** Еркін ойындар	Картотека №15 Саяхатқа шығу, күзгі баққа бару. Саяхат кезінде алған әсерлерін суретте бейнелеу; ермексаз бен түрлі түсті қағаз пайдалану. **(Шығармашылық іс-әрекет)** **Көңілді музыкамен сергіту сәтін жасау. (Музыка)** Ағаштардан түскен бұталар мен жапырақтарды қолданып әр түрлі құрылымдар құрастыру, еркін ойындар ойнау. **(танымдық іс-әрекет)**	Картотека №16 Күзде табиғаттағы маусымдық өзгерістерді байқауға, айырмашылықтарын ажырата білуге үйрету. Бөлме өсімдіктерімен даладағы өсімдіктерге жасалынатын күтімді салысытыру. **(зерттеу және танымдық іс-әрекет)** Қимылды ойын «Тышқан ұстаушы»	Картотека №17 Тірі және өлі табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту, "өлі табиғат" ұғымы тас, су, жел, күннің көзі, жаңбыр туралы не білетіндерін сұрау. Өлі табиғат заттарын жинау. **(зерттеу іс-әрекеті)** Қимылды ойын «аққу қаздар» Еркін ойындар Қимылды ойын «орамал тастамақ»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу,дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу,				

	алғысайту) **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Толағай» ертегісін оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, Сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар)**.				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Серуенде жинап алып келген жапырақтарын лупамен , жарық түсіру арқылы зерттеру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша жапырақтарды бастыру әдісі арқылы суретін салу. Ермексаздан ағаштар мен жапырақтар жасап, әр баланың ағашын жинап ортаға қойып, күзгі бақты жасау. Түрлі түсті қағаздарды қиып жапырақтар жасап, ағаштардың арасына салу. **(Шығармашылық іс-**	Көкөністер мен жемістердің айырмашылығы. Дәмі, көлемі түсі туралы өздігінен зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша ермексазбен, түрлі түсті қағазбен шығармашылық жұмыстар **(Шығармашылық іс-әрекет),**	Өз өзіңе көмектес бастамасымен топтағы тазалық жұмыстары. **(еңбек іс-әрекеті)** Қандай тазалық жұмысын жасағанын бейнелеу. **(бейнелеу іс-әрекеті)**	Балаларға қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасауын ұйымдастыру. Серуен кезіндегі бақылаудан кейін ағаштың күзгі жапырақтардан алған әсерлерін суретте бейнелеу; қылқаламмен қағазға басып салу тәсілдерін қолдануға; қағаздың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратуға үйрету. **(бейнелеу іс-әрекеті)** Ертегілерді үтел үсті	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасауы. Терезеге карап, күзгі табиғатты бейнелеу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Табиғи және қалдық материалдардың түрлерімен таныстыру. Табиғи материалдардан экибано құрастыру **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)**

	әрекет), (бейнелеу іс-әрекеті)			театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	
Балалармен жеке жұмыс	ою-өрнектерінің түрлерін таныстыру	құстарды ажыратуға, пайдасы туралы айтуға, қамқорлық жасауға баулу	Ерболұлы салыстыру тәсілдерін қолдануға үйрету	Русланұлы әңгімелесушіні мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюды және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап беруді үйрету	заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыра алуына көмектесу
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Кітаптар қарау, күз туралы әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Көңілді музыкаға ырғақты би қимылдарын жасап, көңіл көтеру. Өздері ұнататын әндерді айтқызу. **(Музыка)**	Балабақша аумағында шашылып жатқан ағаш бұталарын жинау. **(еңбек іс-әрекеті)**	Бүгін күн бойында қандай іс әрекет есінде қалғанын бір біріне әңгімелеп айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** «Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. **(зерттеу іс-әрекеті)**	Қимылды ойын «Қу түлкі» Ауланы таза ұстау керектігін, аула сыпырушының еңбегін бағалауды түсіндіріп, су сепкішті пайдалануды үйрету. **(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім»	Қимылды ойын «Қармақ» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу»				

	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау)**Балалармен жеке жұмыс.**
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұру. Ата-аналарға арналған мектептердің жұмыстарын жандандыру.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 06.10.2025-10.10.2025 жыл,қазан, 2- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 06.10.2025**	**Сейсенбі 07.10.2025**	**Сәрсенбі 08.10.2025**	**Бейсенбі 09.10.2025**	**Жұма 10.10.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. (бестемше, роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында өз бетінше сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қазан айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңберін өткізу Видео арқылы көңілді күн әніне іс әрекеттер жасау. Күзгі еңбек деген не? тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене тәрбиесі** . Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың ұшымен, аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден тізеніжоғарыкөтеріп	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету.	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Аяқтың ішкі және сыртқы қырымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден жүгіру; екі тізенің арасына қапшықты қысып	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету.	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың ұшымен жүру; тізені жоғары көтеріп жүгіру; допты бір қатарға қойылған заттардың арасымен домалату; теңдікті сақтап жүру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; Қимылды ойын: Жерде тұрып қалма

	жүгіру; кедергілерарасынанеңбектеу; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; Қимылды ойын: Жіптен секір **Тіл дамыту** Күзгі еңбек туралы әңгімелесу. Диқандардың еңбектерімен таныстыру. Еңбек құралдарын көрсету. Дидактикалық ойын «кімнің еңбек құралы» суреттердагі мамандық иелеріне құралдарын сәйкестендіру. Дыбыстардың нақты артикуляциясын, интонациялық мәнерлігін қалыптастыру **Математика негіздері** Уақыт ұғымдары туралы білімдерін бекіту. Таңертең, түс, кеш, түн мезгілдері тәулікті құрайтыны туралы ұғымдарын	**Ән айту.** Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **Көркем әдебиет** Еңбек туралы нақыл сөздерді таныстыру. Мағынансын түсіндіру. Еңбегінен ел таныр. Еңбек адамның екінші анасы. Еңбек етсең ерінбей, тояды қарның тіленбей. Еңбек бәрін жеңбек. Балаларды дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, үзілістермен жаттауға, балалардың мақал мазмұнына деген қатынасын беруге, тілдік бейнелілігін сезінуге баулу. **Сауат ашу негіздері** балаларды сөздегі дыбыстардың бірізділігін белгілеуге үйрету. Қатаң және ұяң дауыссыз дыбыстарды ажырата білуге үйрету; қаламды немесе қарындашты дұрыс	алып, түзу бағытта (арақашықтығы 6 метр) қос аяқпен секіру; допты бір қатарғ ақойылған заттардың арасымен домалату; Қимылды ойын: Соқыр қойшы Спорттық ойын элементтері: Бадминтон. Воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру; **Сауат ашу негіздері** Балаларды сөздегі дыбыстардың бірізділігін белгілеуге үйрету. Қатаң және ұяң дауыссыз дыбыстарды ажырата білуге үйрету; қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстауға үйрету. **Қазақ тілі** балалардың сөздік қорын зат есімдермен, етістіктермен, сын есімдермен,сан есімдермен, үстеулермен, жұрнақтар және жалғаулармен байыту; Күнделікті сөз	**Ән айту.** Ән айтуда дауыспен вокалдық-есту қабілетін үйлестіруді жетілдіру. **Тіл дамыту** Еңбек және көмек сөздерінің айырмашылығы. Ондағы іс әрекет туралы сөйлесу. Кітаптарды қарау. Түбірлес сөздерді жасау және қолдану біліктерін, етістіктерді жалғаулармен қолдану **Сауат ашу негіздері** Сөздегі дыбыстардың бірізділігін белгілеуге үйрету. Қатаң және ұяң дауыссыз дыбыстарды ажырата білуге үйрету; қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстауға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу Табиғат бұрышын мекендеушілер туралы білімдерін жетілдіру. Тәрбиеші көмекшісінің еңбегіміен танысу, оған көмек көрсетіп,	Спорттық ойын элементтері: Бадминтон. Воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру; **Көркем әдебиет** «Еңбекпен тапқан тиын». (грузин ертегісі). Оқып беру. Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, көңіл-күймен, қисынды мазмұндауға үйрету; **Қазақ тілі** Сөздік қорын зат есімдермен, етістіктермен, сын есімдермен,сан есімдермен, үстеулермен, жұрнақтар және жалғаулармен байыту; Күнделікті сөз айналымына жаңа сөздерді қосу. **Математика негіздері** циферблат бойынша уақытты анықтауды үйрету. Карточкалармен жұмыс. Дидактикалық ойын «сағатта қай сан жоқ» сандарды жасырып, қай сан екенін сұрау. тік және көлбеу таяқшаларды, қисық және сынық сызықтарды дәптердің тор көзіне сызуға үйрету.

	қалыптастыру. Қай уақытта еңбек ету керек, қай уақытта демалу керектігі туралы ақпарат беру. Карточкалармен жұмыс. Күн тәртібіндегі іс әрекеттерді дұрыс ретімен қойып шығуды үйреу. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Табиғат аясында болғанда экологиялық мәдениет ережелерінің бастапқы дағдыларына тәрбиелеу. Балабақша қызметкерлерінің еңбектерімен танысу. Оларға немен көмектесе алатындарын айтып, көмектесу.	ұстауға үйрету. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру, құрастыру** Еңбек иелері бір қалада. Ұжымдық жұмыс. бейнелерді бүкіл параққа, бір сызықтың бойына, жалпақ жолақшаға орналастыру біліктерін қалыптастыру. Бейненің ерекше қасиетін, адамның қимылын анық көрсетуге, сырт келбетін әдемі безендіруге үйрету. Жапсыруларды құрастыру барысында объектілердің көлемі бойынша қатынасын, заттардың бөліктерінің пішінін, құрылымын, қатынастарын көре білу іскерліктерін меңгерту.Құрастыру ойыншықтарымен ойын	айналымына жаңа сөздерді қосу. **Математика негіздері** Апта күндерін, айларды, жыл мезгілдерін атау кезінде оларды ретімен дұрыс айта білуге дағдыландыру. Карточкалармен жұмыс. тік және көлбеу таяқшаларды, қисық және сынық сызықтарды дәптердің тор көзіне сызуға үйрету.	еңбек етуді ұйымдастыру.	
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).**				

Серуен	Картотека №17	Картотека №18	Картотека №19	Картотека №20	Картотека №15
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Шалқан, мақта қыз бен мысық ертегілерін оқып беру. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, Сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы	Кітаптар қарау, кітаптағы ертегілерді суреттеріне қарап бір біріне айтып беру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Құрастыру құралдарынан суреттерге қарап әр түрлі құрылымдар құрастыру. **(танымдық іс-**	Кітаптар қарау негізінде еңбек туралы нақыл сөздердің сәйкес келетін бейнелерін табу, неге олай ойлағанын айтып беруін үйрету **(Қарым-қатынас және танымдық іс-әрекет)**	Еңбек иелеріне арнап ашық хат жасау **(Шығармашылық іс-әрекет)** телефон, компьютер, теледидар, радионың қызметтерімен, оларды қолданудың бірнеше қарапайым ережесі туралы білімдерін бекіту**.** Бір біріне	Күз бейнесі бар пазлдарды жинау, логикалық ойын тапсырмаларын робототехника арқылы орындау **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)**	Еңбек құралдарына қарап суретін салу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Тұзды қамырдан еңбек құралдарын жасау **(Шығармашылық іс-әрекеті)**

басқаәрекет тер)	**әрекет)**		техникалардың қандай түрлерін білетінін және оларды қалай қолданатынан айтып беруін ұйымдастыру.**(Қарым -қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**		
Балалармен жеке жұмыс	әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен тоқтамай жүгіруге дағдыландыру	10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды үйрету	заттардың пішіндерін өз еркімен анықтай алуға көмектесу	түстерді өз қалауы бойынша таңдай алуға көмектесу	еңбек етуде, шығармашылық әрекеттерде жақсы нәтижеге жетуге ұмтылдыру
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Бақша ауласындағы жапырақтарды жинау. **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Жүгіріп өтуге үлгер» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)** Балалардың еркін ойыны	Үйден балабақшаға дейінгі жолда не бар. Оларды атау, сызбасын таяқпен жерде сызу **(Қоршаған әлеммен таныстыру)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Соқыр қойшы» Балалардың еркін ойыны
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. (бестемше, роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында өз бетінше сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін сұрауды ұсыну. Алған әсерлерімен бөлісу. Апта бойы жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 13.10.2025-17.10.2025 жыл,қазан айы, 3- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 13.10.2025**	**Сейсенбі 14.10.2025**	**Сәрсенбі 15.10.2025**	**Бейсенбі 16.10.2025**	**Жұма 17.10.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, сүйікті ойыны туралы баланың жеке пікірін білу**(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұшақтар», «Ұқсайды-ұқсамайды» Мен ертегі кейіпкерімін сюжетті ойын. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қазан айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Әр түрлі жұмсақ ойыншықтарды беру арқылы бір біріне жақсы сөздер айту. Жаңалықтарымен бөлісу.«шеберлер қалашығы» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың ұшымен жүру; допты бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; шектелгенжазықтықтың үстіменқосалқықадаммен,аяқтыңұшыментепе-теңдікті сақтап жүру; сапқа бір, екі, үш	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **Көркем әдебиет** «Бауырсақ» ертегісі	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың ұшымен жүру; кедергілерарасынанеңбектеу; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; сапқа бір, екі, үш	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Балаларды шығармалардың эмоционалды мазмұнын, олардың сипатын, көңіл-күйін, динамикалық ерекшеліктерін ажырата білуге үйрету. **Тіл дамыту** Диқан деген кім? оның	**Дене тәрбиесі** . Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; Тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру;

	қатармен тұру; Қимылды ойын: Қармақ **Тіл дамыту.** Шебер, зергер дегеніміз кім? сұрағына жауаптарын тыңдау. Қоржынға салынған әртүрлі заттарды көрмей, сипап сезу арқылы не екенін анықтату (сырға, сақина, білезік, моншақ, алқа т.с.с.) Қоржыннан шыққан заттардың ортақ атауын тапқызып әшекей заттарды кім жасайды, қалай жасайды түсіндіру. Балалардың өз ойын айта білуін қалыптастыру. Ертегі құрастыру. Ересектердің көмегімен әңгіменің жалғасын және соңын ойдан шығаруды дамыту **Математика негіздері** Әшекей заттарды түрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра білуге үйрету Сөйлеуде мына сөздерді қолдана білуді қалыптастыру: "өлшемдері бірдей",	арқылы балалардың театр ойындарына оң көзқарастарын; таныс сюжеттер бойынша ертегілерді сахналау дағдыларын жетілдіру. **Сауат ашу негіздері** дыбыстық құрылымы әртүрлі үш дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасауды Сызбаларды (штрихтарды), салуға үйрету. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру, құрастыру** Қазақ оюларының көптүрлілігі туралы түсініктерін кеңейту, ерекшеліктері мен оларға тән элементтерін қолдана отырып, құрастыра білу іскерліктерін дамыту. Ұжымда жұмыс жасай білуге тәрбиелеу. Халықтық әшекей заттар желісі бойынша бейнелер жасауға үйрету. Мүсінді бейнені безендірудің тәсілдерін өз қалауы бойынша таңдауды ұсыну. ұлттық әшекей бұйымдардан ұжымдық панно жасауға үйрету.Құрастыру ойыншықтарымен ойын	қатармен тұру; Қимылды ойын: Қарлы шеңбер Спорттық жаттығулар: Велосипед, самокат тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетіншеекідөңгелекті велосипедтебу.Оңға жәнесолғабұрылу **Сауат ашу негіздері** дыбыстық құрылымы әртүрлі үш дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасау Сызбаларды (штрихтарды), салуға үйрету. **Қазақ тілі** алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну,оларды сөйлеуде белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру; **Математика негіздері** Балалардың қалауы бойынша әр түрлі заттардың салмағын өлшеміне қарай алдымен қарама-қарсы көрсеткішпен тең және тең еместігін алақанына салып өлшеп анықтауға	еңбегі қандай? Сипаттау және хабарлау әңгімелерін шығару, байланысқан бірізді сюжетті құрастыру. **Сауат ашу негіздері** дыбыстық құрылымы әртүрлі үш дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасау Сызбаларды (штрихтарды), салуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Бидай өсіру мен нан өндіруге қатысатын адамдардың еңбегіне құрмет көрсету. Қамырдан домалақтар жасап, бауырсақ жасау.	допты бірқатарғақойылғанзатта рдыңарасымендомалату; Қимылды ойын: Доп мектебі Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **Көркем әдебиет** Шебер, зергер, дикән туралы әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді, эпитеттерді, теңеулерді қолдануға үйрету; таныс сюжеттер бойынша ертегілерді сахналау дағдыларын жетілдіру. **Қазақ тілі** алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну,оларды сөйлеуде белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру; **Математика негіздері** Заттар тобынан 1-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін "артық" затты бөліп алу, пазлдарды жинау, логикалық ойын

	"ұзынырақ – қысқарақ", "ұзындығы бойынша бірдей". **Қоршаған әлеммен таныстыру** Бидай өсіру туралы балалардың түсініктерін қалыптастыру. Нанға деген ұқыпты қатынасқа тәрбиелеу. Бидайдың сабағын ұстап көру. Дәндерді жеп көру. Оны суға, топыраққа салып бақылау.		үйрету. Содан соң таразыға салып салыстыру.		тапсырмаларын орындау және т. б.
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				

Серуен	Картотека №1 Табиғи және қалдық материалдардан әшекей заттар жасау. **(Танымдық, іс-әрекеті)** «Қайдан келдің бауырсақ» ертегісін оқып беру. Қайталап айтуын ұсыну**. (Қарым-қатынас іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «аюлар мен аралар» Балалардың еркін әрекеті.	Картотека № 2 «Қызықты ойындар» балалар жақсы көретін ойындары туралы жай және күрделі сөйлемдерді қолдану арқылы әңгімелеу **(қарым қатынас іс әрекеті)** Қағазды түрлі бағытта бүктеу арқылы ұшақ жасау. Ұшақты ұшырып ойнау. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «тракторшылар» Балалардың еркін әрекеті.	Картотека №3 Ұлттық ойын «Ханталапай», «Орамал тастамақ» және т.б ойындармен танысытыру **(Танымдық іс-әрекет)** Балалардың қалауы бойынша ұлттық ойындар мен ойыншықтардың суретін салу, тұзды қамырдан мүсіндеу, түрлі түсті қағаздан қиып жапсыру **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Картотека №4 Күзде табиғаттағы маусымдық өзгерістерді байқау. Бидайды бақша ауласына арнайы дайындалған жерге сеуіп, бетін торпырақпен жауып қою. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «сақина жасыру» Балалардың бастамасымен еркін әрекеттер. «Қайдан келдің бауырсақ» ертегісінің ішіндегі кейіпкерге тоқталып, адамдар арасындағы қарым қатынастыәңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді, эпитеттерді, теңеулерді қолдануға үйрету **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Картотека №5 Балалардың бастамасымен еркін әрекеттер. Шебер, зергер, дикан рөлін сомдау. Өзара қарым қатынас орнату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** «Бестемше»ойыны мен, пазылдарды құрауды ойнату **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** **Қимылды ойын** «асық ойыны»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту. **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)**				

Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Әлем халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, Сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Әшекей заттарға қарап отырып бейнелеу, мүсіндеу, қиып жапсыру **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Әскерлер бейнеленген кітаптарды көрсету арқылы ел қорғаудың ардақты міндет екендігін түсіндіру. Қазақстан Республикасы әскері туралы түсініктерін кеңейту **(танымдық іс әрекет)** Заттарды түрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра білуге үйрету **(зерттеу іс әрекеті)**	пазлдарды жинау, логикалық ойын тапсырмалары бар ойындар ойнату **(Танымдық іс-әрекет)** Ойыншықтар арасынан жануарлар мен олардың төлдерін тауып атау. Тіршіліктерін сипаттау. **(зерттеу іс-әрекеті)**	«Ұр тоқпақ» ертегісін оқып беру.Эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. Кейіпкерлерді сомдау арқылы ойындар **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** «Бестемше» ойынын ойнату.	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан нан өнімдерін жасау **(Танымдық, іс-әрекеті)** Қалаған нан өнімдерінің суретін салу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Ою өрнектермен нан салынған астауды сәндеу **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Зергерлік бұйымдардан ұжымдық шығармашылық жұмыс. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарынан әр түрлі заттар құрастыру. **(Танымдық, іс-әрекеті)**

Балалармен жеке жұмыс	теңсіздік шығара алуға көмектесу	әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен тоқтамай жүгіруге дағдыландыру	10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды үйрету	заттардың пішіндерін өз еркімен анықтай алуға көмектесу	түстерді өз қалауы бойынша таңдай алуға көмектесу
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	**Қимылды ойын** «аюлар мен аралар» Балалардың еркін әрекеті.	**Қимылды ойын** «белбеу тастау» Балалардың еркін әрекеті.	Асықтардан не құрастыруға болады. Балалардың шығармашылығымен құрылыстар құрастыру **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ» Балалардың еркін әрекеті. Балалардың алып шыққан ойыншықтарын "үлкен – кіші", "үлкенірек – кішірек", Сөздерімен сипаттау. Ойыншықтардың салмағын өлшеміне қарай алдымен қарама-қарсы көрсеткішпен тең және тең еместігін алақанына салып өлшеп анықтауға үйрету **(Танымдық іс-әрекет)**	Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үст	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұшақтар», «Ұқсайды-ұқсамайды» Мен ертегі кейіпкерімін сюжетті ойын. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				

елүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)					
Балалардың үйге қайтуы	Балалардың үйде ойнайтын ойыны мен ойыншығы туралы пікір алмасу	Үйде әжесінің әшекей заттары болса тамашалауын	Нан туралы не білетінін сұрау	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру.	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : АВС+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 20.10.2025-24.10.2025 жыл,қазан айы, 4- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 20.10.2025**	**Сейсенбі 21.10.2025**	**Сәрсенбі 22.10.2025**	**Бейсенбі 23.10.2025**	**Жұма 24.10.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан өз отбасы жайлы айтып беруге тарту **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңесберу	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың өсуі үшін дәрумендердің, таза ауада серуеннің маңыздылығы туралыәңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қазан айына арналған таңертеңгі жаттығулар кешені (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілеу. «құстар туралы біз не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың ұшымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден жүгіру; кедергілерарасынанеңбектеу; шектелгенжазықтықтыңүстіменқосалқықадаммен,аяқтыңұшыментепе-теңдікті	**Музыка** **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке жәнешағын топпен орындауға үйрету, балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу.	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың ұшымен, аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; шектелгенжазықтықтыңүстіменқосалқықадаммен,аяқтыңұшыментепе-	**Музыка** **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету, балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу. **Тіл дамыту** Кітаптардан суреттер қарау. Аққу, торғай,	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: 2–3 метр қашықтыққа алғаұмтылыпқосаяқпенсекіру; Заттардыңарасыменқұрсалардыбір-бірінедомалату; арқанның бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; Қимылды ойын: Қоймадағы тышқандар

	сақтап жүру; Қимылды ойын: Кімнің тобы тез жинақталады? Кегли **Тіл дамыту** «Ақботапен дәуіт ертегісі» желісімен жай және күрделі сөйлемдерді қолдану дағдыларын қалыптастыру; интонациясына байланысты сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, ертегіні мазмұндауда қолдана білуді жетілдіру. **Математика негіздері** Беттестіру және тұстастыру, жұппен салыстыру әдістерін қолдана отырып, заттарды салыстыруға үйрету, құстар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу. Құстардың кеңістікте орналасуы (сол жақта, оң жақта, жоғарыда, төменде); **Қоршаған әлеммен таныстыру** Жыл құстары мен қыстайтын құстар туралы білімдерін бекіту, оларды ажырата білуге және атын атауға үйрету; «Ұшты ұшты» ойыны. Дидактикалық ойын «атын ата»	**Көркем әдебиет** Торғай-торғай, торғайсың Жақын келіп, қонбайсың? Жем шашайын, тойып ал Торғай, онда тоңбайсың тақпағын жаттау. «Ақботапен дәуіт ертегісі» бойынша сахналау Әңгіме: Құстар – ерекше жаратылған құбылыс иесі. Бірақ та, құстардың барлығына бірдей тән ұшу қасиеті жоқ құстар жайлы айту. Жүзе алатын құстарды таныстырып оларды сипаттауды үйрету. Аққулар көбіне адамдар бара алмайтын жерде мекендейтіні жайлы . Ол киелі құс, оны атуға болмайтындығыжайлы түсіндіру. **Сауат ашу негіздері** дыбыстардың айтылу және дыбысталу ерекшеліктерін талдауға үйрету. Жиектерді салуға үйрету **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру, құрастыру** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп, құстардың суретін салу, мүсінін	теңдікті сақтап жүру; допты бірқатарғақойылғанзатта рдыңарасымендомалату; Қимылды ойын: Кім жылдам? Спорттық ойын элементтері: Футбол. Берілгенбағытқадоптыоң жәнесолаяқпендомалату. Доппензаттыайналдыраж үру. Доптышұңқырға, қақпағадомалату. Доптықатарынанбірнеше ретқабырғағасоғу **Сауат ашу негіздері** Құстардың дыбыстарын тыңдату. Әр түрлі құс атауларын атату. Дыбыстардың айтылу және дыбысталу ерекшеліктерін талдауға үйрету жиектерді салуға үйрету **Қазақ тілі** алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну,оларды сөйлеуде белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорға жаңа сөздер қосу **Математика негіздері** Геометриялық пішіндер	Ақботақұстарын салысытыру. Сөйлегенде бейнелеуіш сөздерді, эпитеттерді, салыстыруларды қолдану **Сауат ашу негіздері** дыбыстардың айтылу және дыбысталу ерекшеліктерін талдауға үйрету жиектерді салуға үйрету **Қоршаған әлеммен таныстыру** Өз ата-анасының еңбегі жайлы әңгімелегенде, еңбек барысы туралы білімін қолдана білуге, адамдардың еңбектеріндегі өзара байланыстарды байқауға үйрету. Суреттерден ата анасының еңбек құралдарын табу. Рөлдерге еніп ойнау.	**Көркем әдебиет** Қыран құс туралы не білетіндерін сұрау. Оның тіршілігін әңгімелеу. Тәрбиешінің әңгімесінің жалғасы мен соңын ойлап таба білуге, бір-бірімен байланысқан сюжет бойынша құрастыруға үйрету. **Қазақ тілі** алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану және түсіну,оларды сөйлеуде белсенді қолдану дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорға жаңа сөздер қосу **Математика негіздері** Геометриялық пішіндер (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, куб, цилиндр) дұрыс атап, оларды бір-бірінен ажырата білуге жаттықтыруды жетілдіру. Қандай пішіндерден ұя жасауға болатынын анықтау. «Артығын тап» дидкатикалық ойыны

		жасау немесе түрлі түсті қағаздарды қиып жапсыру. Заттардың шамасы мен үйлесімділіктегі айырмашылығын бере білуге үйрету. Бояумен жұмысты жетілдіру (бояудың қажетті қоюлығын алу үшін, акварель бояуын сумен араластыру). қарапайым қатынастарды сақтай отырып құстың пішінін мүсіндеуге үйрету; Қағаздан дайындалған тікбұрыштардан дөңгелек пішіндерді қиып алу, заттарды бірнеше бөліктерден бейнелей білуді бекіту.Құрастыру ойыншықтарымен ойын	(дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, куб, цилиндр) дұрыс атап, оларды бір-бірінен ажырата білуге жаттықтыру.		
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №6 Серуенге кітаптар алып шығу Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып	Картотека №7 Ұшып жүрген құстарды бақылау. Қандай құс екенін тану, жем беру, су беру. Құстар туралы жаттаған	Картотека №8 Табиғи материалдардан құстарды немесе қанатын жасау. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Кітаптардан	Картотека №9 Бірлесіп көңілді «Қарлығаш»әнін орындау. **(музыка)** Қимылды ойындар ойнау.	Картотека №10 Балалар арасындағы қарым қатынастың қандай болғандығы, қандай сезімдер алғанын бөлісу. Дұрыс қарым

	беру. Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, балалардың мазмұндауын үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Кітаптарды санау, беттестіру арқылы биіктігі бойынша, қалыңдығы бойынша салысытыру. **(танымдық іс әрекеті)** Қимылды ойын «Арқан тарту»	тақпақтарын қайталап айту. Табиғи қалдық материалдарыдан ұя жасау **(Танымдық, зерттеу, қарым қатынас іс-әрекеті)** Ұсынылған әр түрлі суреттерге қарап құстардың өздеріне тән ерекшеліктерін бейнелей отырып салу дағдыларын қалыптастыру **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Қимылды, еркін ойындар	өсімдіктердің жаңа түрлерімен таныстыру: атауы, сыртқы түрі, құрылысы, күтім жасау тәсілдерін үйрету, қағаздан жасап көруді ұйымдастыру. **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Арқан тарту»	Ауа райын бақылау. Желдің бағытын анықтау. Ағаштардан түскен бұталарды жинау. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Арқан тарту», «Асық ойыны»	қатынас ережелерін құру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Құстар кітабын жасау. Қалауы бойынша кітапты сәндеу, ермексаз немесе тұзды қамырдан мүсіндеу және түрлі түсті қағаздарды қиып өрнектеп сіндеу жұмыстарын үйрету.**(Бейнелеу іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті)** Балалардың дербес әрекеттері, ойындары
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) (**мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Ереже айту. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту,	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың				

Сауықтыр ушаралар ы	шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап тарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Қағазды бүктеу арқылы құс жасау. **(Танымдық іс-әрекеті)** Жасаған құстарын сәндеу, әр түрлі бояулармен **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Құстың мүсінін ермексаздан жасау **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Заттың кеңістікте орналасуын үйрету. Оң, сол, алға, артқа, жоғары, төмен ұғымдарын дидкатикалық ойын карточкаларын ойнату. **(Танымдық іс-әрекеті)** Топтағы құстардың суреттерін тамашалау, қимылдарын жасап ұшу. Пазлдармен, бестемшемен еркін ойындар. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**	Топтағы кітаптарға қарап, ішіндегі суреттері бойынша әр түрлі жиындар жасау. **(Танымдық іс-әрекеті)** Құстардың қорегі, суретін салу. Ермексаздан дәндер жасау, қағаздардан түйіршік жасау. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Аққу торғай, Ақбота үлкен кіші екенін ажырату, салыстыру. **(зерттеу, танымдық іс-әрекет)** Барлық ертегі кейіпкерлері сыйатын достық үйін құрастыру құрылыс материалдарынан құрастыру. **(Танымдық, іс-әрекеті)** «Ақботапен дәуіт» ертегісін сахналау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Құстардың қысқы тіршілігі туралы фильм тамашалау. Балабақшадағы құстармен ауладағы құстардың тіршілігіне бақылау жасау. Өзіндік тұжырымдамалар айта білуін жетілдіру. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен тоқтамай жүгіруге дағдыландыру	Ногин Тимофей Сергеевич 10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды үйрету	заттардың пішіндерін өз еркімен анықтай алуға көмектесу	түстерді өз қалауы бойынша таңдай алуға көмектесу	еңбек етуде, шығармашылық әрекеттерде жақсы нәтижеге жетуге ұмтылдыру
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Ақботаәнін бірге айтып, би	Қимылды ойын «Бүрге» Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «кетті кетті» Торғай тақпағын қайталау.	Құстар мекендейтін жерлер туралы әңгімелесу. Балабақша ауласының қай жерінде олар мекендеуі	Қимылды ойындар «түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары

	билеу **(музыка)** Балалардың еркін ойындары		**(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың еркін ойындары	мүмкін жерлерді табу. **(зерттеу іс әрекеті)**	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Құстар туралы кітаптар қарауды ұсыну. Ақботаәнін, торғай тақпағын үйде айту. балалардың қалау бойынша шығармашылықпен айналысуына жағдай жасауын сұрану. Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 27.10.2025-31.10.2025 жыл,қараша айы, 5- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 27.10.2025**	**Сейсенбі 28.10.2025**	**Сәрсенбі 29.10.2025**	**Бейсенбі 30.10.2025**	**Жұма 31.10.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күй, әсем әуенмен қарсы алу. Балалармен әңгімелесу, демалыс күндерін қалай және қайда өткізгендерін сұрау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйретуді жалғастыру. Баланың бүгінгі көңіл күйі, демалыс күндері қалай өткені туралы жеке пікірін білдіруге тарту **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ауа райының өзгеруіне байланысты сыртта жылы киінуін, топта жеңіл киіммен жүруін қамтамасыз етуін талқылау, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрек	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жануарлармен ойындар (пазлдар, роботехника құралдары, шашка, бестемше). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстердіөзқалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнау. Кітаптарды қарау, балалардыңназарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынааудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балалармен жеке жұмыс.**				

еттер)	
Таңертенгі жаттығу	Қазан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау . Таңертеңгіжаттығудыорындауғақызығушылықтудыру,денебітімінқалыптастыружәнежалпақ табанды алдын алу жаттығуларын нығайту. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілдіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау.Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынпысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханадакезекшілердіңміндеттерінорындау.Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды пысықтау. Тамақтаныпболғаннанкейіналғысайтуғадағдыландыру.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері: күн сәулесінің белгісін беру арқылы жағымды сипаттау сөздерін бір біріне айту. Сипаттау сөзін айту кезінде өзінмәдениеттіұстау,әдептіжәне сабырлыболуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардан сезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Жануарлар туралы не біледі? Не білгісі келеді сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** «Күшік пен мысық» ертегісін айтып беру. Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: тәрбиешінің көмегіменәңгіменіңжалғасынжәнесоңынбасқаша етіп ойданшығаруын басқару **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққақойылғанзаттардыңарасымен «жыланша»жүгіру;	**Көркем әдебиет** «Әділ шешім» ертегісін үстел үсті театры арқылы көрсету. Шығармамазмұнынсюжеттіңбірізділіғінсақтайотырып ,эмоциямен,қисынды қайталап айтып беруді дамыту. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармаға көзқарасын білдіру, оның сипаты, мазмұны туралы айту. Музыканың сипатын бейненің мазмұнымен, оның көңіл-күйімен байланыстыра білуді	**Сауат ашу негіздері** Сөздің мағынасынақызығушылығын дамыту. Дидактикалық ойын «Бұл не зат» балаларға суреттің төрттен бір бөлігін ашып не зат екенін тапқызу. Геометриялықфигуралардың,жеміс-жидектердіңдайынсуреттеріннсыртыншеткешығармайбастыру,бояуды жетілдіру **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар.	**Тіл дамыту** Ғажайып қоржыннан алынған жабай және үй жануарларын екі топқа бөлу. Олардың атауын атап, дауысын салып, қимыл әрекетін көрсету. Ана тіліндегі дауысты және айтылуы және дыбысталуы ұқсас дауыссыз б-п,г-ғ,к-қ,ж-ш,з-с,н-ң,р-лдыбыстарды дұрыс,анықайтудыүйрету. Сергіту сәті «Ұзын құлақ сұр қоян» **Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармаға	**Көркем әдебиет** «Қоян зары» әңгімесін оқып беру. Қоянға жәнеолардыңәрекеттерінеөзкөзқарасынбілдіруді, сахналық қойылымдарға қатысуға баулу. **Математика негіздері** Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру (солжақта,оңжақта,жоғарыда,төменде); Қоянды топтың әр бұрышына қойып қай бөлікте орналасқанын атату.

	доптықабырғалақтыру жәнеекі қолымен қағып алу; Қимылды ойын: Секіріп жүріп, допты ұстау **Математика негіздері** Көрнекіліпен 8 санының пайда болуымен таныстыру. 8 көлеміндегі санды тура және кері санауға үйрету. Дидактикалық ойын «Көршісін тап» әр түрлі санның қасындағы көршілерін табуды үйрету. Нүктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды, қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Жануарлардың тірі тіршілік иесі екендігін бақылауды және себеп-салдарлықбайланыстарды ажыратуды:(жануарларқозғалады,жүреді,жүгіреді,секіреді)Мысық пен күшік туралы білетіндерін айтқызу.	қалыптастыру. **Ән айту** **Сауат ашу негіздері** Әрбірсөздіңмағынасыболатынытуралытүсініктіқалыптастыру. Ойын «заттың атауын тап» Бір бала заттарды сипаттап айтады, екінші бала табады. Геометриялықфигуралардың,көгөністердіңдайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояуды жетілдіру **Сурет салу мүсіндеу жапсыру,құрастыру** Жануарлардың дене бөліктерініңпропорцияларынмәнерлепжеткізебілу,түстердіөзқалауы бойынша таңдауын дамыту . Шынайы бейнесіне қарап жануарларға тәнерекшеліктердіберу арқылы мүсіндеу. Табиғиматериалдардан жануарлардың бейнесін жапсыру дағдыларын жетілдіру.Дербестікті,шығармашылықты,бастаманық олдау арқылы әр түрлі заттардан жануарлар бейнесін құрастыруды үйрету	Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққақойылғанзаттардыңарасымен «жыланша»жүгіру; қос аяқпен заттардың арасымен (арақашықтығы 4метр) секіру; доптықабырғалақтыружәнеекі қолымен қағып алу; Қимылды ойын: Жүгіріп өт Спорттық жаттығулар: Дене тәрбиесіменспортқақызығушылықтыоятужәнеДене тәрбиесімен, спортпен айналысуға баулу. **Қазақ тілі** Жануарлардың қыс мезгіліне дайындығы туралы және малөсіру жайлы әңгімелесу.Оғанбайланысты(қора,жайлау,қыстау,жем,астау,соғым,сыбаға) сөздермен сөз қорын кеңейту Арнайы жабдықталған ортада іс әрекеттер жасауға үйрету **Математика негіздері** Шамасыбойыншазаттардыңарасындағықатынастарды білдіретінматематикалықтеңдікөзқарасын білдіру, оның сипаты, мазмұны туралы айту. Музыканың сипатын бейненің мазмұнымен, оның көңіл-күйімен байланыстыра білуді қалыптастыру. **Сауат ашу негіздері** Әрбірсөздіңмағынасыболатынытуралытүсініккалыптастыру,сөздің мағынасынақызығушылығынарттыру. Алдын ойнаған ойындарды қайталап, алған білімдерін бекіту. Геометриялықфигуралардың,көгөністер,жеміс-жидектердіңдайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояуды жетілдіру **Қоршаған әлеммен таныстыру** Адамның табиғаттың бір бөлігіекенін және жануарларменөсімдіктерөміріндегімаңызытуралы фильм көрсетіп түсіндіру. Жабайы жануарлардың қысқа дайындығы туралы суреттер көрсету. Дидкатикалық ойын «Дауысынан таны» әр түрлі жануарларды дыбысы арқылы табу.	Нүктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды, қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға ынталандыру. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққақойылғанзаттардыңарасымен «жыланша»жүгіру; доптыбасыменитеріп,төрттағандапеңбектеу(арақашықтығы3-4метр); қос аяқпен заттардың арасымен (арақашықтығы 4метр) секіру Қимылды ойын: Аюлар мен аралар **Қазақ тілі** Қазақхалқының тұрмыста, аң аулауда, мал өсіруде пайдаланған қажетті құралжабдықтары жайлыфильм көрсету арқылы таныстыру, жаңа сөздерді есте сақтауын дамыту.

			рминдердіқолдануды дамыту. Интелектум құралдарымен ойындар ойнату Нүктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды, қисық жәнеқиғашсызықтардыдәп тердіңторкөзіндесызуын пысықтау.	Балалар ойын тыңдау. Балалардың идеялары бойынша таза ауада зерттеу жүргізу.	
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	Картотека №11 Ауа райын бақылау. Ата аналар алып келген мысық пен күшікті тамашалау. Ерекшеліктері туралы айтып, сипаттау. Екі жануарды салыстыру. **(танымдық іс-әрекет)** Балабақша ауласындағы өсімдіктер мен ағаштардағы өзгерістерді бақылау, жапырақтарды жинауға көмектесу. Аула сыпырушысыныңеңбегін бағалау дағдысын дамыту **(еңбек іс-әрекеті)**	Картотека №12 Аулада өсетін жидектерді бақылау. Жидек ағаштарын тану. Олар туралы не білетіндерін достарына айтып беру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)** Жидектерге қарап олардың бейнесін таяқпен құмда сызыпсалу **(бейнелеу іс-әрекеті)** **«Қонжық»**тақпағын жаттату Қорбаң, қорбаң етеді,Тәттіні жақсы көреді.Қазірдеолбүлдірген	Картотека №13 Үй жануарлары туралы ақпарат беру. Олардың қысқы азығы туралы әңгімелесу. Балабақша ауласында малдарға азық болатын қорек барма табу, жинау. **(зерттеу және танымдық іс-әрекет)** **Көңілді музыкамен сергіту жаттығуларынжасау. (Музыка)** Жұмбақтар жасыру. Мұртын сипап күн	Картотека №14 Күзде табиғаттағы маусымдық өзгерістерді байқауға, қыспен айырмашылықтарын ажырата білуге үйрету. Үй жануарларына жасалынатын күтімді жабайы жануарлармен салысытыру. **(зерттеу және танымдық іс-әрекет)** Қимылды ойын «Соқыр қойшы» **«Қонжық»** тақпағын айтқызу. Қорбаң, қорбаң етеді,Тәттіні жақсы	Картотека №15 Мұражайға бару, (өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды үйрету(бейтанысадамдарменсөйлеспеу,ойнамау,бөтенмашиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардыңсоңынан ермеу). Қазақхалқының тұрмыста, аң аулауда, мал өсіруде пайдаланған қажетті құралжабдықтарымен танысу. **(зерттеу іс-әрекеті)**

	Еркін ойындар. Қимылды ойын «Мысық пен тышқан »	Іздепжүрме,кімбілген? **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Еркін ойындар	бойы,Бетін сусыжуады, Тысырды аңдып түн бойы,Тышқандыкепқуады. (Мысық) Адамғасерік, Күзеткеберік.(Ит) Еріксе, Құйрығымен ойнайды,Зеріксе, Ұйқығабіртоймайды.(Мысық)	көреді.Қазірдеолбүлдірген Іздепжүрме,кімбілген? **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Еркін ойындар Қимылды ойын «Аюлар мен аралар»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау айтуын ұйымдастыру**(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау.Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынжетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже: Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқа өзгені, Елемейміз, білмейміз. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененіңтазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тамақтанғаннанкейінауыздышаю,қолорамалдыпайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Жануарлар» туралы әр түрлі ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, Сауықтыру	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Гигиеналық шаралардыжүргізудіңжәнежекегигиеназаттарынпайдаланудың қажеттілігінтүсіну.				

шаралары	Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасыкелетінеңбектапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп, мысық пен күшіктің мүсінін жасау, суретін салу, қағаздан қиып алып жапсыру немесе өзбетінше әр түрлі заттарды пайдаланып ойданқұрастыруға баулу **(Шығармашылық іс-әрекет), (бейнелеу іс-әрекеті)** Кітаптарды қарау, мысық пен күшік туралы әңгімелесу.Ертегіні сахналауға мүмкіндік беру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Жидектердің айырмашылығы. Дәмі, көлемі түсі туралы өздігінен зерттеу жұмыстарын жүргізуін ұйымдастыру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша ермексазбен, түрлі түсті қағазбен шығармашылық ұжымдық жұмыстар жүргізуге баулу. **(Шығармашылық іс-әрекет),**	Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша жаттау. **Төрт-түлік** Түйе – малдың үлкені, Жылқы – малдың үркегі. Сиыр – малдың сүттісі, Қой–түліктіңқұттысы. *С.Қасиманов* **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Төрт түлік малдың қалауы бойынша суретін салу, мүсінін жасау немесе қағаздан қиып жапсыру. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)** Өз өзіңе көмектес бастамасымен топтағы тазалық жұмыстарын орындату. **(еңбек іс-әрекеті)**	Балаларға қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасауын ұйымдастыру. Серуен кезіндегі бақылаудан кейін - алған әсерлерін суретте бейнелеу; қылқаламмен қағазға басып салу тәсілдерін қолдануға; қағаздың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратуға үйрету. **(бейнелеу іс-әрекеті)** Ертегілерді үстел үсті театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Мұражайға барғанда алған әсерлері бойынша, көрген немесе ұнатқан бейнесін салуына жағдай жасау. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Мұражай атты композиция жасауды басқару. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)**
Балаларменжеке жұмыс	Талғат Нұрали Азаматұлы ою-өрнектерінің түрлерін таныстыру	құстарды ажыратуға, пайдасы туралы айтуға, қамқорлық жасауға баулу	салыстыру тәсілдерін қолдануға үйрету	Ерболұлы әңгімелесушіні мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюды және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап беруді үйрету	Русланұлы заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыра алуына көмектесу
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				

Серуен	Картотека №15 Мысық пен күшік неден қорқады? Олар нені жақсы көреді? Балалардың жауабын талқылау. Топтан алып шыққан қоректерді мысық пен күшікке беру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Мысық пен күшік туралы білетін көңілді әндерді тыңдап, еркін би қимылдарын жасату. **(Музыка)** Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Еркін ойындар	Картотека №16 Балабақша аумағында шашылып жатқан ағаш бұталарын жинату. **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын **Ақсерек-көксерек.**	Картотека № 17 «Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. Төрт түлікті лего құрастыру бөлшектері арқылы құрастыру, өзбетіншеойданқұрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)** Қимылды ойын **Қыз –қуу**	Картотека №18 Қимылды ойын «Қу түлкі» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Бақша ауласында түскен бұталарды жинату**.** **(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Қимылды ойын **Түйілген орамал.**	Картотека №19 Қимылды ойын «Қармақ» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылдыойын **Сақина жасыру**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **Балармен жеке жұмыс.**				

қарау және тағы басқа әрекеттер)	
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналарға баланың жануарлар туралы не білетінін сұрады. Ертегі ойындарды үйде қайталады ұсыну.

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР

Қазан (1-кешен)

1.Колоннада бір қатармен жүру, басып жүру, кібіртіктеп жүру.

2.Жеңіл жүру, Аяқ ұшымен жүгіру. Шашырап жүгіру.

3.Звеноға бөліну.

4.Б.қ, қолына жанын түсіріп тұру, қолды алға-артқа төрбеу, 4-5 р,к, тербеген соң қолды жанынан жоғары көтеру, қол ұшына қарау. Қолды жайлап түсіру, б.қ. келу. 6-8 р.қ.

5. Б.қ. қолды жанда түсіріп тұру, аяқ арасын ашып ұстау. Алға еңкею, қолды оңға-солға сермеп тербету, тік тұру, б.қ. келу 6-8 р.қ.

6. Б.қ. аяқ арасын ашып тұру, қолды кеуде тұста ұстау, он жаққа иілу, сол қолды шынтақтан бүгіп төмен түсіру, б.қ.ю келу. Сол жаққа иілу 6-8 р.қ.

7. Б.қ. аяқ арасын сәл ашып тұру, қолды төмен түсіру, тұру, қолды алға созу. Оң аяқты оң қолға, сол аяқты сол қолға тигізу, б.қ. келу 6-8 рет қайталау.

8. Б.қ. шалқасынан жату, аяқты созып жату, қол жанда, аяқты жоғары көтеру, тізені бүгіп, велосипед айдап келеміз деп аяқты қимылдату, б.қ. келу 6-8 рет.

9. Б.қ. қолды белде ұстау, аяқты қосып тұру, доптар секіруде екі аяқпен бір орында тұрып секектеу.

10. Колоннада бір қатармен жүру.

Қазан (2-кешен)

1. Тізбекте бір қатармен тұру, жүру, шашырап жүгіру.

2. Жүру, звеноға бөліну.

3. Б.қ. қолды жанына түсіріп тұру, аяқ арасын сәл ашып тұру, қолды жанынан жоғары көтеру, керілу, б.қ. келу 6-8 р.қ.

4. Б.қ. аяқ арасын сәл ашып, қолды түсіріп тұру, «Маятник» кеудені кезектестіріп солға, оңға иілу, әр жанға 3-4 р.қ.

5. Б.қ. аяқ арасын алшақ ашып тұру, қолдың саусақтарын айқастырып, бастан жоғары ұстау. «Ағаш жару» – жылдам алға еңкею, қолды алға, төмен сермеу, б.қ. келу. 6-8 рет қ.

6. Б.қ. еденде тізені бүгіп отыру, қолды артқа тіреп отыру, аяқты алға созу, жоғары көтеру, түсіріп алға созу, б.қ. келу, 6-8 рет қайталау.

7. Бір орында тұрып немесе шашырап секіру.

8. Жұптасып жүру.

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Арқан тарту

Ойынға қажетті құрал: екі тұзақталып байланған ұзындығы 7-8метр жіп немесе арқан.

Ойынның тәртібі: ойыншылар қарама-қарсы жаққа қарап жүрелеп отырады да, арқанның байланған ұшын мойнына салып, екі қолтықтың астынан өткізеді. Төрешінің белгісі бойынша әр ойыншы қарсыласын өз жағына қарай тартуға тырысады. Белгілі межеге қарсыласын кім бұрын тартып жеткізсе, сол ұтқан болады

Асық ойыны

Негізінен ер балаларға тән. Асық ойнау үшін керекті құралдың ең негізгісі – сақа. Әдетте оны үлкен оңқай асықтан шіге жағынан қорғасын құйып ауырлатып, тәйке жақ табанын, шіге жақ бетін тегістеп, оң қолға ұстап асық атуға ыңғайлап жасайды. Асық ойынын жаздыкүні тақыр жерге ойнайды. Бір-біріне қарсы екі бала не бірнеше бала екі топқа бөлініп ойнаулары мүмкін. Ойынның негізгі шарты бір-бірінен асық ұту. Асық ойынының үштабан және алты атар деп аталатын өте кең тараған түрлері болған. Үштабан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оған әр ойыншы бір-бірден арасын сиректеу етіп кеней тігеді. Содан соң ойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуі жиып иіреді. Кімнің сақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді. Сақасымен тігулі кенейді атып, үш табаннан артықтау жерге жіберу керек. Үш табаннан кем, не болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасы шыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткенше созылады.

Белбеу тастау

Көбіне ер балалар ойнайтын ойын. Далада, ашық алаңқайда немесе кең бөлмеде ойнауға болады. Қатысушылар саны шектелмейді.

Ойынның шарты: ойын ойнаушылар шеңбер құрай дөңгелене отырады. Ойын бастаушы ортаға біреуді шақырады. Ойынға алдын-ала белбеу не есілген сүлгі даярланады. Артына қолын жасырған ойыншылар белбеуді бірінен соң біріне өткізе бастайды. Сөйтіп, белбеу әр бағытта қолдан қолға өтеді. Мұның өзі ортада тұрған кісінің зейінін басқаға аудару мақсатында жасалады. Ыңғайы келген сәтте ойнаушылардың бірі ортадағы кісінің арқасынан ұрып қалып, белбеуді көрсетпей басқа біреуге бере қоюы тиіс. Егер ортадағы ойыншы белбеуді қағып қалса, екі ойыншы алмасады, ал ұстай алмай қалса ойын әрі қарай жалғаса береді.

Кетті-кетті

Ойынға қатысушылар санына шек қойылмайды. Ойын қыста үйде, жазда таза ауада ойналады. Ойын қажетіне орамал, қолғап, басқа да ұсақ бұйымдар жарай береді.

Ойын шарты: Ойыншылар тізесін сәл көтеріп бір-біріне жақын айнала отырады. Бастаушының белгісі бойынша ойнаушының бірі орамалды көрсетпей екінші біреуіне береді. Ойын осылай жалғаса береді. Ойнаушылардың сырт жағында ескен сүлгі не жіп ұстап тұрған кісіге орамал көрінбеуі тиіс. Оның зейінін басқа нәрсеге аударып, жаңылдыру үшін ойыншылар «әне кетті, міне кетті» деп шуылдап отырады. Егер ойын жүргізуші орамалды ұстаған адамды дер кезінде байқап, оны ұрып қалса, екеуі орын алмасады. Ал, егер қателессе ойыннан шығып қалады немесе бастаушының яки кез келген ойын мүшесінің тілегін орындайтын болады.

Орамал тастау

Ойын шарты: ойынға қатысушылар екі топқа бөлініп, арақашықтығы 5-15 метрдей жерге барып, бір-біріне қарама-қарсы қатарға

тұрады.
Ойынның әділ қазысы келген жақтың ойыншысының біріне орамал (әлде сүлгі) ұсынады. Ол өз кезегінде екінші топтағы ойыншылар жаққа барып, орамалды елеусіздеу етіп, бір ойыншының аяғына тастауға тырысады.
Сөйтеді де өзі дереу орнына жетуге асығады. Аяқ астына орамал (сүлгі)тасталған кісі, сол бойда ананы қуып жетіп, орамалмен ұруға тырысады. Сүлгі тастаған ойыншыны ұрып үлгерсе, оны өз тобына әкеліп қосады. Үлгіре алмаса өзі сол жақта қалып қояды.

«Не жедім, тауып ал»

Дәм сезу анализаторы арқылы шешімін табу.
Көз жұмып ауызға салған затты шайнап не екенін анықтау.Тәрбиеші әр түрлі дәмдегі көкөністер мен жемістерді алу. Оларды жуу. Тазалағаннан кейін ұсақ бөлшектерге бөлу. Салыстыруға балалардың үстелдеріне қою.
Көкөністермен жемістерді бір балаға дәмін таттырып көзін жұмғызып «жақсылап шайнап қандай жеміс көкөніс екенін тауып айт».
Балалар орындағаннан кейін тәрбиеші жемістермен сый көрсетеді.

«Хан талапай»

Ойынға 5-10 балаға дейін қатыса береді. Асық көп болу керек. Көп асықтың ішінен үлкенірек біреуін алып қызыл түске бояңдар. Осы асық «хан» болады. Алдымен санамақ арқылы ойын бастаушыны тағайындап алыңдар. Осы бала асықтың бәрін уысына жиып алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Сендер «ханның» қалай түскенін байқап отырыңдар. Егер «хан» бүк, шік, тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере-ыршытып біріне-бірін дәлдей отырып тигізеді. Тигізген асықтарды өзіне алады.

Ақсерек-көксерек.

Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді,қолдарынан ұстап тұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам.
1-ші топ. Ойынды бастайды: Ақсерек-ау ақ серек
Бізден сізге кім керек.
2-ші топ Ақсерек –ау ақ серек
Жаман-жаман (бала аты) керек
Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады,өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.

Қыз –қуу

Балалар арасынан бір ер бала,бір қызды(ағаш атпен) қуады. Бала қызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала да қуады қай бала бұрын жетіп қыз қолын ұстаса сол бала жеңіске жетеді.

Түйілген орамал.

Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1,2,3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады.

Сақина жасыру

Ойынды өткізуші және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізілерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен,ол бала алақанын жаба қояды.Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен-«Сақина кімде»-деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 03.11.2025-07.11.2025 жыл,қараша айы, 1- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 03.11.2025**	**Сейсенбі 04.11.2025**	**Сәрсенбі 05.11.2025**	**Бейсенбі 06.11.2025**	**Жұма 07.11.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жануарлармен ойындар (пазлдар, роботехника құралдары, шашка, бестемше). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстердіөзқалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. Кітаптарды қарау, балалардыңназарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынааудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балалармен жеке жұмыс.**				

әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)					
Таңертенгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңберін өткізу Видео арқылы «Көңілді күн» әніне іс әрекеттер жасау. Орман деген не? Орманда болдың ба? Ол қандай? тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** «Бақша ағаштары» әңгімені оқып беру. Әңгіме не туралы екенін сұрау? Ағаштар тағы қайда өседі? Қандай ағаштарды таниды? Суреттерге қарап атауларын атату. Орман туралы не білетінін сұрау? Сөйлемдердегі сөздерді: зат есімдерді сан есімдермен және сын есімдердізатесімдермен үйлестіре білуді жетілдіру. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы	**Көркем әдебиет** «Қайда өседі?» балалардан, қандай ағаштың өнімі екенін танып айтқызу,диалогтік тіл дамыту. Дидактикалық ойын «дәндерін тап» ағаштардың суреттеріне берілген дәндерді сәйкестендіру. **Музыка** . **Ән айту** Ән айту дағдыларын қалыптастыру **Музыкалық-**	**Сауат ашу негіздері** Орманның суретін көрсету, мекен етушілерді атату, дыбыстықталдау жасап сөздегідыбыстардыңреті нанықтауды үйрету. Жазу дәптерлерімен жұмыс Дидакатикалық ойын «бірінші дыбысын ата» орман мекендеушілерінің суреттерін ғажайып қоржыннан алып, бірінші естіліп тұрған дыбысты табу. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы	**Тіл дамыту** Сөйлемдердегі сөздерді: зат есімдерді сан есімдермен және сын есімдердізатесімдермен үйлестіре білуді жетілдіру. Дидактикалық ойын «Кім жылдам?» суреттерге қарап (зат есімдерді сан есімдермен үйлестіру) қоян бесеу, ағаш екеу және т.б Ойын: сын есімдерді тәрбиеші айтады, балалар соған лайықты затты табады. Мысалы: қоңыр дегенде аюды тауып келу.	**Көркем әдебиет** «Түлкі мен тырна» ертегісі саусақ театры арқылы айтып беру. Балаларды сахналық қойылымдарға қатысуға баулу **Математика негіздері** Шеңбермен және тіктөртбұрышпен салыстыру арқылы сопақша пішінментаныстыру. Карточкалармен және дәптермен жұмыс **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру;

	жаттығулар. Негізгі қимылдар: бір-бірінің жанына және бір-бірінің артынан сапқа тұру; қос аяқпен заттардың арасымен (арақашықтығы 4метр) секіру; доптықабырғағалақтыру жәнеекі қолымен қағып алу; скамейканыңүстінеқойылғантекшелерденаттаптепе-теңдікті сақтап жүру; Қимылды ойын: Кім жылдам жалаушаға жүгіреді? **Математика негіздері** Ағаштар құстар және жануарлардан жиын жасау. Бүтін жиын мен оның әр бөлігі арасындабайланысорнату дағдысын дамыту. Дәптермен жұмыс. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Туған өлкенің өсімдіктері (ағаштар, бұталар, гүлдер, шөпті өсімдіктер)туралы түсініктерін кеңейту, «орман», «шалғын» және «бақша» ұғымдарыментаныстыр	**ырғақтық қимылдар.** Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету: марш сипатын анық ырғақты жүрумен; **Сауат ашу негіздері** Ағаш атауларына дыбыстықталдау:сөздегі дыбыстардыңретінанықтауды үйрету. Жазу дәптерлерімен жұмыс **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасату. Ағаштардың пішіндеріне,бөліктердің салыстырмалыөлшеміне жәнеолардыңорналасуынасүйенеотырып,түстерменолардыңреңктерінберу. Бақылаған ағаштың бейнесін бере білу арқылы мүсіндеу. Жапсырудыңтүрліәдістері(симметриялы,сыңарлысимметриялы,сұлбалы)	жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққақойылғанзаттардыңарасымен «жыланша»жүгіру; доптыбасыменитеріп,төрттағандапеңбектеу(арақашықтығы3-4метр); бір-бірінің жанына және бір-бірінің артынан сапқа тұру. Қимылды ойын: Ормандағы тиіндер Спорттық ойын элементтері: Футбол элементтері. Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. **Қазақ тілі** Алтын сандықшадан әр түрлі заттарды алдыртып. Сол алған заттың атауындағы қ, ң,ғ дыбыстары сөздің қай бөлігінде орналасқанын табады үйрету. Фонематикалық естуді дамыту,сөздегідыбыстардың орнын анықтау дағдысын нақтылу(басы,ортасы,соңы).	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармаға көзқарасын білдіру, оның сипаты, мазмұны туралы айту. Музыканың сипатын бейненің мазмұнымен, оның көңіл-күйімен байланыстыра білуді қалыптастыру. **Ән** **Сауат ашу негіздері** Өз есімдеріне дыбыстықталдау жасауды үйрету:Сөздегідыбыстардыңретін анықтауды үйрету. Жазу дәптерлерімен жұмыс **Қоршаған әлеммен таныстыру** Қоршағанортанықөз,мұрын,тіл,құлақ,тері көмегіменсезе білу дағдыларын дамыту.Сезім мүшелерінің қызметі туралы түсінік беру.	бірсызыққақойылғанзаттардыңарасымен «жыланша»жүгіру; доптықабырғағалақтыружәне екі қолымен қағып алу; бір-бірінің жанына және бір-бірінің артынан сапқа тұру; Қимылды ойын: Өрт сөндірушілер **Қазақ тілі** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолданабілуді, интонациясы бойыншасөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білудіжетілдіру. Әр түрлі интонацияда сөйлемдерді айтып, балаларға қайталату.

	у. Олардың айырмашылығын суреттер арқылы атай білуін қалыптастыру.	қолдануды жетілдіру арқылы ағаш бейнесін жапсыру. Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша құрастыру.	**Математика негіздері** 8 көлеміндегі санды тура және кері санауды пысықтау. Дәптермен жұмыстар. «Артығын тап» дидактикалық ойын. Әр түрлі заттар топтамасынан артығын табу.		
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека № 1 Балабақша ауласындағы ағаштарды қарау, атын атап, тану, ағаштардан түскен жапырақтармен дәндерді бұталарды жинау. **(Зерттеу іс әрекеті)** Күзгі бақта еңбек етіп жатқан балалардың суретін бояу **(бейнелеу іс-әрекеті)** Еңбек құралдарын ермексаздан мүсіндеу **(Шығармашылық іс-әрекет**) Еркін ойындар Қимылды ойын «асық ойыны»	Картотека №2 Ағаштардан түскен бұталарды жинап, салыстыру. "үлкен – кіші", "үлкенірек – кішірек" «Енді, енсіз» деген сөздерді қолдануды үйрету. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** Бұталар қалай пайда болады тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Құрылыс материалдарынан ғажайып қалалар құрастыру **(Зерттеу іс әрекеті)** Еркін ойындар	Картотека №3 Балабақшаауласынмекендейтінқұстарменжануарлардыбақылау, оларға күтім жасау. Осы құстар мен жануарлар орманда мекендей ала ма? Неге? **(зерттеу, танымдық, еңбек іс-әрекеті)** Құстар, жануарлар туралы жұмбақтар шешу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Сақина жасыру»	Картотека №4 Ағаштарды бақылау, бұтағы, діңі, жапырағы туралы ақпарат беру. Орманды қорғау туралы әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Ағаштың бұтақтарымен құмда сурет салу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Ағаш бұтақтарымен табиғи қалдық материалдармен ұжымдық құрастыру. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Еркін ойындар Қимылды ойын «Хан талапай»	Картотека №5 Ормандағы қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. Ормандағы ережелерді салу, жасау. Ағаштардың арасына орналастыру. Орманда рөлдік ойынын ойнату. Бауырсақ, қызыл телпек ертегілерін сахналату. **(Қарым-қатынас, зерттеу, танымдық іс-әрекеттері)** **Сергіту жаттығуы** Жапырақтар тербеледі, Желмен ұшып теңселеді, Дөңгеленіп,айналып, Жерге қонар кез келді. Еркін ойындар Қимылды ойын «Ақсерек көксерек»

		Қимылды ойын «Ақсерек көксерек»			
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілу Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Тамақтан соң ас қайыру, бата беру.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап тарқарау және тағы басқаәреке	Кітаптарды қарау, кітаптағы орман бақша шалғын суреттеріне қарап ойдан ертегі құрастыру. Бір біріне айтып беру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Табиғи құрастыру құралдарынан орман құрылымын құрастыру.Ұжымдық жұмыс.	**«Қарағай»** Көкке бойын созады,Көпкеқолынсозады. Кең құшағын ашады,Көлеңкесінтосады. Көк қарағай,қарағай,Мейірбандыанадай. *М.Әлімбаев* Тақпақты жаттау. Бір біріне айтып беру.	«Орманда» тақырыбында ұжымдық жұмыс **(Шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптарды қарау. Тақпақ жаттау. Еркін сахналау әрекеті **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Орман бейнесі бар пазлдарды жинату, логикалық ойын тапсырмаларын робототехника арқылы орындату **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)**	Орман бейнесіне қарап суретін салу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Тұзды қамырдан ағаштардың бейнесін жасату **(Шығармашылық іс-әрекеті)**

ттер)	**(танымдық іс-әрекет)**	**(Қарым-қатынас және танымдық іс-әрекет)**			
Балалармен жеке жұмыс	әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен тоқтамай жүгіруге дағдыландыру	10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды үйрету	заттардың пішіндерін өз еркімен анықтай алуға көмектесу	түстерді өз қалауы бойынша таңдай алуға көмектесу	еңбек етуде, шығармашылық әрекеттерде жақсы нәтижеге жетуге ұмтылдыру
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Бақша ауласындағы жапырақтарды жинату. **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Жүгіріп өтуге үлгер» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Көңілді әуенге би билеу, ән тыңдау. **(музыка)** Балалардың еркін ойыны	Орманнан шығар жол сызбасын таяқпен жерде сызу **(танымдық іс әрекет)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Соқыр қойшы» Балалардың еркін ойыны
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үс	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жануарлармен ойындар (пазлдар, роботехника құралдары, шашка, бестемше). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстердіөзқалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.				

телүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Кітаптарды қарау, балалардыңназарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынааудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балалармен жеке жұмыс.**
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. . Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 10.11.2025-14.11.2025 жыл,қараша айы, 2- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 10.11.2025**	**Сейсенбі 11.11.2025**	**Сәрсенбі 12.11.2025**	**Бейсенбі 13.11.2025**	**Жұма 14.11.2025**
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, ауа райы туралы баланың жеке пікірін білу.**(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ата аналарды толғандыратын сұрақтарға жауап беру. Кеңестер беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Менің ертегі кейіпкерім, әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, ертегілер, әңгімелер айту. Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				

Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Үлкенге де сіз, Кішіге де сіз. Құрметпенен сіздерге, Сәлем бердік біз. Әр түрлі жұмсақ ойыншықтарды беру арқылы бір біріне жақсы сөздер айту. Жаңалықтарымен бөлісу.«Қысқы дайындық» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Қысқа дайындық тақырыбында балаларға бірнеше суреттер көрсету. Сурет бойынша әңгіме жасату. Сөйлегендекөпмағыналысөздерді қолдануын жетілдіру. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; қос аяқпен заттардың арасымен (арақашықтығы 4метр) секіру; скамейканыңүстінеқойылған текшелерденаттаптепе-теңдікті сақтап жүру; бір-бірінің жанына және бір-бірінің артынан сапқа тұру. Қимылды ойын:	**Көркем әдебиет** Балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру. Кейіпкерлерге жәнеолардыңәрекеттерінеөзкөзқарасынбілдіруді жетілдіру. **Музыка** Музыкалық **аспаптарында ойнау.** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету, балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу. **бойынша** **Сауат ашу негіздері** Дауысты дыбыстардыанықтауды үйрету. Жұмыс дәптерлеріне жазу.	**Сауат ашу негіздері** дауыссыздыбыстардыанықтауды үйрету. Жұмыс дәптерлеріне жазу **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; жүру мен жүгіруді алмастыру; доптыбасыменитеріп,төрттағандапеңбектеу(арақашықтығы3-4метр); доптықабырғағалақтыру жәнеекі қолымен қағып алу; Қимылды ойын: Кім жылдам жалаушаға жүгіреді? Спорттық жаттығулар: Спорт түрлерімен	**Тіл дамыту**Ұйқыға кететін жануарларды суреттен табу. Олар туралы әңгімелеу және синонимдерменантонимдерді қолдануды пысықтау. Жұмыс дәптерлеріне жазу **Музыка** **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету, балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу. **Сауат ашу негіздері** Жануарладың атауларындағы дауысты жәнедауыссыздыбыстарды анықтауды үйрету.	**Көркем әдебиет** Құстардың қысқа дайындығы туралы мульфильм көрсету. «Ұсқынсыз үйрек» ертегінісахналау, қойылымдарға қатысуға баулу. **Математика негіздері** Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы,тіктөртбұрыш) дұрысатап,олардыажырата білугежаттықтыру. Фигураларды құрастыру арқылы құстардың бейнесін шығару. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар.

	Аюлар мен аралар **Математика негіздері** Геометриялық фигура дөңгелек, сопақшаны дұрысатап,оларды ажыратабілугежаттықтыру. Фигураларға сәйкес заттарды топтан табу, салыстыру. Дидактикалық ойын «артығын тап» артық фигураны карточкадан табу. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Қысқа дайындықта ата-ана еңбегін түсіну, адамдардың еңбектеріндегі өзара байланыстардыбайқау.Еңбекардагерлерін,қарттардықұрметтеу,үлкендісыйлау,олардыңеңбегінбағалау дағдысын дамыту. Мен ата анамның көмекшісімін тақырыбында әңгімелесу.	**Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Тыңдаған ертегі желісі бойынша бейнелеуәдістерін(штрихтар,бояулардыараластырып қолдануын дамыту. ойдан пішіндері мен өлшемі әртүрлі танысзаттарды:ойыншықтарды,ыдыстардымүсіндеу оларғатәнерекшеліктердіберу. Қайшыменжелімдідұрысқолдану меңеңбекқауіпсіздігі және жекегигиена ережелерінсақтауды дамыту. Табиғи материалдардан жасалған қазақ халқының бұйымдарымен, киізүйдіңжасауларымен таныстыру,олардыңқандай материалдан жасалғанынзерттеуді ұйымдастыру.	таныстырудыжалғастыру. **Қазақ тілі** Қысқа дайындықты талап ететін азық-түлікатауларын атату. Сөз қорын бидай, күріш, арпа, жүгері, талқан, тары, жент, құрт, сүзбе, шұбат, қымыз,айран сөздермен толықтыру. **Математика негіздері** Азық түліктердің пішіндерін анықтау, салыстыру. Геометриялық фигура үшбұрыш, шаршы,тіктөртбұрышты дұрысатап,олардыажыратабілугежаттықтыру. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.	**Қоршаған әлеммен таныстыру** Қысқа дайындықта баланың рөлі тақырыбында әңгімелесу. Сеніп тапсырғантапсырмаларды жауапкершілікпенорындауға,айналасындағыларғаәрқашанәділ болуға, оларға қолдау көрсетуге, көмек беруге, жалған сөйлемеуге баулу.	Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққақойылғанзаттардыңарасымен «жыланша»жүгіру; скамейканыңүстінеқойылғанәр түрлі заттардан аттап тепе-теңдікті сақтау **Қазақ тілі** Қазақхалқыныңтұрмыстық заттарымен,киім-кешегімен,азық-түлікөндірудегітұрмыстық кәсібіментанысытыру. Құсбегі мамандығымен танысытыру. Құстарға қысқа дайындықты қалай жасайтынын кітаптардан көрсету.
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс

Серуенге дайындық	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыруда,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіруүшінсеруендеөткізілетінорындыжабдықтау,ойыналаңындабалаларды ңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау. Балалардың ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыруда,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіруүшінсеруендеөткізілетінорындыжабдықтау,ойыналаңындабалалардыңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау.	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыруда,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіруүшінсеруендеөткізілетінорындыжабдықтау,ойыналаңындабалалардыңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау.	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыруда,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіруүшінсеруендеөткізілетінорындыжабдықтау,ойыналаңындабалалардыңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау.	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыруда,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіруүшінсеруендеөткізілетінорындыжабдықтау,ойыналаңындабалалардыңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау.
Серуен	Картотека №10	Картотека №11 .	Картотека №12	Картотека №13	Картотека №14
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Нені «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшараларды орындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениеттітамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру . (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Әлем халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, Сауықты	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**				

рушаралары	Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар)**.				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Балалардың қалауы бойынша ойша бейнелеу, мүсіндеу, қиып жапсыру **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Еңбек құралдарын таныстыру. Оларды қалай қолдану керектігі туралы ойыншық құралдармен жасап көру. **(танымдық іс әрекет)** Заттарды түрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра білуге үйрету **(зерттеу іс әрекеті)**	Ұшақтар мен көліктердің қыс мезгіліне дайындығы туралы фильм көрсету, пазлдарды жинау, логикалық ойын тапсырмалары бар ойындар ойнату. **(Танымдық,зерттеу іс-әрекет)**	Егіншілердің, фермерлердің еңбегімен таныстыру. Қысқа дайындықтағы рөлін түсіндіру. Кітаптардан суреттерін көріп, эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан өзінің қысқа дайындығы жайында шығармашылық жұмыс жасау **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындау.Қимылдардыңырғағынмузыка әуеніменүйлестіру. **(музыка)**	«Құстар қайтып барады» ұжымдық шығармашылық жұмыс. (мольбертте) **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарынан әр түрлі заттар құрастыру. Заттар,олардыңбелгілерін нақтылаужәнебейтанысзаттардыңқолданылуын түсіну. **(Танымдық, іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	теңсіздік шығара алуға көмектесу	әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен тоқтамай жүгіруге дағдыландыру	10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды үйрету	заттардың пішіндерін өз еркімен анықтай алуға көмектесу	түстерді өз қалауы бойынша таңдай алуға көмектесу
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				

Серуен	**Қимылды ойын** «Аюлар мен аралар» Балалардың еркін әрекеті.	**Қимылды ойын** «Ұшақтар» Балалардың еркін әрекеті.	Балалардың шығармашылығымен құрылыстар құрастыру **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ» Балалардың еркін әрекеті.	Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындау.Қимылдардыңырғағынмузыкалықәуенгеүйлестіру. **(музыка)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жануарлармен ойындар (пазлдар, роботехника құралдары, шашка, бестемше). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстердіөзқалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. Кітаптарды қарау, балалардыңназарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынаудару. **(көркем әдебиет)** Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балалармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Үйде қысқы дайындықты жасау бойынша балалармен әңгімелесу, еңбек әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,				

\

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 1.11.2025-21.11.2025 жыл,қараша айы, 3- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 17.11.2025**	**Сейсенбі 18.11.2025**	**Сәрсенбі 19.11.2025**	**Бейсенбі 20.11.2025**	**Жұма 21.11.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан өз отбасы жайлы айтып беруге тарту **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Балаларды қабылдау барысында ата-аналармен баланың қимыл белсенділігі жайында әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасау. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне және жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын**				

жаттығу	**әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға жаңалықтарымен бөлісуді, жақсы тілектер тілеуді жасату. «Денсаулық жайында біз не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. «Дені саудың, жаны сау» деген сөздің мағынасын түсіндіру. Адамныңденсаулығынагигиенаменкүнтәртібініңықпалытуралытүсініктердікеңейту. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** «Денсаулық» дегеніміз не? денсаулыққа пайдалы әрекеттер туралы әңгімелесу. Белгілі бір затқа белгілерді,әрекеттерді және берілген әрекетке заттарды таңдай білуді дамыту. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққақойылғанзаттардыңарасымен «жыланша»жүгіру; доптыбасыменитеріп,төрттағандапеңбектеу(ара қашықтығы3-4метр); қос аяқпен заттардың арасымен (арақашықтығы 4метр) секіру	**Көркем әдебиет** Тазалық денсаулық кепілі.«Мойдодыр - Кірқоймас» мультфилімін тамашалау. Шығарма мазмұнын сюжеттің бірізділігін сақтай отырып,эмоциямен, қисынды қайталап айтып беруді жетілдіру. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармаға көзқарасын білдіру, оның сипаты, мазмұны туралы айту. Музыканың сипатын бейненің мазмұнымен, оның көңіл-күйімен байланыстыра білуді қалыптастыру. **Ән айту** Ән айту дағдыларын қалыптастыру **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.**	**Сауат ашу негіздері** Дәрумендерді қандай жеміс көкөністерден аламыз. Оларға дыбыстықталдау. Жазу дәптерлерімен жұмыс **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққа қойылған заттардың арасымен «жыланша»жүгіру; допты қабырғаға лақтыру және екі қолымен қағып алу; бір-бірінің жанына және бір-бірінің артынан сапқа тұру. Қимылды ойын: Ормандағы тиіндер	**Тіл дамыту** Спорттық ойындар туралы не білетінін сұрау. Әңгіменіңжалғасынжәнес оңынойданшығаруын басқару дағдыларын қалыптастыру. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармаға көзқарасын білдіру, оның сипаты, мазмұны туралы айту. Музыканың сипатын бейненің мазмұнымен, оның көңіл-күйімен байланыстыра білуді қалыптастыру. **Ән айту** Ән айту дағдыларын қалыптастыру **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы	**Көркем әдебиет** «Тіл алмаудың кесірі» әңгімені оқып беру. Балаларда осындай жағдай болды ма сұрау? Диалогтік тіл дамытуды жалғастыру. **Математика негіздері** Қозғалысбағыттары:солжақтаноңжаққа,оңжақтан сол жаққа,жоғарыдан төменге,алға,артқа. тік және көлбеу таяқшаларды дәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** . Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққа қойылған заттардың арасымен

	Қимылды ойын: Жүгіріп өт **Математика негіздері** Денсаулық сақтауға арналған ойын құралдарының қандай денелерге ұқсайтынын анықтау. Денелерді(шар,текше,цилиндр)дұрысатап,олардыажыратабілугежаттықтыру. тік және көлбеу таяқшаларды дәптердіңторкөзіндесызуға үйрету **Қоршаған әлеммен таныстыру** Табиғатпен қарым-қатынас барысында денсаулықты нығайтуды,табиғатты сақтауда жауапкершілікті сезіне білуіне ықпал жасау. Жеуге болады, болмайды ойынын ойнату. Суреттер арқылы атату.	Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету: марш сипатын анық ырғақты жүрумен; **Билер** Музыкаға сәйкес орындалатын би қимылдарын білу; би қимылдарының элементтерін жеңіл, еркін орындауды; қозғалыс бағытын музыкалық фразаларға сәйкес өзгертуді меңгерту. **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығаруды, мәтінге сәйкес әнді сахналауды; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке жәнешағын топпен орындауға үйрету,	**Қазақ тілі** Қазақхалқының азық-түлік өндірудегі тұрмыстық кәсібімен таныстыру. Олардың дәрумендерге бай екенін ұғындыру. (құрт, жент, май сүт өнімдері) **Математика негіздері** Қазақхалқының азық-түліктерінің қандай денелерге ұқсастығын анықтау. денелерді(шар,текше,цилиндр)дұрысатап,олардыажыратабілуін пысықтау. тік және көлбеу таяқшаларды дәптердіңторкөзіндесызуға үйрету	өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету: марш сипатын анық ырғақты жүрумен; **Билер** Музыкаға сәйкес орындалатын би қимылдарын білу; би қимылдарының элементтерін жеңіл, еркін орындауды; қозғалыс бағытын музыкалық фразаларға сәйкес өзгертуді меңгерту. **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығаруды, мәтінге сәйкес әнді сахналауды; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке жәнешағын топпен орындауға үйрету, балалар шығармашылығын	«жыланша»жүгіру; допты басымен итеріп,төрт тағандап еңбектеу(арақашықтығы3-4метр); қос аяқпен заттардың арасымен (арақашықтығы 4метр) секіру Қимылды ойын: Өрт сөндірушілер **Қазақ тілі** Тыңдалғанкөркемшығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге, кейіпкерлердің диалогынмәнерліинтонацияменберуге баулу

		балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу. **Сауат ашу негіздері** Таазалық құралдарын таныстыру. Сөздерге дыбыстықталдау жасау. Жазу дәптерлерімен жұмыс **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,Құрастыру** Балалардың қалауы бойынша тазалық құралдарының суретін салу, мүсіндеу, жапсыру және ойыншықтардан құрастыру. Бейнелеуәдістері кляксография,жіппен сурет салу әдістерін қолдануын дамыту. Шаршын емесе тікбұрыштың бұрыштарын қию арқылы дөңгелек және сопақша пішіндерді қиып алуды меңгерту. Бақылаған заттың бейнесін бере білуді, затты әртүрлі қалыптарда мүсіндеуді үйрету		дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу. **Сауат ашу негіздері** Өздері ойнап жүрген ойын атауларына дыбыстықталдау жасау. Сөздегідыбыстардыңретін атауды жетілдіру. Жазу дәптерлерімен жұмыс **Қоршаған әлеммен таныстыру** Адам өмірі үшін судың, құмның, күн, ай сәулесінің, саздың, тастардыңмаңызынтүсінуін жетілдіру. Суреттермен жұмыс.	
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				

Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №12	Картотека №13	Картотека №14	Картотека №15	Картотека №16
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) (**мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Ереже айту. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар)**.				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап тарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Қағазды бүктеу ширату арқылы құрсау жасау. **(Танымдық іс-әрекеті)** Жасаған құрсауды әр түрлі бояулармен сәндеу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** құрсаудың мүсінін ермексаздан жасау **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Тазалық ұғымын дидкатикалық ойын карточкалары арқылы табу ойнын ойнату. **(Танымдық іс-әрекеті)** Топтағы тазалық құралдарын табу, қызметін анықтау. Еркін тазалық әрекеттерін жасату. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)** **Тақпақты жаттау.** **«Тазалықтыңдосы»** Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдірсуғақолыңды жу. Жуынсаң сен әрдайым, Аппақ бетің, маңдайың. Тазалықтыңдосы- Судегеніңосы.	Дәрумен деген не? оның түрі қандай болады? Зерттеу жұмыстары. балалардың өз ойы. Ойдан сурет салу, мүсінін жасау немесе қағаздан жасау. **(Танымдық,шығармашылық іс-әрекеті)**	Спорттық ойын құралдарының суретін салу, мүсінін жасау, ұжымдық жапсыру жұмысын жасау. **(зерттеу, танымдық іс-әрекет)** Спорттық ойын құралдарын тану, салыстыру, қолдану әдістерін зерттеу, **(Танымдық, іс-әрекеті)** «Мойдадыр -Кірқоймас» ертегісін сахналау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойлары. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен тоқтамай жүгіруді дағдыландыру	10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды үйрету	заттардың пішіндерін өз еркімен анықтай алуға көмектесу	түстерді өз қалауы бойынша таңдай алуға көмектесу	еңбек етуде, шығармашылық әрекеттерде жақсы нәтижеге жетуге ұмтылдыру
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек»	Қимылды ойын «Бүрге»	Қимылды ойын «Кетті кетті»	Тазалықтың досы тақпағын қайталату.	Қимылды ойындар «Түйілген орамал»

	Көңілді музыкаға би билету. Денсаулыққа пайдасы жайында әңгімелесу. **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Балалардың еркін ойындары	Тазалықтың досы тақпағын қайталату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың еркін ойындары	**(зерттеу іс әрекеті)** Қимылды ойын «Ақ серек көк серек»	Балалардың еркін ойындары
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасау. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне және жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Денсаулық іс шараларына белсене қатысудыұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 24.11.2025-28.11.2025 жыл,қараша айы, 4- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 24.11.2025**	**Сейсенбі 25.11.2025**	**Сәрсенбі 26.11.2025**	**Бейсенбі 27.11.2025**	**Жұма 28.12.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді қалыптастыру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баладан өз отбасындағыжаңалықтар жайлы айтып беруге тарту **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Балаларды қабылдау үстінде ата-аналармен баланың өсуі үшін дәрумендердің, таза ауада серуеннің маңыздылығы туралыәңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балалар жаңалықтарымен бөліседі, жақсы тілектер тілейді. «Туған жер туралы біз не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. «Менің туған жерім» ұғымын түсіндіру. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	Тіл дамыту Туған жер дегеніміз не? әр баланың туған жері бол ма? Балалардың ойларын тыңдау. Туған жер туралы фильм тамашалау, ән тыңдау. Кітаптардан суреттер қарату. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; жүгіру; доптыбасыменитеріп,төрттағандапеңбектеу(арақашықтығы 3-4метр); доптықабырғағалақтыружәнеекі қолымен қағып алу; бір-бірінің жанына және бір-бірінің артынан сапқа тұру. Қимылды ойын: Секіріп жүріп, допты ұста **Математика негіздері** Геометриялық фигуралар менденелерді дұрысатап,олардыа	Көркем әдебиет Мәнерлі, эмоциямен айтуды үйрету. **«Туғанжер» жаттау** Сүйем сені, туған жер,Байлық, бақыт тұнған жер Қамбасына Отанның Тау – тау астық құйған жер. Сүйемсені, туған жер,Өнер,білімқуғанжер. Ұшуүшін ғарышқа Тоқтарағабелбуған жер. *ОразақынАсқар* **Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармаға көзқарасын білдіру, оның сипаты, мазмұны туралы айту. Музыканың сипатын бейненің мазмұнымен, оның көңіл-күйімен байланыстыра білуді қалыптастыру. **Ән айту** Ән айту дағдыларын қалыптастыру **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды	Сауат ашу негіздері Туған жердің табиғатын сипаттау. Өздерінің тұратын жерлерінің көрікті жерлерінің суреттерін, видеоларын тамашалау. Дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтауды пысықтау. Дәптермен жұмыс **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; жүгіру; қос аяқпен заттардың арасымен (арақашықтығы 4метр) секіру; скамейканың үстіне қойылған текшелерден аттап тепе-теңдікті сақтап жүру; Қимылды ойын: Ормандағы тиіндер Спорттық жаттығулар: Спорт түрлерімен таныстырудыжалғастыру.Спортзалдажәнеспорталаңында қауіпсіздіктісақтауғабаулу. **Қазақ тілі** Қазақхалқыныңтұрмыстықзаттарымен,киім-кешегімен,азық-түлікөндірудегітұрмыстықәсібімен танысытыру.	Тіл дамыту **«Қазақстанбайрағы» жаттау** Көк байрақтың бетінде Қыран бүркіт қанаттыСол қырандай еркіндеп, Балаөседі талапты. *М.Әлімбаев* Байрақ туралы әңгімелесу кезінде өзінмәдениеттіұстауды қалыптастыру. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармаға көзқарасын білдіру, оның сипаты, мазмұны туралы айту. Музыканың сипатын бейненің мазмұнымен, оның көңіл-күйімен байланыстыра білуді қалыптастыру. **Ән айту** Ән айту дағдыларын қалыптастыру **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету: марш сипатын анық ырғақты жүрумен;	Көркем әдебиет Балалардың қалауы бойынша ұнаған ертегілердіңсахналық қойылымдарынақатысуға баулу. **Математика негіздері** Геометриялық фигуралар менденелерді дұрысатап,олардыажырата білугежаттықтыру. Карточкалармен жұмыс. Дәптермен жұмыс. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққақойылғанзаттардыңарасымен «жыланша»жүгіру; доптықабырғағалақтыружәнеекі қолымен қағып алу; қос аяқпен заттардың арасымен (арақашықтығы 4метр) секіру; Қимылды ойын: Осылай етіп жасайық Спорттық жаттығулар: Спорт түрлерімен таныстырудыжалғастыру.Спортзалдажәнеспорталаңында қауіпсіздіктісақтауғабаулу **Қазақ тілі** Қазақстанның байлығының бірі дәнді дақылдар екенін

	жырата білугежаттықтыру. Туған жер суретттеріне сәйкес келетін фигураларды тауып, сәйкестендіру. Дәптермен жұмыс. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Арнайы көлік құралдарының түрлерін, белгілі бір жұмыс түрін орындауүшіноларды ыңжабдықталуынтүсіну.	орындауға үйрету: марш сипатын анық ырғақты жүрумен; **Сауат ашу негіздері** Туған жер туралы суреттер қарату. Әңгімелеу, дауысты жәнедауыссыздыбыстарды анықтауды пысықтау. Дәптермен жұмыс **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Байрақты салып бояу, Ұлттық киім түрін мүсіндеу, дастарханға оюларды қиып жапсыру. Қағаздан буктеу тәсілімен телпек жасау	**Математика негіздері** Геометриялық фигуралар менденелерді дұрысатап,олардыажырата білугежаттықтыру. Дәптермен жұмыс.	**Сауат ашу негіздері** Байраққа қатысты сөздерден дауысты жәнедауыссыз дыбыстардыанықтауды пысықтау. Дәптермен жұмыс **Қоршаған әлеммен таныстыру** Жолда қауіпсіздік ережелерін сақтау. Жол белгілері гироскутер, сигвейге арналған жолдыбілу,бағдаршамның белгілеріне сәйкес жолдан өту дағдысын пысықтау.	айту. Егіншіліккәсіпке байланысты (дән, тұқым,суару, отау, ору, диірмен, орақ, кетпен, шалғы, айыр,күрек,тырма,соқа) жаңа сөздер ендіру.
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №17	Картотека №18	Картотека №19	Картотека №20	Картотека №21
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту,				

	орамалдыілукөркемсөзқолдану, «Сылдырлайдымөлдірсутақпағын айту. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаю дағдысын қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Қазақ халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Қағазды бүктеу арқылы таулар жасау. **(Танымдық іс-әрекеті)** Көліктердің бейнелерін салу. **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Көліктің мүсінін ермексаздан жасау **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Заттың кеңістікте орналасуын үйрету. Оң, сол, алға, артқа, жоғары, төмен ұғымдарын дидкатикалық ойын карточкаларын ойнату. **(Танымдық іс-әрекеті)** Топтағы құстардың суреттерін тамашалау, қимылдарын жасату. Пазлдармен, бестемшемен еркін ойындар. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**	Топтағы кітаптарға қарап, ішіндегі суреттері бойынша әңгімелеу. **(Қарым қатынас іс-әрекеті)**	Туды пішіндермен салыстыру. **(зерттеу, танымдық іс-әрекет)** Құрылыс материалдарынан барлық ертегі кейіпкерлері сыйатын достық үйін құрастыру . **(Танымдық, іс-әрекеті)** Таныс ертегісін сахналау. Балалардың қалауы бойынша. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың апта бойы алған әсерлері бойынша сурет салу, мүсіндер жасату. Түрлі табиғи материалдаран құрастыруды орындату. **(Бейнелеу іс-әрекеті, шығармашылық іс-әрекеті)**

Балалармен жеке жұмыс	айтылуы және дыбысталуы ұқсас дауыссыз дыбыстарды анық айтуды үйрету	мазмұнның бірізділігін сақтай отырып, шығарма мазмұнын қайталап айтуға үйрету	тура және кері санауды үйрету	өз істерін жауапкершілікпен орындауға тырысуға үйрету	Ерболұлы тәртіп ережелерін үйрету
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Қимылды ойын «Ханталапай» Патриоттық әндерді тыңдату. **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Бүрге» Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Кетті кетті» Туған жер тақпағын жаттау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың еркін ойындары	Балабақша ауласындағы туды тамашалату. **(зерттеу іс әрекеті)**	Қимылды ойындар «Ұшты ұшты» Балалардың еркін ойындары
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Менің туған жерім тақырыбында отбасылық сурет салу. Көрмеге қою. Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 01.12.2025-05.12.2025 жыл,желтоқсан айы, 1- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 01.12.2025**	**Сейсенбі 02.12.2025**	**Сәрсенбі 03.12.2025**	**Бейсенбі 04.12.2025**	**Жұма 05.12.2025**
Балаларды қабылдау	Балалардың денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Жайлы жағдай жасап, әр баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Тіл дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет**)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Желтоқсан айында болатын демалыс күндер туралы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Шағын ойын орталықтарында олардың еркін ойындарын ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)**				
Таңертенгі жаттығу	Желтоқсан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. Таңертеңгіжаттығудыорындауғақызығушылықтудыру,денебітімінқалыптастыружәне жалпақ табанды алдын алу жаттығуларын нығайту. Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындауды үйрету.Қимылдардыңырғағынмузыкалықсүйемелдеуменүйлестіру. (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілдіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынпысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханадакезекшілердіңміндеттерінорындату.Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениеттітамақтанужәнеас ішуқұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру.				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері «Жүректен жүрекке» Біз балдырған тең басқан, Дос құшағын елге ашқан. Тілегіміз тыныштық, Ашық болсын кең аспан. Мықты болсын іргеміз, Бәріміз де біргеміз. Өзінмәдениеттіұстау,әдептіжәне сабырлыболуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардан сезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Қыс туралы не біледі? Қысқы киім түрлері? Қысқа дайындық бойынша не біледі және не білгісі келеді сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Қыс мезгілінің ерекшеліктері туралы фильм көру. Көрген фильмде не таныды, не көрді сұрау. Ойын арқылы фонематикалықестудідамыту,сөздегідыбыстардыңорнынанықтау(басы,ортасы,соңы).Артикуляциялықжаттығуларжасату. ыс ыс ыс келіп жетті қыс ар ар ар жауады қар **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар:	**Көркем әдебиет** «Жыл басына таласқан жануарлар» ертегісін үстел үсті театры арқылы көрсету. Әдебикейіпкердіңбелгілібірәрекетінөзініңқалайқабылдағанытуралыайтуды,кейіпкерлердіңжасырынәрекетінтүсінуін дамыту. **Музыка** **Ән айту** Ән айту дағдыларын қалыптастыру **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету: марш	**Сауат ашу негіздері** Сөйлемтуралыбастапқытүсініктердіқалыптастыру. Қарындашты дұрыс,еркінұстап,үстінен қаттықысыпкүштүсірмей, саусақтарменбіркелкісызықтардыүзбейсалуды дамыту. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: заттардан бірқырымен аттап жүру; кедергілердіңарасыменөту арқылы«жыланша»жүгіру; тізелерінесүйене отырып, етпетімен өрмелеу; оң және сол аяқты алмастырып	**Тіл дамыту** **«Бұл не дыбыс» ойыны арқылы** бір дыбысты бір дыбыстан және сөздің басындағы дыбысты ажыратып айтуын үйрету. Фонематикалықестудідамыту,сөздегідыбыстардыңорнынанықтау(басы,ортасы,соңы).Артикуляциялықжаттығуларжасату. **Музыка** **Ән айту** Ән айту дағдыларын қалыптастыру **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды	**Көркем әдебиет** «Кәрі аяз бен жас аяз» ертісін кітаптан оқып беру. Әдебикейіпкердіңбелгілібірәрекетін бала қалайқабылдағанытуралыайтуды,кейіпкерлердің жасырынәрекетінтүсінуін дамыту. **Математика негіздері** «Ғажайып қоржыннан» шыққан ойыншықтарды салыстыру, жиын жасау. Жиынныңбөліктенүлкенекенін,бөліктіңжиыннанкішіекенін салыстыруды дамыту Нүктелерді салуға, тік және көлбеу таяқшалардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.

	заттардан бірқырымен аттап жүру; кедергілердіңарасыменөтуарқылы«жыланша»жүгіру; тізелерінесүйене отырып, етпетімен өрмелеу; 2–2,5 метр арақашықтықтағынысанаға асықтылақтыру. Қимылды ойын: Қалпақ және кішкене таяқша **Математика негіздері** Ғажайып қоржыннан шыққан ойыншықтарды салыстыру, жиын жасау. Жиынныңбөліктенүлкенекенін,бөліктіңжиыннанкішіекенін салыстыруды үйрету Нүктелерді салуға, тік және көлбеу таяқшалардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.	сипатын анық ырғақты жүрумен; **Сауат ашу негіздері** Әр түрлі суреттер бар карточкаларды балаларға таратып беру. Өз бетінше суретті әңгімелеу. Сөз және сөйлемтуралыбастапқытүсініктердіқалыптастыру. Қарындашты дұрыс,еркінұстап,үстіненқаттықысыпкүштүсірмей,саусақтарменбіркелкісызықтардыүзбейсалуды дамыту. **Сурет салу мүсіндеу жапсыру,құрастыру** Балаларды қалуы бойынша топқа бөлу. Ертегі желісімен балалардың өз таңдауы бойынша жануардың суретін салу. Қанық түстер алу үшін қарындашты түрлішебасып бояу, бейнелеу,түстіқанық беру үшін қағаздың фонын таңдау жәнебояулардыүйлестіру,өзжұмысының нәтижелерін бағалауды үйрету. Қарапайым пропорцияларды сақтай отырып, қалауы бойынша жануардың мусінін мүсіндеуді үйрету.	секіру; Қимылды ойын: Мүсін болып тұр Спорттық жаттығулар: Сырғанау.Өзбетіншемұздыжолменсырғанауды,жүгірі пкеліпсырғанауды үйрету. **Қазақ тілі** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолданабілуді, интонациясы бойыншасөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білудіжетілдіру.Өзойынжайылмасөйлемдермен жеткізугемүмкіндікберу. **Математика негіздері** Көрнекілік негізінде 9 санының пайда болуымен таныстыру.9 көлеміндегі санды тура және кері санауға үйрету. Нүктелерді салуға, тік және көлбеу таяқшалардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.	орындауға үйрету: марш сипатын анық ырғақты жүрумен; **Сауат ашу негіздері** Сөйлемтуралыбастапқытүсініктердіқалыптастыруды жалғастыру.Қарындашты дұрыс,еркінұстап,үстіненқаттықысыпкүштүсірмей,саусақтарменбіркелкісызықтардыүзбейсалуды дамыту. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Күнделікті қолданатын құралдар: ұялытелефон,смартфон,компьютер,ғаламтор,теледидардыңқолданылуынбілу,олардықолданудақауіпсіздігінсақтауды менгерту.	**Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: заттардан бірқырымен аттап жүру; кедергілердіңарасыменөтуарқылы«жыланша»жүгіру; тізелерінесүйене отырып, етпетімен өрмелеу; заттардың арасымен (арақашықтығы 3метр) секіру; Қимылды ойын: Орындарыңа жылдам жет **Қазақ тілі** Ертегіні рөлдергебөліпсомдауға, кейіпкерлердіңмінез-құлқынжеткізугебаулу, шығарманыеркінталқылауғамүмкіндікберу.

	Қоршаған әлеммен таныстыру Шананың қандай материалдардан жасалғанын өз бетіншеанықтаужә не талдау,олардың сапаларыменқасиеттерінсипаттауды меңгерту. Балалардың алып келген шаналарын қарап, салыстыру.	Топтық жұмыс. Ертегі желісі бойынша жануарлардың дайын пішіндерін қиып ретімен сюжеттік композициялар жасауды, оларды сәнді бөлшектермен толықтыруды,жекежәнетоппен бірлесіп жасауды,онда міндеттерді келісіп атқаруды үйрету. Жануарлармен ойындар аясында құрдастарымен бірлесіп, шығармашылықпен құрастыруға баулу.			
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	Картотека №17	Картотека №18	Картотека №19	Картотека №20	Картотека №1
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға киімдерін бүктеп қоюды, қолды жууды жетілдіру. Шешіну кезінде шкафқа колготки,сырт киімді ұқыпты салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. "Балалар қолдарын жуады" суреттерді қарату Олар бойынша әңгіме жасату. **(көркем әрекет, дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскіас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау.Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынжетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу аяқтағанда алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннанкейінауыздышаю.				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененіңтазалығын бақылау, қол-аяғын жуу,				

	қолорамалдыпайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)** Тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдату. «Кәрі аяз бен жас аяз» ертегісін және кітаптардан басқа да ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адамағзасыжәнеоныңқызметініңерекшеліктерітуралытүсініктердікеңейту.Балалардыңназарынағзасыменденсаулығыныңерекшеліктерінеаудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)** Гигиеналық шаралардыжүргізудіңжәнежекегигиеназаттарынпайдаланудың қажеттілігінтүсіну. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасыкелетінеңбектапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексаздан аққаланың мүсінін жасау, суретін салу, қағаздан қиып алып жапсыру немесе өзбетінше әр түрлі заттарды пайдаланып ойданқұрастыруға баулу **(Шығармашылық іс-әрекет), (бейнелеу іс-әрекеті)** Терезеге қарап,	Балалардың далада қалдырған заттары туралы сұрау. Ол қалай өзгерді? Қалай көз алдына елестетеді сұрау. Қыс тақтапғын балалармен жеке жұмыс жасау арқылы жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша ермексазбен, түрлі түсті қағазбен шығармашылық ұжымдық жұмыстар жүргізуге баулу. **(Шығармашылық іс-әрекет)**	Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша тақпақтар жаттау. «Боран Уілдейді, гулейді,Көзіңетүкілмейді. Ішінтартып,ышқынып, Менкүштімін,біл»дейді». **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Қыс мезгілі туралы қалауы бойынша сурет салу, мүсінін жасау немесе қағаздан қиып жапсыру. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)**	Балаларға қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасауын ұйымдастыру. Серуен кезіндегі бақылаудан кейін - алған әсерлерін суретте бейнелеу; қылқаламмен қағазға басып салу тәсілдерін қолдануға; қағаздың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратуға үйрету. **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Жыл басына таласқан жануарлар» ертегісін үстел үсті театры арқылы балалардың бір біріне	Ермексаздан қар түіршіктерін жасату. Оны ұжымдық жұмыста пайдалану. «Қар жауады тынбастан» тақырыбында композиция жасату. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)**

	қыс мезгілінің ерекшеліктері туралы жеке әңгімелер жүргізу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**		Өз өзіңе көмектес бастамасымен топтағы тазалық жұмыстарын орындату. **(еңбек іс-әрекеті)**	айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	
Балалармен жеке жұмыс	Русланұлы ою-өрнектерінің түрлерін таныстыру	құстарды ажыратуға, пайдасы туралы айтуға, қамқорлық жасауға баулу	салыстыру тәсілдерін қолдануға үйрету	әңгімелесушіні мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюды және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап беруді үйрету	заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыра алуына көмектесу
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қысқы ауа райының ерекшеліктерін бақылау. Күзбен қыстың айырмашылығын зерттеу. **(зерттеу іс-әрекеті)** Қыс туралы көңілді әндерді тыңдап, еркін би қимылдарын жасату. **(Музыка)** Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Еркін ойындар	Түске дейінгі серуенде алып шыққан сұйықтықтардың қатуын бақылау. Айырмашылықтарын анықтау. Және ертеңге дейін қалдырып, қандай өзгерістер болатынын зерттеу. **(зерттеу іс-әрекеті)** **Қимылдыойындар.** Ынта мен шығармашылық таныта отырып, таныс қимылды ойындарды өзбетінше ұйымдастыруға мүмкіндік беру. Ұлттық қимылды ойындарды ойнату.Балалардыжарысэлементтерібаройындарменстафеталықойындарғақатысуғабаулу. «Арқан тарту» ойынын ойнату.	«Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. Қысқы орманды лего құрастыру бөлшектері арқылы құрастыру, өзбетіншеойданқұрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)** **Қимылдыойындар.** Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын **Қыз –қуу**	Қимылды ойын «Қу түлкі» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Бақша ауласындағы ағаштарды бақылау.**(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Қимылды ойын **Түйілген орамал.**	Қимылды ойын «Қармақ» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылды ойын **Сақина жасыру**

Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Шағын ойын орталықтарында олардың еркін ойындарын ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)**
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналарға баланың қыс мезгілі туралы не білетінін сұрауын ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 08.12.2025-12.12.2025 жыл,желтоқсан айы, 2- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 08.12.2025**	**Сейсенбі 9.12.2025**	**Сәрсенбі 10.12.2025**	**Бейсенбі 11.12.2025**	**Жұма 12.12.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балалардың тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	"Комплимент" сәлемдесу Мақсаты: өзіне деген сенімділікті арттыруға ықпал ету. Балалар допты шеңберге өткізіп, бір – біріне мақтау айтады-бұл адамға айтқысы келетін жағымды, жылы сөздер. (қоршаған әлеммен таныстыру) **Балалармен жеке жұмыс.** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. **(танымдық іс әрекет)**				
Таңертенгі жаттығу	Желтоқсан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таңертеңгіжаттығудыорындауғақызығушылықтудыру,денебітімінқалыптастыру,нығайту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбер «Мен Отанымды сүйемін» Отан деген - атамекен, Отан деген – туған жер. Отан –Ана, Отан –үлкен, Қазақстан – туған ел! Қазақстан деген не? Сен не білесің? Ол қандай? тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Қазақстанның мемлекеттік рәміздерін көрсету. Оларды сипаттауға,қарым-қатынасжасауға қажеттісөздерді қолданужәнетүсіну,олар жайлысөйлегенд	**Көркем әдебиет** «Не қымбат?» осетин халық ертегісін оқып беру. Көркем шығарманы рөлдерге бөліп,сахналау, рөлдерде кейіпкердің көңіл күйімен мінезін, бейненің қимылын,интонациясы мен мимикасын беруді меңгерту.	**Сауат ашу негіздері** Жеті байлықты естеріне түсіру. Суреттер арқылы көрсетіп түсіндіру. Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз). Жазуды көзбен қадағалай отырып, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге,солдан оңға	**Тіл дамыту** **Қазақстан** Кең даласын ,егін жапқан,Бар баласы,бақыт тапқан.Менің жерім,тұған жерім,Туған елім–КүнсәулеліҚазақстан! *Ж.Молдағалиева* Тақпақты жаттату. Қазақстаның тәуелсіздік күнң туралы білімдерін	**Көркем әдебиет** «Кәрі аяз бен жас аяз» ертісін кітаптан оқып беру. Әдеби кейіпкердің белгілі бір әрекетін бала қалай қабылдағаны туралы айтуды, кейіпкерлердің жасырын әрекетін түсінуін дамыту.

	ебелсендіқолдан удағдыларынқал ыптастыру. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; кедергілердіңара сыменөтуарқылы «жыланша»жүгір у; 2–2,5 метр арақашықтықтағ ы нысанаға асықтылақтыру; қосалқықадамме н(өкшені арқанға, аяқ ұшын еденге қою) тепе-теңдікті сақтап жүру ; Қимылды ойын: Құрлар **Математика негіздері** Рәміздерде кездесетін заттардың топта болуы, олардың пішіндері қандай. Оларды	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармалардың жанрларын ажыратуға (ән, күй, марш, би) үйрету. **Ән айту.** Ән айтар алдында, музыкалық фразалар арасында тыныс алуды қалыптастыру **Сауат ашу негіздері** **Жеті байлық** 1.Бірінші байлық - денсаулық 2. Екінші байлық - еркіндік 3. Үшінші байлық - тіл байлық 4. Төртінші байлық - қайрат-күш 5. Бесінші байлық - ақ жаулық 6. Алтыншы байлық - балаңыз 7. Жетінші байлық - жүз саулық туралы түсіндіру. Сөйлемтуралыбастапқы түсініктердіқалыптасты ру(грамматикалықанықт амасыз). Жазуды көзбен қадағалай отырып,	қимылдарды орындап,сызықтарды үзбейсалуды дамыту. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: заттардан бірқырымен аттап жүру; «жыланша»жүгіру; гимнастикалық скамейка бойымен қолымен тартылып, иықтары мен тізелерінесүйене отырып, етпетімен өрмелеу; оң және сол аяқты алмастырып секіру; Қимылды ойын: Кім көбірек заттарды жинайды? **Қазақ тілі** Тәуелсіздік туралы әңгімелесу. Мереке туралы ақпарат беру. Фонематикалық естуді дамыту,сөздегідыбыстард ың орнын анықтау дағдысын дамыту(басы,ортасы,соңы). **Математика негіздері** Көрнекіліпен 9 санының пайда болуымен таныстыру.9 көлеміндегі санды тура және кері	жетілдіру. Түбірлес сөздерді жасау және қолданабілу, етістіктерді жалғауларменқолдану, сөйлеу әдебін, жай және жайылма сөйлемдерді қолдану дағдыларынқалыптастыр у. **Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығаруды, мәтінге сәйкес әнді сахналауды; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалық асатаяқ және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. **Сауат ашу негіздері** Жеті атасын жатқа айту дағдысын пысықтау. Жеті атасының есімдері туралы әңгімелесу. Балалар арасында ұқсас есімдер кездесті ме? Талқылау.	**Математика негіздері** «Ғажайып қоржыннан» шыққан ойыншықтарды салыстыру, жиын жасау. Жиынныңбөліктенүлкенек енін,бөліктіңжиыннанкішіе кенін салыстыруды дамыту Нүктелерді салуға, тік және көлбеу таяқшалардыдәптердіңтор көзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: заттардан бірқырымен аттап жүру; кедергілердіңарасыменөту арқылы«жыланша»жүгіру; тізелерінесүйене отырып, етпетімен өрмелеу; заттардың арасымен (арақашықтығы 3метр) секіру; Қимылды ойын: Орындарыңа жылдам жет **Қазақ тілі** Ертегіні рөлдергебөліпсомдауға,ке йіпкерлердіңмінез-құлқынжеткізугебаулу,ш ығарманыеркінталқылауғ амүмкіндікберу.

	әртүрлібелгілеріб ойынша(түсі,піші ні,өлшемі,матери алы,қолданылуы) салыстыра білуге үйрету Қисық жәнеқиғашсызы қтардыдәптерді ңторкөзіндесызу ға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Қазақстанның табиғаты жайлы картаны көрсету. Сирек кездесетін, қызыл кітапқа енген өсімдіктермен таныстыру. Өсімдіктердіңөсу іүшінылғалдың,ж арықтың,жылуме нтыңайтқыштың қажеттігіолардың жылуды,суықты, күндінемесебұлтт ыауа-райынсезуі,олард ыңөсуіжәне көбеюін түсіндіру	саусақтарменбіркелкіж оғарыдантөменге,солда ноңғақимылдардыорын дап,сызықтардыүзбейс алуды дамыту. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Орталықтарға бөліп, балалардың еркін әрекеті. Балалар өздеріне қымбат деген заттың суретін салу. Қанық түстер алу үшін қарындашты түрлішебасып бояу, бейнелеу,түстіқанық беру үшін қағаздың фонын таңдау жәнебояулардыүйлесті ру,өзжұмысының нәтижелерін бағалауды үйрету. Бағалы заттарды мүсіндеу. Мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдануды жетілдіру: құрылымдық (жеке бөліктерден)және мүсіндік (негізгі бөліктерді тұтас кесектен жасау). Жеті байлықты ретімен жапсыру. Сюжеттік жапсыруда заттардың	санауға үйрету. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдә птердіңторкөзіндесызуға үйрету.	Сөйлемтуралыбастапқыт үсініктердіқалыптастыру(грамматикалықанықтамас ыз). Жазуды көзбен қадағалай отырып, саусақтарменбіркелкіжо ғарыдантөменге,солдано ңғақимылдардыорындап ,сызықтардыүзбейсалуд ы дамыту. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Қазақстанды мекендейтін құстар туралы айту. Фламинго, қыран құстары туралы толық ақпарат беру. Жылқұстарыменқыстайт ынқұстардыажыратабілу ,құстардыңпайдасытура лы білу,оларғақамқорлықжа сауды үйрету.	

		өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлізаттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын білу дағдысын дамыту. Дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істеуді, бейненікескіні бойынша қиюүшін қайшынықолдануды пысықтау.			
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)**.	ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)**.	Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)**.	Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)**.	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)**.
Серуен	Картотека №1	Картотека №2	Картотека №3	Картотека №4	Картотека №5
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшараларды орындау: қолды дұрысжуу, өзорамалыңорнынбілу, қолды дұрыссүрту, орамалдыілу Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтарды үстелгеқою)				

	Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Тамақтан соң ас қайыру, бата беру. Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру.				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап тарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Кітаптарды қарау, туыстықбайланыстардытүсіну(өзжұрты,атасыменәжесі,жақынтуыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білуді жетілдіру. Жеті ата Қазақ халқының ерекшелігі екенін түсіндіру. **((Қарым-қатынас танымдық іс-әрекет)** Балалардың	**Қар** Ақ мақтадай ұлпа қарЖамылыпты қырқалар.Қалың-қалыңтонкиіп, Маужырайдышыршалар. *Ш.Әлдибекұлы* Тақпақты жаттау. Бір біріне айтып беруін үйрету. **(Қарым-қатынас және танымдық іс-әрекет)**	«Орманда» тақырыбында ұжымдық жұмыс **(Шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптарды қарау. Тақпақ жаттау. Еркін сахналау әрекеті **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Тудың бейнесі бар пазлдарды жинату, логикалық ойын тапсырмаларын робототехника арқылы орындату **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)** Еркін шығармашылықпен айналысуына мүмкіндік беру.	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп туда бейненленген күн мен құстың мүсінін жасау. Туды қағаздан қиып жапсыру. **(Шығармашылық іс-әрекет**)

	қалауы бойынша орталықтарға бөлініп туда бейнеленген күн мен құстың мүсінін жасау. Туды қағаздан қиып жапсыру. **(Шығармашылық іс-әрекет)**				
Балалармен жеке жұмыс	әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен тоқтамай жүгіруге дағдыландыру	10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды үйрету	заттардың пішіндерін өз еркімен анықтай алуға көмектесу	түстерді өз қалауы бойынша таңдай алуға көмектесу	еңбек етуде, шығармашылық әрекеттерде жақсы нәтижеге жетуге ұмтылдыру
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Бақша ауласындағы қарды күрекшелермен жинату. **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Жүгіріп өтуге үлгер» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)** Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Қармақ» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылды ойын **Сақина жасыру**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою)				

	Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	"Комплимент" сәлемдесу Мақсаты: өзіне деген сенімділікті арттыруға ықпал ету. Балалар допты шеңберге өткізіп, бір – біріне мақтау айтады-бұл адамға айтқысы келетін жағымды, жылы сөздер. (қоршаған әлеммен таныстыру) **Балалармен жеке жұмыс.** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. **(танымдық іс әрекет)**
Балалардың үйге қайтуы	Жеті атасын жаттатуды ұсыну. Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі
Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**
Балалардың жасы: 5 жастағы балалар
Жоспардың құрылу кезеңі: 15.12.2025-19.12.2025 жыл,желтоқсан айы, 3- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 15.12.2025**	**Сейсенбі 16.12.2025**	**Сәрсенбі 17.12.2025**	**Бейсенбі 18.12.2025**	**Жұма 9.12.2025**
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, ауа райы туралы баланың жеке пікірін білу. **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ата аналарды толғандыратын сұрақтарға жауап беру. Кеңестер беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Менің ертегі кейіпкерім, әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, ертегілер, әңгімелер айту. Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Желтоқсан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Үлкенге де сіз, Кішіге де сіз. Құрметпенен сіздерге,				

	Сәлем бердік біз. Әр түрлі жұмсақ ойыншықтарды беру арқылы бір біріне жақсы сөздер айту. Жаңалықтарымен бөлісу. «Халық даналығы» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Қыс мезгілінің ерекшеліктері туралы фильм көру. Көрген фильмде не таныды, не көрді сұрау. Ойын арқылы фонематикалықестудіда мыту,сөздегідыбыстард ыңорнынанықтау(басы, ортасы,соңы).Артикуля циялықжаттығуларжаса ту. ыс ыс ыс келіп жетті қыс ар ар ар жауады қар **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққақойылғанзат тардыңарасымен «жыланша»жүгіру; арқанбойыменбірқырым ен,қосалқықадаммен(өк шені арқанға, аяқ ұшын еденге қою) тепе-теңдікті сақтап жүру ;бір-бірінің жанына және бір-бірінің артынан сапқа тұру. Қимылды ойын: Қалпақ және		**Сауат ашу негіздері** Жеті күн туралы әңгімелесу. Жетілік ұғымын түсіндіру. Сөйлемтуралыбастапқытүсі ніктердіқалыптастыру. Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс,еркінұстауды дамыту. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: заттардан бірқырымен аттап жүру; кедергілердіңарасыменөтуар қылы«жыланша»жүгіру; иықтары мен тізелерінесүйене отырып, етпетімен өрмелеу; 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға асықтылақтыру; Қимылды ойын: Сақинаны таяқшаға іл Спорттық жаттығулар: Сырғанау.Өзбетіншемұздыж олменсырғанауды,жүгіріпке ліпсырғанауды үйрету **Қазақ тілі** Қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған киіз	**Тіл дамыту** Бата беру туралы әңгімелесу. «Батамен ел көгерер, жауынмен жер көгерер» мақалын жаттау. Мағынасын түсіндіру. Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білуді дамыту **Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармалардың жанрларын ажыратуға (ән, күй, марш, би) үйрету. **Ән айту.** Ән айтар алдында, музыкалық фразалар арасында тыныс алуды қалыптастыру **Сауат ашу негіздері** Ізгі сөздермен таныстыру. Жақсы сөз жарым ырыс. Жылы киім тәнді жылытар, жылы сөз жанды жылытар. Жалқаулық ең жаман әдет. Сөйлемтуралыбастапқы	**Көркем әдебиет** «Еңбекпен келген ақша» ертегісін оқып беру. Көркемшығарманырөлдергеб өліп,сахналау,рөлдердекейіпк ердіңкөңілкүйіменмінезін,бей неніңқимылын,интонациясы мен мимикасын беруді меңгерту **Математика негіздері** Робот құралдарымен ойындар. Танымдық-зерттеушілікқызығушылықты ,ойлауды,алдынақойылғанмін детті шешуде не істеу, қалай істеу керек екенін түсінуге, күрделі формадағызаттарды өз бетінше зерттеуге мүмкіндік беру Тік және көлбеу таяқшалардыдәптердіңторкө зіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; кедергілердіңарасыменөтуарқ ылы«жыланша»жүгіру; арқанбойыменбірқырымен,қо салқықадаммен(өкшені арқанға, аяқ ұшын еденге қою) тепе-теңдікті сақтап

	кішкене таяқша **Математика негіздері** Ғажайып қоржыннан шыққан ойыншықтарды салыстыру, жиын жасау. Жиынныңбөліктенүлкен екенін,бөліктіңжиыннан кішіекенін салыстыруды үйрету Нүктелерді салуға, тік және көлбеу таяқшалардыдәптердің торкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Шананың қандай материалдардан жасалғанын өз бетіншеанықтаужәне талдау,олардың сапаларыменқасиеттерін сипаттауды меңгерту. Балалардың алып келген шаналарын қарап, салыстыру.		үйдің заттарын жәнетұрмыстықзаттарды білдіретін (кереге, уық, шаңырақ, ағаш керует, кебеже,сандық,кілем,сырмақ,алаша,ши,бау,басқұр,арқан,жіп), сөздермен таныстыру, толықтыру. **Математика негіздері** Көрнекілік негізінде 9 санының пайда болуымен таныстыру.9 көлеміндегі санды тура және кері санауға үйрету. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.	түсініктердіқалыптастыру. Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс,еркінұстауды дамыту. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Адамның табиғаттың бір бөлігіекенін және оны қорғау, сақтау керек екенін, күн мен ауаның адам, жануарларменөсімдіктерөміріндегімаңызытуралы,табиғатпенқарым-қатынасбарысындаденсаулықтыныңайтуды,табиғаттысақтаудажауапкершіліктісезінебілуінпысықтау.	жүру; 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға асықтылақтыру; Қимылды ойын: Бүрге Спорттық жаттығулар: Сырғанау.Өзбетіншемұздыжолменсырғануды,жүгіріпкеліпсырғануды үйрету **Қазақ тілі** **Жұмбақ** Ұқсайсың шеңберге Қабырғасы жиылып керіледі, Жиһазы мол көп бөлме, Төбесінен жұлдыздар көрінеді **(киіз үй)** Қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған киіз үйдің заттарын жәнетұрмыстықзаттарды білдіретін (кереге, уық, шаңырақ, ағаш керует, кебеже,сандық,кілем,сырмақ, алаша,ши,бау,басқұр,арқан,жіп), сөздермен таныстыру, толықтыру.
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс		Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс

Серуенгедайындық	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыруда,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіруүшінсеруендеөткізілетінорынды жабдықтау,ойыналаңындабалалардыңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау. Балалардың ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №6		Картотека №8	Картотека №9	Картотека №10
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшараларды орындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениеттітамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру . (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Әлем халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексаздан аққаланың мүсінін жасау, суретін салу, қағаздан қиып алып жапсыру немесе өзбетінше әр түрлі заттарды пайдаланып ойданқұрастыруға баулу **(Шығармашылық іс-әрекет), (бейнелеу іс-әрекеті)** Терезеге қарап, қыс мезгілінің ерекшеліктері туралы жеке әңгімелер жүргізу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**		Кітаптардан жеті қазынаның суреттерін көріп, эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан өзінің қысқы табиғат жайында шығармашылық жұмысын жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындау.Қимылдардың ырғағынмузыка әуеніменүйлестіруді дамыту. **(музыка)**	Киіз үйге ішіндегі заттарын жапсыру. Ермексаздан ұлттық ыдыстарды жасау. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарынан киіз үй құрастыру. Киіз үй бөлшектерін тани білуді пысықтау. **(Танымдық, іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	теңсіздік шығара алуға көмектесу		10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды үйрету	заттардың пішіндерін өз еркімен анықтай алуға көмектесу	түстерді өз қалауы бойынша таңдай алуға көмектесу
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту**).				
Серуен	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ» Балалардың еркін әрекеті. Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындау.Қимылдардың ырғағынмузыкалық		Балалардың шығармашылығымен құрылыстар құрастыру **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ» Балалардың еркін әрекеті. Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындау.Қимылдардың ырғағынмузыкалық	Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны «Жақсы адам деген қандай адам?» әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**

	әуенге үйлестіруді дамыту. **(музыка)**			әуенге үйлестіруді дамыту. **(музыка)**	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Менің ертегі кейіпкерім, әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, ертегілер, әңгімелер айту. Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Үйде жетілік ұғымы бойынша балалармен әңгімелесу, еңбек әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 22.12.2025-26.12.2025 жыл,желтоқсан айы, 4- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 22.12.2025**	**Сейсенбі 23.12.2025**	**Сәрсенбі 24.12.2025**	**Бейсенбі 25.12.2025**	**Жұма 26.12.2025**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан таптағы безендірулерге назар аударып, ұнаған заттары туралы айтуын жетілдіру. **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Жаңа жылдық ертеңгіліктер мен қауіпсіздік сақтық шаралары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасау. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне және жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыстар.**				
Таңертенгі жаттығу	Желтоқсан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға жаңалықтарымен бөлісуді, жақсы тілектер тілеуді жасату. «Денсаулық жайында біз не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. «Дені саудың, жаны сау» деген сөздің мағынасын түсіндіру. Адамныңденсаулығынагигиенаменкүнтәртібініңықпалытуралытүсініктердікеңейту. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** «Қолғап» ертегісін кітап арқылы көрсету. Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: бақылауларменсуреттербойыншасипаттау және хабарлау әңгімелерінқұрастыру дағдыларын жетілдіру **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: заттардан бірқырымен аттап жүру; кедергілердіңарасыменөтуарқылы«жыланша»жүгіру; гимнастикалық скамейка бойымен қолымен тартылып, иықтары мен тізелерінесүйене отырып, етпетімен өрмелеу; оң және сол аяқты алмастырып, заттардың арасымен арақашықтығы 3метр) секіру; Қимылды ойын:	**Көркем әдебиет** «Қолғап» ертегісін рөлдергебөліп,сахналауды менгерту **Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармалардың жанрларын ажыратуға (ән, күй, марш, би) үйрету. **Ән айту.** Ән айтар алдында, музыкалық фразалар арасында тыныс алуды қалыптастыру **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың қимыл сипатын жеңіл және ырғақпен жүгіру, жүрелеп отыру арқылы бере білуді дамыту. **Сауат ашу негіздері** Жаңа жыл мерекесі туралы суреттерді қарау, әңгімелесу. Сөйлемтуралыбастапқытүсініктердіқалыптастыру(грамматикалықанықтамасыз), сөйлем сөздерден тұратынын түсінуін дамыту. Жазуды көзбен	**Сауат ашу негіздері** Қарша қыз туралы мультфильм көру. Сөйлемтуралыбастапқытүсініктердіқалыптастыру(грамматикалықанықтамасыз), сөйлем сөздерден тұратынын түсінуін дамыту. Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс,еркінұстап,үстіненқаттықысыпкүштүсірмей,саусақтарменбіркелкіжоғарыдантөменге,солданоңғақимылдардыорындап,сызықтардыүзбейсалуды дамыту. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға асықтылақтыру; арқанбойыменбірқырымен,қосалқықадаммен(өкшені арқанға, аяқ ұшын еденге қою) тепе-теңдікті сақтап жүру; бір-бірінің жанына және бір-бірінің	**Тіл дамыту** Жаңа жыл ертеңгілігі.Өздерінің ертеңгіліктері туралы суреттер арқылы айтып беруін ұйымдастыру. Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: бақылауларменсуреттербойыншасипаттау және хабарлау әңгімелерінқұрастыру дағдыларын жетілдіру **Музыка** **Музыка тыңдау.** Музыкалық шығармалардың жанрларын ажыратуға (ән, күй, марш, би) үйрету. **Ән айту.** Ән айтар алдында, музыкалық фразалар арасында тыныс алуды қалыптастыру **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың қимыл сипатын жеңіл және ырғақпен жүгіру, жүрелеп отыру арқылы бере білуді дамыту.	**Көркем әдебиет** «Қолғап» ертегісін сахналауда рөлдердекейіпкердіңкөңілкүйіменмінезін,бейненіңқимылын,интонациясы мен мимикасын беруді меңгерту **Математика негіздері** Тәуліктібөліктерініңауысуын(«кеше»,«бүгін»,«ертең»),оқиғалардыңретін(«алдымен –содан кейін»,«бұрын–кейінірек»)анықтауды. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: заттардан бірқырымен аттап жүру; кедергілердіңарасыменөту арқылы«жыланша»жүгіру; оң және сол аяқты алмастырып, заттардың арасымен (арақашықтығы 3метр) секіру; 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға асықтылақтыру; Қимылды ойын: Құрлар Спорттық ойын элементтері:

	Мүсін болып тұр **Математика негіздері** Ертегі кейіпкерлерін санау. Олардың қолғаптың айналасындағы орындарын атау. Сөйлеудебелгілібірзаттыңөзіненемесебасқазатқақатыстыорнынкөрсетебілуге үйрету. Нүктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды дәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Балалардыжалпықабылданғаннормаларменережелердісаналытүрдеорындауғабаулуды жалғастыру.Ережелербарлығынажақсыболуы(қарапайым, жайлы, қауіпсіз) үшін жасалатынын	қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс,еркінұстап,үстіненқаттықысыпкүштүсірмей,саусақтарменбіркелкі жоғарыдантөменге,солданоңғақимылдардыорындап,сызықтардыүзбейсалуды дамыту. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** қарапайымпішіненөрнектерді құрастыра білуді бекіту. Топты жаңа жылмерекесіне арнап сәндеу. Әр түрлі жаңа жылдық сыйлықтардың мүсінін жасату. Мүсіндегензаттарыментүрліойындаройнауынұйымдастыру.	артынан сапқа тұру. Қимылды ойын: Орындарыңа жылдам жет **Қазақ тілі** Қазақхалқының тұрмыстықзаттарымен,киім-кешегімен, ақша қар мен аяз атаның киімдерімен салыстыру атауларын атау. **Математика негіздері** Тәулікбөліктерініңауысуын(«кеше»,«бүгін»,«ертең»),оқиғалардыңретін(«алдымен –содан кейін»,«бұрын–кейінірек»)анықтауды. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.	**Сауат ашу негіздері** Сөйлемтуралыбастапқытүсініктердіқалыптастыру(грамматикалықанықтамасыз), сөйлемсөздерден тұратынын түсінуін дамыту. Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс,еркінұстап,үстіненқаттықысыпкүштүсірмей,саусақтарменбіркелкіжоғарыдантөменге,солданоңғақимылдардыорындап,сызықтардыүзбейсалуды дамыту. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Мемлекеттікмерекелердің маңыздылығынтүсіну, оларға белсенді қатысуды ұйымдастыру.	шанамен сырғанау **Қазақ тілі** Қазақхалқының тұрмыстықзаттарымен,киім-кешегімен балалардың киімдерін күнделікті қолданатын заттарын салысытыру.

	меңгерту Егер белгілі бір ережелер сақталмаған жағдайда неболатынынталқ ылап ұғындыру.				
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаиы дамыту).**				
Серуен	Картотека №6	Картотека №7	Картотека №8	Картотека №9	Картотека №10
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) (**мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Ереже айту. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаиы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. «Жыл он екі ай», «Қар ханшайым» және т.б ертегілер оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаиы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				

Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Қағазды қиып қар ұлпаларын жасау. Оларды терезелерге жапсыру. **(Танымдық іс-әрекеті)** Жасаған ұлпаларды әр түрлі бояулармен сәндеу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Қар түйіршіктерінің мүсінін ермексаздан жасау **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Олардың сюжеттік бірізділігін сақтай отырып, мазмұндауын балаларға үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды пысықтау(бейтанысадамдарменсөйлеспеу,ойнамау,бөтенмашиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардыңсоңынан ермеу). **(Танымдық іс-әрекеті)** Шыршаны сәндеуге ойыншықтар жасату. Қайшыменжелімдідұрыс қолданудағдыларынжетілдіру,еңбеккауіпсіздігімен жекегигиена ережелерінсақтауын қадағалау. **(жапсыру)** Жаңа жылдық тақпақтарын қайталау.	Қазақхалқының тұрмыстықзаттарымен,киім-кешегімен,азық-түлікөндірудегітұрмыстықкәсібімен, тұрмыста, аң аулауда, мал өсіруде және егіншілікке қажетті құралжабдықтарымен жабдықталғанорта құруды үйрету. Заттардың мүсінін жасау немесе суретін салуын ұйымдастыру. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)**	Спорттық ойын құралдарының суретін салу, мүсінін жасау, ұжымдық жапсыру жұмысын жасату. **(зерттеу, танымдық іс-әрекет)** Спорттық ойын құралдарын тану, салыстыру, қолдану әдістерін зерттеуді менгерту **(Танымдық, іс-әрекеті)** «Мойдадыр - Кірқоймас» ертегісін сахналату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы, үйдегі ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойларын айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**

Балалармен жеке жұмыс	әртүрлі жылдамдықпен – баяу, жылдам, орташа қарқынмен тоқтамай жүгіруге дағдыландыру	10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды үйрету	заттардың пішіндерін өз еркімен анықтай алуға көмектесу	түстерді өз қалауы бойынша таңдай алуға көмектесу	еңбек етуде, шығармашылық әрекеттерде жақсы нәтижеге жетуге ұмтылдыру
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Көңілді музыкаға би билету. Жаңа жылдық ертеңгілікке дайындық **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Бүрге» Балалардың еркін ойындары Қардан жұлдыз құр жасау.	Қимылды ойын «Кетті кетті» Балалардың еркін ойындары Қардан тасбақа мен балаларын жасату.	Қимылды ойын «Ақ серек көк серек» Қардан ұялар жасату.	Қимылды ойындар «Түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары Қарды мүсіндеуге арналған пішіндерге салып әр түрлі заттар жасату.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасау. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне және жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыстар.**				

басқаәрекеттер)	
Балалардың үйге қайтуы	Үйде он екі ай және қар ханшайымы филімін немесе мультфилімін көруді ұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 29.12.2025-02.01.2026 жыл,желтоқсан айы, 5- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 29.12.2025**	**Сейсенбі 30.12.2025**	**Сәрсенбі 31.12.2025**	**Бейсенбі 01.01.2026**	**Жұма 02.01.2026**
Балаларды қабылдау	Балалардың денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасаумен бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Тіл дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет**)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Жаңа жылдық ізгі істер жайлы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстердіөзқалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жаңа жыл мерекесін қалай өткізгендерін, қандай сыйлықтар алғаны туралы әңгімелесу. Балалармен жеке жұмыс. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)**				
Таңертенгі жаттығу	Желтоқсан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзубағыттаадымдапжүру.Жұбыменшеңбербойымен жүруді үйрету. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілідіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынпысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханадакезекшілердіңміндеттерінорындау.Шамасы келетін, бірлескен еңбек				

	әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениеттітамақтанужәнеас ішуқұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері видео арқылы. Өзінмәдениеттіұстау,әдептіжәне сабырлыболуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардан бүгінгі сезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Қыс мезгілінің ерекшеліктері? Қысқы ауа райы қандай? Қысқы ойындар туралы не біледі және не білгісі келеді сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Сауат ашу негіздері** Қысқы ойындар тақырыбында суреттер қарау. Сөйлемді ауызша талдау:жай сөйлемдерді сөздерге бөлу. Әртүрлібағыттағы тігінен,көлденең сызықтарды жазуға мүмкіндікберу. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: саптабір-бірденжүру «жыланша» жүгіру; 1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасыныңбиіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру; бағытбойыншатүзелу Қимылды ойын: Кішкене маймылдар **Қазақ тілі** Қазақстанның қысқы табиғаты туралы фильм	**Тіл дамыту** «Тізбек » ойынынегізінде фонематикалықестудідамыту,сөздегідыбыстардыңорнынанықтауды(басы,ортасы,соңы).Артикуляциялықжаттығулар жасауды дамыту ар-ар-ар ап-ап-ап аш-аш-ашҰстап алар қаш. ыр-ыр-ыр **Музыка** **Музыка тыңдау.** Шығармалардың жеке фрагменттері бойынша (кіріспе, қорытынды, музыкалық фразалар) әуендерді тану арқылы музыканы есте сақтауды жетілдіру. **Ән айту.** әннің сөздерін анық	**Сауат ашу негіздері** дауыссыздыбыстардыанықтауды үйрету. Жұмыс дәптерлеріне жазу **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; жүру мен жүгіруді алмастыру; доптыбасыменитеріп,төрттағандапеңбекте у(арақашықтығы3-4метр); доптықабырғағалақтыружәнеекі қолымен қағып алу; Қимылды ойын: Кім жылдам жалаушаға жүгіреді? Спорттық жаттығулар:		

	тамашалау. Ауызекісөйлеудіқарым-қатынасқұралыретіндедамыту. Туған өлкеніңкөрнекі жерлері, әсем табиғаты, тарихи орындарытуралысуреттер,фотолар,альбомдармен жабдықталғанорта құруды жетілдіру. **Математика негіздері** Қар түйіршіктерімен ойындар. Жиынның бөліктерін санау. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету. жеке карточкалармен жұмыс.	айту, орташа, қатты және ақырын дауыспен ән айтуды дамыту. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағыттажүгіруді және секіруді меңгерту. **Сауат ашу негіздері** Карточкалармен жұмыс. Сөйлемді ауызша талдау:жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, Әртүрлібағыттағы қысқа, ұзын, сызықтарды жазуға мүмкіндікберу. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Кітаптар қарау. Тіріжәнеөлітабиғатқұбылыстарытуралыбілімдерінкеңейту.«Өлітабиғат»ұғымыментаныстыру (су,ауа,мұзсүңгілері,күн,бұлт,қар,тастар,жел,жаңбыр);	Спорт түрлерімен таныстырудыжалғастыру. **Қазақ тілі** Қысқа дайындықты талап ететін азық-түлікатауларын атату. Сөз қорын бидай, күріш, арпа, жүгері, талқан, тары, жент, құрт, сүзбе, шұбат, қымыз,айран сөздермен толықтыру. **Математика негіздері** Азық түліктердің пішіндерін анықтау, салыстыру. Геометриялық фигура үшбұрыш, шаршы,тіктөртбұрышты дұрысатап,олардыажыратабілугежаттықтыру. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзін десызуға үйрету.		
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				

Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігін дамыту, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	Картотека №11	Картотека №12	Картотека №13		
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға бүктеу, қолды жуу. Шешіну кезінде балалардың шкафқа колготки,сырт киімді салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. "Балалар қолдарын жуады" тақырыбында суреттерді қарату:. Олар бойынша әңгіме жасату. **(көркем әрекет, дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскіас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды т: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау.Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынжетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннанкейінауыздышаю.				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененіңтазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тамақтанғаннанкейінауыздышаю,қолорамалдыпайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін баяу музыка тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адамағзасыжәнеоныңқызметініңерекшеліктерітуралытүсініктердікеңейту.Балалардыңназарынағзасыменденсаулығыныңерекшеліктерінеаудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз				

	балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Гигиеналық шаралардыжүргізудіңжәнежекегигиеназаттарынпайдаланудың қажеттілігінтүсінуін қолдау. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасыкелетінеңбектапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап тарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша тақпақтар жаттау. **Қар** Ақ мақтадай ұлпа қарЖамылыпты қырқалар.Қалың-қалыңтонкиіп, Маужырайдышыршалар. *Ш.Әлдибекұлы*. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексазбен дербес әрекеттер ұйымдастыру. Мүсіндеуде бөліктердіңсалыстырмалыкөлемдерінсақтауды жетілдіру Шыршаның дайын үлгілермен және қарапайым сызба бойынша жұмыс істету, бейненікескіні бойынша қиюүшін қайшынықолдану	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп дербес шығармашылық әрекет жасауға мүмкіндік беру. Жаңа реңктерді (көк, қызғылт, қою жасыл) бояудыараластыруарқылышығаруды үйрету(гуашпенсурет салукезінде). **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Жыл басына таласқан « жануарлар» ертегісін естеріне түсіру. Қазір қандай жануардың жылы екенін сұрау. Үстел үсті театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Әлеуметтікоқиғаларды,балаларөміріндегіоқиғалардыжапсыруды үйрету. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)** Жақын адамдарға қалай қамқорлық жасау керектігі туралы сұрау. Суреттер арқылы науқасқақүтімжасаудағдыларынқалыптастыру:оғанқамқорлық жасау,шуламау,оның өтініштеріментапсырмаларынорындау.Науқастарғажанашырлықтанытуғатәрбиелеу		

	дағдысын дамыту. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)**				
Балалармен жеке жұмыс	Ерболұлы допты екі қолмен қағып алуға талпындыру	Русланұлы рөлдерде ойнағанда, мінез-құлқын жеткізуге үйрету	сапта жүруге, аттап жүруге талпындыру		
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	«Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. Қысқы орманды лего құрастыру бөлшектері арқылы құрастыру, өзбетіншеойданқұрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)** **Қимылдыойындар.** Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын «Үштабан»	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Бақша ауласындағы ағаштарды бақылау. **(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Қимылды ойын **«**Омпы»	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылдыойын «Атбақыл»		
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасау. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне және жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыстар.**
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналарға баланың қыс мезгілі туралы не білетінін сұрауын ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР

Желтоқсан (1-кешен)

1. Бір тізбекте жүру, тәрбиешінің белгісі бойынша бағытты өзгертіп отыру.
2. Звеноға бөлініп тұру.
3. Б.қ. түзу тұру, қолды түсіріп, оң қолға қапшықты ұстап тұру, қолды жаннан жоғары көтеру, оң қолдан, сол қолға қапшықты ауыстыру қолға қарау, б.қ. келу.
4. Б.қ. молда соқынып отыру, қапшық алда, еденге қою. Оңға бұрылып қапшықты артына жасырып қою. Б.қ. келу, сол жаққа бұрылып қапшықты алдына қою 6-8 р.қ.
5. Б.қ. аяқты алшақ ұстап тұру, қолды төмен түсіріп тұру. Алға төмен еңкею, қапшықты алға қою, б.қ. келу 6-8 р.қ.
6. Б.қ. шалқасынан жату, оң тізені бүгіп, кеудеге жақындату, аяқ астынан қапшықты бір қолдан екіншісіне ауыстыру, б.қ. оралып, 6-8 р.қ.
7. Б.қ. орында тұрып секіру. Тізені жоғары көтеріп тұру.

Желтоқсан (2-кешен)

1. Тізбекте жүптасып жүру, жүгіру.
2. Звеноға бөлініп тұру.
3. Б.қ. аяқты қосып тұру, қолмен құрсауды төменде ұстап тұру, құрсауды алға, жоғары, вертикальды, алда ұстау. Б.қ. оралу, 6-8 р.қ.
4. Б.қ. аяқ арасын алшақ ашып тұру, құрсауды төмен ұстау. Кеудені оңға бұру, құрсауды алда ұстау, б.қ. сол жаққа бұрылу, 6-8 р.қ.
5. Б.қ. тізерлеп тұру, құрсау алда кеуде тұсында, құрсауды жоғары көтеру, оңға бұрылу, қолды түзу ұстау, құрсауды алда тік ұстау. Б.қ. келу, сол жақта қайталау 6-8 р.қ.
6. Б.қ. өкшені қосып, аяқ үшын тік ұстап тұру. Құрсауды еденге тигізіп тұру.
7. Отыру, қолды құрсаумен алға созып бел тұсында ұстау, б.қ. келу. 6-8 рет.
8. Аяқ арасын ашып отыру, құрсауды алып шынтақты бүгіп ұстап тұру. Алға еңкею аяқ арасындағы ашық еденге құрсауды тигізу, б.қ. келу 6-8 р.қ.
9. Б.қ. аяқты қосып тұру, құрсауды еденге қою. Құрсауды айнала секіру.
10. Бір тізбекте жүру.

Зерттеу жұмысы
№1 картотека

Сұйықтықтардың қатуы.
Мақсаты. Балаларды әртүрлі сұйықтықтармен таныстыру, олардың қату процестеріндегі айырмашылықтарын анықтау.

Материалдар: Кәдімгі су және тұзды су, сүттің, шырынның, өсімдік майының бірдей мөлшері бар қалыптар немесе ыдыстар.

Барысы: Балалар сұйықтықтарды қарастырады, олармен тәжірибе жасайды және сұйықтықтардың айырмашылықтары мен жалпы қасиеттерін анықтайды (ауырлығы, сыйымдығы және пішінін алу қабілетін қалыптастыру). Балалар әртүрлі сұйықтықтары бар қалыптарды суыққа шығарады. Серуендеуден кейін балалар қандай сұйықтықтардың қатып қалғанын және қайсысы қатпағанын қарастырады және анықтайды.

Қорытынды. Сұйықтықтар әртүрлі жылдамдықпен қатып қалады, кейбіреулері мүлдем қатпайды. Сұйықтық неғұрлым қою болса, мұздату уақыты соғұрлым ұзақ болады.

Дидактикалық ойын

«Бұл не қылған дыбыс»
Мақсаты: Баланы бір дыбысты бір дыбыстан және сөздің басындағы дыбысты ажыратып үйрету.

Құрал: Бірдей дыбыстан басталатын суреттердің аттары.
Ойын барысы: Ойынға 3-5 балаға қатысуға болады. Ойыншылар үстел басына отырады, тәрбиеші балаларға суреттерді көрсетіп атайды. Балалар зейінді тыңдап сөздегі бірдей дыбыстарды танып білу қажет. Табылған дыбыс нақты айтылу қажет. Мысалы: а-а-апа, а-а-ана, а-а-айна, а-а-алма.

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Қарлы шеңбер

Мақсаты:қар түйірін жасау және оны нысанға дәлдеп лақтырып тигізу дағдысын дамыту

Ойын барысы:Балалар әрқайсысы 4-5 адамнан тең екі топқа бөлінеді. Қабырғаға бекітілген екі жалпақ фанердің бетіне дөңгелектер диаметрі 50-60см. нысаналар сызылады, Нысаннан 3м. қашықтыққа сызық жүргізіледі. Әр топ сызықтың арғы жағында өзінің нысанасына қарсы сап түзеп тұрады, сызықтан аттауға болмайды.Әр ойнаушыда 5-6 кесек қар түйірі бар. Тәрбиешінің «бастаңдар!» деген белгісі бойынша әрбір топ қолындағы кесек қарды лақтырып, өз шеңберлеріне, мүмкіндігінше тезірек жабыстыруға тырысады. Егер балаларда кесек қарлар таусылып қалса, олар оны сол жерде-ақ сығымдап жабыстырып алады. Дөңгелекті кесек қарлармен қай топ бұрын толтырса, сол топ жеңіп шығады.

Балаларғаарналғанұлттықойындар

Айгөлек

Айгөлек–халқымыздыңұлттықойындарыныңбірі.Ойыншартыбойыншаойнаушыларекітопқабөлінеді.Олардыңсандарыда,жасшамаларыда бірдейболуларыкерек.Екітоптыңекеуініңдеойындыбастаушысы болады. Аралары 10-15 метрдей жерде қол ұстасып, қатарласатұрған осы екі топ біріне-бірі сөзтастап, күш көрсетіп, өнер жарыстырабастайды. Екі жақтың ойын бастаушылары орталарынан бір қыз бен бірбаланы шығарып, олардың қолына бір ақ тас, бір қара тас береді. Олар екітастыешкімге көрсетпей,уысынақысып тұрадыда:

- Сен қай қолдағы тасты қалайсың? - деп сұрайды. Бастаушылардыңбіреуімен:«Оңқолдағытастықалаймын»,-дейді,екіншісіолжаққолдағы тасты алады.Қайсысында ақтасболса,солойынбастайды.

Біріншітоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек.Күші мығым,
қуатты,Екпіні желдей өршігенШептібұзареркерек.

Екіншітоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек,Күші мығым,
қуатты,Екпініжелдейөршіген
Сағанқандайеркерек?-дейді.

Алдыңғытоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек,Күші мығым,
қуатты,Екпініжелдейөршіген
Бізге...(Ерсін)ер керек,
- депбіройнаушының атынатайды.

Ол тобынан шығып, бір-екі адым ілгері басып:Айгөлек-ау,айгөлек,
Айдың жүзі дөңгелек.Сайысқандасаспайтын,
Самалакүнгебастайтын,
...деген ер шыққан,

- деп сол жүгірген бойы қарсы топты жарып өтпек болады. Ол екпінді,күшті болса, топты жары өтіп, өзі қалаған бір қызды, не бір ер баланыжетектепөзтобынаалыпкеледі.Егеролтоптыжарыпалмаса,солтоптаөзіқалыпқояды.Ендігішақырудыекіншітопбастайды.Сөйтіп,ойынжалғасабереді.Ойындадөрекіліккөрсетуге,жұптасқанжұдырықтыжүгіріп келе жатқан ойыншыға қарсы қоюға болмайды. Жүгірген ойнаушыдаойын ережесін сақтауға тиіс.

Асықойыны

Асықойыны-қазақхалқыныңдәстүрліойыны.Асықойынықүндізде,түндедеойналады.Күндізгісі–мергендікке,түнгісі–

ептіліккебаулиды. Иіргенде түскен қалпына қарай асық – алшы, тәйке, бүк, шік деп,ал атуға арнап арнайы қорғасын құйылып жасалғаны – сақа, жақсылары –оңқай аталады. Асық ойынының мынадай түрлері бар: құмар, тәйке, омпы,алшы,хан (ханату),т.б.

Алшыойыны

Бұл ойында тігілген асықтарды атуға жарамды сақа таңдап алынады.Сақаболатынасықсалмақты,іріболуғатиіс.Олкөбінесееркекқойлардың,неқошқарлардыңасығыболыпкеледі.«Алшыойыны»сақаныңсалмақтыдаалшы тұруынабайланысты.Бұлұтуүшінөтеқажет.

«Алшыойынын»ойнаушыларғашекқойылмайды.Ойынбасталаралдында,ойын жүргізуші,барлығының сақаларын жинапалып, ойындаәркімнің кезегін белгілеу үшін, яғни, кімнен кейін кім асық ату керектігінанықтау үшін, сақаларды иіреді. Иірген кезде кімнің сақасы алшы түссе,сол бірінші, тәйке түссе екінші, бүк түссе үшінші, шік түссе одан кейінасық ататын болады. Атқан кезде сақасы мен асығы бір жақты түссе, атқанасығын алып, әрі қарайата береді. Ендібірде асықатқанкезде сақасыалшы түсіп, асық кез келген жағында жатса да асықты алады, тағы атады,ал сақа мен асық екеуі екі түрлі түссе, онда алмайды. Ол атуды тоқтатып,кезектікелесіойыншығабереді.Екіншіойыншыөзкезегіндесақасыниіргенкездетәйкетүссе,ондаөзіненкейінкезектетұрғанойыншыкөмбедетұрыпоныңтәйкетүскенсақасынатады,тигізсе,сақаиесіойыннан шығып қалады, тигізе алмаса, өзі ойыннан шығады. Кезек алуүшін сақаларын иірген кезде бүк, шік түскен ойыншылар өз кезектеріменкөнгетігілгенасықтыатабереді.Осыретпенкөндегіасықтыатыптауысқанға дейін ойнайды да, асықтарын қайта тігіп, ойынды жалғастырабереді.

Алшы–асықтыңиірілгендетегістабаныжергетиіптүсуі.Ойынкезіндеоған біріншідәрежелімәнберіледі.

Тәйке(таба)–асықтың иірілгенде шұңқырлау табаныжергетиіп,тұрықтүсуі.Олекінші дәрежелі мәнгеие.

Бүк (бүге) – асықтың иірілгенде дөңес жоны үстіне қарап, етпетіненжатықтүсуі.Олүшіншідәрежелімәнгеие.

Шік (шіге) – асықтың иірілгенде шұңқыр құрсақ жағы үстіне қарап,шалқасынанжатықтүсуі.Олтөртіншідәрежелімәнгеие.

Үштабан

Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оғанәройыншыбірбірденарасынсиректеуетіпкенейтігеді.Содансоңойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуіжиып иіреді. Кімніңсақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді.Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керекүш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасышыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткеншесозылады.

Омпы

Асықойынының біртүрін«Омпы» депатайды.Омпы– асықтыңтұмсығыменжертіреп,тікшаншылыптүсуі.Бұлойындыкөбінесебозбалалар ойнайды. Оны таза ауада жазық алаңда, не үлкен бөлмелердеойнауғаболады.Ойнаушылардыңсанынашекқойылмайды.Ойынның мақсаты- асықұту.Ойнаушыларарасы20қадамекікөнсызадыдабіріншісінетөртбұрышжасайды(оның көлеміөзаракелісіледі)дәлортасындағы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілгенасықтардыңортасынабірасықмұртынан«Омпы»тұрғызады.Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімніңөзкезектерібойынша,қолдарыңдағысақаларымен«омпыны»атабастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетінешығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпыға тимей, жанындағыасықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол атқанасығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліпотырылады.Ойынжалғасабереді.

Асықтытігіпойнау

Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да онытазартып,ортадантөртбұрыштысызықсызады.Солтөртбұрыштыортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жасмөлшерінеқарайбелгіленеді.Сонда1-1,20смнемесе1,5метргедейінболады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімібойынша көннен 4-5 метр не одан да көп мөлшерде асық ататын орынбелгіленеді.Онысызықпенбелгілейді.Ойыншыларосыжердентұрыпкөндегі асықты ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынынсақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болыпатукезегіналады.

Ойыншыасыққадәлтигізіп,онықөнбесызығынаншығарса,оныаладыда,сақасытүскенжерденқайтаатады.Сөйтіпкөнненшығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе,асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көнненшығараалмаса,қалғанойыншыларасықтардысолжатқанқалыбындаатып,көнненшығарыпалуғатиіс.Ойынкөндегіасықтарбойыншабіткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушылардібір-бірденкөнгеқайтаасықтігіп,ойынқайтабасталып,жалғасабереді.

Алты атар ойыны

Көндегікенейлердіңбіршетінетүптеқалған(сақасышықпаған)баланыңсақасытігіледі.Кенейдіңарасындасаңлау болмайтіркестірілеқойылады.Көнніңекіжағына1мжерденсу(сызық)ал5-6мжерденқарақшыбелгілейді.Кімдекімтүптегісақаныжұлыпкетсе(суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді ұшырса, оныңсудан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғашсақасышыққан бала, қалғандарыодан кейінгікезекте атады. Алтыретатыстанқалғанкенейдіңбәрі түптеқалған баланікіболыпесептеледі.

Атбақыл

Асықпен ойналатын ойындардың бірі — «Атбақыл» немесе «Көтеріспек» деп аталады. Ойынға екі-екі баладан қатысады, қалғандарыкөрушілер болады. Ойынға қатынасушылар кез келген жерді таңдап аладыда, өздері тұрған жерлеріне белгі соғады. Сол белгі соққан жерден біреуіқолындағыасығын(нетопайын,сиырасығын,«топай»депатайды)алыстата иіріп тастайды. Екінші ойыншы қолындағы асығымен оны атады.Егер де ол тигізсе, бірінші ойыншы оны сақасы барып түскен жерге дейінарқалап барады. Енді екінші ойыншы сақасы түскен жерде тұрып, асығыналыстатаиіріптастайды.БіріншіойыншыоныатадыТигізсе,сақасыжатқан жерге дейін екінші ойыншы арқалап апарады. Егер асыққа тимейкетсе,келесіойыншыатады.Ойыносылайшажалғасабередіде,ойыншылардыңөзара келісімібойыншатоқталады.

Ханталапай

Бұлотырыпойналатынойын.Оғантөрт-бесүміткерденқатысады.Ойын үшін он асық таңдапалынады. Он біріншіасықтың ерекше өзгетүске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт. Бір-бірден асық иіріледі де,қорытындыбойыншаойыншылардыңкезектеріанықталады.Бұдансоңалғашқыойыншықосуыстайұстағанбарасықтыортағаиіру ікерек.Қалғанойыншыларөзгеасықтарданерекшеленген«ханға»көзсалады.Себебі,ханалшытүссе,барлығытарпабассалып,ортада ғыасықтарды,

хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі үйірі кезегісоғанберіледіекен,ханменбіргеқолынаілінгенасықтардыңсанынақарайұпай жазылады.

Хан алшы түспеген жағдайда иірген ойыншы шашылған асықтардыңбүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысы мен алшысын, тәйкесі мен тәйкесінбір-бірінесоғып,бір-бірінетимейқалғаншаұпайжинайды.Көздегенасығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да,ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әройыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпайсанын(100,40)ойынжүргізушіалдын-алабелгілейді.Межегебұрынжеткенойыншы жеңімпазболып саналады.

*Ескерту:*Асықтардыбір-бірінетигізукезіндеқолменсүйретіпапаруға, орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханғабірде-бір асық тимеуікерек. Себебіол–хан.

Ханалшы

«Ханалшы»─қазақхалқыныңұлттықойындарыныңбіріасықойынының бір түрі. Ойынға 5 немесе 10 бала қатысады. Көп

асықтың еңірісіқызылтүскебоялады.Бұласық«Ханасығы»болыпсаналады.Асықтар тізіп қойған соң, ойын бастаушы «Хан асығымен» оларды көздеп,құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер «Хан асығы» бүк, шік,тайқы қалыптарымен түссе, ойын бастаушы жақын құлаған асықтарды атабереді.

Егер ойын бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқаасықтарыменатса,ондаойындыкелесібалажалғастырады.Еңсоңында, «Ханасығы»кімніңқасындақалса,солбалажеңіскежетеді.Келесіойындыжеңіске жеткенбалажалғастырады.

Ақсерек-көксерек

Бұлойындыойнауүшінбалаларекітопқабөлінеді,қолдарынанұстаптұрады.Ара қашықтық 20-30қадам.

1-ші топ.

Ойынды бастайдыАқсерек-ау,ақсерек,

Бізден сізге кім керек.2-ші топ.

Ақсерек-ау,ақсерек,

Сізденбізге...(балааты) керек.

Атыаталғанбалакелесітопқадейінжүгіріпбарыпортасынанұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бірбаланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылайжалғасабереді.

Соқыртеке

Балалар дөңгелене тұрады. Топ ішінен бір баланың көзі байланады.Балалар: Бота,бұзау,қозы, лақ,

Қайда кеткен құлыншақ.Соқыр теке бақ-бақ,

Менііздентап-тап-депөлеңмен айтады.

Содан кейін Соқыр теке (көзі байлаулы бала) балаларды қуалайдынемесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алғанбаланың көзі байланады да ол «соқыр теке» рөлін атқарады. Ойын осылайжалғасабереді.

Тақиятастамақ

Ойынғабірнешебалақатысады.Балаларшеңбержасапотырады.Жүргізушішеңбердіңсыртынайналажүгіріпжүріп,біреуініңар тынабілдіртпей тақияны тастап кетеді. Егер біреу сезіп қойса, жүргізушіні қуыпжетуікерек.Ал,жүргізушіқуғанбаланыңорнынатұрақалуғатырысады.

Жүргізушігежетеалмағанбалаайыбынтөлейді,өнеркөрсетеді.

Күшсынаспақ

Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады. 2балашынтақтарынстолғатіреп,қолбастарынайқстырады.Кімбілектістолға жықса, сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басынұстаптұрып2білектентартысыпсынасуғадаболады.Бірақбаланыңқауіпсіздігі қатаңбақыланады.

Арқантарту

Бұлекітопқабөлінгенбалаларменнемесеекібаламенойналады.Арқанныңекіжағынанекібаланемесеекітопқабөлінгенбалалар тартысады.

Қайтопарқандыөзжағынатартыпалыпкелсе,солтопжеңіскежетеді.

Екібала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқандытартыпекіншібаланықұлатса,құламаған бала жеңіскежетеді.

Сақинажасыру

Ойынды бастаушы және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалғанойыншыларжергеотырыптізелерініңүстінеалақандарынжаяды.Бастаушыжабулықолынәрбіройыншының алақанынасалысымен,олбала

алақанынжабақояды.Бастаушыбірбаланыңалақанынасақинасалысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде» - деп сұрайды. Олсақинаның кімде екенін білсе, сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе,олөзөнерінкөрсетеді.Ойынбасқарушыойындыосылайжалғастырабереді.

Қуыр-қуырқуырмаш

Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оныбүрмелепқапсыра ұстайды.Содансоң екіншібалаға:

- Ортаңғы саусағымды тапшы, - дейді. Екінші балаға қарап байқапотырады да, міне,- деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады.Егерекіншібалажасырушының ортаңғысаусағындәлтапса,ұпайдыбіріншібалатартады.Ұтқанбалаұпайалуүшінмынаереже лерменсөздерді жақсыбілуікерек.

Басбармақтанбастапшынашаққадейін,саусақтардыңатынтүгелатапбереді:басбармақ,баланүйрек,ортантерек,шылдыршүме к,кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағыннанбастап,былайдеп 5саусақтытүгелжазады.

Сен тұр қойыңа бар.Сентұр түйеңебар

Сен тұр жылқыңа барСентұрсиырыңабар

Сенкішкентайәліжасекенсің

Қазанныңқаспағынқырыпжеде,жыламайотыратұр.

Ендіосышынашақтыңөзіналақаншұңқырынабүгіптұқырта ұстайды

Қуыр-қуыр, қуырмашБалапанға бидай шашӘжеңкелсеесік аш

Қасқыр келсемықтап бас

Шынашақтышыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды.

Осыдансоң:

Мына жерде қой барМына жерде жылқы барМынажердетүлкі бар

- депбаланыңбілегіненқолтығынадейінтүртіп,еңсоңындамынажердекүлкібар–деп қытықтайды.

Аударыспақ

«Аударыспақ»—өтекөнедәуірденкележатқанқазақхалқыныңұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының арасында кеңінентаралғанойын.Балаларекіжақбасыберіктұғырғабекітілгенбиіктігібір-біржарымметрдей(Балалардың жасынақарай),ұзындығы70-80сантиметрдей ағаш аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағашаттардыңарақашықтығыекіжақтансозылғанқолжететіндейболсажеткілікті.Оларғамінгеншабандозбалаларбір-бірінеқарама-қарсыотырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп,әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударыптүсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шартыбұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуікерек.Қайтопжеңсе солтоп жеңімпазатанады.

Теңгеілу

Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады.Оданәрі20-30метрдейжердентереңдігібірқарыстайекішұңқырқазылады. Шұңқырға он-оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екісайыскершығады.Сызыққакеліпқатарласыптұрады.Бастаушының белгісібойыншашыбықаттарынқұйғытып,шабажөнеледі.Солбеттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып,әрі қарай шауыпкетебарады, шұңқыр тұсында бөгелугеболмайды. Ұпайәр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топкөпұпайжинаса,солтоп жеңеді.

Көтермек

Ортағаекіойыншыбалашығады.Бір-бірінеарқаларынберіптұрады.Белгібойыншакімбірін-бірі арқадакөтеріпалса,солбалажеңіскежетеді.

Жеңіскежеткенбалаойындақалабередідебасқабалаларменбіргекүшсынасады.

Қызқуу

Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды ағаш атқа мініп қуады. Балақызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала дақуады,қайбалабұрынжетіпқызқолынұстаса,солбалажеңіскежетеді.Алқуыпжетеалмағанжағдайдаөлеңайтыпнемесебибилепөнерінкөрсетеді.

Түйілгенорамал

Ойынжүргізушіойындыөзібастайды.Еңалдыменбалалардыайналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балаларжан-жаққабытырайқашады.Алойынжүргізушісіқолындатүйілгенорамалыбарбаланықуалайды.Олорамалдыбасқабіреугелақтырады,қағыпалғанбалақашажөнеледі.Осылайшаойынжүргізіледі,түйуліорамалдыалғаншақуалайбереді.Ұсталғанойыншыкөпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізушіауыстырылады.Ойынойнапболғансоңбалаларшеңбержасап тұрады.

Әуетаяқ

Балаларекітопқабөлінеді.Әртопта5-тен10-ғадейінойыншыболады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ таяқша) беріледі, жерге түзу сызықсызылады.Ойыншының біреуіортағашығадыдабіралақанынаазатжасырып,екінші қолыныңжұдырығынбірдейжұмады.

Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы солболады.Сөйтіпқолындағытаяғынжоғарылақтырады.Осыкездекасындағыойыншыдатаяғынлақтырады,қасындағыбаланыңтаяғынқағыптүсіруі шарт.Таяқты қағыптүсірген балаөзтобынаұпай әкеледі.

Қара құлақ

Ойынға5-10балақатысады.Олароңашажергетопталыпөзараларынанбірбаланықазықетіпбелгілейді.Қазықтұрғанжеріндекозғалмай тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушыларқазықтыалыстанқоршап бірте-біртежақындай түседі.

Таяп келіп мынау кім? – деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ой бұл қарақұлақ қой! - деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қара құлақ, қара құлақ! -деп бытырай қашады. Қарақұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталғанбалақара құлақболып,ойын әрі қарайжалғасады.

Санамақ

Көпшілік қатысады. Ойынның шарты: ойын бастаушы қатысушы бірадамды ортаға алып шығады. Ол адам бір тектес атау сөзден жаңылмай,кідірмейаттапжүріпайтуыкерек.Тоқтамайқателеспейайтыпшықса,жүлдеалады.Егерқателессеойыннаншығады.Мысалы:жаңылмай10ақынныңнемесе 10өзеннің атынатауы керек.

Ақшамшық(сақина салу)

Бұл – қазақ халқының ерте заманнан келе жатқан дәстүрлі ойыны.Оны сақина салу, сақина тастау деп те айтады. Ойынға он-он бес адамқатысып, ортаға бір баланы немесе бір қызды шығарып, қолына сақинаұстатады. Ойын ережесі бойынша қыз-жігіттер үйде дөңгелене отырып, екіалақанынбір-бірінеқабыстырыпалғасозады.Ойындыжүргізушініңалақанындағы сақинаны кімге салса да өз еркі. Ол барлық адамдардыңалақанынасақинасалғанболады,«Тұрсақинам,тұр»,-деп,немесе «Ақшамшығымдыбер!»депдауыстайды.Солсәтсақинатасталғанадам орнынанатыптұруғатиісті,«Сақинаменде»,-деп.Онықөршісіұстайалмай қалса,жұрталдындаөзөнерінкөрсетеді.

Ақсүйек

Еңалдымен,ойнаушыларөзаракелісіп,жеңгентопүшінжүлдетағайындайдыда,екітопқабөлінеді.Топбасқарушыларақсүйекті қайсысыныңлақтыратыныншешіпалуүшінкезектесіптаяқұстайды,таяқтыңбасынакімніңқолыбұрыншықса,солақсүйектіқұлашы

жеткеншелақтырады.Ақсүйекжерге түскенненкейінғанаойыншыларіздеуге шығады. Көмбеде топ басқарушылардан басқа ешкім
қалмайды.Ақсүйектітапқанойыншыешкімгебілдірмей,көмбегеқашуғаәрекетжасайдыда,алқарсыластарыбіліпқалса,қолма-қолтартыпалуғатырысады.Сондықтанақсүйектіалдыментауыпалғантоптыңойыншыларыбірін-бірілақтырып,көмбегеқайтоптыңадамыбұрынжеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйектіекінші топ лақтырады,сөйтіпойын жалғасабереді.

Сиқырлытаяқ

Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолындатаяғыбаройынжүргізушішеңбердіңортасынакеледіде,ойынныңтәртібінтүсіндіреді.Ойнаушылардыбірденбастаптүгелн өмірлепшығады. Ойынның шарты бойынша ойын жүргізуші қолындағы таяғыншеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоябереді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқтыұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруыменортағашығып,өнеркөрсетеді.Ойынғақатысушылардыңбәрібір-бірреттенміндеттітүрдеойнапшығуларыкерек.Алоданәріойындыжалғастыру-жалғастырмауойнаушылардыңөзеркінде.Ойнаушылардыңсанықөп болса,ойын қызықты өтеді.

Арқантартыс

Бұлойынныңекітүрібар.Біріншісіжаздакөгал үстінде,екіншісіқыста қар үстінде ойналады. Жазда ойыншылардың саны 10 баладан кемболмаса, ойын қызықты болады. Ойынға ұзындығы 8-10 метрлік екі ұшытүйілген арқан әзірленеді. Оның тең ортасына белгі ретінде қызыл матаныбайлап қояды. Ойынға қатысушы екі топтағылар өз жағында бойларынақарай сап түзеп, ойын бастауға белгі берілгенде арқанды өз жағына қарайтартады. Қыста он-он бес бала тартқанда үзілмейтін арқан таңдап алынып,үлкен адамның алақанының көлеміндей екі тақтайдың ортасынан өткізіліп,ортасынааққалаүйіліп,екіжақоныөзінеқарай құлатуүшін тартады.

Тымпи

Тымпи – ойынға қатынасушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады.Бірбаланыойындыжүргізугебелгілейді.Ол:«Ал,ойындыбастаймыз,бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» - деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-біройыншыдыбысшығармауы,үнқатпауыкерек.Алайдабастаушығанасөйлеугеерікті.Оладамкүлерліккимыл-қозғалыспенәзіл-қалжыңсөздердіайтып, қалай да біреуді күлдірудің амалыніздейді. Қалжың жырда айтады. Ешқайсы шамданбайды. Өйткені ойынға қатынасушылардыңатықалжыңөлеңгеқосылмауыкерек.Әзіліде,сықағыдаөтпесе,бет-аузынтыржыңдатып,әртүрліқұбылтады.Қолайсызкимылдарменқұбылыстар жасап қозғалады. Жаңылыстыру үшін неше алуан сұрақтарқояды.Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады.Өлеңайтады,әнсаладынебибилейді.Сондықтанойындыжүргізушітілмәр,әзілкеш,күлдіргібалаболуы керек.

Көршіойыны

Көршіойынынүлкенбөлмеденемесетазааудакөгалдыжердеөткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы

керек. Яғниекі топтың балаларын қосып ойнатуға да болады. Ойыншылар дөңгеленіп,екі-екіденшеңберқұрыпотырады.Тағыбірбалаортағашығып,жұпболып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, «Көршіңмен татусыңба?»-деп сұрайды.

Егер сұрақ қойған жұптың біреуі «Көршіммен аразбын» десе, ондасұрақ қоюшы бала оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соныңорнынаөзіотырады.Орнынантұрғанадамортағашығыпбасқабіржұптан «Көршіңментатусыңба?»деп сұрап,ойындысозабереді.

Алегеройыншыкөршісімен«татумын»деп,қасындажұпболыпотырғанбаланыжібергісікелмесе,ондасұраққоюшыадамоныжазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгіме, ертегі, жаңылтпашайтыпбереді.Осылайолкөршісіналыпқалады.Егеройыншыбұлтапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзісоның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. Сөйтіп, ойынжалғасабереді.

Жаңылма

Бір топ бала көгалды алаңға жиналып, қол ұстасып, дөңгелене тұрадыда, ортасынан санамақ айтып бір баланы ортаға шығарады. Шыққан балаөлең,тақпақ,әңгімеайтыптұрыпкез-келгенжеріндежатақалады,неболмаса құлағын ұстайды, басын сипайды, тағы сол сияқты іс-әркеттердіжасайды.Оныңөлең,тақпақ,әңгімеайтыптұрыпістегенқимылдарын қайталай алмай қалған бала айыпты болып, өлең айтады, билейді, әңгімеайтыпкүлдіреді.

Ойынбалалардышығармашылыққа,ынтымақтастыққа,аңғарымпаздыққаүйретеді.

Білектесу

Бір столдың шетіне қарама-қарсы отырған екі бала оң қолдарыныңшынтағын столға тіреп қояды да, бірінің қолын бірі алақандастыра мықтапұстайды. Сол жақтағы қолдарын әркім өзінің оң жақ қолтығына тығыпалады. Осылай ұстасып алған екі палуан бала, ойын бастаушы командаберісімен,шынтақтарынсолорнынанқозғамай,қарсыласыныңтіреуліқолыншалқасынантүсіругеұмтылады.Білегітайыпжантайғанбалажеңіледі.Бұлбілеккүшініңжетілуіне көмектеседі.

Шалма

«Шалма» ойынына екі бала қатысады да, қалғандары көріп, тыңдапотырады.Ойынүйде,ауладаөтебереді.Ойыншыларбіріне-біріқарсықарапотырадыда,дайын болғаншалманы бірініңқолынанбіріалады.Алғашында екі ұшын біріктіріп түйеді де, екі қолға, яғни төрт саусаққакигізеді,ортаңғысаусақпенкезекпеніліпалады,сонда«ыңыршаң»шығады.

Екіншіжағдайда,келесіойнаушыбасбармақжәнесұққолыменыңыршақтыңекіжаққерегесініңүстіненастынақарайалып,«кереге»шығарады.Үшіншіжағдайдакерегеніүстіненастынақарайалып, «шаңырақ»шығарады.Төртіншіжағдайдашаңырақтыекішынашақпенайқастыраіліпалып,«астауша»шығарады.Бесіншіде«кереге »қайталанады, алтыншыда «шынтақ» шығады. Енді әрі қарай жалғастырыпойнай берсе - «астау», «кереге», «шынтақ», «астау», «кереге», «шынтақ»болыпқайталанабереді.

Ойлы ойыншылар бұл бейнелердің жаңа көріністерін өзінше өрнектепкеңейтеберуге тырысады.

Бұлжасөспірімдердіңтұрмыстағыүйжабдықтарынқалайпайдаланатындықтарынкөзалдынаелестетіп,солардыөзіжасағандай әсерлендіре түседі. Балалардың қиялын қозғап, шығармашылық ізденіске,ой-жүйелеріндамытуға үлкенкөмек береді.

Сақ құлақ

Сақ құлақ ─ ұлттық ойын. Бұл ойынның әрбір қимылы сөйлеп жүріпорындалады. «Сақ құлақ» ойынын қазір көбінесе «Телефон» деп атап жүр.Біз оның ескі атауымен аталуын жөн көрдік. Қатысушылардың арасынанбірбалаойынжүргізушіболады.Ойнаушыларқаз-қатартүрегеліптұрады немесеқатарласаотырады.Бірақбіройыншыменекіншіойыншының қарасыбірметрдейалшақболуғатиіс.Ойындыбастаушы(І-ойнаушы)естілер-естілмес дауыспен бір-екі сөзді бірақ рет айтып қалады. Сол сөздіқағып алған екінші ойнаушы үшіншіге, үшінші төртіншіге, төртінші оданәрі тез-тез айтып, онан әрі жеткізе береді. Олардың бәрі сөздерді бір ретқанаайтып,тым-тырысотырады.

Айтылатын сөйлем екі не үш сөзден құралған шағын болуы керек.Оныңбірмүшесіөзқұрамындағыдауыстынемесесөзбасындағыұяңдыбыстардың естілу жөнінен екі ұшты, яғни басқа бір дыбысқа ұқсас сөзболуықажет.Мысалы,тарғаққөрдім-жарғаққөрдім,борсыққөрдім,т.б.

Ең соңғы ойнаушы ойын бастаушыға сыбырлап өзіне жеткен сөздіайтады.Егерсөздұрысжеткенболса,ойынтағыдаүшретбасқасөздермен қайталанады. Егер сөз бұзылып жеткен болса, бастаушы соңғыойнаушыданбастапІ-ойыншығақарайсыбырменғанатыңдап,сөздібұзушыкімекендігінанықтайды.Сөз бұзған ойнаушыеңаяққабарыптұрады да, екі-үш ауыз жаңылтпашты қайталап дұрыс айта алмаса, ұпайтартады. Ұпай келісім бойынша не өлең айту, жұмбақ шешу немесе бірөнер көрсету (мысалы, сурет салу, үлгі қию, есеп шығару т. б.) арқылыорындалады.

Ойынжасөспірімбалалардыңзердесіндамытып,өнергедегенқұштарлығын арттырады

Кімжылдам?

Ежелгі ойындардың бірі - *Кім жылдам?* Ойын аулада, спорт залында,бөлмеде ойнала береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортағашыққанекібалабір-бірінеарқасынберіп,екіжаққақараптұрады.Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонансоңойынжүргізушіекеуініңаяғыныңарасынаұзыннан-ұзақбелбеутастайды да «бір, екі, үш» деп санайды. «Үш дегенде кім еңкейіп белбеудібұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тезқимылдауыныңнәтижесіндежүзегеасады.Ойынғабасқаойыншыларшығады.Ойынжалғасабереді.Екіншікезектеәржұптыңжеңі мпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншықалады.Солекеуінің қайсысы жеңіпшықса, солжеңімпазатанады

Үшорындықойыны

Үш орындық ойының кең бөлмеде, спорт залдарында ойнауға болады.Ол үшін ортаға үш орындық қойылады. Ойынға қатысушылардың санынабайланысты орындықтың көбейе түсуі мүмкін. Ойын жүргізушінің бергенбелгісібойыншаойыншыларортадатұрғанорындықтардыайналажүгіреді. Ойын қыза бастағанда жүргізуші отырыңдар деген белгі береді.Солкездеойыншыларорындықтарғаотырысақалады.Алорындыққа отырыпүлгереалмағандар,ойыннаншығады.Ендіорындықтыңбіріалынып қойыладыда,ойыншыларқалғанорындықтыайналажүгі

реді.Ойын бір орындық пен екі ойыншы қалғанға дейін, олардың бірі жеңіпшыққанғадейінжүргізілебереді.Сонансоңойынқайтабасталадыда,артынанжеңімпаздарарасында өзара тартысбасталады. Жеңіпшыққанойыншыеңжылдамойыншыдепаталады.Әртоптыңжеңімпаздарынамақтаусөздерайтылып,сыйлықтарберіледі.

Жүйріктержеңеді

«Жүйріктер жеңеді» — ұлттық ойын. Ойынға қатысушылар көк жәнесарытопболыпекітопқабөлінеді.Біртөбеніңүстінеойыншыларғатүгелдей жетерлік мөлшердекөкжәнесары таяқшалартасталады.

Ойынды жүргізуші ретінде басқарушы тағайындалады. Ол төрешілікміндетті қоса атқарады. Төрешінің белгісі бойынша ойынға қатысушыларбелгіленгенкөмбегеқарайтұражүгіреді.Жеткенойыншыөзкомандасының түсіне сай бір-бір таяқшаны алып кері жүгіреді де, сөресызыққаәкепқояды.

Қайтүстітоптыңойыншыларыөзкомандасыныңбояуынасәйкестаяқтыбелгілегенмерзімгекөбірекалыпкелсе,солтопжеңеді.О йынбалаларды белгілі бір мақсатта ұжымдық әрекет жасауға, шапшаңдыққаүйретеді.

Шүлдікойыны

Жазық алаңда ойналатын жас өспірімдер ойынының бірі - «Шүлдік»ойыны. Ойынға екі басы үшкірленген ұзындығы бір қарыс шүлдік (ағаш)керек. «Шүлдікті» ойнау үшін үлкен шеңбер сызылады, ортасына шүлдікқойылатыншұңқырқазылады,шүлдікшұңқырдыңішінеемес,үстіндежатуы керек. Әр ойыншының қолында ұзындығы бір метрдей таяғы болуыкерек.Ойынғақатынасушылардыңсанынашекқойылмайды.Ойнаушылардыңсанына қарайекітопқабөлінеді.

Бірінші болып кезек алған топтың ойыншысы «шүлдікті» қолындағытаяғыменжерденкөтеріпалып,жергетүсірмейсоғадыда,таяғыншеңбердің үстіне тастайды. Ал екінші болып кезек алған ойыншы шүлдіктітүскенжеріненалып,қайтадансоққаноЙыншының таяғынкөздеп,шеңбергеқарайлақтырады.Лақтырғанкездетаяққатигізсе ,яболмаса,шеңбердің ішіне түсірсе, онда соғушы ойыншы ойыннан шығып қалады.Шүлдіктібіріншіболыпжерденкөтеріп,жергетүсірмейсоққанкездеойыншытигізеалмаса,олдаойыннанШығыпқалады.Алл ақтырғаноЙыншынетаяққатигізеалмайнеболмасадөңгелексызықтыңішінетүсіреалмаса,ондабіріншіойыншыенді«шүлдікті»шекі псоғады,әрсоққанда үш реттен соғады. Сөйтіп, «шүлдік» қай жерге барып түссе, солжердендөңгелексызыққадейінгіқашықтықтытаяғыменөлшепшығадыда,екіншіойыншығаұпаймөлшерінбелгілейді.Біріншіой ыншыәлгі

бептермен ойыннан шығып қалса, онда екінші ойыншы соғушы болады,ол шығып қалса, үшінші ойыншы соғушы болады. Ойын осылайша барлықойыншыойнап болғанша,жалғаса береді.

Ойынныңшартыбойыншашекігенкезде«шүлдікке»тимей,таяғыжерқауыпқалса,ұпайықүйіпкетеді.Шүлдіктіекіншіретшекіг еноЙыншы, онықолымен ұстап қойса, онда да оның ұпайықүйіп кетеді.Сондықтан«шүлдікті»текүшіншіретшекігенненкейінғанаұстауғаболады.

«Шүлдік»ойыныойнаушылардыңқолдарыныңбұлшықетінжетілдіріп, жылдамдыққа үйретеді, «Шүлдікті» сызықтың үстіне түсіругеұмтылуарқылыкөзмөлшері,дәлділікпен мергендікқабілеттеріжетіледі.

Жапалақтарменқарлығаштар

Жапалақтар мен қарлығаштар - ұлттық ойын. Ойын кең, жазық алаңдаөтеді. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Ойнаушылар екі топқабөлінеді де бірінің арқасына бірі арқасын қаратып, екі сан құрып тұрады.Бірқатардағылардыжапалақтар,екіншісінқарлығаштардепатайды.Орталарынанбіреуінойынжүргізушіетіпсайлапалады.

Олойыншылардың арасынан жүріп отырып, сөзін үзіп-үзіп, созып сөйлейді:қар (үзіліс) - лы - ғаш немесе жа..., ал сөз аяғын айтпайды. Сонда атыаталған топ бытырап қаша жөнеледі де, аты толық аталмаған топ олардықуады.Ұсталғанойыншыұстағантоптыңойыншыларыныңқатарынақосылады.

Ойын тәртібі: қашушылар мен ұстаушылар алдын ала келісілген белгібойыншаұсталғанынмойындайды.Олүшінқашушыойыншықолынтигізсе болды. Қай топтың жеңгенін ойын соңында қайсысының саны көпболса,соған қарайшешеді.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 05.01.2026-09.01.2026 жыл,ақпан айы, 1- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 05.01.2026**	**Сейсенбі 06.01.2026**	**Сәрсенбі 07.01.2026**	**Бейсенбі 08.01.2026**	**Жұма 09.01.2026**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	"Комплимент" сәлемдесу Мақсаты: өзіне деген сенімділікті арттыруға ықпал ету. Балалар допты шеңберге өткізіп, бір – біріне мақтау айтады-бұл адамға айтқысы келетін жағымды, жылы сөздер. (қоршаған әлеммен таныстыру) **Балалармен жеке жұмыс.** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. **(танымдық іс әрекет)**				
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті). Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзубағыттаадымдапжүру.Жұбыменшеңбербойымен жүруді үйрету.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттықшеңбер Қазақстан деген не? Сен не білесің? Ол қандай? тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Ғажайып қоржыннан әр балаға бір зат алуды ұсыну. Алған заттары жануарлар. Оларды көрмей ұстау арқылы сипаттауға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Алға қарайжүру; кедергілерденөтуарқылы жүгіру; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; Қимылды ойын: Табан балық және шортан **Математика негіздері** Көрнекілік негізінде 10 санының пайда болуымен таныстыру. тік және көлбеу таяқшаларды сызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Жануарларды әртүрлі белгілері бойынша: құстар, балықтар, жануарлар,аңдар,	**Көркем әдебиет** **Қонжық** Қорбаң, қорбаң етеді,Тәттіні жақсы көреді. Қазірдеолбүлдірген Іздепжүрме,кімбілген? Өлеңдіжатқа,мәнерлеп,интонацияменайтуды. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Шығармалардың жеке фрагменттері бойынша (кіріспе, қорытынды, музыкалық фразалар) әуендерді тану арқылы музыканы есте сақтауды жетілдіру. **Ән айту.** әннің сөздерін анық айту, орташа, қатты және ақырын дауыспен ән айтуды дамыту. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағыттажүгіруді	**Сауат ашу негіздері** Карточкалармен жұмыс. Сөйлемді ауызша талдау:жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, Әртүрлібағыттағы толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, жазуға мүмкіндікберу. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру, жүгіру; отырып,кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; орнында айналу Қимылды ойын: Жүгіріп өтуге үлгер **Қазақ тілі** «Футбол» ойыны. Ауызды жауып, тілдің ұшымен кезек кезек біресе оңға біресе сол жақ бетке тигізу. Тілдікжәнеартикуляциялықаппаратты,тыныс алудыжәне анық дикцияныдамыту. **Математика негіздері**	**Тіл дамыту** Бір біріне өздері білетін ертегіні үстел үсті немесе саусақ театры арқылы айты беруін ұйымдастыру. Қарым-қатынасжасауғақажеттісөздердіқолданужәнетүсінуді,олардысөйлегендебелсендіқолданудағдыларынқалыптастыру **Музыка** **Музыка тыңдау.** Шығармалардың жеке фрагменттері бойынша (кіріспе, қорытынды, музыкалық фразалар) әуендерді тану арқылы музыканы есте сақтауды жетілдіру. **Ән айту.** әннің сөздерін анық айту, орташа, қатты және ақырын дауыспен ән айтуды дамыту. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағыттажүгіруді және секіруді меңгерту. **Билер.** Қазақ халқының би өнерімен таныстыру, қазақтың халықтық би	**Көркем әдебиет** Балалардың қалауы бойынша немесе «Жеті лақ» ертегісін рөлдергебөліп,сахналауды үйрету. **Математика негіздері** Көрнекілік негізінде 10 санының пайда болуын пысқтау, 10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауға жаттықтыру. тік және көлбеу таяқшаларды сызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: алғақарайжүру; 1,5–2 минуттоқтамай жүгіру; бірнеше заттардан еңбектеп өту; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); Қимылды ойын: Кімнің тобы тез жинақталады? Спорттық ойын элементтері: **Қазақ тілі** қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстарын,

	жәндіктер, мекендеу орны (орман, шалғын, су айдыны, бақша, бақ, алаң);қозғалутәсілі(жүгіру,ұшу,секіру,жүзу) бойыншатоптастыруды меңгерту.	және секіруді меңгерту. **Билер.** Қазақ халқының би өнерімен таныстыру, қазақтың халықтық би өнері ерте заманнан қалыптасқандығын, ол халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән-күйлерімен, дәстүрлі тұрмыс салтымен біте қайнасып келе жатқан ел мұрасы екенін, би өнері өзінің эстетикалық болмысында қазақ жұртының жалпы дүниетанымына сай арман-мұраттарын бейнелейтін қимылдар жүйесін құрайтынын түсіндіру **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес	10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауға жаттықтыру. тік және көлбеу таяқшаларды сызуға үйрету.	өнері ертезаманнан қалыптасқандығын, ол халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән-күйлерімен, дәстүрлі тұрмыс салтымен біте қайнасып келе жатқан ел мұрасы екенін, би өнері өзінің эстетикалық болмысында қазақ жұртының жалпы дүниетанымына сай арман-мұраттарын бейнелейтін қимылдар жүйесін құрайтынын түсіндіру **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалық сазсырнай және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.	осы дыбыстардантұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. Дыбыстарға сөз құрау ойынын ойнату.

		ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалық сазсырнай және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. **Сауат ашу негіздері** Қысқы жануарлардың тіршілігі туралы суреттер көру. Сөйлемді ауызша талдау:жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, Әртүрлібағыттағы толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, жазуға мүмкіндікберу. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрасты**		**Сауат ашу негіздері** Сөйлемді ауызша талдау:жай сөйлемдерді сөздерге бөлу, Әртүрлібағыттағы толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, жазуға мүмкіндікберу. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Жануарларды табиғи-климаттықаймақтар(ақа ю,итбалық,пингвин,жир аф,піл,маймыл)бойынша топтастыруды меңгерту. Жылы елдердегі жануарлар қыста не істейді. Фильм қарау.	

		ру Жануарлардың суреттерін салу. Жаңа түстерді (күлгін) бояудыараластыру арқылышығаруды үйрету(гуашпенсурет салукезінде). Төрт аяқты жануарларды мүсіндеу. Мүсінделгенжануарлардың бөліктерінбір-бірінеқосып,бірікке нжерлерінтегістеуді меңгерту Жануарлардың шаблондармен,трафареттермен, жұмысістеуді, еңбекқауіпсіздігі мен жекегигиена ережелерінсақтауды пысықтау.			
Екіңші таңғы ас	Дұрыс тамақтануға уйрету				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №10	Картотека №11	Картотека №12	Картотека №13	Картотека №14
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін				

	аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілу Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Тамақтан соң ас қайыру, бата беру.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Кітаптарды қарату, «Аю мен тышқан» ертегісін оқып беру. Рөлдерге бөліп ойнату. **((Қарым-қатынас танымдық іс-әрекет)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп аю мен тышқанның мүсінін жасату. Қағаздан қиып жапсыру.	**Ақ қоян** Ақ қоян-ау, ақ қоян,Арғымаққа шашап қоян.Озып келсең мен саған, «Жеңімпаз» деп ат қоям.Құлақтары тік қоян, Аяқтары ұп қоян. Мұнша желіп жортасың,Сендей жүйрік жоқ қоян.Аққоян-ау,ақ қоян,	«Ормандағы жануарлар» тақырыбында ұжымдық жұмыс **(Шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптарды қарау. Ақ қоян тақпағын жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Жануарлардың бейнесі бар пазлдарды жинату, логикалық ойын тапсырмаларын робототехника арқылы орындату **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)** Еркін шығармашылықпен айналысуына мүмкіндік беру.	Балаларды орталықтарға бөліп, қасқыр немесе лақтың бейнесін салу, мүсінін жасау немесе қағаздан қиып жапсыруына мүмкіндік беру. **(Шығармашылық іс-әрекет)** Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)**

	(Шығармашылық іс-әрекет)	Жүнің мамық, пәк қоян.Жылы үйіңде алаңсыз, Ұйықтап шықшы сақ қоян. *Л.Қыраубайқызы* Тақпақты жаттату. Бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас және танымдық іс-әрекет)**			
Балалармен жеке жұмыс	қимылды ойындарда белсенділік танытуға үйрету	өзін мәдениетті, әдепті ұстауды үйрету	жылдамдыққа жүгіруді баулу	. зат есімдерді сан есімдермен және сын есімдерді зат есімдермен байланыстырып айтуды қалыптастыру	шынықтыру шараларының маңызы мен қажеттілігін түсіне алуын қамтамасыз ету
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).**				
Серуен	Бақша ауласындағы қарды күрекшелермен жинату. **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Жүгіріп өтуге үлгер» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)** Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау. Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлепжәнеекі-екіден шанаменсырғанауды меңгерту.	Қимылды ойын «Хан талапай» Балалардың еркін ойыны
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс				

	айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасау. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне және жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыстар.**
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 12.01.2026-16.01.2026 жыл,ақпан айы, 2- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 12.01.2026**	**Сейсенбі 13.01.2026**	**Сәрсенбі 14.01.2026**	**Бейсенбі 15.01.2026**	**Жұма 16.01.2026**
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, ауа райы туралы баланың жеке пікірін білу. **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ата аналарды толғандыратын сұрақтарға жауап беру. Кеңестер беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерінжауапкершілікпенатқаруға баулу Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды жүргізу **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)**				
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				

Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Жүректен жүрекке жақсы тілектер бір біріне тілеу. Жаңалықтарымен бөлісу. «Қыстайтын құстар» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Карточкаларда бейнеленген суреттер арқылы сөздер құрату. Түбірлес сөздерді жасау және қолданабілуді, етістіктерді жалғауларменқолдануды жетілдіру **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; кедергілерденөту арқылы әртүрлі жылдамдықпен – баяу қарқынмен 1,5–2 минуттоқтамай жүгіру; бір орында тұрып биіктікке секіру	**Көркем әдебиет** «Қарлығаштың құйрығы неге айыр?» Ертегісін сахналауды,рөлдердекейіпкердіңкөңілкүйімен мінезін қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербесорындауды үйрету. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Шығармалардың жеке фрагменттері бойынша (кіріспе, қорытынды, музыкалық фразалар) әуендерді тану арқылы музыканы есте сақтауды жетілдіру. **Сауат ашу негіздері** Ертегі желісі бойынша суреттерге қарап, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. Тамшы	**Сауат ашу негіздері** «Қарғаның қулығы» әңгімені оқып беру, сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. Тамшы тәрізділіпішіндердіолардыңарасындағыарақашықтықтысақтап жазуға мүмкіндікберу. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; шашырап жүгіру; 1,5–2 минуттоқтамай жүгіру; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); орнында айналу Қимылды ойын: Өткеншек (Карусель) Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау.	**Тіл дамыту** «Маған ұнайтын құс» тақырыбында әңгімелесу. Сөйлеу әдебін, жай және жайылма сөйлемдерді қолдануды қалыптастыру. **Музыка** **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалық сазсырнай және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. **Сауат ашу негіздері** Кітаптарға қарап әңгіме құрау. Сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. Тамшы тәрізділіпішіндердіолардыңарасындағыарақашықтықтысақтап жазуға мүмкіндікберу.	**Көркем әдебиет** Балалардың бастамасымен ертегіні сахналауды,рөлдердекейіпкердіңкөңілкүйіменмінезін қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербесорындауды үйрету. **Математика негіздері** Кітаптардың биіктігінөлшеужәнеосыөлшемдербойыншабірнешезаттардысалыстыруды үйрету. қисық жәнеқиғашсызықтарды дәптердіңторкөзіндесузға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: белгі бойынша басқа бағытқа бұрылып жүру, әр қадам сайын допты алдынаннемесеартынан

	(6-8 метр); 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға құм салынғанқапшықты лақтыру; Қимылды ойын: Біз көңілді балалармыз... **Математика негіздері** Балаларға он см сызғышты беріп, топтағы заттарды өлшеу. Шартты өлшемнің көмегімен заттардыңұзындығын,енін өлшеуді үйрету. қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптерді ңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Қызыл кітапқа енген құстардың түрлерімен таныстыру. Қыста құстардың тіршілігі туралы фильм	тәрізділіпішіндердіолардыңарасындағыарақашықтықтысақтап жазуға мүмкіндікберу. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Қазақою-өрнектерініңтүрлері(«түйетабан»,«құсқанаты» туралытүсінігінкеңейту өзіне тән элементтерді пайдалана отырып, оларды құрастыра білуін дамыту Қазақхалқыныңтүрлідыс-аяқтарын(қазан,астау,табақ,тостаған,керсен,ожау,күбіторсық),қалауыбойыншамүсіндеуіне мүмкіндік беру. Оларды сәндеуде құсқанат, Ақботаоюлары пайдаланылғанын көрсету. Оюлардың дайынүлгілерді жапсыруды пысықтау. Қағазцилиндрлерденқазақхалқыныңұлттықыд	Бір-бірін шанамен сырғанату. **Қазақ тілі** Карточкалар таратып, бейнеленген заттарды жіктеп, тәуелдеп, септеп қолданабілуді үйрету. **Математика негіздері** 10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауға жаттықтыру. қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.	**Қоршаған әлеммен таныстыру** Құстардың мекендеу орны қозғалутәсілі бойыншаақпарат беру. Құстардың қылықтарын қайталау. Тоты құсты бақылау.	қолдан-қолғаауыстыраотырып,кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; орнында айналу Қимылды ойын: Тышқан ұстаушы Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау. Төбешіктен бір-бірлепжәнеекі-екіден шанаменсырғануды меңгерту **Қазақ тілі** Интонациясы бойыншасөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білудіжетілдіру. «Мен айтам, сен қайтала» ойынын ойнау.

	тамашалау.	ыстарынқұрастыру,ола рдыжіппен,ою-өрнектерменбезендіру ді үйрету.			
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыруда,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіруүшінсеруендеөткізілетінорындыжабдықтау,ойыналаңындабалалардыңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау. Балалардың ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №15	Картотека №16	Картотека №17	Картотека №18	Картотека №19
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениеттітамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру . (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. Әлем халық ертегілерін оқып беру **(көркем әрекет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, Сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар)**.				
Бесін ас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау)				

	Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Үйдегі,балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Нені «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. Топтағы қарапайым еңбек әрекетін орындату. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша құрастыру материалдарымен әр түрлі құрылымдар құрастыруға мумкіндік жасау	Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған тұрмыстықзаттарымен таныстыру,олардыңқандайматериалдан жасалғанын, қандай оюлармен безендірілгенін зерттеуін ұйымдастыру. Құстардың бейнесі бар ма анықтау. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекет)** Пакеттермен ағаштарды пайдалану арқылы құстар сияқты ұшу үшін қанат жасату, балалардың шығармашылығын жетілдіру. **(шығармашылық іс әрекет)**	Кітаптардан құстардың суреттерін көріп, эмоционалды-бейнелік мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** «Қарлығаш» музыка әуенімен таныс дене жаттығуларын әсем және ырғақты орындату.Қимылдарды ырғағынмузыкаәуені менүйлестіруді жетілдіру. **(музыка)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан құстар бағы тақырыбында шығармашылық жұмыс жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**	Құстың бейнесіне қауырсындарды жапсырту. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарынан құстарға ұя құрастыру. **(Танымдық, іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	өлеңдерді интонациямен оқуға талпындыру	заттардан еңбектеп өтуге талпындыру	құрдастарымен қарым-қатынас жасай алуға, бірге, келісіп ойнауға талпындыру	ойын жеткізе алуды , өз пікірін айтуға талпындыру	мазмұнның бірізділігін сақтай отырып, шығарма мазмұнын қайталап айта алуға үйрету
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Таныс дене жаттығуларын	**Қимылды ойын** «Кім жылдам»	Балалардың шығармашылығымен	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ»	Ұлттық ойын «Ақсерек көксерек»

	музыка әуенімен әсем және ырғақты орындау.Қимылдардыңырғағынмузыкалық әуенгеүйлестіру. **(музыка)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»	Балалардың еркін әрекеті. «Құстарға қамқорлық» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	құрылыстар құрастыру **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны Балалардың еркін әрекеті.	**Спорттық ойын элементтері:** Бадминтон.Воландыракеткаменбелгілібіржаққабағыттайотырып Лақтыруды үйрету.	Балалардың еркін ойыны «Құсшы деген кім?» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерінжауапкершілікпенатқаруға баулу Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды жүргізу **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)**				
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Үйде құстар туралы балалармен әңгімелесу, еңбек әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 19.01.2026-23.01.2026 жыл,ақпан айы, 3- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 19.01.2026**	**Сейсенбі 20.01.2026**	**Сәрсенбі 21.01.2026**	**Бейсенбі 22.01.2026**	**Жұма 23.01.2026**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, баладан таптағы безендірулерге назар аударып, ұнаған заттары туралы айтуын жетілдіру. **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Көшедежүру қауіпсіздік сақтық шаралары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерінжауапкершілікпенатқаруға баулу Балармен жеке жұмыстар. **(Танымдық, қарым қатынас іс-әрекеттер)**				
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға жаңалықтарымен бөлісуді, жақсы тілектер тілеуді жасату. «Көліктер жайында біз не білеміз?», «Менің арманымдағы көлік» тақырыбында әңгімелесу. Адамныңденсаулығынагигиенаменкүнтәртібініңықпалытуралытүсініктердікеңейту.				

	Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Көліктер туралы біз не білеміз? Топта қандай көлік түрлері бар. Әңгімені бірізділікпен айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелердіқұрастыруды үйрету **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; әртүрлі жылдамдықпен – баяу қарқынмен 1,5–2 минуттоқтамай жүгіру; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға құм салынғанқапшықты лақтыру; әр қадам сайын допты алдынаннемесеартынанқолдан-қолғаауыстыраотырып, жүру;	**Көркем әдебиет** Таныс ертегіні сахналау, рөлдердекейіпкердің бейненіңқимылын, интонациясы мен мимикасын беруді үйрету. **Музыка** **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағыттажүгіруді және секіруді меңгерту. **Сауат ашу негіздері** Көліктердің бейнесі бар карточкалар тарату. Берілгенкөлік түріне сөйлем құрастыру. Алдыменүлгібойыншажәнекейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндікберу.	**Сауат ашу негіздері** Көліктердің бейнесі бар карточкалар тарату. Берілгенкөлік түріне сөйлем құрастыру. алдыменүлгібойынша жәнекейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндікберу. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: белгі бойынша басқа бағытқа бұрылып жүру бірнеше заттардан еңбектеп өту; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; орнында айналу Қимылдыойын: Аққу-қаздар **Қазақ тілі** Менің арманымдағы көлік тақырыбында әңгімелесу. Өзойынжайылмасөйлемдермен жеткізугемүмкіндікберу.	**Тіл дамыту** «Әуе көліктері» туралы шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: Бақылауларменсуреттербойыншасипаттаужәнехабарлау әңгімелерінқұрастыру **Музыка** **Ән айту.** әннің сөздерін анық айту, орташа, қатты және ақырын дауыспен ән айтуды дамыту. **Сауат ашу негіздері** Әуе көліктерінің суреттері бойынша сөйлем құрастыру. Алдыменүлгібойыншажәнекейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндікберу. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Балаларды жеңіл көлік, трамвай, автобус аялдамасы» жол жүру белгілеріментаныстыруды ыжалғастыру. Ойындар ойнату. Белгіні тану, суретін салуын ұйымдастыру	**Көркем әдебиет** «Машина» тақпағынжатқа,мәнерлеп, интонацияменайтуды үйрету **Математика негіздері** Әртүрлі оқиғалардың, апта күндерінің, тәулік бөліктерінің реті туралыбілімдібекіту. Апта бойы не үйренгендері туралы еске түсіріп атауын қалыптастыру. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: алғақарайжүру; әртүрлі жылдамдықпен – баяу қарқынмен 1,5–2 минуттоқтамай жүгіру; 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға құм салынғанқапшықты лақтыру; кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; орнында айналу Қимылды ойын: Мысық пен тышқан **Қазақ тілі** Балалардыңтүрліәрекетте

	Қимылды ойын: Қуып,жылдам ұста **Математика негіздері** Қоршаған ортадан геометриялықфигураларғаұқсасзаттардытабу,олардыңпішіндерінанықтауды дамыту. Көліктердің дөңгелегі, ұшақтың қанаты және т.б **Қоршаған әлеммен таныстыру** Арнайы көлік құралдарының түрлерін, белгілі бір жұмыс түрін орындауүшінолардың жабдықталуынтүсінуін жетілдіру	**Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Балалардың дербес әрекеті. Түрлі өлшемді өрнектерді біріктіру, ақ жәнетүрлі-түстіфондарды қолдана отырып,түсті таңдауды жетілдіру. Заттардың ұзын және қысқа, жуан және жіңішке белгілерінкөрсетеб іліп ұшақты мүсіндеуді үйрету Көлік тұрағы тақырыбында ұжымдық жұмыс жасау. Композицияереж елеріне сәйкес бейнелердіқұраст ыруды үйрету. Қайшыменжелімді дұрысқолданудағд ыларынжетілдіру Құрдастарымен бірлесіп, шығармашылықпе н құрастыруға	**Математика негіздері** Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып,бағдарлауынқа лыптастыру. Поезд немесе кеме капитаны болып ойнап, бағыттарды анықтауды дамыту.		ріндебір-біріменеркіндиалогқұруға мүмкіндігін беру. Топтағы көліктер тақырыбында өзара әңгімелесуді ұйымдастыру.

		баулу.			
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №1	Картотека №2	Картотека №3	Картотека №4	Картотека №5
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшараларды орындау: қолды дұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолды дұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) (**мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Ереже айту. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. **(музыка)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітапт арқарау және тағы басқаәрекеттер)	Көліктерді қиып жапсыру. Топтағы көліктермен салысытыру. **(Танымдық іс-әрекеті)** Көлік дөңгелектерінің мүсінін ермексаздан жасау **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, балаларға мазмұндауды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	**Машина** Машинамын - көлікпін, Мамандарғакөніктім. ҮйренгенсоңбілімдіБілерсіңдертілімді. *Ә.Табылдиев* Тақпағын жаттату. **(Танымдық іс-әрекеті)** Өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды пысықтау Адамдарменсөйлеспеу,ойнамау,бөтенмашиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардыңсоңынан ермеу)жайлы әңгімелер тыңдату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Суда жүзетін көлік түрлерін кітаптан қарап танысу. Су көліктеріне мініп көрді ме? Кәдімгі көліктен айырмашылығы қандай? Ортақ белгілері бар ма? Зерттеу. Сурет немесе мүсін арқылы өз ойын жеткізуін үйрету. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)**	Әуежайдағы ұшақтар ұжымдық жапсыру жұмысын жасату. **(шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптардан ұшақтарды қарау, оларға арнап конструкторлардан тұрақ жасату. **(Қарым-қатынас, танымдық іс-әрекеті)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы, үйдегі ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойларын айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	ойын жеткізе алуға , өз пікірін айтуға талпындыру	дауысты/дауыссыз дыбыстарды ажыратуға ынталандыру	заттардың пішіндерін анық айта алуды үйрету	заттарды салыстыру тәсілдерін үйрету	жекеменшік балабақшасы. белгіленген жерге дейін жылдамдыққа жүгіруді талпындыру

Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Көңілді музыкаға би билету. **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Поезд» Балалардың еркін ойындары Қардан көліктің дөңгелегін жасату.	Қимылды ойын «Кетті кетті» Балалардың еркін ойындары Қағаздан кеме жасату, суға жүздірту және қардың бетіне қойып көру	Қимылды ойын «Ақ серек көк серек» Қардан ұялар жасату.	Қимылды ойындар «Түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары Қарды мүсіндеуге арналған пішіндерге салып әр түрлі заттар жасату.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерінжауапкершілікпенатқаруға баулу Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды жүргізу **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)**				
Балалардың үйге қайтуы	Үйде көліктер туралы мультфилім көруді ұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 26.01.2026-30.01.2026 жыл,ақпан айы, 4- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 26.01.2026**	**Сейсенбі 27.01.2026**	**Сәрсенбі 28.01.2026**	**Бейсенбі 29.01.2026**	**Жұма 30.01.2026**
Балаларды қабылдау	Балаларды денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Тіл дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет**)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ақпан айында болатын тәрбие шаралары туралы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерін жауапкершілікпенатқаруға баулу **(танымдық, еңбек іс-әрекеттері)** Кітаптарды қарау,назарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынааудару. **(Қарым-қатынасіс-әрекеті)**				
Таңертенгі жаттығу	Қаңтар айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзубағыттаадымдапжүру.Жұбыменшеңбербойымен жүруді дамыту. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілдіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынпысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханадакезекшілердіңміндеттерінорындау.Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениеттітамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру.				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері Достарым көп бақшада (шеңберге тұру) Көңілдіміз бақшада (қолдарын жайып) Достықты біз сүйеміз (бір-біріне қарап, жымию) Бірге күліпжүреміз Өзінмәдениеттіұстау,әдептіжәне сабырлыболуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардан бүгінгі көңіл күйімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Техника дегеніміз не? Қандай техниканы қолдана алады? Техника туралы не біледі және не білгісі келеді сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** «Қызықты құрылымдар» Дидактикалық ойын Фонематикалықестудідамыту,сөздегідыбыстардыңорнынанықтау(басы,ортасы,соңы).Артикуляциялықжаттығуларжасауғамашықтандыру. уа-уа-уа Қандай таза ауа! ау-ау-ауБолсынденіңсау! **Дене тәрбиесі** . Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; әртүрлі жылдамдықпен –	**Көркем әдебиет** «Менің ұялы телефоным» тақырыбында баланыңбасқақұрдастарымен әңгімесіненалғанақпараттарымен,әсерлерімен бөлісуінемүмкіндікберу. **Музыка** **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалық сазсырнай және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. **Сауат ашу негіздері** Сөйлемді ауызша талдау:жай сөйлемдерді сөздерге бөлу. Тамшы тәріздіпішіндердіолардыңарасындағыарақашы	**Сауат ашу негіздері** Карточкалармен жұмыс. Сөйлемді ауызша талдау:жай сөйлемдерді сөздерге бөлу. Тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Дене тәрбиесі** . Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: белгі бойынша басқа бағытқа бұрылып жүру бірнеше заттардан еңбектеп өту; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; орнында айналу Қимылдыойын: Аққу-қаздар	**Тіл дамыту** Топтағы ойыншықтарды топтастыру. Зат есімдермен жалпылаушы сөздерді дұрыс қолдана білуді дамыту.Балаларғасөздерді мағынасына сәйкес қолдануға көмектесу. **Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Сауат ашу негіздері** Техника құралдарының суреттерімен жұмыс жургізе айтылған	**Көркем әдебиет** Қонаққа электр ұстасы келеді. Өзінің техникамен жұмыстағы қауіпсіздігі туралы айтып береді. Балалар ересектермен әңгімесінен алған ақпараттарымен,әсерлерімен бөлісуіне мүмкіндік беру. **Математика негіздері** «Бір»сөзінің мағынасы. 0 ден 10 дейінгі цифрмен таныстыру. «Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауапберуін қалыптастыру. Қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** . Жалпы дамытушы

	баяу қарқынмен 1,5–2 минуттоқтамай жүгіру; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға құм салынғанқапшықты лақтыру; әр қадам сайын допты алдынаннемесеартынанқолдан-қолғаауыстыраотырып, жүру; Қимылды ойын: Қуып,жылдам ұста **Математика негіздері** «Бір»сөзініңмағынасы,олтекбірзаттыңғанаемес,сондай-ақжиынныңбірбөлігіретіндезаттардыңтобынбілдіретінінтүсіндіру. Топтағы әр түрлі ойыншық түрлерінен жиын жасату. Қисық жәнеқиғашсызықтар	қтықтысақтап жазуға мүмкіндікберу. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Шығармашылықойлауды ыжәнеқиялдыдамыту.Қағазданқұрастыру әдістерінқолданып,жазықматериалдыкөлемдіпішінгеөзгертебілудібекіту. Ұжымдық композиция. Үйдегі техника құралдары	**Қазақ тілі** Тілдікжәнеартикуляциялықаппаратты,тынысалудыжәнетазадикцияныдамыту Жаңылтпаштар жаттату. Қаһарлы айдаһар Шаһарға келіп, Қаһарланар. Доп теп, Дөптеп. Ала-ала алашалар, Тамаша олар, Оғанкімталасаалар **Математика негіздері** 0 ден 10 дейінгі цифрментаныстыру. «Қанша?», «Нешінші?» сұрақтарын ажырату, оларға дұрыс жауапберуін қалыптастыру қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.	сөйлемді ауызша талдау:жай сөйлемдерді сөздерге бөлу. Тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндікберу. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Үйшаруасынакөмектесу, отбасы мүшелеріне жақсы көретінін білдіру, алғыс айту, сыпайысөйлеуді қолдануын дамыту. Үйде қандай техника құралдарын қолданатынын айтып беруін ұсыну.	жаттығулар. Негізгі қимылдар: алғақарайжүру; әртүрлі жылдамдықпен – баяу қарқынмен 1,5–2 минуттоқтамай жүгіру; 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға құм салынғанқапшықты лақтыру; кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; орнында айналу Қимылды ойын: Мысық пен тышқан **Қазақ тілі** Қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстарын, осы дыбыстардантұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру.

	ардыдәптердіңтор көзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Ұялытелефон,смартфон,компьютер,ғаламтор,теледидардыңқолданылуынбілу,олардықолдану дақауіпсіздіктісақтауды бақылау.				
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды пысықтау.				
Серуен	Картотека №6	Картотека №7	Картотека №8	Картотека №9	Картотека №10
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға бүктеу, қолды жуу. Шешіну кезінде балалардың шкафқа колготки,сырт киімді салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. Суреттерді қарау: "Балалар қолдарын жуады". Олар бойынша әңгіме. **(көркем әрекет, дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскіас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау.Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынжетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннанкейінауыздышаю.				

Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененіңтазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тамақтанғаннанкейінауыздышаю,қолорамалдыпайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін баяу музыка қою, әлем ертегілерін оқып беру. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адамағзасыжәнеоныңқызметініңерекшеліктерітуралытүсініктердікеңейту.Балалардыңназарынағзасыменденсаулығын ыңерекшеліктерінеаудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотормканы дамыту)** Гигиеналық шаралардыжүргізудіңжәнежекегигиеназаттарынпайдаланудың қажеттілігінтүсіну. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасыкелетінеңбектапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап тарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Кітаптардан техника құралдарымен таныстыру. **Жұмбақтар жасыру** Арқырап бұлағы, Гүрілдеп тұрады. Сырты – жаз, іші – қыс, Кеппейді қырауы. (Тоңазытқыш) Жай да үнсіз тұрады, Біреукелсе тез жат деп, Қоңырауынұрады,	Дидактикалық ойын «Сымсыз телефон» Балаларға техника жайында мультфильм көрсету.Балалардан үй тұрмысында қандай техникалар бар екенін сұрау. Осындай техниканың бірі кір жуғыш машинаны мүсіндеудің үлгісін көрсету. Балаларды жеке жұмыс жасауға бөлу. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)**	Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша тақпақтар жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексазбен қардан ,мұздан жасалатын мүсінді жасату. Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер, қиюүшін қайшынықолдану дағдысын дамыту.	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп дербес шығармашылық әрекет жасауға мүмкіндік беру. **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Үр топқпақ»ертегісін естеріне түсіру. Үстел үсті театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Әлеуметтікоқиғаларды,балаларөміріндегіоқиғаларды жапсыруды үйрету. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)** Жақын адамдарға қалай қамқорлық жасау керектігі туралы сұрау. Суреттер арқылы науқасқакүтімжасаудағдыларынқалыптастыру:оңанқамқорлықжасау,шулamау,оныңөтініштерімен тапсырмаларынорындау .Науқастарғажанашырлықтанытуғатәрбиелеу

	Дабылқағыпбезектеп. (Телефон) Тоққа тисе мұртыұзын, Табаныменжазық Киімдердіңқыртысын, Береді тез жазып. (Үтік) **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп техника құралдарының суретін салу немесе мүсінін жасату. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)**		**(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)** Лего құрастыру бөлшектері арқылы техника құралдарын құрастыру, өзбетіншеойданқұрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)**		
Балалармен жеке жұмыс	заттардың пішіндерін анық айта алуды үйрету	заттарды салыстыру тәсілдерін үйрету	ойын жеткізе алуға , өз пікірін айтуға талпындыру	дауысты/дауыссыз дыбыстарды ажыратуға ынталандыру	белгіленген жерге дейін жылдамдыққа жүгіруді талпындыру
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын ***«Соқыр теке»***	Қимылды ойын ***«Тақия тастамақ»***	«Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім»	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім»

	Балалардың дербес ойындары Телефоннан көңілді музыка қойып би билеу. **(музыка)**	Балалардың дербес ойындары Қар бетіндегі іздерді бақылау. **(танымдық іс-әрекеті)**	түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. **Қимылдыойындар.** Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын «***Күшсынаспақ***»	Бақша ауласындағы ағаштарды бақылау. **(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Қимылды ойын «Омпы»	Қимылдыойын «Атбақыл»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерін жауапкершілікпенатқаруға баулу **(танымдық, еңбек іс-әрекеттері)** Кітаптарды қарау,назарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынааудару. **(Қарым-қатынасіс-әрекеті)**				
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналар баланың үйдегі техника құралдарының қызметі туралы не білетінін сұрауды ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.				

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР
Қаңтар

1. Жұптасып тізбекте жүру, жүгіру.
2. Звеноға бөлініп тұру.
3. Б.қ. аяқ ұшын ашып, өкшені қосып тұру. Қолды жанынан жоғары оң қолға кішкентай допты ұстап тұру. Қолды жанынан жоғары көтеру, оң қолдан сол қолға допты алмастыру. Қолды жанынан төмен түсіру. 6-8 р.қ.
4. Б.қ. аяқ арасын алшақ ашып тұру, доп оң қолда. Оң аяқты тізеден бүгіп көтеру, аяқ астынан допты оң қолдан сол қолға алмастыру. Б.қ. келу, сол жақта орындау 6 р.қ.
5. Б.қ. аяқты алшақ ашып тұру, доп оң қолда, қолды алға созып отыру, бір қолдан екінші қолға алмастыру, 5-6 р.қ.

6. Б.қ. тізерлеп өкшеге отыру, доп оң қолда. Допты жермен өзінен ары қарай домалату, б. қ.келу, 6-8 р.қ.

7. Б.қ. аяқты қосып созып жіберіп отыру. Доп аяқ арасында қысылып ұсталған, қолды артқа тіреп ұстау, түзу аяқта допты түсіріп алмай жоғары көтеру, б.қ. келу, 6-8 р.қ.

8. Аяқты қосып, допты қос қолмен төмен ұстап тұру, жоғары лақтырып қағып алу. 6-8 р.қ.

9. Б.қ. доп оң қолда. Аяқты қосып тұру. Оң және сол аяқпен секіру оңға солға тәрбиешінің санауымен бұрылып секіру.

10. Жүру. Майда қадамдап жүру.

Бір айдың 1-2 аптасында демалыс берілетіндігінен гимнастика комплексінің біреуі ғана жоспарланады.

Зерттеу жұмысы

№1 картотека

Сұйықтықтардың қатуы.

Мақсаты. Балаларды әртүрлі сұйықтықтармен таныстыру, олардың қату процестеріндегі айырмашылықтарын анықтау.
Материалдар: Кәдімгі су және тұзды су, сүттің, шырынның, өсімдік майының бірдей мөлшері бар қалыптар немесе ыдыстар.
Барысы: Балалар сұйықтықтарды қарастырады, олармен тәжірибе жасайды және сұйықтықтардың айырмашылықтары мен жалпы қасиеттерін анықтайды (ауырлығы, сыйымдығы және пішінін алу қабілетін қалыптастыру). Балалар әртүрлі сұйықтықтары бар қалыптарды суыққа шығарады. Серуендеуден кейін балалар қандай сұйықтықтардың қатып қалғанын және қайсысы қатпағанын қарастырады және анықтайды.
Қорытынды. Сұйықтықтар әртүрлі жылдамдықпен қатып қалады, кейбіреулері мүлдем қатпайды. Сұйықтық неғұрлым қою болса, мұздату уақыты соғұрлым ұзақ болады.

№2 картотека

Қар қалай жылытады?

Мақсаты. Балаларға қардың жерді аяздан жылытатынын түсінуге көмектесу.
Материалдар: Күрекшелер, екі бөтелке жылы су.
Барысы: Балаларды балабақшадағы, үйдегі өсімдіктерді ата-аналары аяздан қалай қорғайтынын еске түсіруге шақыру. (Оларды қармен жабуын). Балалардан ағаштардың жанына қарды жауып қою керек пе деп сұраңыз? (Жоқ). Ал неге? (Борпылдақ қарда ауа көп және ол жылуды жақсы сақтайды).
Мұны тексеруге болады. Серуенге шықпас бұрын екі бірдей бөтелкеге жылы су құйып, оларды бітеп тастаңыз. Балаларды оларға қол тигізуге шақырыңыз және екеуінде де судың жылы екеніне көз жеткізіңіз. Содан кейін сыртқа шыққанда бөтелкелердің бірі ашық жерге қойылады, екіншісі оны қатты тығыздамай қарға көміледі. Серуендеу соңында екі бөтелке де қатар қойылып, қай судың салқындағанын салыстырады, мұздың қай бөтелкеде пайда болғанын анықтайды.
Қорытынды. Қар астындағы бөтелкеде су аз салқындады, демек қар жылуды сақтайды.

№3 Картотека

Қырау қалай пайда болады?

Мақсаты. Балаларға жауын-шашынның шығу тегі туралы қол жетімді түсініктеме беру
Материал. Ыстық су термосы, табақ.

Барысы:Ыстық су құйылған термостысеруендеугеалып шығу. Оны ашқаннанкейінбалаларбудыкөреді. Будыңүстіндесуықтабақтыұстау керек. Балаларбудың су тамшыларынаайналғанынкөреді. Соданкейінбұлсу болғантабақтысеруеннің соңынадейінқалдырылады. Серуендеусоңындабалаларондағықыраудың пайдаболуынкөреді. Тәжірибежердегіжауын-шашынныңқалайпайдаболатындығытуралыәңгіментолықтырылуы керек. Қорытынды. Қыздырғанкезде су буға, бусалқындағанкездеолсуға, суқырауға айналады.

Картотека №4

Қар мен мұздың ерекшеліктері

Қар, ылғал қар және мұзды топқа алып келу ыдысқа салып қайсысы бірінші ериді бақылау.
Содан соң алып келген қар мұзды суға салу, қайсысы бірінші батады анықтау.

Ертегі

Қутүлкі

Жолбарыс бір түлкіні ұстап алады. Түлкі құйрығын бұлаңдатып,тұмсығынжоғарыкөтеріп:

- Меніжейалмайсың!Меносыорманғақожалықетугекелгенмін,—дейді.

Жолбарыстүлкігеолайбір,былайбіркарап,сенбей:

- Мүмкінемес,—дейді.

-

енбесең, менімен бірге орманға жүр. Ондағы барлық аңдардың мененқалайқорқатынынөзкөзіңменкөр,—дейдітүлкі.

Жолбарыс бұған келіседі. Түлкі жолбарыстың алдына түсіп, паңданажүріп отырады. Жолбарысты көріп аңдар мен құстар зәресі ұшып, тым-тырағай қашады, ұялары мен індеріне тығылады, аспанға ұшады. Ал қутүлкібасынонансайын көтере түсіп:

-

л, енді көзің жеткеншығар!Мененқорықпайтынжанбарматірі?— депмақтанады.

-

, сен шынында да айбарлы екенсің,— деп алданған жолбарыс жайынакетеді.

Дидактикалық ойын

«Бұл не қылған дыбыс»

Мақсаты: Баланы бір дыбысты бір дыбыстан және сөздің басындағы дыбысты ажыратып үйрету.

Құрал: Бірдейдыбыстанбасталатынсуреттердіңаттары.
Ойынбарысы: Ойынға 3-5 балағақатысуғаболады. Ойыншыларүстелбасынаотырады, тәрбиешібалаларғасуреттердікөрсетіпатайды. Балаларзейіндітыңдапсөздегібірдейдыбыстардытанып білуқажет. Табылғандыбыснақтыайтылуқажет. Мысалы: а-а-апа, а-а-ана, а-а-айна, а-а-алма.

«Тізбек»

Мақсаты: Сөздің бірінші және соңғы дыбысын ажыратып үйрету.
Құралдар: Заттық суреттер
Ойын барысы: Бірінші суретті орналастырады, содан кейін сол оның соңғы дыбысынан басталатын суретті қояды т.с.с.жалғастырады. Ара- алма- автобус-сабын- нан

Қызықты құрылымдар

Дидактикалық міндеті: балаларды сөзді дыбыстық құрамына талдауға жаттықтыру.

Құралдар: сөздердің құрылымдары, жетондар.

Мазмұны. Тақтада үш сөздің құрылымдары, мысалы: *доп, шана, қоян, әке және* т. б. Балалар берілген құрылымдар бойынша сөздерді тауып айтады. Жеңімпаз балаларға жетондар беріледі

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Балаларғаарналғанұлттықойындар

Айгөлек

Айгөлек– халқымыздыңұлттықойындарыныңбірі.Ойыншартыбойыншаойнаушыларекітопқабөлінеді.Олардыңсандарыда,жасшамалары дабірдейболуларыкерек.Екітоптыңекеуініңдеойындыбастаушысы болады. Аралары 10-15 метрдей жерде қол ұстасып, қатарласатұрған осы екі топ біріне-бірі сөз тастап, күш көрсетіп, өнер жарыстырабастайды. Екі жақтың ойын бастаушылары орталарынан бір қыз бен бірбаланы шығарып, олардың қолына бір ақ тас, бір қара тас береді. Олар екітастыешкімге көрсетпей,уысынақысып тұрадыда:

-Сен қай қолдағы тасты қалайсың? - деп сұрайды. Бастаушылардыңбіреуімен:«Оңқолдағытастықалаймын»,-дейді,екіншісісолжаққолдағы тасты алады.Қайсысында ақтасболса,солойынбастайды.

Біріншітоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек.Күші мығым,
қуатты,Екпіні желдей өршіgenШептібұзареркерек.

Екіншітоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек,Күші мығым,
қуатты,Екпініжелдейөршіген
Сағанқандайеркерек?-дейді.

Алдыңғытоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек,Күші мығым,
қуатты,Екпініжелдейөршіген
Бізге...(Ерсін)ер керек,
- депбіройнаушының атынатайды.

Ол тобынан шығып, бір-екі адым ілгері басып:Айгөлек-ау,айгөлек,
Айдың жүзі дөңгелек.Сайысқандасаспайтын,
Самалакүнгебастайтын,
...деген ер шыққан,
Топбұзуғаменшыққам, деп сол жүгірген бойы қарсы топты жарып өтпек болады. Ол екпінді,күшті болса, топты жары өтіп, өзі қалаған бір қызды, не бір ер баланыжетектепөзтобынаалыпкеледі.Егеролтоптыжарыпалмаса,солтоптаөзіқалыпқояды.Ендігішақырудыекіншітопбастайды.Сөйтіп,ойынжалғасабереді.Ойындадөрекіліккөрсетуге,жұптасқанжұдырықтыжүгіріп келе жатқан ойыншыға қарсы қоюға болмайды. Жүгірген ойнаушыдаойын ережесін сақтауға тиіс.

Асықойыны

Асықойыны-қазақхалқыныңдәстүрліойыны.Асықойынықүндізде,түндедеойналады.Күндізгісі–мергендікке,түнгісі–ептіліккебаулиды. Иіргенде түскен қалпына қарай асық – алшы, тәйке, бүк, шік деп,ал атуға арнап арнайы қорғасын құйылып жасалғаны – сақа, жақсылары –оңқай аталады. Асық ойынының мынадай түрлері бар: құмар, тәйке, омпы,алшы,хан (ханату),т.б.

Алшыойыны

Бұл ойында тігілген асықтарды атуға жарамды сақа таңдап алынады.Сақаболатынасықсалмақты,іріболуғатиіс.Олкөбінесееркекқойлардың,неқошқарлардыңасығыболыпкеледі.«Алшыойыны»сақаныңсалмақтыдаалшы тұруынабайланысты.Бұлұтуүшінөтеқажет.

«Алшыойынын»ойнаушыларғашекқойылмайды.Ойынбасталаралдында,ойын жүргізуші,барлығының сақаларын жинапалып, ойындаәркімнің кезегін белгілеу үшін, яғни, кімнен кейін кім асық ату керектігінанықтау үшін, сақаларды иіреді. Иірген кезде кімнің сақасы алшы түссе,сол бірінші, тәйке түссе екінші, бүк түссе үшінші, шік түссе одан

кейінасық ататын болады. Атқан кезде сақасы мен асығы бір жақты түссе, атқанасығын алып, әрі қарайата береді. Ендібірде асықатқанкезде сақасыалшы түсіп, асық кез келген жағында жатса да асықты алады, тағы атады,ал сақа мен асық екеуі екі түрлі түссе, онда алмайды. Ол атуды тоқтатып,кезектікелесіойыншығабереді.Екіншіойыншыөзкезегіндесақасыниіргенкездетәйкетүссе,ондаөзіненкейінкезек тетұрғанойыншыкөмбедетұрыпоныңтәйкетүскенсақасынатады,тигізсе,сақаиесіойыннан шығып қалады, тигізе алмаса, өзі ойыннан шығады. Кезек алуүшін сақаларын иірген кезде бүк, шік түскен ойыншылар өз кезектеріменкөнгетігілгенасықтыатабереді.Осыретпенкөндегіасықтыатыптауысқанға дейін ойнайды да, асықтарын қайта тігіп, ойынды жалғастырабереді.

Алшы–асықтыңиірілгендетегістабанықергетиіптүсуі.Ойынкезіндеоған біріншідәрежелімәнберіледі.

Тәйке(таба)–асықтың иірілгенде шұңқырлау табанықергетиіп,тұрықтүсуі.Олекінші дәрежелі мәнгеие.

Бүк (бүге) – асықтың иірілгенде дөңес жоны үстіне қарап, етпетіненжатықтүсуі.Олүшіншідәрежелімәнгеие.

Шік (шіге) – асықтың иірілгенде шұңқыр құрсақ жағы үстіне қарап,шалқасынанжатықтүсуі.Олтөртіншідәрежелімәнгеие.

Үштабан

Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оғанәройыншыбірбірденарасынсиректеуетіпкенейтігеді.Содансоңойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуіжиып иіреді. Кімніңсақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді.Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керекүш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасышыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткеншесозылады.

Омпы

Асықойынының біртүрін«Омпы» депатайды.Омпы– асықтыңтұмсығыменжертіреп,тікшаншылыптүсуі.Бұлойындыкөбінесебозбалалар ойнайды. Оны таза ауада жазық алаңда, не үлкен бөлмелердеойнауғаболады.Ойнаушылардыңсанынашекқойылмайды.Ойынның мақсаты-асықұту.Ойнаушыларарасы20қадамекікөнсызадыдабіріншісінетөртбұрышжасайды(оның көлеміөзаракелісіледі)дәлортасында ғы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілгенасықтардыңортасынабірасықмұртынан«Омпы»тұрғызады.Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімніңөзкезектерібойынша,қолдарыңдағысақаларымен«омпыны»атабастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетінешығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпыға тимей, жанындағыасықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол атқанасығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліпотырылады.Ойынжалғасабереді.

Асықтытігіпойнау

Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да онытазартып,ортадантөртбұрыштысызықсызады.Солтөртбұрыштыортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы

балалардың жасмөлшерінеқарайбелгіленеді.Сонда1-1,20смнемесе1,5метргедейінболады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімібойынша көннен 4-5 метр не одан да көп мөлшерде асықататын орынбелгіленеді.Онысызықпенбелгілейді.Ойыншыларосыжердентұрыпкөндегі асықтыататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынынсақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болыпатукезегіналады.

Ойыншыасыққадәлтигізіп,онықөнбесызығынаншығарса,оныаладыда,сақасытүскенжерденқайтаатады.Сөйтіпкөнн еншығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе,асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көнненшығараалмаса,қалғанойыншыларасықтардысолжатқанқалыбындаатып,көнненшығарыпалуғатиіс.Ойынкөндегіас ықтарбойыншабіткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушыларбір-бірденкөнгеқайтаасықтігіп,ойынқайтабасталып,жалғасабереді.

Алтыатаройыны

Көндегікенейлердіңбіршетінетүптеқалған(сақасышықпаған)баланыңсақасытігіледі.Кенейдіңарасындасаңлау болмайтіркестірілеқойылады.Көнніңекіжағына1мжерденсу(сызық)ал5-6мжерденқарақшыбелгілейді.Кімдекімтүптегісақаныжұлыпкетсе(суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді ұшырса, оныңсудан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғашсақасышыққан бала, қалғандарыодан кейінгікезекте атады. Алтыретатыстанқалғанкенейдіңбәрі түптеқалған баланікіболыпесептеледі.

Атбақыл

Асықпен ойналатын ойындардыңбірі — «Көтеріспек» деп аталады. Ойынға екі-екі баладан қатысады, қалғандарыкөрушілер болады. Ойынға қатынасушылар кез келген жерді таңдап аладыда, өздері тұрған жерлеріне белгі соғады. Сол белгі соққан жерден біреуіқолындағыасығын(нетопайын,сиырасығын,«топай»депатайды)алыстата иіріп тастайды. Екінші ойыншы қолындағы асығымен оны атады.Егер де ол тигізсе, бірінші ойыншы оны сақасы барып түскен жерге дейінарқалап барады. Енді екінші ойыншы сақасы түскен жерде тұрып, асығыналыстатаиіріптастайды.Біріншіойыншыоныатады.Тигізсе,сақасыжатқан жерге дейін екінші ойыншы арқалап апарады. Егер асыққа тимейкетсе,келесіойыншыатады.Ойыносылайшажалғасабереді,ойыншылардыңөзара келісімібойыншатоқталады.

Ханталапай

Бұлотырыпойналатынойын.Оғантөрт-бесүміткерденқатысады.Ойын үшін он асық таңдапалынады. Он біріншіасықтың ерекше өзгетүске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт. Бір-бірден асық иіріледі де,қорытындыбойыншаойыншылардыңкезектеріанықталады.Бұдансоңалғашқыойыншықосуыстайұстағанбарасықтыорт ағаиіруікерек.Қалғанойыншыларөзгеасықтарданерекшеленген«ханға»көзсалады.Себебі,ханалшытүссе,барлығытарпаба ссалып,ортадағыасықтарды,хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі үйірі

кезегісоғанберіледіекен,ханменбіргеқолынаілінгенасықтардыңсанынақарайұпай жазылады.

Хан алшы түспеген жағдайда иірген ойыншы шашылған асықтардыңбүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысы мен алшысын, тәйкесі мен тәйкесінбір-бірінесоғып,бір-бірінетимейқалғаншаұпайжинайды.Көздегенасығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да,ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әройыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпайсанын(100,40)ойынжүргізушіалдын-алабелгілейді.Межегебұрынжеткенойыншы жеңімпазболып саналады.

*Ескерту:*Асықтардыбір-бірінетигізукезіндеқолменсүйретіпапаруға, орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханғабірде-бір асық тимеуікерек. Себебіол–хан.

Ханалшы

«Ханалшы»─қазақхалқыныңұлттықойындарыныңбіріасықойынының бір түрі. Ойынға 5 немесе 10 бала қатысады. Көп асықтың еңірісіқызылтүскебоялады.Бұласық«Ханасығы»болыпсаналады.Асықтар тізіп қойған соң, ойын бастаушы «Хан асығымен» оларды көздеп,құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер «Хан асығы» бүк, шік,тайқы қалыптарымен түссе, ойын бастаушы жақын құлаған асықтарды атабереді.

Егер ойын бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқаасықтарыменатса,ондаойындыкелесібалажалғастырады.Еңсоңында, «Ханасығы»кімніңқасындақалса,солбалажеңіскежетеді.Келесіойындыжеңіске жеткенбалажалғастырады.

Ақсерек-көксерек

Бұлойындыойнауүшінбалаларекітопқабөлінеді,қолдарынанұстаптұрады.Ара қашықтық 20-30қадам.

1-ші топ.

Ойынды бастайдыАқсерек-ау,ақсерек,

Бізден сізге кім керек.2-ші топ.

Ақсерек-ау,ақсерек,

Сізденбізге...(балааты) керек.

Атыаталғанбалакелесітопқадейінжүгіріпбарыпортасынанұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бірбаланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылайжалғасабереді.

Соқыртеке

Балалар дөңгелене тұрады. Топ ішінен бір баланың көзі байланады.Балалар: Бота,бұзау,қозы, лақ,

Қайда кеткен құлыншақ.Соқыр теке бақ-бақ,

Менііздентап-тап-депөлеңмен айтады.

Содан кейін Соқыр теке (көзі байлаулы бала) балаларды қуалайдынемесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алғанбаланың көзі байланады да ол «соқыр теке» рөлін атқарады. Ойын осылайжалғасабереді.

Тақиятастамақ

Ойынғабірнешебалақатысады.Балаларшеңбержасапотырады.Жүргізушішеңбердіңсыртынайналажүгіріпжүріп,біреуініңартынабілдіртпей тақияны тастап кетеді. Егер біреу сезіп қойса, жүргізушіні қуыпжетуікерек.Ал,жүргізушіқуғанбаланыңорнынатұрақалуғатырысады.

Жүргізушігежетеалмағанбалаайыбынтөлейді,өнеркөрсетеді.

Күшсынаспақ

Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады. 2балашынтақтарынстолғатіреп,қолбастарынайқстырады.Кімбілектістолға жықса, сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басынұстаптұрып2білектентартысыпсынасуғадаболады.Бірақбаланыңқауіпсіздігі қатаңбақыланады.

Арқантарту

Бұлекітопқабөлінгенбалаларменнемесеекібаламенойналады.Арқанныңекіжағынанекібаланемесеекітопқабөлінгенбалалартартысады.

Қайтопарқандыөзжағынатартыпалыпкелсе,солтопжеңіскежетеді.

Екібала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқандытартыпекіншібаланықұлатса,құламаған бала жеңіскежетеді.

Сақинажасыру

Ойынды бастаушы және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалғанойыншыларжергеотырыптізелерініңүстінеалақандарынжаяды.Бастаушыжабулықолынәрбіройыншыныңалақаны насалысымен,олбала

алақанынжабақояды.Бастаушыбірбаланыңалақанынасақинасалысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде» - деп сұрайды. Олсақинаның кімде екенін білсе, сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе,олөзөнерінкөрсетеді.Ойынбасқарушыойындыосылайжалғастырабереді.

Қуыр-қуырқуырмаш

Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оныбүрмелепқапсыра ұстайды.Содансоң екіншібалаға:

-

ртаңғы саусағымды тапшы, - дейді. Екінші балаға қарап байқапотырады да, міне,- деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады.Егерекіншібалажасырушыныңортаңғысаусағындәлтапса,ұпайдыбіріншібалатартады.Ұтқанбалаұпайалуүшінмынаереже лерменсөздерді жақсыбілуікерек.

Басбармақтанбастапшынашаққадейін,саусақтардыңатынтүгелатапбереді:басбармақ,баланүйрек,ортантерек,шылдыршүмек,кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағыннанбастап,былайдеп 5саусақтытүгелжазады.

Сен тұр қойыңа бар.Сентұр түйеңебар

Сен тұр жылқыңа барСентұрсиырыңабар

Сенкішкентайәліжасекенсің

Қазанныңқаспағынқырыпжеде,жыламайотыратұр.
Ендіосышынашақтыңөзіналақаншұңқырынабүгіптұқырта ұстайды
Қуыр-қуыр, қуырмашБалапанға бидай шашӘжеңкелсеесік аш
Қасқыр келсемықтап бас
Шынашақтышыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды.
Осыдансоң:
Мына жерде қой барМына жерде жылқы барМынажердетүлкі бар
-
епбаланыңбілегіненқолтығынадейінтүртіп,еңсоңындамынажердекүлкібар–деп қытықтайды.

Аударыспақ

«Аударыспақ»—өтекөнедәуірденкележатқанқазақхалқыныңұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының арасында кеңінентаралғанойын.Балаларекіжақбасыберіктұғырғабекітілгенбиіктігібір-біржарымметрдей(Балалардың жасынақарай),ұзындығы70-80сантиметрдей ағаш аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағашаттардыңарақашықтығыекіжақтансозылғанқолжететіндейболсажеткілікті.Оларғамінгеншабандозбалаларбір-бірінеқарама-қарсыотырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп,әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударыптүсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шартыбұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуікерек.Қайтопжеңсе солтоп жеңімпазатанады.

Теңгеілу

Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады.Оданәрі20-30метрдейжердентереңдігібірқарыстайекішұңқырқазылады. Шұңқырға он-оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екісайыскершығады.Сызыққакеліпқатарласыптұрады.Бастаушыныңбелгісібойыншашыбықаттарынқұйғытып,шабажөнеледі.Солбеттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып,әрі қарай шауыпкетебарады, шұңқыр тұсында бөгелугеболмайды. Ұпайәр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топкөпұпайжинаса,солтоп жеңеді.

Көтермек

Ортағаекіойыншыбалашығады.Бір-бірінеарқаларынберіптұрады.Белгібойыншакімбірін-бірі арқадакөтеріпалса,солбалажеңіскежетеді.

Жеңіскежеткенбалаойындақалабередідебасқабалаларменбіргекүшсынасады.

Қызқуу

Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды ағаш атқа мініп қуады. Балақызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала дақуады,қайбалабұрынжетіпқызқолынұстаса,солбалажеңіскежетеді.Алқуыпжетеалмағанжағдайдаөлеңайтыпнемесебиб

илепөнерінкөрсетеді.

Түйілгенорамал

Ойынжүргізушіойындыөзібастайды.Еңалдыменбалалардыайналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балаларжан-жаққабытырайқашады.Алойынжүргізушісіқолындатүйілгенорамалыбарбаланықуалайды.Олорамалдыбасқабіреугелақтырады,қағыпалғанбалақашажөнеледі.Осылайшаойынжүргізіледі,түйуліорамалдыалғаншақуалайбереді.Ұсталғанойыншыкөпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізушіауыстырылады.Ойынойнапболғансоңбалаларшеңбержасап тұрады.

Әуетаяқ

Балаларекітопқабөлінеді.Әртопта5-тен10-ғадейінойыншыболады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ таяқша) беріледі, жерге түзу сызықсызылады.Ойыншының біреуіортағашығадыдабіралақаныназатжасырып,екінші қолыныңжұдырығынбірдейжұмады.

Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы солболады.Сөйтіпқолындағытаяғынжоғарылақтырады.Осыкездеқасындағыойыншыдатаяғынлақтырады,қасындағыбаланыңтаяғынқағыптүсіруі шарт.Таяқты қағыптүсірген балаөзтобынаұпай әкеледі.

Қара құлақ

Ойынға5-10балақатысады.Олароңашажергетопталыпөзараларынанбірбаланықазықетіпбелгілейді.Қазықтұрғанжеріндеқозғалмай тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушыларқазықтыалыстанқоршап бірте-біртежақындай түседі.

Таяп келіп мынау кім? – деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ой бұл қарақұлақ қой! - деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қара құлақ, қара құлақ! -деп бытырай қашады. Қарақұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталғанбалақара құлақболып,ойын әрі қарайжалғасады.

Санамақ

Көпшілік қатысады. Ойынның шарты: ойын бастаушы қатысушы бірадамды ортаға алып шығады. Ол адам бір тектес атау сөзден жаңылмай,кідірмейаттапжүріпайтуыкерек.Тоқтамайқателеспейайтыпшықса,жүлдеалады.Егерқателессеойыннаншығады.Мысалы:жаңылмай10ақынныңнемесе 10өзеннің атынатауы керек.

Ақшамшық(сақина салу)

Бұл – қазақ халқының ерте заманнан келе жатқан дәстүрлі ойыны.Оны сақина салу, сақина тастау деп те айтады.

Ойынға он-он бес адамқатысып, ортаға бір баланы немесе бір қызды шығарып, қолына сақинаұстатады. Ойын ережесі бойынша қыз-жігіттер үйде дөңгелене отырып, екіалақанынбір-бірінеқабыстырыпалғасозады.Ойындыжүргізушініңалақанындағы сақинаны кімге салса да өз еркі. Ол барлық адамдардыңалақанынасақинасалғанболады,«Тұрсақинам,тұр»,-деп,немесе «Ақшамшығымдыбер!»депдауыстайды.Солсәтсақинатасталғанадам орнынанатыптұруғатиісті,«Сақинаменде»,-деп.Онықөршісіұстайалмай қалса,жұрталдындаөзөнерінкөрсетеді.

Ақсүйек

Еңалдымен,ойнаушыларөзаракелісіп,жеңгентопүшінжүлдетағайындайдыда,екітопқабөлінеді.Топбасқарушыларақ сүйектіқайсысыныңлақтыратыныншешіпалуүшінкезектесіптаяқұстайды,таяқтыңбасынакімніңқолыбұрыншықса,солақс үйектіқұлашыжеткеншелақтырады.Ақсүйекжерге түскенненкейінғанаойыншыларіздеуге шығады. Көмбеде топ басқарушылардан басқа ешкім қалмайды.Ақсүйектітапқанойыншыешкімгебілдірмей,көмбегеқашуғаәрекетжасайдыда,алқарсыластарыбіліпқалса,қолма-қолтартыпалуғатырысады.Сондықтанақсүйектіалдыментауыпалғантоптыңойыншыларыбіріне-бірілақтырып,көмбегеқайтоптыңадамыбұрынжеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйектіекінші топ лақтырады,сөйтіпойын жалғасабереді.

Сиқырлытаяқ

Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолындатаяғыбаройынжүргізушішеңбердіңортасынакеледіде,ойынныңтәртібінтүсіндіреді.Ойнаушылардыбірденбастап түгелнөмірлепшығады. Ойынның шарты бойынша ойын жүргізуші қолындағы таяғыншеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоябереді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқтыұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруыменортағашығып,өнеркөрсетеді.Ойынғақатысушылардыңбәрібір-бірреттенміндеттітүрдеойнапшығуларыкерек.Алоданәріойындыжалғастыру-жалғастырмауойнаушылардыңөзеркінде.Ойнаушылардыңсанықөп болса,ойын қызықты өтеді.

Арқантартыс

Бұлойынныңекітүрібар.Біріншісіжаздакөгал үстінде,екіншісіқыста қар үстінде ойналады. Жазда ойыншылардың саны 10 баладан кемболмаса, ойын қызықты болады. Ойынға ұзындығы 8-10 метрлік екі ұшытүйілген арқан әзірленеді. Оның тең ортасына белгі ретінде қызыл матаныбайлап қояды. Ойынға қатысушы екі топтағылар өз жағында бойларынақарай сап түзеп, ойын бастауға белгі берілгенде арқанды өз жағына қарайтартады. Қыста он-он бес бала тартқанда үзілмейтін арқан таңдап алынып,үлкен адамның алақанының көлеміндей екі тақтайдың ортасынан өткізіліп,ортасынааққалаүйіліп,екіжақоныөзінеқарай құлатуүшін тартады.

ымпи

Тымпи – ойынға қатынасушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады.Бірбаланыойындыжүргізугебелгілейді.Ол:«Ал,ойындыбастаймыз,бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» - деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-біройыншыдыбысшығармауы,үнқатпауыкерек.Алайдабастаушығанасөйлеугеерікті.Оладамкүлерліккимыл-қозғалыспенәзіл-қалжыңсөздердіайтып, қалай да біреуді күлдірудің амалыніздейді. Қалжың жырда айтады. Ешқайсы шамданбайды. Өйткені ойынға қатынасушылардыңатықалжыңөленгекосылмауыкерек.Әзіліде,сықағыдаөтпесе,бет-аузынтыржыңдатып,әртүрліқұбылтады.Қолайсызкимылдарменқұбылыстар жасап қозғалады. Жаңылыстыру үшін неше алуан сұрақтарқояды.Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады.Өлеңайтады,әнсаладынебибилейді.Сондықтанойындыжүргізушітілмәр,әзілкеш,күлдіргібалаболуы керек.

Көршіойыны

Көршіойынынүлкенбөлмеденемесетазааудакөгалдыжердеөткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Яғниекі топтың балаларын қосып ойнатуға да болады. Ойыншылар дөңгеленіп,екі-екіденшеңберқұрыпотырады.Тағыбірбалаортағашығып,жұпболып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, «Көршіңмен татусыңба?»-деп сұрайды.

Егер сұрақ қойған жұптың біреуі «Көршіммен аразбын» десе, ондасұрақ қоюшы бала оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соныңорнынаөзіотырады.Орнынантұрғанадамортағашығыпбасқабіржұптан «Көршіңментатусыңба?»деп сұрап,ойындысозабереді.

Алегеройыншыкөршісімен«татумын»деп,қасындажұпболыпотырғанбаланыжібергісікелмесе,ондасұраққоюшыадамоны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгіме, ертегі, жаңылтпашайтыпбереді.Осылайолкөршісіналыпқалады.Егеройыншыбұлтапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзісоның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. Сөйтіп, ойынжалғасабереді.

Жаңылма

Бір топ бала көгалды алаңға жиналып, қол ұстасып, дөңгелене тұрадыда, ортасынан санамақ айтып бір баланы ортаға шығарады. Шыққан балаөлең,тақпақ,әңгімеайтыптұрыпкез-келгенжеріндежатақалады,неболмаса құлағын ұстайды, басын сипайды, тағы сол сияқты іс-әркеттердіжасайды.Оныңөлең,тақпақ,әңгімеайтыптұрыпістегенқимылдарын қайталай алмай қалған бала айыпты болып, өлең айтады, билейді, әңгімеайтыпкүлдіреді.

Ойынбалалардышығармашылыққа,ынтымақтастыққа,аңғарымпаздыққаүйретеді.

Білектесу

Бір столдың шетіне қарама-қарсы отырған екі бала оң қолдарыныңшынтағын столға тіреп қояды да, бірінің қолын бірі алақандастыра мықтапұстайды. Сол жақтағы қолдарын әркім өзінің оң жақ қолтығына тығыпалады. Осылай ұстасып алған екі палуан бала, ойын бастаушы командаберісімен,шынтақтарынсолорнынанқозғамай,қарсыласыныңтіреуліқолыншалқасынантүсіругеұмтылады.Білегіт айыпжантайғанбалажеңіледі.Бұлбілеккүшініңжетілуіне көмектеседі.

Шалма

«Шалма» ойынына екі бала қатысады да, қалғандары көріп, тыңдапотырады.Ойынүйде,ауладаөтебереді.Ойыншыларбіріне-біріқарсықарапотырадыда,дайын болғаншалманы бірініңқолынанбіріалады.Алғашында екі ұшын біріктіріп түйеді де, екі қолға, яғни төрт саусаққакигізеді,ортаңғысаусақпенкезекпеніліпалады,сонда«ыңыршаң»шығады.

Екіншіжағдайда,келесіойнаушыбасбармақжәнесұққолыменыңыршақтыңекіжаққерегесініңүстіненастынақарайалып,«кереге»шығарады.Үшіншіжағдайдакерегеніүстіненастынақарайалып, «шаңырақ»шығарады.Төртіншіжағдайдашаңырақтыекішынашақпенайқастыраіліпалып,«астауша»шығарады.Бесіншіде «кереге»қайталанады, алтыншыда «шынтақ» шығады. Енді әрі қарай жалғастырыпойнай берсе - «астау», «кереге», «шынтақ», «астау», «кереге», «шынтақ»болыпқайталанабереді.

Ойлы ойыншылар бұл бейнелердің жаңа көріністерін өзінше өрнектепкеңейтеберуге тырысады.

Бұлжасөспірімдердіңтұрмыстағыүйжабдықтарынқалайпайдаланатындықтарынкөзалдынаелестетіп,солардыөзіжас ағандайәсерлендіре түседі. Балалардың қиялын қозғап, шығармашылық ізденіске,ой-жүйелеріндамытуға үлкенкөмек береді.

Сақұлақ

Сақ құлақ ─ ұлттық ойын. Бұл ойынның әрбір қимылы сөйлеп жүріпорындалады. «Сақ құлақ» ойынын қазір көбінесе «Телефон» деп атап жүр.Біз оның ескі атауымен аталуын жөн көрдік. Қатысушылардың арасынанбірбалаойынжүргізушіболады.Ойнаушыларқаз-қатартүрегеліптұрады немесеқатарласаотырады.Бірақбіройыншыменекіншіойыншының қарасыбірметрдейалшақболуғатиіс.Ойындыбастаушы(І-ойнаушы)естілер-естілмес дауыспен бір-екі сөзді бірақ рет айтып қалады. Сол сөздіқағып алған екінші ойнаушы үшіншіге, үшінші төртіншіге, төртінші оданәрі тез-тез айтып, онан әрі жеткізе береді. Олардың бәрі сөздерді бір ретқанаайтып,тым-тырысотырады.

Айтылатын сөйлем екі не үш сөзден құралған шағын болуы керек.Оныңбірмүшесіөзқұрамындағыдауыстынемесесөзбасындағыұяңдыбыстардың естілу жөнінен екі ұшты, яғни басқа бір дыбысқа ұқсас сөзболуықажет.Мысалы,тарғақкөрдім-жарғақкөрдім,борсыққөрдім,т.б.

Ең соңғы ойнаушы ойын бастаушыға сыбырлап өзіне жеткен сөздіайтады.Егерсөздұрысжеткенболса,ойынтағыдаүшретбасқасөздермен қайталанады. Егер сөз бұзылып жеткен болса, бастаушы соңғыойнаушыданбастапІ-ойыншығақарайсыбырменғанатыңдап,сөздібұзушыкімекендігінанықтайды.Сөз бұзған ойнаушыеңаяққабарыптұрады да, екі-үш ауыз жаңылтпашты қайталап дұрыс айта алмаса, ұпайтартады. Ұпай келісім бойынша не өлең айту, жұмбақ шешу немесе бірөнер көрсету (мысалы, сурет салу, үлгі қию, есеп шығару т. б.) арқылыорындалады.

Ойынжасөспірімбалалардыңзердесіндамытып,өнергедегенқұштарлығын арттырады.

Кімжылдам?

Ежелгі ойындардың бірі - *Кім жылдам?* Ойын аулада, спорт залында,бөлмеде ойнала береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортағашыққанекібалабір-бірінеарқасынберіп,екіжаққақараптұрады.Аяқтарының арасын иықтарының

деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонансоңойынжүргізушіекеуініңаяғыныңарасынаұзыннан-ұзақбелбеутастайды да «бір, екі, үш» деп санайды. «Үш дегенде кім еңкейіп белбеудібұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тезқимылдауыныңнәтижесіндежүзегеасады.Ойынғабасқаойыншыларшығады.Ойынжалғасабереді.Екіншікезектеәржұптыңжеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншықалады.Солекеуінің қайсысы жеңіпшықса, солжеңімпазатанады.

Үшорындықойыны

Үш орындық ойының кең бөлмеде, спорт залдарында ойнауға болады.Ол үшін ортаға үш орындық қойылады. Ойынға қатысушылардың санынабайланысты орындықтың көбейе түсуі мүмкін. Ойын жүргізушінің бергенбелгісібойыншаойыншыларортадатұрғанорындықтардыайналажүгіреді. Ойын қыза бастағанда жүргізуші отырыңдар деген белгі береді.Солкездеойыншыларорындықтарғаотырысақалады.Алорындыққа отырыпүлгереалмағандар,ойыннаншығады.Ендіорындықтыңбіріалыныпқойыладыда,ойыншыларқалғанорындықтыайналажүгіреді.Ойын бір орындық пен екі ойыншы қалғанға дейін, олардың бірі жеңіпшыққанғадейінжүргізілебереді.Сонансоңойынқайтабасталадыда,артынанжеңімпаздарарасында өзара тартысбасталады. Жеңіпшыққанойыншыеңжылдамойыншыдепаталады.Әртоптыңжеңімпаздарынамақтаусөздерайтылып,сыйлықтарберіледі.

Жүйріктержеңеді

«Жүйріктер жеңеді» — ұлттық ойын. Ойынға қатысушылар көк жәнесарытопболыпекітопқабөлінеді.Біртөбеніңүстінеойыншыларғатүгелдей жетерлік мөлшердекөкжәнесары таяқшалартасталады.

Ойынды жүргізуші ретінде басқарушы тағайындалады. Ол төрешілікміндетті қоса атқарады. Төрешінің белгісі бойынша ойынға қатысушыларбелгіленгенкөмбегеқарайтұражүгіреді.Жеткенойыншыөзкомандасының түсіне сай бір-бір таяқшаны алып кері жүгіреді де, сөресызыққаәкепқояды.

Қайтүстітоптыңойыншыларыөзкомандасыныңбояуынасәйкестаяқтыбелгілегенмерзімгекөбірекалыпкелсе,солтопжеңеді.Ойынбалаларды белгілі бір мақсатта ұжымдық әрекет жасауға, шапшаңдыққаүйретеді.

Шүлдікойыны

Жазық алаңда ойналатын жас өспірімдер ойынының бірі - «Шүлдік»ойыны. Ойынға екі басы үшкірленген ұзындығы бір қарыс шүлдік (ағаш)керек. «Шүлдікті» ойнау үшін үлкен шеңбер сызылады, ортасына шүлдікқойылатыншұңқырқазылады,шүлдікшұңқырдыңішінеемес,үстіндежатуы керек. Әр ойыншының қолында ұзындығы бір метрдей таяғы болуыкерек.Ойынғақатынасушылардыңсанынашекқойылмайды.Ойнаушылардыңсанына қарайекітопқабөлінеді.

Бірінші болып кезек алған топтың ойыншысы «шүлдікті» қолындағытаяғыменжерденкөтеріпалып,жергетүсірмейсоғадыда,таяғыншеңбердің үстіне тастайды. Ал екінші болып кезек алған ойыншы шүлдіктітүскенжеріненалып,қайтадансоққанойыншының таяғынкөздеп,шеңбергеқарайлақтырады.Лақтырғанкездетаяққатигізсе,яболмаса,шеңбердің ішіне түсірсе, онда соғушы ойыншы ойыннан шығып қалады.Шүлдіктібіріншіболыпжерденкөтеріп,жергетүсірмейсоққанкездеойыншытигізеалмаса,олдаойыннаншығыпқалады.Аллақтырғанойыншынетаяққатигізеалмайнеболмасадөңгелексызықтыңішінетүсіреалмаса,ондабіріншіойыншыенді«

шүлдікті»шекіпсоғады,әрсоққанда үш реттен соғады. Сөйтіп, «шүлдік» қай жерге барып түссе, солжердендөңгелексызыққадейінгіқашықтықтытаяғыменөлшепшығадыда,екіншіойыншығұпаймөлшерінбелгілейді.Бір іншіойыншыәлгі

себептермен ойыннан шығып қалса, онда екінші ойыншы соғушы болады,ол шығып қалса, үшінші ойыншы соғушы болады. Ойын осылайша барлықойыншыойнап болғанша,жалғаса береді.

Ойынныңшартыбойыншашекігенкезде«шүлдікке»тимей,таяғыжерқауыпқалса,ұпайықүйіпкетеді.Шүлдіктіекіншіретшекігенойыншы, оныққолымен ұстап қойса, онда да оның ұпайықүйіп кетеді.Сондықтан«шүлдікті»текүшіншіретшекігенненкейінғанаұстауғаболады.

«Шүлдік»ойыныойнаушылардыңқолдарыныңбұлшықетінжетілдіріп, жылдамдыққа үйретеді, «Шүлдікті» сызықтың үстіне түсіругеұмтылуарқылыкөзмөлшері,дәлділікпен мергендікқабілеттеріжетіледі.

Жапалақтарменқарлығаштар

Жапалақтар мен қарлығаштар - ұлттық ойын. Ойын кең, жазық алаңдаөтеді. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Ойнаушылар екі топқабөлінеді де бірінің арқасына бірі арқасын қаратып, екі сан құрып тұрады.Бірқатардағылардыжапалақтар,екіншісінқарлығаштардепатайды.Орталарынанбіреуінойынжүргізушіетіпсайлапалады .Олойыншылардың арасынан жүріп отырып, сөзін үзіп-үзіп, созып сөйлейді:қар (үзіліс) - лы - ғаш немесе жа..., ал сөз аяғын айтпайды. Сонда атыталған топ бытырап қаша жөнеледі де, аты толық аталмаған топ олардықуады.Ұсталғанойыншыұстағантоптыңойыншыларыныңқатарынақосылады.

Ойын тәртібі: қашушылар мен ұстаушылар алдын ала келісілген белгібойыншаұсталғанынмойындайды.Олүшінқашушыойыншықолынтигізсе болды. Қай топтың жеңгенін ойын соңында қайсысының саны көпболса,соған қарайшешеді.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : АВС+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 02.02.2026-05.02.2026 жыл,ақпан айы, 1- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 02.02.2026**	**Сейсенбі 03.02.2026**	**Сәрсенбі 04.02.2026**	**Бейсенбі 05.02.2026**	**Жұма 06.02.2026**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, баланы жеке пікірін білдіруге тарту **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	"Комплимент" сәлемдесу Мақсаты: өзіне деген сенімділікті арттыруға ықпал ету. Балалар допты шеңберге өткізіп, бір – біріне мақтау айтады-бұл адамға айтқысы келетін жағымды, жылы сөздер. (қоршаған әлеммен таныстыру) **Балалармен жеке жұмыс.** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. **(танымдық іс әрекет)**				
Таңертенгі жаттығу	Ақпан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті). Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзубағыттаадымдапжүру.Жұбыменшеңбербойымен жүруді үйрету.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттықшеңбер Бәріміз енді тұрайық, Үлкен шеңбер құрайық Жақсы – жақсы сөздерді, Құрметтеп біз сыйлайық! Табиғат біздің анамыз,				

	Табиғатқа баламыз. Иіліп сәлем береміз, Біз әдепті баламыз. Жақсы балалар бүгінгі күнімізді мейіріммен, қуанышпен бастайық. Балалар қазір жылдың қандай мезгілі? Бұл мезгілде қандай айлар бар? Жылда неше мезгіл бар? Қыстың айларын атаңдар? Қыстың ерекшеліктерін еске түсірейік? Алда келе жатқан қандай мезгіл? тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Суреттер мен ойыншықтарды сәйкестендіру. Түбірлес сөздерді жасау және қолданабілу, етістіктерді жалғауларменқолдануды үйрету. **Дене тәрбиесі .** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; кедергілерденөтуарқылы әртүрлі жылдамдықпен – баяу қарқынмен 1,5–2 минуттоқтамай жүгіру; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); 2–2,5 метр	**Көркем әдебиет** Сөйлегендемақал-мәтелдерді қолдануғабаулу «Туған жердей жер болмас туған елдей ел болмас». Тиым сөздер «Желге қарап түкірме» «Бейуақтта жылама» «Оттан аттама» **Музыка** Шығармалардың жеке фрагменттері бойынша (кіріспе, қорытынды, музыкалық фразалар) әуендерді тану арқылы музыканы есте	**Сауат ашу негіздері** Терезеге қарап ауа райына байланысты әңгімелесу. Сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтауды дамыту. Әртүрлібағыттағытігіне н,көлденең, қысқа, ұзын сызықтарды жазуға мүмкіндікберу. **Дене тәрбиесі .** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру; шашырап жүгіру; 1,5–2 минуттоқтамай жүгіру; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); орнында айналу Қимылды ойын: Әткеншек (Карусель)	**Тіл дамыту** Сиқырлы сандықты ашып ішінен әр түрлі заттарды алып балаларға таратып беру. Балалардан не зат екенін сұрау. Сөйлеу әдебін, жай және жайылма сөйлемдерді қолдану дағдыларынқалыптастыру. **Музыка** **Ән айту.** әннің сөздерін анық айту, орташа, қатты және ақырын дауыспен ән айтуды дамыту. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағыттажүгіруді және секіруді меңгерту.	**Көркем әдебиет** Бүгінгі күннің ерекшелігі неде? Балалардың жеке пікірлерін тыңдау. Айналасында болыпжатқан оқиғаларғаөзініңкөзқарасынбілдіругеқұлшынысын дамыту **Математика негіздері** Заттарменқұбылыстардыңматематикалықмәнінтануғақызығушылық пенэмоционалдыкөзқарасты қалыптастыруғабаулу. Қағазпарағынбағдарлайбілуді бекіту. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі .** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: белгі бойынша басқа

	арақашықтықтағы нысанаға құм салынғанқапшықты лақтыру; Қимылды ойын: Біз көңілді балалармыз... **Математика негіздері** Қағазпарағынбағдарлайбілуді бекіту.Балаларға қыс бейнесі бар суретті беру, ағаштарды, тауларды қағаздың әр бөлігіне қою арқылы кеңістікте бағдарлау дағдыларын жетілдіру. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердіңторкөзін десызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Тірі және өлі табиғаттың, Қазақстанның әсем табиғаты, көрнекі жерлерімен тарихи орындарының, мәдени	сақтауды жетілдіру. **Сауат ашу негіздері** Әңгіме оқып беру. Сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтауды дамыту. Әртүрлібағыттағытігінен,көлденең, қысқа, ұзын сызықтарды жазуға мүмкіндікберу. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Балаларға ұлттық ою өрнектер бейнеленген заттарды көрсету. Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасату. Ою-өрнектерменқазақтыңұлттықкиімдерін(орамал,шапан,қамзол)салуды,	Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау. Бір-бірін шанамен сырғанату. **Қазақ тілі** Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге үйрету. Жаңа сөздермен таныстыру. Сөйлем құрауға үйрету. **Математика негіздері** Заттарменқұбылыстардыңматематикалықмәнінтануғақызығушылық пенэмоционалдыкөзқарасты қалыптастыруғабаулу. Суретті карточкалармен жұмыс. жасату тік және көлбеу таяқшаларды дәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.	**Сауат ашу негіздері** «Кім тапқыр?» Балалар шеңбер жасап тұрады. Педагог ортаға бір баланы шақырып құлағына сыбырлайды. Ортадағы бала естіген жануарды немесе құстың дыбысын салады. Қалған балалар қандай жануар немесе құс екенін тауып, қимылымен жүреді. Бірінші тапқан бала ойынды жалғастырады. Балалар өздерінің сүйікті ертегілері және ондағы кейіпкерлер туралы қысқаша баяндайды. Сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтауды дамыту. Әртүрлібағыттағытігінен,көлденең, қысқа, ұзын сызықтарды жазуға мүмкіндікберу. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Адамның табиғаттың бір бөлігіекенін және оны қорғау, сақтау керек екенін, күн мен ауаның адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы	бағытқа бұрылып жүру, әр қадам сайын допты алдынаннемесеартынанқолдан-қолғаауыстыраотырып,кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; орнында айналу Қимылды ойын: Тышқан ұстаушы Спорттық жаттығулар: Шанамен сырғанау. Төбешіктен бір-бірлепжәнеекі-екіден шанаменсырғанауды меңгерту **Қазақ тілі** Ауызекісөйлеудемақал-мәтелдерді қолдануынақолдаукөрсету,ынталандыру. Балалардың білетін мақал мәтелдерін естеріне түсіріп қайталату.

	мұрасының маңыздылығын түсінуін дамыту. Үлкен суретті кітаптарды қарату.	оларды пішіндердің ортасында және шеттерінде орналастыруды үйрету. Қазақхалқынынқ ұрмыстықзаттарын(керует,үстел,ер-тұрман,ошақ,кебеже,диірмен),туғанөлкедегімәденимұраескерткіштеріментаныстыру, аталғанзаттардан қалауыбойынша мүсіндеуге мүмкіндік беру Қазақхалқынынқ ұрмыстықзаттарымен(кілем,алаша,сырмақ,ши,көрпе,жастық) таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша қиып жапсыру, олардыою-өрнектерменбезендіруіне мүмкіндік беру.		туралы,табиғатпен қарым-қатынас барысында денсаулықты нығайтуды,табиғатты сақтауда жауапкершілікті сезіне білуін қалыптастыру.	
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				

Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №16	Картотека №17	Картотека №18	Картотека №19	Картотека №20
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілу Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) (**мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Тамақтан соң ас қайыру, бата беру.				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотрикаңы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап	Кітаптарды қарау, «Қу түлкі» ертегісін оқып беру. Рөлдерге бөліп ойнату.	Тәттіқыс Ау, балалар, балалар!Айналағ ақараңдар! Биыл тәтті қыс болды,Бұл бір	«Қысқы табиғат» тақырыбында ұжымдық жұмыс **(Шығармашылық іс-әрекет)**	Жануарларды әртүрлі белгілері бойынша: құстар, балықтар, жануарлар,аңдар, жәндіктер, мекендеу орны (орман, шалғын,	Балаларды орталықтарға бөліп, аққаланың бейнесін салу, мүсінін жасау немесе қағаздан қиып жапсыруына мүмкіндік беру.

тарқарау және тағы басқаәрекеттер)	**((Қарым-қатынас танымдық іс-әрекет)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп түлкі мен жолбарыстың мүсінін жасату. Қағаздан қиып жапсыру. **(Шығармашылық іс-әрекет**) Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білуді дамыту: олардысуару,түбін қопсыту,жапырақтың шаңын сүрту. **(еңбек әрекеті)**	сәтті іс болды.Ақбұлт бүркеп аспанды,Шекер жауабастады. Сүтке салсақ, сәл мұздап,Болды қардан балмұздақ.Қамсыз қалмай бекерге,Қарық болып шекерге,Балмұздақты жинаңдар,Достарыңды сыйлаңдар!Көлдің бетіне – мармелад,Әкел жинап,арбалап... Аққанттай жарқырап,Арайланған атырап. Көкжиектен күлімдеп, «Тыныш болсын күнің!» – деп Күн қарап тұранаша: Бұл қысқандай тамаша! *Ә.Табылды* Тақпақты жаттау. Бір біріне айтып беру. Құрастыру ойыншықтарымен дербес іс әрекеттер. **(Қарым-қатынас**	Кітаптарды қарау. тәтті қыс тақпағын жаттауды қайталау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	су айдыны, бақша, бақ, алаң);қозғалутәсілі(жүгіру,ұшу,секіру,жүзу);табиғи-климаттықаймақтар(ақаю, итбалық,пингвин,жираф,піл,маймыл)бойыншатоптастыруды жетілдіру. **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)** Еркін шығармашылықпен айналысуына мүмкіндік беру.	**(Шығармашылық іс-әрекет)** Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)**

		және танымдық іс-әрекет)			
Балалармен жеке жұмыс	қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған бұйымдарды үйретуді баулу	геометриялық пішіндерді (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) ажырата алуға баулу	дыбыстық талдау жасауға көмектесу	құрдастарымен қарым-қатынас жасай алуды, бірге, келісіп ойнауға талпындыру	Қарлығаш... заттардың пішіндерін анықтай алуға көмектесу
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Бақша ауласындағы қарды күрекшелермен жинату. **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Тымпи» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Шалма» Балалардың еркін ойыны Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)**	Қимылды ойын «Жаңылма» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Сақ құлақ» Балалардың еркін ойыны **Спорттық жаттығулар**: Шанамен сырғанау. Бір-бірін шанамен сырғанату, төбешіктен бір-бірлепжәнеекі-екіден шанаменсырғанауды меңгерту.	Қимылды ойын «Жүйріктер жеңеді» Балалардың еркін ойыны
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерін				

(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	жауапкершілікпенатқаруға баулу **(танымдық, еңбек іс-әрекеттері)** Кітаптарды қарау,назарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынааудару. **(Қарым-қатынасіс-әрекеті)**
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 09.02.2026-13.02.2026 жыл,ақпан айы, 2- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 09.02.2026**	**Сейсенбі 10.02.2026**	**Сәрсенбі 11.02.2026**	**Бейсенбі 12.02.2026**	**Жұма 13.02.2026**
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, ауа райы туралы баланың жеке пікірін білу. **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Ата аналарды толғандыратын сұрақтарға жауап беру. Кеңестер беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерінжауапкершілікпен атқаруға баулу Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды ұйымдастыру **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)**				
Таңертенгі жаттығу	Ақпан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таңертеңгіжаттығудыорындауғақызығушылықтудыру,денебітімінқалыптастыружәнеөкшелердінығайту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Жүректен жүрекке жақсы тілектер бір біріне тілеу. Жаңалықтарымен бөлісу. «Қыстайтын құстар» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Ойыншықтарды,заттарды сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретінсөздерді дұрыстаңдауын пысықтау. Сол ойыншықтармен қандай ойындар ойнауға болады. Әр түрлі тәсілерін көрсету, бірге ойнауын ұйымдастыру. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Алға қарайжүру; кедергілерденөтуарқылы жүгіру; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; Қимылды ойын: Табан балық және шортан **Математика негіздері** Ауызша берілген тапсырмаларды орындау. Танымдық-зерттеушілікқызығушыл	**Көркем әдебиет** «Менің сүйікті ойыным» тақырыбында балалар арасында өзара әңгіме жасату. Баланыңбасқақұрдастарыменжәнеересектермен түрлі дереккөздерден алғанақпараттарымен,әсерлерімен бөлісуінемүмкіндікберу. **Музыка** **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағыттажүгіруді және секіруді меңгерту. **Билер.** Қазақ халқының би өнерімен таныстыру, қазақтың халықтық би өнері ертезаманнан қалыптасқандығын, ол халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән-күйлерімен, дәстүрлі тұрмыс салтымен біте қайнасып келе жатқан ел мұрасы екенін, би өнері өзінің эстетикалық болмысында қазақ	**Сауат ашу негіздері** Карточкалармен жұмыс. Берілгенсөзге сөйлем құрастыруды дамыту. Толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, өзбетінше жазуға мүмкіндікберу. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру, жүгіру; отырып,кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; орнында айналу Қимылды ойын: Жүгіріп өтуге үлгер **Қазақ тілі** «Қысқы ойындар» Өзініңтәжірибесінесүйеніп,суреттербойыншаәңгімеқұрастыруға баулу. **Математика негіздері** Күрделі формадағызаттарды өз бетінше зерттеуге мүмкіндік беру. Нүктелерді, өрнектерді	**Тіл дамыту** Сюжеттіксуреттер,табиғатқұбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретінсөздерді дұрыстаңдауын пысықтау **Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру **Сауат ашу негіздері** Қоржыннан бір зат алу. Берілген затқа байланысты сөйлем құрастыруды дамыту. толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, өзбетінше жазуға мүмкіндікберу. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Ойыншықтардың қандай материалдардан	**Көркем әдебиет** Ғаламтордан,теледидардан көрген ойын түрлерін атау, теледидар арқылы ойын көрсетіп бірге ойнату. Алғанақпараттарымен,әсерлерімен бөлісуінемүмкіндікберу. **Математика негіздері** Қоршаған ортадан геометриялықфигураларға ұқсасзаттардытабу,оларды ңпішіндерінанықтауды жетілдіру. Сандықтан шыққан фигураға сәйкес затты топтан табуын сұрау. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: алғақарайжүру; 1,5–2 минуттоқтамай жүгіру; бірнеше заттардан еңбектеп өту; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); Қимылды ойын: Кімнің тобы тез жинақталады? **Қазақ тілі** Туыстыққарым-

	ықты,ойлауды,алдынақойылғанміндетті шешуде не істеу, қалай істеу керек екенін түсінуге үйрету. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Ережелербарлығынажақсыболуы(қарапайым, жайлы, қауіпсіз) үшін жасалатынын балалардың түсінуіне жағдай жасау.Егер белгілі бір ережелер сақталмаған жағдайда неболатынынбалаларменталқылау. Ұжымдасып топтың ережелерін жасату.	жұртының жалпы дүниетанымына сай арман-мұраттарын бейнелейтін қимылдар жүйесін құрайтынын түсіндіру **Сауат ашу негіздері** Ойыншықтарды көрсету, олар жайлы сөйлем құрастыруды дамыту. Толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, өзбетінше жазуға мүмкіндікберу. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Суреттер көрсету арқылы шығармашылыққа баулу. Қазақою-өрнектерініңтүрлері «құстұмсық», «жапырақ» туралытүсінігінкеңейту,өзіне тән элементтерді пайдалана отырып, оларды құрастыра білуін дамыту. Ойын кілемшесін сәндеуге үйрету. Пішіндердіңтүрліқалыптарынберебілуді,оларды күрделіемескомпозиция	салуға үйрету.	жасалғанын өз бетіншеанықтаужәне талдау,олардың сапаларыменқасиеттерінсипаттауын жетілдіру.	қатынасты(«бауыр»,«немере»,«шөбере»,«ағайын», «туысқан», «жеті ата») білдіретін сөздерді үйрету. Үйде кіммен көп ойнайды. Қандай ойындар ойнайды айтып беру.

		ларғабіріктірудіқалыптастыру.			
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыру,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіру. Серуендеойыналаңындабалалардыңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау.Ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №1	Картотека №2	Картотека №3	Картотека №4	Картотека №5
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениеттітамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру . (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. **(музыка)**				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітапт арқарау және тағы басқаәрекеттер)	Үйдегі,балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Нені «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. Топтағы қарапайым еңбек әрекетін жасату. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша құрастыру материалдарымен әр түрлі құрылымдар құрастыруға жағдай жасау	Ойынның түрлері туралы кітаптар қарау. Таныс емес ойындарды ойнату. Балалардың өз ойларын білдіруге үйрету. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекет)** Табиғи материалдармен құрыстыру жұмыстарын жасату, балалардың шығармашылығын жетілдіру. **(шығармашылық іс әрекет)**	Біздің үйде ойнайтын ойындарымыз тақырыбында балалармен әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату.Қимылдардың ырғағынмузыка әуеніменүйлестіруін қалыптастыру. **(музыка)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан ойыншық жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** **Ойыншықтар** Біздерде бар қуыршақ, Бұзау,қозы,құлыншақ. Ойыншықтар тыңдайды ,Ақылайтсақ,бұйырсақ. М.Әлімбаев Тақпағын естеріне түсіріп қайта жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Ойын орталығының макетін жасату. Таңдаған тақырыпқа ұжымдық жұмыс. ермексаз, табиғи материалдарды қағазды қолдану арқылы. **(Шығармашылық , танымдық іс-әрекеті)** Кітаптар қарау, жеке әңгімелер жүргізу.
Балалармен жеке жұмыс	мазмұнның бірізділігін сақтай отырып, шығарма мазмұнын қайталап айта алуға үйрету	ойын жеткізе алуға, өз пікірін айтуға талпындыру	құстарды ажыратуға пайдасы туралы білуге, қамқорлық жасауға үйрету	қолдан бұйымдар жасауына көмектесу	құрастыруға, келісіп орындауға, құрылыспен ойнауға қызықтыру

Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату.Қимылдардың ырғағынмузыкалық әуенге үйлестіруді жетілдіру. **(музыка)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»	Түске дейінгі серуенде суды пішіндерге құйып қалдырған қатқан мұз түйірлерді алып мұздардан қамал жасату. **Қимылды ойын** «Кім жылдам» Балалардың еркін әрекеті. «Қысқы ойындар» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балалардың шығармашылығымен құрылыстар құрастырғызу **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ»	Ұлттық ойын «Ақсерек көксерек» Балалардың еркін ойыны «Құсшы деген кім?» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерінжауапкершілікпен атқаруға баулу Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды ұйымдастыру **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)**				

Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Үйде қызықты ойындар туралы балалармен әңгімелесу, ойын әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.02.2026-20.02.2026 жыл,ақпан айы, 3- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 16.02.2026**	**Сейсенбі 17.02.2026**	**Сәрсенбі 18.02.2026**	**Бейсенбі 19.02.2026**	**Жұма 20.02.2026**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу.. **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Наурыз айында өтетін мерекелік ертеңгіліктер мен қауіпсіздік сақтық шаралары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру. Дидактикалық ойындар карточкаларымен жұмыс «Артығын тап», «жетпейтін бөлігін тап» Шығармашылық жұмыстар Балармен жеке жұмыстар жасау. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**				
Таңертенгі жаттығу	Ақпан айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. «Жүрекше» деген ойын ойнату.Жүрекшені екі қолмен алақанда ұстап тұрып, шын жүректен деген сөзді қосып, жақсы тілек айтып, қасыңдағы баланың атын айтып ұсынады. Ойын соңында барлық бала оң алақанын жайып тұрып: «бәрімізге денсаулық тілейміз» - деп терең дем алады. «Ата аналары кім болып жұмыс жасайды?», «Мамандық дегеніміз не?», «Өскенде мен кім боламын?» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Тәрбиеші деген кім? ол қандай қызмет атқарады? Балабақшада тағы қандай мамандық иелері жұмыс жасайды? Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: Бақылаулармен суреттер бойынша сипаттауды қалыптастыру. **Дене тәрбиесі** . Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: белгі бойынша басқа бағытқа бұрылып жүру; 1,5–2 минут тоқтамай жүгіру; 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға құм салынғанқапшықты лақтыру; орнында айналу Қимылды ойын: Қу түлкі **Математика негіздері** Есік қағылып почта қызметкері сәлемдеме алып келеді. Почта қызметкері туралы ақпарат беру. Сәлемдемеден шыққан	**Көркем әдебиет** Үйде ата аналарымен олардың мамандықтары туралы не белгенін сұрау. Жақындарының әңгімесінен алған ақпараттарымен, әсерлерімен бөлісуіне мүмкіндік беру. **Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру **Сауат ашу негіздері** Мамандықтар картасын қарап сөйлемді ауызша талдауды дамыту. Алдыменүлгібойынша жәнекейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндікберу. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Құрдастарымен бірлесіп, шығармашылықпен	**Сауат ашу негіздері** Топқа әдіскер қонаққа келеді, өзінің мамандығы туралы айтып түсіндіреді. Өзімен алып келген суреттер бойынша сөйлемді ауызша талдауды үйретеді. Алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. **Дене тәрбиесі** . Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Алға қарайжүру; кедергілерденөтуар қылы жүгіру; бір орында тұрып биіктікке секіру (6-8 метр); кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; Қимылды ойын: Табан балық және шортан **Қазақ тілі**	**Тіл дамыту** «Мен болашақта _____боламын» тақырыбында хабарлау әңгімелерін құрастыру өзара байланысты бірізді сюжет құрастыруды дамыту. **Музыка** **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалық сазсырнай және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. **Сауат ашу негіздері** Өздеріне ұнайтын мамандық иелерінің құралдарын алып әңгімелеу. Сөйлемді ауызша талдауды дамыту. Алдыменүлгібойынша жәнекейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндікберу. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Үйдегі,балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету.	**Көркем әдебиет** Мен балабақша басшысы болсам не істер едім тақырыбында әңгімелесу. Айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту. **Математика негіздері** Мамандықтар қалашығын жасату. Дайын бейнелерді мамандығына сәйкестендіріп қою. Қағазпарағынбағдарлайбілуді бекіту. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптер діңторкөзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** . Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру, жүгіру; отырып,кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; орнында айналу Қимылды ойын: Жүгіріп өтуге үлгер **Қазақ тілі** Мен анам мен әкемнің орнында болғанда не істер едім. Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолданабілуді

	заттардыәртүрлібелгілерібойынша(түсі,пішіні,өлшемі,материалы,қолданылуы) салыстыра білуге үйрету. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Полиция қызметкерінің сурет көрсету. Оның қызметі туралы түсіндіру және өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды орындауды үйрету. (бейтанысадамдарменсөйлеспеу,ойнамау,бөтенмашиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардыңсоңынан ермеу).	құрастыруға баулу. Табиғи(ағаш,мақта,жүн,жіп,асық,қағаз,тері,кенеп,мата,дәнніңтүрлері)және қалдықзаттардан «Қыстың ғажап күндері» тақырыбында композиция құрастыруға баулу.	Интонациясы бойыншасөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білудіжетілдіру Балаларға белгілерді карточка түрінде таратып беру. Соларға лайықты сөйлемдер құрап айтқызу. **Математика негіздері** Балаларға жұмсақ метр өлшеу құралын беріп. Балалар топтағы барлық затты өлшеп қағазға суреттердің қасына сандарын жазып шығуын ұйымдастыру. Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын,енін,биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыруды пысықтау. Қисық және қиғаш		жетілдіру.Өзойынжайылмасөйлемдермен жеткізугемүмкіндікберу.

			сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.		
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).**				
Серуен	Картотека №6	Картотека №7	Картотека №8	Картотека №9	Картотека №10
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Ереже айту. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. **(музыка)** Электронды құрылғылар арқылы ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**). Өзінің көңіл-күйін сипаттай білуге үйрету. Балаларды дені сау адамныңмүмкіндіктеріментаныстыру,олардыңсалауаттыөмірсалтынадегенқажеттілігінқалыптастыру.				

Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы(асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта бар мамандық иелерінің киімдерін кигізіп, рөлдерге еніп ойнату. **(Танымдық іс-әрекеті)** Әр түрлі мамандардың құралдарын ермексаздан мүсіндету. Кітаптардағы суреттерге қарап сурет салдырту. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Өлеңдерді оқып беру **Ұшқыш** Кең аспанды шарлаған,Ұшқыш деген мен болам.Қыран құстай самғаған, Еренжүйрікмен болам *А. Асылбеков* **Мамандық** Мен суретші боламын,Бәріңдідесалмын. Марапатқа ие болып Біріншіорыналамын. Мен дәрігер боламын, Бәрін емдеп жазамынАдамдарды құрметтеп, Бәрінеие боламын. Ал мен ақын боламын,Өлеңдердіжазамын. Ақындыққа ие болып,Бәріненозыпшығамын. Мен таңдайтын мамандық Бір тамақтыпісіріп, Бір тамақты түсіріп, Анам ылғижүреді «Дәмді емес» кім деді Менаспазшыболамын!	Әр түрлі мамандардың еңбек ететін жұмыс орнының ғимараттарын құрастыру. Рөлдерге еніп сонда ойнату. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, балалардың ертегіні мазмұндауын бақылау. Тақпақтарын қайталату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Орталықтарға бөлініп өздері таңдаған мамандық иелерінің суретін салу, мүсінін жасату, қағаздан қиып композиция жасату. **(шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптардан әр түрлі жұмыс құралдарын қарап олармен не істейтіні туралы әңгімелесу. **(Қарым-қатынас, танымдық іс-әрекеті)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы, үйдегі ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойларын айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**

		Н.Әлімқұлов Балалармен болашақта кім болатыны жайлы сұрау, қалаулары бойынша тақпақтың бір бөлігін жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топта бар мамандық иелерінің киімдерін киеп, рөлдерге еніп ойнауына жағдай жасау. **(Танымдық іс-әрекеті)**			
Балалармен жеке жұмыс	қоршаған ортада, табиғатта тәртіп ережелерін сақтауды машықтандыру	ұлттық киімдерді салуға көмектесу	қағаз бетінде бағдарлай алуға, апта күндерін, жыл мезгілдері бойынша айларды ретімен атай алуды үйрету	сурет салуда әртүрлі техниканы қолдануға болатынын түсіндіру	мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдана білуді баулу
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Көңілді музыкаға би билету. Наурыз мерекесіне арналған ертеңгілікке дайындық **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Поезд» Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Кетті кетті» Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Ақ серек көк серек»	Қимылды ойындар «Түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары

Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру. Дидактикалық ойындар карточкаларымен жұмыс «Артығын тап», «жетпейтін бөлігін тап» Шығармашылық жұмыстар Балармен жеке жұмыстар жасау. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**
Балалардың үйге қайтуы	Үйде мамандықтар туралы мультфилім көруді ұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : АВС+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 23.02.2026-27.02.2026 жыл,ақпан айы, 4- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 23.02.2026**	**Сейсенбі 24.02.2026**	**Сәрсенбі 25.02.2026**	**Бейсенбі 26.02.2026**	**Жұма 27.02.2025**
Балаларды қабылдау	Балалардың денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. **(Тіл дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет**)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу	Жануарлармен ойындар (пазлдар)., роботехника құралдары, шашка, бестемшеойындарын ойнату Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық іс-әрекет)**				

әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)					
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. таңертеңгі жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру , нығайту. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілідіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын пысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханада кезекшілердің міндеттерін орындату. Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениетті тамақтану және ас ішу құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбер «Таңғы тілек» балалардың бір біріне жақсы тілек айтуын қалыптастыру. Жаңа сөздер ендіру. Өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың сезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Көктем туралы не біледі? Көктемгі киім түрлері қандай ? Көктемгі еңбек туралы не біледі және не білгісі келетінін сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Сурет бойынша әңгіме. Көктемнің суретінен не көріп тұр? Қыстың суретінде не көріп тұр. Айырмашылықтарын атату. Сөйлеуде **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар. (таңғы жаттығулар қайталанады)</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> сапта бір-бірден	**Көркем әдебиет** Шешендікке, сөз өнеріне баулу. Мнемокесте арқылы жаттату. Мағынасын түсіндіру. Қай кезде қолданатындарын сұрау. **Ізгі сөздер:** Жақсы сөз- жарым ырыс. Жалқаулық – ең жаман әдет. **Мақал-мәтелдер үйрету:** Сіз деген әдеп, біз деген көмек. Өнерлінің қолы алтын,	**Сауат ашу негіздері** Кешегі күні танысқан ұлттық жәдігерлер мен заттарды танып атау сөздерін буынға бөлгізуу. Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру.Нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы</u>	**Тіл дамыту** Сөйлеуде үйрету Тақпақ жаттату. Көктем Көктем келді бүгін, Күнім төкті нұрын. Сайрап барлық құстар, Ән салуға құштар. Түрлі-түсті әйбат, Гүлдер шықты жайнап. Қызыл-жасыл аймақ, Қырға шықтық	**Көркем әдебиет** Шешендікке, сөз өнеріне баулу. Мнемокесте арқылы жаттаған ізгі сөздер мен мақалдарын естеріне түсіру, айтқызу. Мағынасын түсіндіру **Математика негіздері** Ғажайып сандықтан шыққан заттарды топтастыру. «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ

	жүру; жүру мен жүгіруді алмастырып, заттардың арасымен «жыланша» жүгіру; допты жоғары, жіптің үстінен лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу; Қимылды ойын: Біз көңілді балалармыз. **Математика негіздері** Карточкалар арқылы көктем және қыс мезгілінде қолданылатын заттарды бөлгізу. Оларды топтастырып жиын жасату. Қай заттан жиын шықпайтынын анықтату. «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бір бөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	Өлеңшінің сөзі алтын. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Қазақ халық аспаптары: домбыра мен қобыз үнінің тембрлік ерекшеліктерімен, «күй» жанрымен, күйші-композиторлар: Қорқыттың, Тәттімбеттің шығармаларымен таныстыру. **Сауат ашу негіздері** Көктем суретіндегі заттар атауын буынға бөлуді үйрету. Олардың қандай дыбыстан басталып тұрғанын сұрау. Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру, Сөздерді буындарға бөлу, олардың саны мен ретін анықтату. Дәптерде нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Наурыз айында наурыз мерекесіне арналған түрлі оюлармен безендірілген әшекей заттар мен киімдерді көрсету. Оларды танып атауын атату. Топтарға	жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден екеуден жүру; шашырап, жұппен жүгіру; бір орында тұрып, алға қарай 3–4 метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру. Қимылды ойын: Қуып, жылдам ұста Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетінше екі дөңгелекті велосипед тебу. Оңға және солға бұрылу. **Қазақ тілі** Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекі сөйлеуде көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру. Ұлттық заттарды көктемнен басқа қай уақытта қолдануға болатынын анықтату. **Математика негіздері**	ойнап. *Б.Жақып* **Музыка** **Ән айту.** Әртүрлі сипаттағы әндерді өз бетінше және шығармашылықпен орындауға баулу **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағыттажүгіруді және секіруді меңгеру. **Сауат ашу** Назарын терезеге аудыру. Не көріп тұрғандарын сұрау. Көктемнің белгілерін атап , сол сөздерді буынға бөлгізу. Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру, буындардың саны мен ретін анықтату. Нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты	жиынның бірбөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден екеуден жүру; заттардың арасымен «жыланша» жүгіру; допты жоғары, жіптің үстінен лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу; бір орында тұрып, алға қарай 3–4 метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру. Қимылды ойын: Аққу қаздар Спорттық жаттығулар: Самокат тебу. Оңға және солға бұрылу. **Қазақ тілі** «Мен көктемде не істеймін» тақырыбында балалармен әңгіме

	Қоршаған әлеммен таныстыру Үй жануарлары туралы мультфильм тамашалату. Бақылау арқылы төрт түліктің пайдасын білу, оларды күтіп-баптау, жылдың әр мезгілінде олардың сыртқы түрі мен тіршілік ету ерекшеліктерін сипаттау дағдысын қалыптастыру. Дидактикалық ойын «Үй жануарын тап» ғажайып қоржынға қолын салып, сипап сезу арқылы танып айтқызу.	бөлініп іс әрекеттер жасату. Қазақ ою-өрнектерінің сипатын, колоритін жеткізе отырып, көлемді пішіндерді бояту, Парақтың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратуды жетілдіру. Қазақ халқының зергерлік бұйымдарымен (білезік, сырға, сақина, тұмар, шашбау), таныстыру, ермексаздан жасату. Қазақ халқының киіз үйдің жабдықтарымен (кереге, уық, шаңырақ, сықырлауық, басқұр) таныстыру, қиып қағаз бетіне үйлестіріп жапсырту. Қағаз цилиндрлерден қазақ халқының ұлттық бас киімдерін (тақия, сәукеле, кимешек) құрастыру, оларды жіппен, ою-өрнектермен безендіруді үйрету.	Заттарды топтастырғызу. «Бір» сөзінің мағынасы, ол тек бір затты ғана емес, сондай-ақ жиынның бірбөлігі ретінде заттардың тобын білдіретінін түсіндіру. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Суретті карточкаларды құрастыру. Сол бойынша өз ойларын айтқызу. Адам табиғаттың бір бөлігі екенін және оны қорғау, сақтау керек екенін, күн мен ауаның адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі маңызы туралы, табиғатпен қарым-қатынас барысында денсаулықты нығайтуды, табиғатты сақтауда жауапкершілікті сезінебілу дағдысын пысықтау.	жүргізу. Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекі сөйлеуде көркем сөздерді қолдануына қолдау көрсету, ынталандыру.
Таңғы ас	**Дұрыс тамақтануға баулу**				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Үйдегі, балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету.				

	Балалардың ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	Картотека №11	Картотека №12	Картотека №13	Картотека №4	Картотека №15
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға киімдерін бүктеп қоюды, қолды жууды жетілдіру. Шешіну кезінде шкафқа колготки,сырт киімді ұқыпты салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. **(көркем әдебиет , дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, ас ішу құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу аяқтағанда алғыс айту) Тамақтан соң ас қайырту, бата беруді қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, қол орамалды пайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды пысықтау. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. «Кәрі аяз бен жас аяз» ертегісін және кітаптардан басқа да ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адам ағзасы және оның қызметінің ерекшеліктері туралы түсініктердікеңейту. Балалардың назарын ағзасы мен денсаулығының ерекшеліктеріне аудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Гигиеналық шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсіну. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды жетілдіру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар)**.				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын орындауды жетілдіру.				

	Таза және ұқыпты тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. Тамақтан соң ас қайырту, бата беруді қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Балаларды қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексаздан бәйшешек мүсінін жасату, суретін салғызу, қағаздан қиып алып жапсыру немесе өз бетінше әр түрлі заттарды пайдаланып ойдан құрастыруға баулу **(Шығармашылық іс-әрекет), (бейнелеу іс-әрекеті)** Терезеге қарап, көктем мезгілінің ерекшеліктері туралы жеке әңгімелер жүргізу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Ізгі сөздер мен мақалдарды балалармен жеке жұмыс жасау арқылы жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша ермексазбен, түрлі түсті қағазбен шығармашылық ұжымдық жұмыстар жүргізуге баулу. **(Шығармашылық іс-әрекет)**	Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша әңгіме айтуын жетілдіру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Көктем мезгілі туралы қалауы бойынша сурет салғызу, мүсін жасату немесе қағаздан қиып жапсыруына ерік беру. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)** Өз өзіңе көмектес бастамасымен топтағы тазалық жұмыстарын орындату. **(еңбек іс-әрекеті)**	Балаларға қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасауын ұйымдастыру. Серуен кезіндегі бақылаудан кейін - алған әсерлерін суретте бейнелеу; қылқаламмен қағазға басып салу тәсілдерін қолдануға; қағаздың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратуға үйрету. **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Гүлдер таласы» ертегісін үстел үсті театры арқылы балалардың бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	«Көктемнің белгілері» тақырыбында композиция жасату. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)**
Балалармен жеке жұмыс	шынайы бейнесіне қарап және ойдан пішіндері мен өлшемі әртүрлі таныс заттарды мүсіндеуге	ересектермен қарым-қатынас жасауда өз ойын еркін жеткізе алуға көмектесу	қайшы мен желімді дұрыс қолдана алуды баулу	әртүрлі пішіндегі заттарды қиюды талпындыру	Ерболұлы геометриялық пішіндерді ажыратып, атауды үйрету

	талпындыру				
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Көктемгі және қысқы ауа райының ерекшеліктерін бақылату. Көктеммен қыстың айырмашылығын зерттеуін ұйымдастыру. **(зерттеу іс-әрекеті)** Көктем туралы көңілді әндерді тыңдап, еркін би қимылдарын жасату. **(Музыка)** Қимылды ойын «Аюлар мен аралар» Еркін ойындар	Түске дейінгі серуенде алып шыққан сұйықтықтардың қатуын бақылату. Айырмашылықтарын анықтату. Және ертеңге дейін қалдырып, қандай өзгерістер болатынын зерттету. **(зерттеу іс-әрекеті)** **Қимылды ойындар.** Ынта мен шығармашылық таныта отырып, таныс қимылды ойындарды өзбетінше ұйымдастыруға мүмкіндік беру. Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Балаларды жарыс элементтері бар ойындар мен эстафеталық ойындарға қатысуға баулу. «Арқан тарту» ойынын ойнату.	«Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. Көктемгі орманды лего құрастыру бөлшектері арқылы құрастыру, өз бетінше ойдан құрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)** **Қимылды ойындар.** Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын **Қыз –қуу**	Қимылды ойын «Құ түлкі» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Бақша ауласындағы ағаштарды бақылату.**(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Қимылды ойын **Түйілген орамал.**	таңдауы бойынша ойындар ойнату Қимылды ойын «Қармақ» Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылды ойын Сақина жасыру
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өленделер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу,				

	алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Жануарлармен ойындар (пазлдар)., роботехника құралдары, шашка, бестемшеойындарын ойнату Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық іс-әрекет)**				
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. .	Ата-аналарға баланың көктем мезгілі туралы не білетінін сұрауын ұсыну	Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.	Ата-аналарға баланың көктем мезгілі туралы не білетінін сұрауын ұсыну	Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР

Ақпан (1-кешен)

1. Тізбекте бір қатармен жүру. Бастаушыны алмастыра отырып жүру.
2. Бастаушыны алмастыра отырып жүру.
3. Звеноға бөліну
4. Б.қ. аяқты алшақ ұстап тұру, құрсауды оң қолда ұстау. Құрсауды алда, артта ұстау, алға келіп қолдан-қолға алмастыру. 4-5 р.қ.
5. Б.қ. құрсауды кеуде тұстан шынтақты бүгіп ұстау. Өкшені қосып, аяқ ұшын ашып тұру. Отыру, құрсауды алға созу. Б.қ. оралу, 5-6 р.қ.
6. Б.қ. аяқты алшақ ұстап тұру, құрсауды төмен ұстау. Құрсауды жоғары көтеру, оңға бұрылу, қолды түзу ұстау.
7. Б.қ. оралу, сол жақта қайталау 6-7 рет.
8. Құрсауды еденге қою. Қолды белде ұстау. Құрсауды айнала секіру. Б.қ. келу, қарама-қарсы бағытта секіру, 3-4 р.қ.
9. Оң қолмен құрсауды тігімен ұстап тұру, құрсау ішімен отырып өту, б.қ. келу, 6-8 р.қ.
10. Бір қатарда жүру.

Ақпан (2-кешен)

1. Бір колоннада жүру. Жүру бағытын тәрбиешінің белгісіне сәйкес өзгертіп отырып жүру.
2. Жүгіру. Өкшемен, аяқ ұшымен жүгіру.
3. Звеноға бөлініп тұру.
4. Б.қ. отыру үлкен доп қолда төмен түсіріліп отырып, тұру допты жоғары көтеру, оң аяқты аяқ ұшын артқа қойып еденге тигізу. Б.қ. келу сол жақта қайталау 3-4 р.қ.
5. Б.қ. аяқ арасын алшақ ашып тұру. Допты қос қолмен ұстап төмен түсіріп тұру.

Допты алға ұстау қолды түзу ұстап кеудені жанға бұру, алда ұстау, Б.қ. оралу, келесі жақта қайталау.

6. Б.қ. аяқты алшақ ашып тұру, қос қолмен допты төмен ұстап тұру, алға еңкею. Бір аяқтан екінші аяққа допты дөңгелету, б.қ. келу, 6-8 рет қайталау.

7. Б.қ. допты қос қолмен төмен ұстап тұру.Өкшені қосып, аяқ ұшын ашып тұру.Допты жоғары көтеріп тұру. Оң жаққа еңкею, оң аяқты жанға қою, түзу тұру, б.қ. келу, сол жақта қайталау 6-8 рет.

8. Б.қ. аяқты созып отыру, допты аяқ арасына қысып ұстау, қолды артқа тіреп отыру, аяқты жоғары көтеру, оңға бұру, тік ұстау б.қ. келу, аяқты жоғары тік көтеру, солға бұру, тік ұстау, Б.қ. келу 3-4 р.қ.

9. Б.қ. етпетінен жату, допты алда иек астында ұстау, қолды алға созып көтерілу, аяқты жоғары көтеру, Б.қ. келу 6-8 р.қ.

10. Допты жерге қою. Доп арасында секіру.

Зерттеу жұмысы

№1 картотека

Сұйықтықтардың қатуы.

Мақсаты. Балаларды әртүрлі сұйықтықтармен таныстыру, олардың қату процестеріндегі айырмашылықтарын анықтау.

Материалдар: Кәдімгі су және тұзды су, сүттің, шырынның, өсімдік майының бірдей мөлшері бар қалыптар немесе ыдыстар.

Барысы: Балалар сұйықтықтарды қарастырады, олармен тәжірибе жасайды және сұйықтықтардың айырмашылықтары мен жалпы қасиеттерін анықтайды (ауырлығы, сыйымдығы және пішінін алу қабілетін қалыптастыру). Балалар әртүрлі сұйықтықтары бар қалыптарды суыққа шығарады. Серуендеуден кейін балалар қандай сұйықтықтардың қатып қалғанын және қайсысы қатпағанын қарастырады және анықтайды.

Қорытынды. Сұйықтықтар әртүрлі жылдамдықпен қатып қалады, кейбіреулері мүлдем қатпайды. Сұйықтық неғұрлым қою болса, мұздату уақыты соғұрлым ұзақ болады.

№2 картотека

Қар қалай жылытады?

Мақсаты. Балаларға қардың жерді аяздан жылытатынын түсінуге көмектесу.

Материалдар: Күрекшелер, екі бөтелке жылы су.

Барысы: Балаларды балабақшадағы, үйдегі өсімдіктерді ата-аналары аяздан қалай қорғайтынын еске түсіруге шақыру. (Оларды қармен жабуын). Балалардан ағаштардың жанына қарды жауып қою керек пе деп сұраңыз? (Жоқ). Ал неге? (Борпылдақ қарда ауа көп және ол жылуды жақсы сақтайды).

Мұны тексеруге болады. Серуенге шықпас бұрын екі бірдей бөтелкеге жылы су құйып, оларды бітеп тастаңыз. Балаларды оларға қол тигізуге шақырыңыз және екеуінде де судың жылы екеніне көз жеткізіңіз. Содан кейін сыртқа шыққанда бөтелкелердің бірі ашық жерге қойылады, екіншісі оны қатты тығыздамай қарға көміледі. Серуендеу соңында екі бөтелке де қатар қойылып, қай судың салқындағанын салыстырады, мұздың қай бөтелкеде пайда болғанын анықтайды.

Қорытынды. Қар астындағы бөтелкеде су аз салқындады, демек қар жылуды сақтайды.

№3 Картотека

Қырау қалай пайда болады?

Мақсаты. Балаларға жауын-шашынның шығу тегі туралы қол жетімді түсініктеме беру
Материал. Ыстық су термосы, табақ.
Барысы:Ыстық су құйылған термостысеруендеугеалып шығу. Оны ашқаннанкейінбалаларбудыкөреді. Будыңүстіндесуықтабақтыұстау керек. Балаларбудың су тамшыларынаайналғанынкөреді. Соданкейінбұлсу болғантабақтысеруенніңсоңынадейінқалдырылады. Серуендеусоңындабалаларондағықыраудың пайдаболуынкөреді. Тәжірибежердегіжауын-шашынныңқалайпайдаболатындығытуралыәңгіментолықтырылуы керек.
Қорытынды. Қыздырғанкезде су буға, бусалқындағанкездеолсуға, суқырауға айналады.

Картотека №4

Қар мен мұздың ерекшеліктері

Қар, ылғал қар және мұзды топқа алып келу ыдысқа салып қайсысы бірінші ериді бақылау.
Содан соң алып келген қар мұзды суға салу, қайсысы бірінші батады анықтау.

Ертегі

Қутүлкі

Жолбарыс бір түлкіні ұстап алады. Түлкі құйрығын бұлаңдатып,тұмсығынжоғарыкөтеріп:

- Меніжейалмайсың!Меносыорманғақожалықетуге келгенмін,—дейді.

Жолбарыстүлкігеолайбір,былайбіркарап,сенбей:

- Мүмкінемес,—дейді.
-

енбесең, менімен бірге орманға жүр. Ондағы барлық аңдардың мененқалайқорқатынынөзкөзіңменкөр,— дейдітүлкі.

Жолбарыс бұған келіседі. Түлкі жолбарыстың алдына түсіп, паңданажүріп отырады. Жолбарысты көріп аңдар мен құстар зәресі ұшып, тым-тырағай қашады, ұялары мен індеріне тығылады, аспанға ұшады. Ал қутүлкібасынонансайын көтере түсіп:

-

л, енді көзің жеткеншығар!Мененқорықпайтынжанбарматірі? — депмақтанады.

-

, сен шынында да айбарлы екенсің,— деп алданған жолбарыс жайынакетеді.

Дидактикалық ойын

«Бұл не қылған дыбыс»

Мақсаты: Баланы бір дыбысты бір дыбыстан және сөздің басындағы дыбысты ажыратып үйрету.

Құрал: Бірдейдыбыстанбасталатынсуреттердіңаттары.
Ойынбарысы: Ойынға 3-5 балағақатысуғаболады. Ойыншыларүстелбасынаотырады, тәрбиешібалаларғасуреттердікөрсетіпатайды. Балаларзейіндітыңдапсөздегібірдейдыбыстардытанып білуқажет. Табылғандыбыснақтыайтылуқажет.
Мысалы: а-а-апа, а-а-ана, а-а-айна, а-а-алма.

«Тізбек»

Мақсаты: Сөздің бірінші және соңғы дыбысын ажыратып үйрету.

Құралдар: Заттық суреттер
Ойын барысы: Бірінші суретті орналастырады, содан кейін сол оның соңғы дыбысынан басталатын суретті қояды т.с.с.жалғастырады. Ара- алма- автобус-сабын-нан

Қызықты құрылымдар

Дидактикалық міндеті: балаларды сөзді дыбыстық құрамына талдауға жаттықтыру.

Құралдар: сөздердің құрылымдары, жетондар.

Мазмұны. Тақтада үш сөздің құрылымдары, мысалы: *доп, шана, қоян, әке және* т. б. Балалар берілген құрылымдар бойынша сөздерді тауып айтады. Жеңімпаз балаларға жетондар беріледі.

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Балаларғаарналғанұлттықойындар

Асықойыны

Асықойыны-қазақхалқыныңдәстүрліойыны.Асықойынык үндізде,түндедеойналады.Күндізгісі–мергендікке,түнгісі–ептіліккебаулиды. Иіргенде түскен қалпына қарай асық – алшы, тәйке, бүк, шік деп,ал атуға арнап арнайы қорғасын құйылып жасалғаны – сақа, жақсылары –оңқай аталады. Асық ойынының мынадай түрлері бар: құмар, тәйке, омпы,алшы,хан (ханату),т.б.

Алшыойыны

Бұл ойында тігілген асықтарды атуға жарамды сақа таңдап алынады.Сақаболатынасықсалмақты,іріболу ғатиіс.Олкөбінесееркекқойлардың,неқошқа рлардыңасығыболыпкеледі.«Алшыойыны»с ақаныңсалмақтыдаалшы тұруынабайланысты.Бұлұтуүшінөтекажет.

«Алшыойынын»ойнаушыларғашекқой ылмайды.Ойынбасталаралдында,ойын жүргізуші,барлығының сақаларын жинапалып, ойындаәркімнің кезегін белгілеу үшін, яғни, кімнен кейін кім асық ату керектігінанықтау үшін, сақаларды иіреді. Иірген кезде кімнің сақасы алшы түссе,сол бірінші, тәйке түссе екінші, бүк түссе үшінші, шік түссе одан кейінасық ататын болады. Атқан кезде сақасы мен асығы бір жақты түссе, атқанасығын алып, әрі қарайата береді. Ендібірде асықатқанкезде сақасыалшы түсіп, асық кез келген жағында жатса да асықты алады, тағы атады,ал сақа мен асық екеуі екі түрлі түссе, онда алмайды. Ол атуды тоқтатып,кезектікелесіойыншығабереді.Екі ншіойыншыөзкезегіндесақасыниіргенкездет әйкетүссе,ондаөзіненкейінкезектетұрғанойы ншыкөмбедетұрыпоныңтәйкетүскенсақасын атады,тигізсе,сақаиесіойыннан шығып қалады, тигізе алмаса, өзі ойыннан шығады. Кезек алуүшін сақаларын иірген кезде бүк, шік түскен ойыншылар өз кезектеріменкөнгетігілгенасықтыатабереді. Осыретпенкөндегіасықтыатыптауысқанға дейін ойнайды да, асықтарын қайта тігіп, ойынды жалғастыраберeді.

Алшы– асықтыңиірілгендетегістабанықергетиіптүсуі.Ойынкезіндеоған біріншідәрежелімәнберіледі.

Тәйке(таба)–асықтың иірілгенде шұңқырлау табанықергетиіп,тұрықтүсуі.Олекінші дәрежелі мәнгеие.

Бүк (бүге) – асықтың иірілгенде дөңес

жоны үстіне қарап, етпетіненжатықтүсуі.Олүшіншідәрежелімән геие.

Шік (шіге) – асықтың иірілгенде шұңқыр құрсақ жағы үстіне қарап,шалқасынанжатықтүсуі.Олтөртіншідәреже лімәнгеие.

Үштабан

Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оғанәройыншыбірбірденарасынсиректеуетіпкене йтігеді.Содансоңойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуіжиып иіреді. Кімніңсақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді.Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керекүш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасышыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткеншесозылады.

Омпы

Асықойынының біртүрін«Омпы» депатайды.Омпы– асықтыңтұмсығыменжертіреп,тікшаншылыптүсуі .Бұлойындыкөбінесебозбалалар ойнайды. Оны таза ауада жазық алаңда, не үлкен бөлмелердеойнауғаболады.Ойнаушылардыңсаны нашекқойылмайды.Ойынның мақсаты- асықұту.Ойнаушыларарасы20қадамекікөнсызады дабіріншісінетөртбұрышжасайды(оның көлеміөза ракелісіледі)дәлортасындағы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілгенасықтардыңортасынабірасықмұртынан«О мпы»тұрғызады.Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімніңөзкезектерібойынша,қолдарындағысақал арымен«омпыны»атабастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетінешығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпыға тимей, жанындағыасықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол атқанасығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліпотырылады.Ойынжалғасабереді.

Асықтытігіпойнау

Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да онытазартып,ортадантөртбұрыштысызықсызады. Солтөртбұрыштыортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жасмөлшерінеқарайбелгіленеді.Сонда1-1,20смнемесе1,5метргедейінболады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімібойынша көннен 4-5 метр не одан да көп мөлшерде асық ататын орынбелгіленеді.Онысызықпенбелгілейді.Ойынш ыларосыжердентұрыпкөндегі асықты ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынынсақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болыпатукезегіналады.

Ойыншыасыққадәлтигізіп,онықөнбес ызығынаншығарса,онықаладыда,сақасытүске нжерденқайтаатады.Сөйтіпкөнненшығарған дарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе,асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көнненшығараалмаса,қалғанойыншыларасы қтардысолжатқанқалыбындаатып,көнненш ығарыпалуғатиіс.Ойынкөндегіасықтарбойы ншабіткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушыларбір-

бірденкөнгеқайтаасықтігіп,ойынқайтабастал
ып,жалғасабереді.

Алтыатаройыны

Көндегікенейлердіңбіршетінетүптеқал
ған(сақасышықпаған)баланыңсақасытігіледі
.Кенейдіңарасындасаңлау
болмайтіркестірілеқойылады.Көнніңекіжағ
ына1мжерденсу(сызық)ал5-
6мжерденқарақшыбелгілейді.Кімдекімтүпте
гісақаныжұлыпкетсе(суданшығарса) бүкіл
кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді
ұшырса, оныңсудан шыққаны ғана сонікі
болып табылады. Ату саны — 6 рет.
Алғашсақасышыққан бала, қалғандарыодан
кейінгікезекте атады.
Алтыретатыстанқалғанкенейдіңбәрі
түптеқалған баланікіболыпесептеледі.

Атбақыл

Асықпен ойналатын ойындардыңбірі —
«Көтеріспек» деп аталады. Ойынға екі-екі
баладан қатысады, қалғандарыкөрушілер
болады. Ойынға қатынасушылар кез келген
жерді таңдап аладыда, өздері тұрған
жерлеріне белгі соғады. Сол белгі соққан
жерден
біреуіқолындағыасығын(нетопайын,сиырас
ығын,«топай»депатайды)алыстата иіріп
тастайды. Екінші ойыншы қолындағы
асығымен оны атады.Егер де ол тигізсе,
бірінші ойыншы оны сақасы барып түскен
жерге дейінарқалап барады. Енді екінші
ойыншы сақасы түскен жерде тұрып,
асығыналыстатаиіріптастайды.Біріншіойын
шыоныатады.Тигізсе,сақасыжатқан жерге
дейін екінші ойыншы арқалап апарады.
Егер асыққа
тимейкетсе,келесіойыншыатады.Ойыносыл
айшажалғасабереді,ойыншылардыңөзара
келісімібойыншатоқталады.

Ханталапай

Бұлотырыпойналатынойын.Оғантөрт-
бесүміткерденқатысады.Ойын үшін он асық
таңдапалынады. Он біріншіасықтың ерекше
өзгетүске (қызыл, не көк) боялған болуы
шарт. Бір-бірден асық иіріледі
де,қорытындыбойыншаойыншылардыңкезе
ктеріанықталады.Бұдансоңалғашқыойыншы
қосуыстайұстағанбарасықтыортағаиіруікере
к.Қалғанойыншыларөзгеасықтарданерекше
ленген«ханға»көзсалады.Себебі,ханалшытү
ссе,барлығытарпабассалып,ортадағыасықта
рды,хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің
қолында кетсе, келесі үйірі
кезегісоғанберіледіекен,ханменбіргеқолынаі
лінгенасықтардыңсанынақарайұпай
жазылады.

Хан алшы түспеген жағдайда иірген
ойыншы шашылған асықтардыңбүгі мен бүгін,
шігі мен шігін, алшысы мен алшысын, тәйкесі
мен тәйкесінбір-бірінесоғып,бір-
бірінетимейқалғаншаұпайжинайды.Көздегенасығ
ы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде
асықты қозғап қалса да,ойынның бұзылғаны.
Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы
ретпен әройыншы жинаған асығының санына
қарай ұпай жинайды. Межелі
ұпайсанын(100,40)ойынжүргізушіалдын-
алабелгілейді.Межегебұрынжеткенойыншы
жеңімпазболып саналады.

*Ескерту:*Асықтардыбір-
бірінетигізукезіндеқолменсүйретіпапаруға,
орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның

соңына дейін ханғабірде-бір асық тимеуікерек. Себебіол–хан.

Ханалшы

«Ханалшы»─қазақхалқыныңұлттықойында рыныңбіріасықойынының бір түрі. Ойынға 5 немесе 10 бала қатысады. Көп асықтың еңірісіқызылтүскебоялады.Бұласық«Ханасығы»б олыпсаналады.Асықтар тізіп қойған соң, ойын бастаушы «Хан асығымен» оларды көздеп,құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер «Хан асығы» бүк, шік,тайқы қалыптарымен түссе, ойын бастаушы жақын құлаған асықтарды атабереді.

Егер ойын бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқаасықтарыменатса,ондаойындыкелесібалажа лғастырады.Еңсоңында, «Ханасығы»кімніңқасындақалса,солбалажеңіске жетеді.Келесіойындыжеңіске жеткенбалажалғастырады.

Ақсерек-көксерек

Тақиятастамақ

Ойынғабірнешебалақатысады.Балалар шеңбержасапотырады.Жүргізушішеңбердің сыртынайналажүгіріпжүріп,біреуініңартына білдіртпей тақияны тастап кетеді. Егер біреу сезіп қойса, жүргізушіні қуыпжетуікерек.Ал,жүргізушіқуғанбаланың орнынатұрақалуғатырысады.

Жүргізушігежетеалмағанбалаайыбынтөлейді,өнеркөрс етеді.

Күшсынаспақ

Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады. 2балашынтақтарынстолғатіреп,қолбастарын айқыстырады.Кімбілектістолға жықса, сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басынұстаптұрып2білектентартысыпсынасу ғадаболады.Бірақбаланыңқауіпсіздігі қатаңбақыланады.

Арқантарту

Бұлекітопқабөлінгенбалаларменнемес еекібаламенойналады.Арқанныңекіжағынан екібаланемесеекітопқабөлінгенбалалартарт ысады.

Қайтопарқандыөзжағынатартыпалыпк елсе,солтопжеңіскежетеді.

Екібала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқандытартыпекіншібаланықұлатса,құлама ған бала жеңіскежетеді.

Сақинажасыру

Ойынды бастаушы және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалғанойыншыларжергеотырыптізелерініңү стінеалақандарынжаяды.Бастаушыжабулық олынәрбіройыншыныңалақанынасалысыме н,олбала

алақанынжабақояды.Бастаушыбірбаланыңалақан ынасақинасалысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде» - деп сұрайды. Олсақинаның кімде екенін білсе, сол баламен орын ауыстырады. Ал білмесе,олөзөнерінкөрсетеді.Ойынбасқарушыойы ндыосылайжалғастырабереді.

Аударыспақ

«Аударыспақ»—өтекөнедәуірденкележатқан қазақхалқыныңұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының арасында кеңінентаралғанойын.Балаларекіжақбасыберіктұрғабекітілгенбиіктігібір-біржарымметрдей(Балалардың жасынақарай),ұзындығы70-80сантиметрдей ағаш аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағашаттардыңарақашықтығыекіжақтансозылғанқолжететіндейболсажеткілікті.Оларғамінгеншабандозбалаларбір-бірінеқарама-қарсыотырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп,әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударыптүсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шартыбұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуікерек.Қайтопжеңсе солтоп жеңімпазатанады.

Теңгеілу

Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады.Оданәрі20-30метрдейжердентереңдігібіркарыстайекіш ұңқырқазылады. Шұңқырға он-оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екісайыскершығады.Сызыққакеліпқатарласыптұрады.Бастаушының белгісібойыншашыбықаттарынқұйғытып,шабажөнеледі.Солбеттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып,әрі қарай шауыпкетебарады, шұңқыр тұсында бөгелугеболмайды. Ұпайәр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топкөпұпайжинаса,солтоп жеңеді.

Көтермек

Ортағаекіойыншыбалашығады.Бір-бірінеарқаларынберіптұрады.Белгібойынша кімбірін-бірі арқадакөтеріпалса,солбалажеңіскежетеді.

Жеңіскежеткенбалаойындақалабередідебасқабалаларменбіргекүшсынасады.

Қызқуу

Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды ағаш атқа мініп қуады. Балақызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала дақуады,қайбалабұрынжетіпқызқолынұстаса,солбалажеңіскежетеді.Алқуыпжетеалмағанжағдайдаөлеңайтыпнемесебибилепөнерінкөрсетеді.

Түйілгенорамал

Ойынжүргізушіойындыөзібастайды.Еңалдыменбалалардыайналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балаларжан-жаққабытырайқашады.Алойынжүргізушісіқолындатүйілгенорамалыбарбаланықуалайды.Олорамалдыбасқабіреугелақтырады,қағыпалғанбалақашажөнеледі.Осылайшаойынжүргізіледі,түйуліорамалдыалғаншақуалайбереді.Ұсталғанойыншықөпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізушіауыстырылады.Ойынойнапболғансоңбалаларшеңбержасап тұрады.

Әуетаяқ

Балаларекітопқабөлінеді.Әртопта5-тен10-

ғадейінойыншыболады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ таяқша) беріледі, жерге түзу сызықсызылады.Ойыншының бір еуіортағашығадыдабіралақанынаназатжасырып,екінші қолыныңжұдырығынбірдейжұмады.

Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы солболады.Сөйтіпқолындағытаяғынжоғарылақтырады.Осыкездеқасындағыойыншыдатаяғынлақтырады,қасындағыбаланыңтаяғынқағыптүсіруі шарт.Таяқты қағыптүсірген балаөзтобынаұпай әкеледі.

Қара құлақ

Ойынға5-10балақатысады.Олароңашажергетопталыпөзаралар ынанбірбаланықазықетіпбелгілейді.Қазықтұрғанжеріндеқозғалмай тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушыларқазықтыалыстанқоршап бірте-біртежақындай түседі.

Таяп келіп мынау кім? – деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ой бұл қарақұлақ қой! - деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қара құлақ, қара құлақ! -деп бытырай қашады. Қарақұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталғанбалақара құлақболып,ойын әрі қарайжалғасады.

Санамақ

Көпшілік қатысады. Ойынның шарты: ойын бастаушы қатысушы бірадамды ортаға алып шығады. Ол адам бір тектес атау сөзден жаңылмай,кідірмейаттапжүріпайтуыкерек.Тоқтам айқателеспейайтыпшықса,жүлдеалады.Егерқателессеойыннаншығады.Мысалы:жаңылмай10ақынның немесе 10өзеннің атынатауы керек.

Ақшамшық(сақина салу)

Бұл – қазақ халқының ерте заманнан келе жатқан дәстүрлі ойыны.Оны сақина салу, сақина тастау деп те айтады. Ойынға он-он бес адамқатысып, ортаға бір баланы немесе бір қызды шығарып, қолына сақинаұстатады. Ойын ережесі бойынша қыз-жігіттер үйде дөңгелене отырып, екіалақанынбір-бірінеқабыстырыпалғасозады.Ойындыжүргізушін іңалақанындағы сақинаны кімге салса да өз еркі. Ол барлық адамдардыңалақанынасақинасалғанболады,«Тұрсақинам,тұр»,-деп,немесе «Ақшамшығымдыбер!»депдауыстайды.Солсәтсақинатасталғанадам орнынанатыптұруғатиісті,«Сақинаменде»,-деп.Онықөршісіұстайалмай қалса,жұрталдындаөзөнерінкөрсетеді.

Ақсүйек

Еңалдымен,ойнаушыларөзаракелісіп, жеңгентопүшінжүлдетағайындайдыда,екітопқабөлінеді.Топбасқарушыларақсүйектіқайсысының лақтыратыныншешіпалуүшінкезектесіптаяқұстайды,таяқтыңбасынакімніңқолыбұрыншықса,солақсүйектіқұлашыжеткенше лақтырады.Ақсүйекжерге түскенненкейінғанаойыншыларіздеуге шығады. Көмбеде топ басқарушылардан басқа ешкім қалмайды.Ақсүйектітапқанойыншыешкімге білдірмей,көмбегеқашуғаәрекетжасайдыда,алқарсыластарыбіліпқалса,қолма-қолтартыпалуғатырысады.Сондықтанақсүйектіалдыментауыпалғантоптыңойыншылары біріне-

бірілақтырып,көмбегеқайтоптыңадамыбұры нжеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйектіекінші топ лақтырады,сөйтіпойын жалғасабереді.

Сиқырлытаяқ

Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолындатаяғыбаройынжүргізушішеңбердің ортасынакеледіде,ойынныңтәртібінтүсіндір еді.Ойнаушылардыбірденбастаптүгелнөмірл епшығады. Ойынның шарты бойынша ойын жүргізуші қолындағы таяғыншеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоябереді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқтыұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруыменортағашығып,өнеркөрсетеді.Ой ынғақатысушылардыңбәрібір-бірреттенміндеттітүрдеойнапшығуларыкере к.Алоданәріойындыжалғастыру-

Тымпи

Тымпи – ойынға қатынасушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады.Бірбаланыойындыжүргізугебелгілейді.О л:«Ал,ойындыбастаймыз,бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» - деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-біройыншыдыбысшығармауы,үнқатпауыкерек.Ал айдабастаушығанасөйлеугеерікті.Оладамкүлерлік қимыл-қозғалыспенәзіл-қалжыңсөздердіайтып, қалай да біреуді күлдірудің амалыніздейді. Қалжың жырда айтады. Ешқайсы шамданбайды. Өйткені ойынға қатынасушылардыңатықалжыңөлеңгеқосылмауы керек.Әзіліде,сықақыдаөтпесе,бет-аузынтыржыңдатып,әртүрліқұбылтады.Қолайсыз жалғастырмауойнаушылардыңөзеркінде.Ой наушылардыңсанықөп болса,ойын қызықты өтеді.

Арқантартыс

Бұлойынныңекітүрібар.Біріншісіжазда көгал үстінде,екіншісіқыста қар үстінде ойналады. Жазда ойыншылардың саны 10 баладан кемболмаса, ойын қызықты болады. Ойынға ұзындығы 8-10 метрлік екі ұшытүйілген арқан әзірленеді. Оның тең ортасына белгі ретінде қызыл матаныбайлап қояды. Ойынға қатысушы екі топтағылар өз жағында бойларынақарай сап түзеп, ойын бастауға белгі берілгенде арқанды өз жағына қарайтартады. Қыста он-он бес бала тартқанда үзілмейтін арқан таңдап алынып,үлкен адамның алақанының көлеміндей екі тақтайдың ортасынан өткізіліп,ортасынааққалаүйіліп,екіжақоныөз інеқарай құлатуүшін тартады.

қимылдарменқұбылыстар жасап қозғалады. Жаңылыстыру үшін неше алуан сұрақтарқояды.Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады.Өлеңайтады,әнсаладынебибилейді.Сонд ықтанойындыжүргізушітілмәр,әзілкеш,күлдіргіба лаболуы керек.

Көршіойыны

Көршіойынынүлкенбөлмеденемесетазааудақөгалдыжердеөткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Яғниекі топтың балаларын қосып ойнатуға да болады. Ойыншылар дөңгеленіп,екі-екіденшеңберқұрыпотырады.Тағыбірбалаортағаш

ығып,жұпболып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, «Көршіңмен татусыңба?»-деп сұрайды.

Егер сұрақ қойған жұптың біреуі «Көршіммен аразбын» десе, ондасұрақ қоюшы бала оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соныңорнынаөзіотырады.Орнынантұрғанадаморт ағашығыпбасқабіржұптан «Көршіңментатусыңба?»деп сұрап,ойындысозабереді.

Алегеройыншыкөршісімен«татумын»деп,қа сындажұпболыпотырғанбаланыжібергісікелмесе, ондасұраққоюшыадамоныжазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгіме, ертегі, жаңылтпашайтыпбереді.Осылайолкөршісіналыпқ қайталай алмай қалған бала айыпты болып, өлең айтады, билейді, әңгімеайтыпкүлдіреді.

Ойынбалалардышығармашылыққа,ын тымақтастыққа,аңғарымпаздыққаүйретеді.

Білектесу

Бір столдың шетіне қарама-қарсы отырған екі бала оң қолдарыныңшынтағын столға тіреп қояды да, бірінің қолын бірі алақандастыра мықтапұстайды. Сол жақтағы қолдарын әркім өзінің оң жақ қолтығына тығыпалады. Осылай ұстасып алған екі палуан бала, ойын бастаушы командаберісімен,шынтақтарынсолорнынан қозғамай,қарсыласыныңтіреуліқолыншалқа сынантүсіругеұмтылады.Білегітайыпжантай ғанбалажеңіледі.Бұлбілеккүшініңжетілуіне көмектеседі.

Шалма

алады.Егеройыншыбұлтапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзісоның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. Сөйтіп, ойынжалғасабереді.

Жаңылма

Бір топ бала көгалды алаңға жиналып, қол ұстасып, дөңгелене тұрадыда, ортасынан санамақ айтып бір баланы ортаға шығарады. Шыққан балаөлең,тақпақ,әңгімеайтыптұрыпкез-келгенжеріндежатақалады,неболмаса құлағын ұстайды, басын сипайды, тағы сол сияқты іс-әркеттердіжасайды.Оныңөлең,тақпақ,әңгімеайты птұрыпістегенқимылдарын

«Шалма» ойынына екі бала қатысады да, қалғандары көріп, тыңдапотырады.Ойынүйде,ауладаөтебереді. Ойыншыларбіріне-біріқарсықарапотырадыда,дайын болғаншалманы бірініңқолынанбіріалады.Алғашында екі ұшын біріктіріп түйеді де, екі қолға, яғни төрт саусаққакигізеді,ортаңғысаусақпенкезекпені ліпалады,сонда«ыңыршаң»шығады.

Екіншіжағдайда,келесіойнаушыбасбар мақжәнесұққолыменыңыршақтыңекіжаққер егесініңүстіненастынақарайалып,«кереге»ш ығарады.Үшіншіжағдайдакерегеніүстіненас тынақарайалып, «шаңырақ»шығарады.Төртіншіжағдайдаша ңырақтыекішынашақпенайқастыраіліпалып, «астауша»шығарады.Бесіншіде«кереге»қайт аланады, алтыншыда «шынтақ» шығады. Енді әрі қарай жалғастырыпойнай берсе - «астау», «кереге», «шынтақ», «астау», «кереге», «шынтақ»болыпқайталанабереді.

Ойлы ойыншылар бұл бейнелердің

жаңа көріністерін өзінше өрнектепкеңейтеберуге тырысады.

Бұлжасөспірімдердіңтұрмыстағыүйжа бдықтарынқалайпайдаланатындықтарынкөз алдынаелестетіп,солардыөзіжасағандайәсер лендіре түседі. Балалардың қиялын қозғап, шығармашылық ізденіске,ой-жүйелеріндамытуға үлкенкөмек береді.

немесеқатарласаотырады.Бірақбіройыншыменекі ншіойыншының қарасыбірметрдейалшақболуғатиіс.Ойындыбастаушы(І-ойнаушы)естілер-естілмес дауыспен бір-екі сөзді бірақ рет айтып қалады. Сол сөздіқағып алған екінші ойнаушы үшіншіге, үшінші төртіншіге, төртінші оданәрі тез-тез айтып, онан әрі жеткізе береді. Олардың бәрі сөздерді бір ретқанаайтып,тым-тырысотырады.

Айтылатын сөйлем екі не үш сөзден құралған шағын болуы керек.Оныңбірмүшесіөзқұрамындағыдауыстынем есесөзбасындағыұяңдыбыстардың естілу жөнінен екі ұшты, яғни басқа бір дыбысқа ұқсас сөзболуықажет.Мысалы,тарғаққөрдім-жарғаққөрдім,борсыққөрдім,т.б.

Ең соңғы ойнаушы ойын бастаушыға сыбырлап өзіне жеткен сөздіайтады.Егерсөздұрысжеткенболса,ойынтағы даүшретбасқасөздермен қайталанады. Егер сөз бұзылып жеткен болса, бастаушы соңғыойнаушыданбастапІ-ойыншығақарайсыбырменғанатыңдап,сөздібұзушы кімекендігінанықтайды.Сөз бұзған ойнаушыеңаяққабарыптұрады да, екі-үш ауыз жаңылтпашты қайталап дұрыс айта алмаса, ұпайтартады. Ұпай келісім бойынша не өлең айту, жұмбақ шешу немесе бірөнер көрсету (мысалы, сурет салу, үлгі қию, есеп шығару т. б.) арқылыорындалады.

Сақ құлақ

Сақ құлақ — ұлттық ойын. Бұл ойынның әрбір қимылы сөйлеп жүріпорындалады. «Сақ құлақ» ойынын қазір көбінесе «Телефон» деп атап жүр.Біз оның ескі атауымен аталуын жөн көрдік. Қатысушылардың арасынанбірбалаойынжүргізушіболады.Ойн аушыларқаз-қатартүрегеліптұрады

Ойынжасөспірімбалалардыңзердесіндамыт ып,өнергедегенқұштарлығын арттырады.

Кімжылдам?

Ежелгі ойындардың бірі - *Кім жылдам?* Ойын аулада, спорт залында,бөлмеде ойнала береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортағашыққанекібалабір-бірінеарқасынберіп,екіжаққақараптұрады.Аяқтар ының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды.

Сонансоңойынжүргізушіекеуініңаяғының арасына ұзыннан-ұзаққабелбеутастайды да «бір, екі, үш» деп санайды. «Үш дегенде кім еңкейіп белбеудібұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тезқимылдауының нәтижесіндежүзегеасады.Ойын ғабасқаойыншыларшығады.Ойынжалғасабереді.Е кіншікезектеәржұптыңжеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншықалады.Солекеуінің қайсысы жеңіпшықса, солжеңімпазатанады.

Үшорындықойыны

Үш орындық ойының кең бөлмеде, спорт залдарында ойнауға болады.Ол үшін ортаға үш орындық қойылады. Ойынға қатысушылардың санынабайланысты орындықтың көбейе түсуі мүмкін. Ойын жүргізушінің бергенбелгісібойыншаойыншыларортадатұрғанор

ындықтардыайналажүгіреді. Ойын қыза бастағанда жүргізуші отырыңдар деген белгі береді.Солкездеойыншыларорындықтарғаотырыс ақалады.Алорындыққа

отырыпүлгереалмағандар,ойыннаншығады.Ендіорындықтыңбіріалынып қойыладыда,ойыншылар қалғанорындықтыайналажүгіреді.Ойын бір орындық пен екі ойыншы қалғанға дейін, олардың бірі жеңіпшыққанғадейінжүргізілебереді.Сонансоңойынқайтабасталадыда,артынанжеңімпаздарарасында өзара тартысбасталады. Жеңіпшыққанойыншыеңжылдамойыншыдепаталады.Әртоптыңжеңімпаздарынамақтаусөздерайтылып,сыйлықтарберіледі.

Жүйріктержеңеді

«Жүйріктер жеңеді» – ұлттық ойын. Ойынға қатысушылар көк жәнесарытопболыпекітопқабөлінеді.Біртөбеніңүстінеойыншыларғатүгелдей жетерлік мөлшердекөкжәнесары таяқшалартасталады.

Ойынды жүргізуші ретінде басқарушы тағайындалады. Ол төрешілікміндетті қоса атқарады. Төрешінің белгісі бойынша ойынға қатысушыларбелгіленгенкөмбегеқарайтұражүгіреді.Жеткенойыншыөзкомандасының түсіне сай бір-бір таяқшаны алып кері жүгіреді де, сөресызыққаәкепқояды.

Қайтүстітоптыңойыншыларыөзкомандасыныңбояуынасәйкестаяқтыбелгілегенмерзімгекөбірекалыпкелсе,солтопжеңеді.Ойынбалаларды белгілі бір мақсатта ұжымдық әрекет жасауға, шапшаңдыққаүйретеді.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 02.03.2026-06.03.2026 жыл,наурыз айы, 1- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 02.03.2026**	**Сейсенбі 03.03.2026**	**Сәрсенбі 04.03.2026**	**Бейсенбі 05.03.2026**	**Жұма 06.03.2026**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балалардың тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Комплимент" сәлемдесу Мақсаты: өзіне деген сенімділікті арттыруға ықпал ету. Балалардың допты шеңберге өткізіп, бір – біріне беру арқылы мақтау айтуды дамыту **Балалармен жеке жұмыс.** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. **(танымдық іс әрекет)**				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таңертеңгі жаттығуды орындауға қызығушылық тудыру, дене бітімін қалыптастыру, нығайту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбер Аналар күні деген не? Сен не білесің? Ол қандай күн? тақырыбында балалармен жеке әңгімелер жүргізу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер				

	туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді дамыту. Аналарға арналған алғыс сөздерді айтуды дамыту. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> сапта бір-бірден екеуден жүру; шашырап, жұппен жүгіру; төрттағандап еңбектеу; заттардан аттап тепе-теңдікті сақтап жүру; <u>Қимылды ойындар:</u> Мысық пен тышқан	**Көркем әдебиет** Ертеңгілік мерекесіне қатыстыру **Музыка** **Ән айту.** Әртүрлі сипаттағы әндерді өз бетінше және шығармашылықпен орындауға баулу **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағыттажүгіруді және секіруді меңгеру. **Сауат ашу негіздері** Ана, қыз бір буынды сөздерден сөйлем құрастыруға (ауызша) үйрету. Қысқа, ұзын сызықтарды жазуға мүмкіндік беру.	**Көркем әдебиет** Санамақ, жаңылтпаш айтқызу. **Топ, топ, добым** Топ, топ, добым домалақ,Қайда кеттің домалап? «Бір, екі»,- деп, екі ұрдым,Терезеге секірдің. «Үш, төрт, бес»,- деп үлгердім,Ішіне ендің гүлдердің. «Алты, жеті,- дегенде, Жаттың шоршып еденде. «Сегіз, тоғыз, он»,- дедім,Енді ырқыма көнбедің. Топ, топ, добым домалақ,Қайда кеттің домалап? *Ғалым Океев* **Математика негіздері** 10 көлеміндегі сандарды салыстыру, саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік	**Тіл дамыту** Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді дамыту. Кітаптан әр түрлі сөйлемдерді оқу. Оларды дауыс ырғағына қарай ажыратып айтуын ойын арқылы дамыту **Музыка** **Билер.** Қазақ халқының би өнерімен таныстыру, қазақтың халықтық би өнері ертезаманнан қалыптасқандығын, ол халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән-күйлерімен, дәстүрлі тұрмыс салтымен біте қайнасып келе жатқан ел мұрасы екенін, би өнері өзінің эстетикалық болмысында қазақ жұртының жалпы дүниетанымына сай арман-мұраттарын бейнелейтін қимылдар	**Көркем әдебиет** Құстардың қысқа дайындығы туралы мульфильм көрсету. «Ұсқынсыз үйрек» ертегінісахналау, қойылымдарға қатысуға баулу. **Математика негіздері** Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы,тіктөртбұрыш) дұрысатап,олардыажыратабілу гежаттықтыру. Фигураларды құрастыру арқылы құстардың бейнесін шығару. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптерд іңторкөзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққақойылғанзаттардың арасымен «жыланша»жүгіру; скамейканыңүстінеқойылғанәр түрлі заттардан аттап тепе-теңдікті сақтау **Қазақ тілі** Қазақхалқыныңтұрмыстықзатт арымен,киім-кешегімен,азық-түлікөндірудегітұрмыстықкәсі біментанысытыру. Құсбегі мамандығымен танысытыру.

	Аққу қаздар **Математика негіздері** 10 көлеміндегі сандарды салыстыру, саны кем затқа бір зат қосу арқылы теңсіздіктен теңдік немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктен теңсіздік шығару жолдарын меңгерту. Фребель таяқшаларымен жұмыс жасату. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Мемлекеттік мерекелердің Халықаралық әйелдер күні маңыздылығын түсіндіру, оларға қатысуда	**Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Аналар мен қыздардың баяғы замманнан әдемі болып жүргенін суреттер арқылы көрсетіп, олардың киімдері заттарының ою өрнектерінің атауымен тынсытыруды жетілдіру. Тік сызықтардың әртүрлі үйлесуімен құрылған қазақ ою-өрнегінің элементтерін салуды дамыту. Қазақ халқының зергерлік бұйымдарын қалауы бойынша мүсіндету және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән) безендіргізу, жұмыс барысында әртүрлі пішінді	немесе саны көп заттан біреуін алып тастау арқылы теңдіктентеңсіздік шығару жолдарын меңгерту. Тік және көлбеу таяқшаларды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; жұппен, жүру мен жүгіруді алмастырып жүгіру; заттардың арасымен «жыланша» төрттағандап еңбектеу <u>Қимылды ойын:</u> Әткеншек <u>Спорттық ойын элементтері:</u> Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру.	жүйесін құрайтынын түсіндіру **Сауат ашу негіздері** Өздерінің есімдерінің алғашқы буындарынан сөздер құрастыруға (ауызша) үйрету. Қысқа, ұзын сызықтарды жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Шағын ыдыстарға гүл отырғызу. Тамырдың суды сорып, сабағы арқылы су өткізіп, басқа бөліктерін қоректендіруі, өсімдіктердің өсуі үшін ылғалдың, жарықтың, жылу мен тыңайтқыштың қажеттігі олардың жылуды, суықты, күнді немесе бұлтты ауа-райын сезуі, олардың өсуі және көбеюі жайлы білуін дамыту.	Құстарға қысқа дайындықты қалай жасайтынын кітаптардан көрсету.

	белсенділігін дамыту. Ертеңгілікке арналған тақпақтарын пысықтап қайталату.	кескіштерді қолдану, олардың бетіне бедерлер жасауды үйрету. Қазақ халқының киіз үйінің жабдықтарымен заттарын қалауы бойынша қағаздан қиып жапсыртқызу Шығармашылық ойлауды және қиялды дамыту. Құрастыру әдістерін қолданып қағаздан жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді бекіту	Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру. **Қазақ тілі** Өзінің бауырлары, туыстары, ағайындары, татулық, жақындық, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу.			
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс					
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.					

Серуен	Картотека №16	Картотека №17		Картотека №19	Картотека №20
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттату **(көркем әдебиет , дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындату : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтан соң ас қайырту, бата беруді қалыптастыру. Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру.				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. Тамақтан соң ас қайырту, бата беруді қалыптастыру. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар	Кітаптарды қарату, туыстық байланыстарды түсіну (өз жұрты,	Ең жақсы сөз Ең жақсы сөз – Ана, Ең жақсы сөз – Бала. Өсіп жатса бала,	Көктемгі бақша бейнесі бар пазлдарды жинату, логикалық ойын тапсырмаларын робототехника	«Көктемгі бақша» тақырыбында ұжымдық жұмыс жасату **(Шығармашылық іс-әрекет)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**

қарау және тағы басқа әрекеттер)	атасы мен әжесі, жақын туыстары, нағашы жұрты), өзінің жеті атасын білуді жетілдіру. Жеті ата Қазақ халқының ерекшелігі екенін түсіндіру. **((Қарым-қатынас танымдық іс-әрекет)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп туда бейненленген күн мен құстың мүсінін жасату. Туды қағаздан қиып жапсыруды ұйымдастыру. **(Шығармашылық іс-әрекет**)	Ана оған пана. Аман болсын Ана, Аман болсын Бала. *Н.Жанаев* Тақпақты жаттату. Бір біріне айтып беруін үйрету. **(Қарым-қатынас және танымдық іс-әрекет)**	арқылы орындату **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)** Еркін шығармашылықпен айналысуына мүмкіндік беру.	Кітаптарды қарату. Тақпақ жаттату. Еркін сахналау әрекетіне жағдай жасау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Топтағы ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойлары. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсіндіру	ұлттық киімдерді (Камзолды) салуды үйрету	мамандықтары туралы әңгімелеуге,еңбегін құрметтеуге және бағалауға үйрету	тапсырмаларды өз бетінше орындауына көмектесу	еңбек етуде, шығармашылық әрекеттерде жақсы нәтижеге жетуге ұмтылдыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен				

	жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).**				
Серуен	Бақша ауласындағы бұтақтарды жинату **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Жүгіріп өтуге үлгер» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)** Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Кегли» Балалардың еркін ойыны
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Жануарлармен ойындар (пазлдар)., роботехника құралдары, шашка, бестемшеойындарын ойнату Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық іс-әрекет)**				
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 09.03.2026-13.03.2026 жыл,наурыз айы, 2- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 09.03.2026**	**Сейсенбі 10.03.2026**	**Сәрсенбі 11.03.2026**	**Бейсенбі 12.03.2026**	**Жұма 13.03.2026**
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Менің ертегі кейіпкерім, әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату, ертегілер, әңгімелер айту. Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Үлкенге де сіз, Кішіге де сіз. Құрметпенен сіздерге, Сәлем бердік біз. Әр түрлі жұмсақ ойыншықтарды беру арқылы бір біріне жақсы сөздер айту.				

	Жаңалықтарымен бөлісу. Жыл басы «Наурыз» мерекесі тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «Асар»,«Сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін ұлттық бұрышта ойын түрінде ойнатып түсіндіру. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> сапта бір-бірден екеуден жүру; шашырап, жұппен жүгіру; заттардан аттап тепе-	**Көркем әдебиет** Жұмбақ шешу,айтыс өнерін таныстыру. Айтысты тыңдап, не туралы екенін түсінгенін айту. **Музыка** **Билер.** Қазақ халқының би өнерімен таныстыру, қазақтың халықтық би өнері ертезаманнан қалыптасқандығын, ол халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән-күйлерімен, дәстүрлі тұрмыс салтымен біте қайнасып келе жатқан ел мұрасы екенін, би өнері өзінің эстетикалық болмысында қазақ жұртының жалпы дүниетанымына сай арман-мұраттарын бейнелейтін қимылдар жүйесін құрайтынын түсіндіру **Сауат ашу негіздері**	**Сауат ашу негіздері** Әр түрлі заттарды, карточкаларды қолданып үйлестіріп сөйлем құрату.Сөйлем сөздерден тұратынын түсіндіру. Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең ирек сызықтарды жазуға мүмкіндік беру **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; бір орында тұрып, алға қарай 3–4 метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру; заттардан аттап тепе-теңдікті сақтап жүру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру. <u>Қимылды ойын:</u> Біз көңілді балалармыз <u>Спорттық жаттығулар:</u> Самокат тебу. Оңға және солға бұрылу. **Қазақ тілі** Тілдік және	**Тіл дамыту** Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «Асар»,«Сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін өздері айтып түсіндіруін жетілдіру. **Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру **Сауат ашу негіздері** Сөйлем сөздерден тұратынын түсіндіру. Жыл басы «Наурыз» мерекесін тойлауға арналағна заттарың суреттерімен сөйлем құрату. Әртүрлі бағыттағы тігінен,	**Көркем әдебиет** Өзі ащы,Бірақ, Дәмді етер асты. (Тұз) Аспан түстес сұйық, Әркім ішер құйып. (Су) Күрең қызыл түсі бар, Тағамдардың асылы, Қуат берер күші бар. (Таба нан) жұмбақ шешу,айтыс өнеріне баулу **Математика негіздері** Пішіннің бір формасынан екіншісін қалай жасау керектігі туралы ұғымдарды дамыту. Қима карточкалармен жұмыс. Нүктелерді, өрнектерді дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; жұппен, жүру мен жүгіруді алмастырып жүгіру; бір орында тұрып, алға қарай

	теңдікті сақтап жүру; допты жоғары, жіптің үстінен лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу; Қимылды ойын: Тышқан ұстаушы Спорттық ойын элементтері: Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру. Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру. **Математика негіздері** Беттестіру, тұстастыру және жұппен салыстыру	Сөйлем сөздерден тұратынын түсіндіру. Әр түрлі заттарды, карточкаларды қолданып үйлестіріп сөйлем құрату. Әртүрлі бағыттағы тігінен,көлденең ирек сызықтарды жазуға мүмкіндік беру **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Қазақ халқының өмірін, еңбегін, тұрмысын көрсете отырып, қазақ ертегілерінің желісі бойынша сурет салдырту. Ұлттық әшекей заттарды мүсіндету. Жұмыс барысында әртүрлі пішіндіжаңа кескіштерді қолдану Заттардан қалауы бойынша қиып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіруді жетілдіру. Табиғи (ағаш, мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық	артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту. «Сағат», «Алтыбақан» артикуляциялық жаттығуын орындату. Тіл ұстарту үшін жаттату. ша-ша-ша Ойын сауық тамаша. Суық ай ғой – қараша. **Математика негіздері** Пішіннің бір формасынан екіншісін қалай жасау керектігі туралы ұғымдарды дамыту. Геометриялық фигуралармен ойын ұйымдастыру Нүктелерді, өрнектерді дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	көлденең ирек сызықтарды жазуға мүмкіндік беру **Қоршаған әлеммен таныстыру** «Автобус ролінде болып ойнату.	3–4 метр қашықтыққа жылжу арқылы секіру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру. Қимылды ойын: Аққу қаздар, Тышқан ұстаушы **Қазақ тілі** қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстарын, дұрыс айтқызу. Осы дыбыстардан тұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. Тіл ұстарту, жаттату. өс-өс-өс Ұстаның құралы төс. Жігіт болып өс. ұс-ұс-ұс Аққу парасатты құс үр-үр

	тәсілдерін қолдана отырып, киіз үй бөлшектерін салыстыруды үйрету Нүктелерді, өрнектерді дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Жоспарланған нәтижеге жетуге, өзі мен құрдастарының еңбегінің, шығармашылық әрекеттерінің нәтижелерін бағалауға және құрметпен қарауға, кішілерге көмек көрсетуге,қажет болған жағдайда оларға	заттардан құрастыруға баулу. Киіз үй құрастырғызу.			

	жүгінуге баулу. Асар дәстүрін түсіндіру.				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігін ұйымдастыруда, меңгерген қимылдағдыларын жетілдіру үшін серуенде өткізілетін орынды жабдықтау, ойын алаңында балалардың жүруіне арналған кедергі жолдар жасау. Балалардың ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуен	Картотека №1	Картотека №2	Картотека №3	Картотека №4	Картотека №5
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. **(көркем әдебиет , дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениетті тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру . Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Әлем, халық ертегілерін оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды	Үйдегі, балабақша тобындағы	Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған тұрмыстық	Кітаптардан наурыз тойының суреттерін көріп, эмоционалды-бейнелік	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан өзінің	Киіз үйге ішіндегі заттарын жапсырту. Ермексаздан ұлттық

ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажырата білуге үйрету. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекет)**	заттарымен таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеуін ұйымдастыру. **(құрастыру)**	мазмұнын қабылдауға, баяндау сипатын сезінуге баулу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	көктемгі табиғат жайында шығармашылық жұмысын жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату. Қимылдардың ырғағын музыка әуенімен үйлестіруді дамыту. **(музыка)**	ыдыстарды жасату. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарынан киіз үй құрастырғызу. Киіз үй бөлшектерін тани білуді пысықтау. **(Танымдық, іс-әрекеті)**
Балалармен жеке жұмыс	заттарды салыстыру тәсілдерін қолдана алуына көмектесу	рөлдерде ойнауға, мінез-құлқын жеткізе білуге көмектесу	өз ойын түсінікті жеткізуге, өзінің пікірін айтуға баулу	қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған бұйымдарды үйретуге баулу	тапсырманы жауапкершілікпен орындауға талпындыру
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өз өмірінің қауіпсіздігін сақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлату. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	**Қимылды ойын** «Кім жылдам» Балалардың еркін әрекеті.	«Ата анаңа тіл тигізбе» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Өмірінің қауіпсіздігін сақтауды үйрету (бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, ойнамау, бөтен машиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ» Балалардың еркін әрекеті. Таныс дене жаттығуларын музыка	Ұлттық ойын «Ханталапай» Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Балалардың еркін ойыны «Жақсы адам деген қандай

	«Орамал тастамақ» Балалардың еркін Балабақша ауласындағы гүлдермен ағаштарға күтім жасату. **(еңбек әрекеті)**	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ»	өтініштерін орындамау, олардың соңынан ермеу). **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны	әуенімен әсем және ырғақты орындату. Қимылдардың ырғағын музыкалық әуенге үйлестіруді дамыту. **(музыка)**	адам?» әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Менің ертегі кейіпкерім, әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарату, ертегілер, әңгімелер айту. Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне күтім жасату) **Балармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Көктемгі мерекелер, еңбек бойынша балалармен әңгімелесу, еңбек әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 16.03.2026-20.03.2026 жыл,наурыз айы, 3- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 16.03.2026**	**Сейсенбі 17.03.2026**	**Сәрсенбі 19.03.2026**	**Бейсенбі 20.03.2026**	**Жұма 21.03.2026**
Балаларды қабылдау	Балалардың денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасаумен бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Тіл дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет**)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Жаңа жылдық ізгі істер жайлы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жаңа жыл мерекесін қалай өткізгендерін, қандай сыйлықтар алғаны туралы әңгімелесу. Балалармен жеке жұмыс. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)**				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзу бағытта адымдап жүру. Жұбымен шеңбер бойымен жүруді үйрету. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілідіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын пысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханада кезекшілердің міндеттерін орындау. Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)**				

	Мәдениетті тамақтану және ас ішу құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері видео арқылы. Өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардан бүгінгі сезінген әсерлерімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Көктем мезгілінің ерекшеліктері? Көктемде ауа райы қандай? Көктемгі ойындар туралы не біледі және не білгісі келеді сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Шығармашылық пен әңгімелеп беруді жетілдіру: сөйлегенде бейнелі сөздерді, эпитеттерді, салыстыруларды қолдануды жетілдіру. Наурыз көже туралы не білетіндерін сұрау. оны кім қалай жасайды әңгімелесу. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> сапта бір-бірден жүру; жұппен, жүру мен жүгіруді алмастырып	**Көркем әдебиет** «Менің сүйікті ойыным» тақырыбында балалар арасында өзара әңгіме жасату. Баланыңбасқақұрдастарыменжәнеересектерментүрлі дереккөздерден алғанақпараттарыменәсерлерімен бөлісуінемүмкіндік беру. **Музыка** **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Би қимылдарын: қосалқы және ауыспалы қадам жасауды, әртүрлі бағыттажүгіруді және секіруді меңгерту. **Билер.**	**Сауат ашу негіздері** Карточкалармен жұмыс. Берілгенсөзге сөйлем құрастыруды дамыту. Толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, өзбетінше жазуға мүмкіндікберу. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: жүру, жүгіру; отырып,кедір-бұдыртақтай бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; орнында айналу Қимылды ойын: Жүгіріп өтуге үлгер **Қазақ тілі**	**Тіл дамыту** Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «Асар»,«Сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін өздері айтып түсіндіруін жетілдіру. **Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру **Сауат ашу негіздері** Сөйлем сөздерден тұратынын түсіндіру. Жыл басы «Наурыз»	**Көркем әдебиет** «Еңбекпен келген ақша» ертегісін оқып беру. Көркемшығарманырөлдергебөліп,сахналау,рөлдердекейіпкердіңкөңілкүйіменмінезін,бейненіңқимылын,интонациясы мен мимикасын беруді меңгерту **Математика негіздері** Робот құралдарымен ойындар. Танымдық-зерттеушілікқызығушылықты,ойлауды,алдынақойылғанміндетті шешуде не істеу, қалай істеу керек екенін түсінуге, күрделі формадағызаттарды өз бетінше зерттеуге мүмкіндік беру Тік және көлбеу таяқшалардыдәптердіңторкөзіндес ызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> тізені жоғары көтеріп жүру; кедергілердіңарасыменөтуарқылы«жыланша»жүгіру;

	жүгіру; допты жоғары, жіптің үстінен лақтыру жәнеекі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу; Қимылды ойын: Мысық пен тышқан Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетінше екі дөңгелекті велосипед тебу. **Математика негіздері** Қамшымен таныстыру, аттың әр жағына қойып атату. Сөйлеуде белгілі бір заттың өзіне немесе басқа затқа қатысты орнынкөрсете білуге үйрету. Берілген бағытта, оны белгі	Қазақ халқының би өнерімен таныстыру, қазақтың халықтық би өнері ерте заманнан қалыптасқандығын, ол халқымыздың аса бай ауыз әдебиетімен, ән-күйлерімен, дәстүрлі тұрмыс салтымен біте қайнасып келе жатқан ел мұрасы екенін, би өнері өзінің эстетикалық болмысында қазақ жұртының жалпы дүниетанымына сай арман-мұраттарын бейнелейтін қимылдар жүйесін құрайтынын түсіндіру **Сауат ашу негіздері** Ойыншықтарды көрсету, олар жайлы сөйлем құрастыруды дамыту.	«Қысқы ойындар» Өзініңтәжірибесінесүйеніп,суреттербойынша шаңғімеқұрастыруға баулу. **Математика негіздері** Күрделі формадағызаттарды өз бетінше зерттеуге мүмкіндік беру. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету.	мерекесін тойлауға арналағна заттарың суреттерімен сөйлем құрату. Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең ирек сызықтарды жазуға мүмкіндік беру **Қоршаған әлеммен таныстыру** «Автобус ролінде болып ойнату.	арқанбойыменбірқырымен,қосалқақ адаммен(өкшені арқанға, аяқ ұшын еденге қою) тепе-теңдікті сақтап жүру; 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға асықтылақтыру; Қимылды ойын: Бүрге Спорттық жаттығулар: Сырғанау.Өзбетіншемұздыжолменсырғанауды,жүгіріпкеліпсырғанауды үйрету **Қазақ тілі** **Жұмбақ** Ұқсайсың шеңберге Қабырғасы жиылып керіледі, Жиһазы мол көп бөлме, Төбесінен жұлдыздар көрінеді **(киіз үй)** Қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған киіз үйдің заттарын жәнетұрмыстықзаттарды білдіретін (кереге, уық, шаңырақ, ағаш керует, кебеже,сандық,кілем,сырмақ,алаша, ши,бау,басқұр,арқан,жіп), сөздермен таныстыру, толықтыру.

	бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Қағаз парағын бағдарлай білуді бекіту. Қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Қазақ халқының киіз үйінің маңыздылығын, оның құрылысы мен ішкі жабдықтарын тануын пысықтау. Қазақ халқының салт-дәстүрлерін білу және құрметтеу, қазақ халқының құндылықтарына құрмет танытуды үйрету. жыл басы «Наурыз» мейрамы маңыздылығын түсіну, оларға	Толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, өзбетінше жазуға мүмкіндікберу. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Суреттер көрсету арқылы шығармашылыққа баулу. Қазақоюөрнектерініңтүрлері «құстұмсық», «жапырақ» туралытүсінігінкеңейту,өзіне тән элементтерді пайдалана отырып, оларды құрастыра білуін дамыту. Ойын кілемшесін сәндеуге үйрету. Пішіндердіңтүрліқалыптарынберебілуді,олардыкүрделіемес композицияларғабіріктірудіқалыптастыру.			

	белсенді қатысу белсенділігін дамыту. Наурыз көже жасату.				
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігін дамыту, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету.				
Серуен	Картотека №1	Картотека №2	Картотека №3	Картотека №4	Картотека №5
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға бүктеу, қолды жуу. Шешіну кезінде балалардың шкафқа колготки,сырт киімді салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. **(көркем әдебиет , дербес, еңбек әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды т: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзі қызмет көрсету және киіміне күтім жасау дағдыларын жетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.				
Күндізгі ұйқы	Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененің тазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тамақтанғаннан кейін ауызды шаю, қол орамалды пайдалану дағдыларын жетілдіру. Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін баяу музыка тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адам ағзасы және оның қызметінің ерекшеліктері туралы түсініктерді кеңейту. Балалардың назарын ағзасы мен				

	денсаулығының ерекшеліктеріне аудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Гигиеналық шараларды жүргізудің және жеке гигиена заттарын пайдаланудың қажеттілігін түсінуін қолдау. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар).**				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасы келетін еңбек тапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтану және асхана құралдарын еркін қолдану дағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп дербес шығармашылық әрекет жасауға мүмкіндік беру. Жаңа реңктерді (көк, қызғылт, қою жасыл) бояуды араластыру арқылы шығаруды үйрету (гуашпен сурет салу кезінде). **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Жыл басына таласқан жануарлар» ертегісін естеріне түсіру. Қазір қандай	Әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды жапсыруды	Әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды жапсыруды	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан өзінің көктемгі табиғат жайында шығармашылық жұмысын жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату. Қимылдардың ырғағын музыка әуенімен үйлестіруді дамыту. **(музыка)**	Киіз үйге ішіндегі заттарын жапсыру. Ермексаздан ұлттық ыдыстарды жасау. **(Шығармашылық іс-әрекеті)** Құрастыру материалдарынан киіз үй құрастыру. Киіз үй бөлшектерін тани білуді пысықтау. **(Танымдық, іс-әрекеті)**

	жануардың жылы екенін сұрау. Үстел үсті театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Балалармен жеке жұмыс	заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыруды талпындыру	бір гимнастикалық қабырғадан екіншісіне ауысып, өрмелеуге талпындыру	бір гимнастикалық қабырғадан екіншісіне ауысып, өрмелеуге талпындыру	бір гимнастикалық қабырғадан екіншісіне ауысып, өрмелеуге талпындыру	түстерді өз қалауы бойынша таңдай алуға көмектесу
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).**				
Серуен	Картотека №6	Картотека №7	Картотека №8	Картотека №9	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жаңа жыл мерекесін қалай өткізгендерін, қандай сыйлықтар алғаны туралы әңгімелесу. Балалармен жеке жұмыс. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)**				

Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналарға баланың наурыз мерекесі туралы не білетінін сұрауын ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 23.03.2026-27.03.2026 жыл,наурыз айы, 4- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 23.03.2026**	**Сейсенбі 24.03.2026**	**Сәрсенбі 25.03.2026**	**Бейсенбі 26.03.2026**	**Жұма 27.03.2026**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Жолда қауіпсіздік сақтық шаралары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (пазлдар, интеллектум құралдары, шашка ойындары) Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ермексазбен жұмыстар жасау. Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениет (бөлме өсімдіктеріне және жануарларына күтім жасату) **Балармен жеке жұмыстар.**				
Таңертенгі жаттығу	Наурыз айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Балаларға жаңалықтарымен бөлісуді, жақсы тілектер тілеуді жасату. «Жаңбыр туралы біз не білеміз?» тақырыбында әңгімелесу. «Жаңбырменен жер көгерер» деген сөздің мағынасын түсіндіру. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Жаңбырлы көктем бейнесін бойынша әңгіме жүргізу. Ойыншықтарды, заттарды, сюжеттік суреттер, табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдауды пысықтау. «Не жоқ» дидактикалық ойыны, Суреттің бірнеше элементтерін алып тастап, не жоқ екенін тапқызу. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру; заттардың арасымен «жыланша» төрттағандап еңбектеу; допты жоғары, жіптің үстінен	**Көркем әдебиет** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу.Өз бетінші киімдерді таңдап киіп, ертегі құрастырғызу. Білетін ертегіні сахналату. **Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру **Сауат ашу негіздері** Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз). Алтын сандықтан бір зат таңдап, сол затқа «Сөйлем құра» ойынын ойнату. Тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру**	**Сауат ашу негіздері** Алтын сандықтан бір зат таңдап, сол затқа сөйлем құра ойынын ойнату. Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз) тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден, екеуден, үшеуден жүру; шашырап жүгіру; бір орында тұрып, алға қарай 3–4 метр қашықтыққа жылжу арқылысекіру; заттардан аттап тепе-теңдікті сақтап жүру Қимылды ойын: Жүгіріп өтуге үлгер Спорттық ойын элементтері: Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі	**Тіл дамыту** Ойыншықтарды, заттарды, сюжеттік суреттер, табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдауды пысықтау **Музыка** **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалық сыбызғы, домбыра, және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. **Сауат ашу негіздері** Алтын сандықтан бір зат таңдап, сол затқа сөйлем құра ойынын ойнату. Сөйлем туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (грамматикалық анықтамасыз) Тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы	**Көркем әдебиет** Сахналық қойылымдарда рөлді орындауға ынталандыру. Өздері ұнататын ертегіні сахналату. **Математика негіздері** Айлар, жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, Олардың ретін білу және атау, циферблат бойынша уақытты анықтауды үйрету Қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: сапта бір-бірден жүру; заттардың арасымен «жыланша» төрттағандап еңбектеу; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру Қимылды ойын: Қуып, жылдам ұста Спорттық ойын элементтері: Баскетбол элементтері. Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне

	лақтыру және екі қолымен, бір қолымен (оң және сол қолын алмастыру) қағып алу; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру Қимылды ойын: Табан балық және шортан; Мысық пен тышқан **Математика негіздері** Айлар, жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, Олардың ретін білу және атау, циферблат бойынша уақытты анықтауды үйрету. қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен**	Ұжымдық жұмыстарға, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру. ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән) безендіруді қалыптастыру. Заттардан қалауы бойынша қиып жапсыру, оларды ою-өрнектермен безендіруді жетілдіру. Қағаз цилиндрлерден қазақ халқының ұлттық бас киімдерін (тақия, сәукеле, кимешек) құрастыруды дамыту	қолымен допты бір-біріне лақтыру. Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру. **Қазақ тілі** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. Суреттерге қарап сөйлем құрап, оларды дауыс интонациясы арқылы бере білуді дамыту. **Математика негіздері** Айлар, жыл мезгілдері туралы түсініктерді қалыптастыру, Олардың ретін білу және атау, циферблат бойынша уақытты анықтауды үйрету Қисық және қиғаш сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	арақашықтықты сақтап жазуға мүмкіндік беру. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын маңдағы шағын ауданды еркін бағдарлай білуді үйрету. Балабақша ауласының картасын салуға үйрету.	лақтыру. Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру. **Қазақ тілі** Өз ойын жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. Кітаптар қарату, әңгемелесу.

	таныстыру Өзінің болашағына, біліміне, денсаулығына, қызметіне, жетістіктеріне сенімді болуға, қоғамға пайдасын тигізуге баулу. «Менің арманым» тақырыбында балалардың сурет салуын және сол бойынша әңгімелесуді ұйымдастыру.				
Екінші таңғы ас					
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №8	Картотека №9	Картотека №10	Картотека №11	Картотека №12
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(көркем әдебиет , дербес ойын әрекеті).**				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Ереже айту. **(тіл дамыту)** Адамның денсаулығы дұрыс тамақтануға байланысты екені туралы түсініктерді жетілдіру. Тамақтан соң ауыздарын				

	сумен шаюды қалыптастыру.				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдау. «Жыл басына таласқан жануарлар», «тасша бала» және т.б ертегілер оқып беру **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. **(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесін ас	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Салауатты өмір салтының маңызды компоненттері: дұрыс тамақтану, белсенді қимылдар, ұйқы және күн, ауа мен су және денсаулыққа зиян келтіретін факторлар туралы түсініктерді кеңейту.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Қағазды қиып жаңбыр тамшыларын жасату. Оларды терезелерге жапсырғызу. **(Танымдық іс-әрекеті)** Жасаған тамышыларды бояулармен сәндеу **(Бейнелеу іс-әрекеті)** Жаңбыр тамшыларының мүсінін ермексаздан жасату **(Шығармашылы**	Өз өмірінің қауіпсіздігін сақтауды пысықтау (бейтаныс адамдармен сөйлеспеу, ойнамау, бөтен машиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардың соңынан ермеу). **(Танымдық іс-әрекеті)** Отырғызған ағаштар мен гүлдердің қалай өсіп шығатынын суреттерден көріп, қағаздан қиып жапсырғызу. Қайшы мен желімді дұрыс қолдану дағдыларын жетілдіру, еңбек	Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен, киім-кешегімен, азық-түлік өндірудегі тұрмыстық кәсібімен, тұрмыста, аң аулауда, мал өсіруде және егіншілікке қажетті құрал жабдықтарымен жабдықталған орта құруды үйрету. Заттардың мүсінін жасату немесе суретін салуын ұйымдастыру. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)**	Спорттық ойын құралдарының суретін салу, мүсінін жасау, ұжымдық жапсыру жұмысын жасату. **(зерттеу, танымдық іс-әрекет)** Спорттық ойын құралдарын тану, салыстыру, қолдану әдістерін зерттеуді менгерту **(Танымдық, іс-әрекеті)** «Тасша бала» ертегісін айту. өз	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы, үйдегі ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойларын айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**

	қ іс-әрекеті) Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Олардың сюжеттік бірізділігін сақтай отырып, мазмұндауын балаларға үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сақтауын қадағалау. **(жапсыру)** Наурыз мерекесіне арнап жаттаған тақпақтарын қайталау.		бетінше сахналату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	
Балалармен жеке жұмыс	үш қатарға сап түзеп қайта тұруға талпындыру	теңсіздік шығаруға көмектесу	спорттық ойындарға белсенділік танытуға баулу	еңбекқорлық пен жауапкершіліктің маңызын түсіндіру	әңгіме құрастыруға үйрету
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту**).				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Көңілді музыкаға би билету. **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Бүрге» Балалардың еркін ойындары Құмда таяқшамен жаңбырдың бейнесін салу.	Қимылды ойын «Кетті кетті» Балалардың еркін ойындары Бормен жаңбырды, отырғызған гүл мен ағаштардың суретін салу.	Қимылды ойын «Ақ серек көк серек» Табиғи заттардан әр түрлі құрылымдар құрастыру.	Қимылды ойындар «Түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары Мен не үйрендім? Дидактикалық ойын
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар,				

	санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояуда түстерді өз қалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. Жаңа жыл мерекесін қалай өткізгендерін, қандай сыйлықтар алғаны туралы әңгімелесу. Балалармен жеке жұмыс. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)**
Балалардың үйге қайтуы	Үйде бірге мультфилім көруді ұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР

Наурыз (1- кешен)

1. Бір қатарда жүру, шашырап жүгіру.
2. Звеноға бөлініп орындық үстіне отыру.
3. Б.қ. тізені бүгіп орындық үстінде, қолды белге қойып отыру. Қолды жанға созу, жоғары көтеру, қолды жанға, б.қ. келу 6-8 р.қ.
4. Б.қ.3-тегідей қолды жанға созу оң жанға иілу, қолмен еденге аяқ ұшын ұстау, б.қ. келу, сол жақта қайталау 6-8 р.қ.
5. Б.қ. орындық үстіне отырып, аяқты алға созып, қолды желкеде ұстап отыру,
қолды жанға созу, оңға, жанға, алға еңкею б.қ. келу сол жақта орындау 6-8 р.қ.
6. Б.қ. орындық алдында тұру. Оң аяқты орындық үстіне қою, сол аяқты скамейка үстіне қою. Оң аяқпен орындықтан түсу, 6-8 рет қайталау.
7. Орындыққа арқасын беріп отыру. Орындықтың үстіңгі жағынан ұстап отыру, аяқты тік алға, жоғары көтеру. Б.қ. келу.
8. Орындыққа жанымен тұру, қолды жанға түсіріп тұру. Орындық жанында секіру. Алға жүріп секіру, артқа жүріп секіру.
9. Бір қатарда орындықты айналып жүру, жүгіру.

Бұл айдың соңында демалыс берілетіндігінен гимнастика комплексі біреу ғана жоспарланады.

Ертегі әңгімелер

Бақша ағаштары

Жаздың әдемі бір күнінде, таңертең бір төре өзінің баласымен бақшаға барып, екеуі де егілген ағаштары мен гүл жапырақтарын көріп жүрді.

- Мынау ағаш неліктен тіп-тік, ана біреуі неге қисық біткен? - деп сұрады баласы.

- Оның себебі, балам, анау ағашты бағу-қағумен өсірген, қисық бұтақтары болса өсіп. Мынау ағаш бағусыз, өз шығу қалыбымен өскен,- деді атасы.

- Олай болса, бағу-қағуда көп мағына бар екен ғой, -деді баласы.

- Бағу-қағуда көп мағына барында шек жоқ, шырағым; мұнан сен де өзіңе әбірет алсаң болады; сен жас ағашсың саған да күтім керек; мен сеніңкате істеріңді түзеп, пайдалы іске үйретсем, сен менің айтқанымды ұғып, орнына келтірсең, жақсы түзік кісі болып өсерсің, бағусыз бетіңмен кетсең, сен де мынау қисық біткен ағаштай қисық өсерсің,- деді.

Ыбырай Алтынсарин

Асыл шөп

Злиха мен Бәтима деген біреудің қызметінде тұрған екі қыз бала төбесине бір-бір жәшік жеміс көтеріп қалаға келе жатыпты-мыс. Злихаахлап-ухлеп шаршадым деп, Бәтима күліп, әзілдесіп келе жатады.

Сонда Злиха айтты:

- Сен неге мәз болып қуанып келесің, төбеңдегі жәшіктің ауырлығыдаменің басымдағыдан кем емес, өзіңде менен күшті емессің?

- Мен жәшігім ішіне ауырды жеңілдететін бір шөп салдым дедіБәтима.

- Ай, ондай болса шөбіңнің атын айтшы, менде ауырымдыжеңілдетейін деді Злиха

- Ол шөп сенің қолыңа түспейме деп қорқамын аты: сабыр деген деді.

Ыбырай Алтынсарин

Тәртіпсіз лақ

Кеш. Аулада, терек саясында кітап оқып отырғанмын. Кенет тарс –тұрс дыбыс шығып, басымды көтердім.

Қарасам, көршімнің біріншіде оқитын баласы кішкентай ақжағаллақты қуалап жүр.

Бір кезде жетті-ау лаққа. Мүйізінен ұстап алып, басқа төпелепжатыр.Үйден әжесі шығып, оның қылығын көрді де:

- Әй, Тәлтай! Ұрма лақты!

Айқайға алаңдаймын деп, Тәлтай лақтан айырылып қалды. Төніпкелген әжесінен қашпай тымыраяды.

- Неге ұрасың ой, тәртіпсіз?!

- Лақ тәртіпті ме? Неге еккен ағашымды құлатады?

Қараймын, әлгінде ғана терезе алдына еккен өрімталы қисайыпжатыр. Оны көрген әжесі:

- Жә, екеуің де оңып тұрған жоқсыңдар, - деп қолын бір сілтеп, жөнінекетті.

- Маған ұрсады, лаққа ұрыспайды, - деп бұртаңдаған Тәлтай құлағанталын тұрғызып жатты.

Н. Сералиев

Торғай мен көбелек

Балабақша ауласында қызыл, сары, ақ гүлдер өскен әп-әдемі гүлзар бар еді.

Сонда бір теңбіл қанат ақ көбелек гүлден-гүлге қонып, шырын сорып жүрген.

Оны бір қу торғай көре қалды да, ұстап жегісі келіп, қуа жөнелді.

Көбелек гүлзар үстінде жоғары-төмен, оңға-солға бұлтарып қаша берді, қаша берді.

Торғай да қыр соңынан қалмай, қанаты пыр-пырлап қуа берді, қуа берді.

Жанталасқан көбелек бір гүлге барып қорғалып еді, қу торғай оны қақшып кете жаздады. Одан тағы да қайта ұшып, әрлі-берлі бұлтақтай қашып жөнелді.

Біреуі аз болғандай, енді оған екінші торғай келіп шүйілді. Екеуі пыр-пыр етіп таласа кеп қуды. Бір торғайдың қанаты қағып, біреуінің тұмсығы да тиіп өтті.

Міне, осы қиын сәтте ақ көбелек сонда жүрген бір кішкентай қыздың көйлегіндегі гүлге барып қона қалды. Содан мысы құрыған екі торғай енді оған жуый алмай, жай-жайынакетісті.

Ақ көбелек болса қайтадан гүлзарға барып, гүлден-гүлге қонып,тағы да шырын сора бастады.

Т. Жексенбай

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Балаларға арналған ұлттық ойындар

Айгөлек

Айгөлек – халқымыздың ұлттық ойындарының бірі. Ойын шарты бойынша ойнаушылар екі топқа бөлінеді. Олардың сандары да, жас шамалары да бірдей болулары керек. Екі топтың екеуінің де ойынды бастаушысы болады. Аралары 10-15 метрдей жерде қол ұстасып, қатарласатұрған осы екі топ біріне-бірі сөз тастап, күш көрсетіп, өнер жарыстыра бастайды. Екі жақтың ойын бастаушылары орталарынан бір қыз бен бір баланы шығарып, олардың қолына бір ақ тас, бір қара тас береді. Олар екі тасты ешкімге көрсетпей, уысына қысып тұрады да:

-Сен қай қолдағы тасты қалайсың? - деп сұрайды. Бастаушылардың біреуі мен: «Оң қолдағы тасты қалаймын», - дейді, екіншісі сол жақ қолдағы тасты алады. Қайсысында ақ тас болса, сол ойын бастайды.

Бірінші топ:

Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек. Күші мығым, қуатты,

Екпіні желдей өршігенШепті бұзар ер керек.

Екінші топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Күші мығым, қуатты,
Екпіні желдей өршіген
Саған қандай ер керек? - дейді.

Алдыңғы топ:
Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Күші мығым, қуатты,
Екпіні желдей өршіген
Бізге ... (Ерсін) ер керек,
- деп бір ойнаушының атын атайды.

Ол тобынан шығып, бір-екі адым ілгері басып:Айгөлек-ау, айгөлек,
Айдың жүзі дөңгелек. Сайысқанда саспайтын,
Самала күнге бастайтын,
... деген ер шыққан,
Топ бұзуға мен шыққам, деп сол жүгірген бойы қарсы топты жарып өтпек болады. Ол екпінді,күшті болса, топты жары өтіп, өзі қалаған бір қызды, не бір ер баланы жетектеп өз тобына алып келеді. Егер ол топты жарып алмаса, сол топтаөзі қалып қояды. Ендігі шақыруды екінші топ бастайды. Сөйтіп, ойынжалғаса береді. Ойында дөрекілік көрсетуге, жұптасқан жұдырықтыжүгіріп келе жатқан ойыншыға қарсы қоюға болмайды. Жүгірген ойнаушыда ойын ережесін сақтауға тиіс.

Асық ойыны

Асық ойыны - қазақ халқының дәстүрлі ойыны. Асық ойыны күндіз де, түнде де ойналады. Күндізгісі – мергендікке, түнгісі –ептілікке баулиды. Иіргенде түскен қалпына қарай асық – алшы, тәйке, бүк, шік деп, ал атуға арнап арнайы қорғасын құйылып жасалғаны – сақа, жақсылары – оңқай аталады. Асық ойынының мынадай түрлері бар: құмар, тәйке, омпы, алшы, хан (хан ату), т.б.

Алшы ойыны

Бұл ойында тігілген асықтарды атуға жарамды сақа таңдап алынады. Сақа болатын асық салмақты, ірі болуға тиіс. Ол көбінесе еркек қойлардың, не қошқарлардың асығы болып келеді. «Алшы ойыны»сақаның салмақты да алшы тұруына байланысты. Бұл ұту үшін өте қажет.

«Алшы ойынын» ойнаушыларға шек қойылмайды. Ойын басталар алдында, ойын жүргізуші, барлығының сақаларын жинап алып, ойында әркімнің кезегін белгілеу үшін, яғни, кімнен кейін кім асық ату керектігін анықтау үшін, сақаларды иіреді. Иірген кезде кімнің сақасы алшы түссе, сол бірінші, тәйке түссе екінші, бүк түссе үшінші, шік түссе одан кейін асықататын болады. Атқан кезде сақасы мен асығы бір жақты түссе, атқан асығын алып, әрі қарай ата береді. Енді бірде асық атқан кезде сақасы алшы түсіп, асық кез келген жағында жатса да асықты алады, тағы атады,

ал сақа мен асық екеуі екі түрлі түссе, онда алмайды. Ол атуды тоқтатып, кезекті келесі ойыншыға береді. Екінші ойыншы өз кезегінде сақасын иірген кезде тәйке түссе, онда өзінен кейін кезекте тұрған ойыншы көмбеде тұрып оның тәйке түскен сақасын атады, тигізсе, сақа иесі ойыннан шығып қалады, тигізе алмаса, өзі ойыннан шығады. Кезек алу үшін сақаларын иірген кезде бүк, шік түскен ойыншылар өз кезектерімен көнге тігілген асықты ата береді. Осы ретпен көндегі асықты атып тауысқанға дейін ойнайды да, асықтарын қайта тігіп, ойынды жалғастыра береді.

Алшы – асықтың иірілгенде тегіс табаны жерге тиіп түсуі. Ойын кезінде оған бірінші дәрежелі мән беріледі.

Тәйке (таба) – асықтың иірілгенде шұңқырлау табаны жерге тиіп, тұрық түсуі. Ол екінші дәрежелі мәнге ие.

Бүк (бүге) – асықтың иірілгенде дөңес жоны үстіне қарап, етпетінен жатық түсуі. Ол үшінші дәрежелі мәнге ие.

Шік (шіге) – асықтың иірілгенде шұңқыр құрсақ жағы үстіне қарап, шалқасынан жатық түсуі. Ол төртінші дәрежелі мәнге ие.

Үш табан

Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оған әр ойыншы бір бірден арасын сиректеу етіп кеней тігеді. Содан соң ойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуі жиып иіреді. Кімнің сақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді. Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керек үш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасы шыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткенше созылады.

Омпы

Асық ойынының бір түрін «Омпы» деп атайды. Омпы – асықтың тұмсығымен жер тіреп, тік шаншылып түсуі. Бұл ойынды көбінесе бозбалалар ойнайды. Оны таза ауада жазық алаңда, не үлкен бөлмелерде ойнауға болады. Ойнаушылардың санына шек қойылмайды. Ойынның мақсаты - асық ұту. Ойнаушылар арасы 20 қадам екі көн сызады да біріншісіне төрт бұрыш жасайды (оның көлемі өзара келісіледі) дәл ортасындағы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілген асықтардың ортасына бір асық мұртынан «Омпы» тұрғызады. Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімнің өз кезектері бойынша, қолдарыңдағы сақаларымен «омпыны» ата бастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетіне шығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпыға тимей, жанындағы асықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол атқан асығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліп отырылады. Ойын жалғаса береді.

Асықты тігіп ойнау

Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да оны тазартып, ортадан төрт бұрышты сызық сызады. Сол төрт бұрышты ортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жас мөлшеріне қарай белгіленеді. Сонда 1-1,20 см немесе 1,5 метрге дейін болады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімі бойынша

көннен 4-5 метр не одан да көп мөлшерде асықататын орын белгіленеді. Оны сызықпен белгілейді. Ойыншылар осы жерден тұрып көндегі асықты ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынын сақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болып ату кезегін алады.

Ойыншы асыққа дәл тигізіп, оны көнбе сызығынан шығарса, оны алады да, сақасы түскен жерден қайта атады. Сөйтіп көннен шығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе, асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көннен шығара алмаса, қалған ойыншылар асықтарды сол жатқан қалыбында атып, көннен шығарып алуға тиіс. Ойын көндегі асықтар бойынша біткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушылар бір-бірден көнге қайта асық тігіп, ойын қайта басталып, жалғаса береді.

Алтыатар ойыны

Көндегі кенейлердің бір шетіне түпте қалған (сақасы шықпаған) баланың сақасы тігіледі. Кенейдің арасында саңлау болмай тіркестіріле қойылады. Көннің екі жағына 1м жерден су (сызық) ал 5-6 м жерден қарақшы белгілейді. Кімде кім түптегі сақаны жұлып кетсе (суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді ұшырса, оның судан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғаш сақасы шыққан бала, қалғандары одан кейінгі кезекте атады. Алты рет атыстан қалған кенейдің бәрі түпте қалған баланікі болып есептеледі.

Атбақыл

Асықпен ойналатын ойындардыңбірі — «Көтеріспек» деп аталады. Ойынға екі-екі баладан қатысады, қалғандары көрушілер болады. Ойынға қатынасушылар кез келген жерді таңдап алады да, өздері тұрған жерлеріне белгі соғады. Сол белгі соққан жерден біреуі қолындағы асығын (не топайын, сиыр асығын, «топай» деп атайды) алыстата иіріп тастайды. Екінші ойыншы қолындағы асығымен оны атады.Егер де ол тигізсе, бірінші ойыншы оны сақасы барып түскен жерге дейін арқалап барады. Енді екінші ойыншы сақасы түскен жерде тұрып, асығын алыстата иіріп тастайды. Бірінші ойыншы оны атады. Тигізсе, сақасы жатқан жерге дейін екінші ойыншы арқалап апарады. Егер асыққа тимей кетсе, келесі ойыншы атады. Ойын осылайша жалғаса береді де, ойыншылардың өзара келісімі бойынша тоқталады.

Ханталапай

Бұл отырып ойналатын ойын. Оған төрт-бес үміткерден қатысады. Ойын үшін он асық таңдап алынады. Он бірінші асықтың ерекше өзге түске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт. Бір-бірден асық иіріледі де, қорытынды бойынша ойыншылардың кезектері анықталады. Бұдан соң алғашқы ойыншы қос уыстай ұстаған бар асықты ортаға иіруі керек. Қалған ойыншылар өзге асықтардан ерекшеленген «ханға» көз салады.Себебі, хан алшы түссе, барлығы тарпа бас салып, ортадағы асықтарды,хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі үйірі кезегі соған беріледі екен, хан мен бірге қолына ілінген асықтардың санына қарай ұпай жазылады.

Хан алшы түспеген жағдайда иірген ойыншы шашылған асықтардың бүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысы мен

алшысын, тәйкесі мен тәйкесін бір-біріне соғып, бір-біріне тимей қалғанша ұпай жинайды. Көздеген асығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да, ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әр ойыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпай санын (100, 40) ойын жүргізуші алдын-ала белгілейді. Межеге бұрын жеткен ойыншы жеңімпаз болып саналады.

Ескерту: Асықтарды бір-біріне тигізу кезінде қолмен сүйретіп апаруға, орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханға бірде-бір асық тимеуі керек. Себебі ол – хан.

Хан алшы

«Хан алшы» ─ қазақ халқының ұлттық ойындарының бірі асық ойынының бір түрі. Ойынға 5 немесе 10 бала қатысады. Көп асықтың ең ірісі қызыл түске боялады. Бұл асық «Хан асығы» болып саналады. Асықтар тізіп қойған соң, ойын бастаушы «Хан асығымен» оларды көздеп, құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер «Хан асығы» бүк, шік, тайқы қалыптарымен түссе, ойын бастаушы жақын құлаған асықтарды ата береді.

Егер ойын бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқа асықтарымен атса, онда ойынды келесі бала жалғастырады. Ең соңында,
«Хан асығы» кімнің қасында қалса, сол бала жеңіске жетеді. Келесі ойынды жеңіске жеткен бала жалғастырады.

Ақсерек - көксерек

Бұл ойынды ойнау үшін балалар екі топқа бөлінеді, қолдарынан ұстаптұрады. Ара қашықтық 20-30 қадам.
1-ші топ.
Ойынды бастайды Ақсерек-ау, ақ серек,
Бізден сізге кім керек.2-ші топ.
Ақсерек-ау, ақ серек,
Сізден бізге ... (бала аты) керек.

Аты аталған бала келесі топқа дейін жүгіріп барып ортасынан ұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бір баланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылай жалғаса береді.

Соқыр теке

Балалар дөңгелене тұрады. Топ ішінен бір баланың көзі байланады.Балалар: Бота, бұзау, қозы, лақ,
Қайда кеткен құлыншақ.Соқыр теке бақ-бақ,
Мені ізден тап-тап - деп өлеңмен айтады.

Содан кейін Соқыр теке (көзі байлаулы бала) балаларды қуалайды немесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алған баланың көзі байланады да ол «соқыр теке» рөлін атқарады. Ойын осылай жалғаса береді.

Тақия тастамақ

Ойынға бірнеше бала қатысады. Балалар шеңбер жасап отырады. Жүргізуші шеңбердің сыртын айнала жүгіріп жүріп, біреуінің артына білдіртпей тақияны тастап кетеді. Егер біреу сезіп қойса, жүргізушіні қуып жетуі керек. Ал, жүргізуші қуған баланың орнына тұра қалуға тырысады.

Жүргізушіге жете алмаған бала айыбын төлейді, өнер көрсетеді.

Күш сынаспақ

Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады. 2 бала шынтақтарын столға тіреп, қол бастарын айқастырады. Кім білектістолға жықса, сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басын ұстап тұрып 2 білектен тартысып сынасуға да болады. Бірақ баланың қауіпсіздігі қатаң бақыланады.

Арқан тарту

Бұл екі топқа бөлінген балалармен немесе екі баламен ойналады. Арқанның екі жағынан екі бала немесе екі топқа бөлінген балалар тартысады.

Қай топ арқанды өз жағына тартып алып келсе, сол топ жеңіске жетеді.

Екі бала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқанды тартып екінші баланы құлатса, құламаған бала жеңіске жетеді.

Сақина жасыру

Ойынды бастаушы және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалған ойыншылар жерге отырып тізелерінің үстіне алақандарын жаяды. Бастаушы жабулы қолын әрбір ойыншының алақанына салысымен, ол бала

алақанын жаба қояды. Бастаушы бір баланың алақанына сақина салысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде» - деп сұрайды. Ол сақинаның кімде екенін білсе, сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе, ол өз өнерін көрсетеді. Ойын басқарушы ойынды осылай жалғастыра береді.

Қуыр-қуыр қуырмаш

Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оны бүрмелеп қапсыра ұстайды. Содан соң екінші балаға:

-

ртаңғы саусағымды тапшы, - дейді. Екінші балаға қарап байқап отырады да, міне, - деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады. Егер екінші бала жасырушының ортаңғы саусағын дәл тапса, ұпайды бірінші бала тартады. Ұтқан бала ұпай алу үшін мына ережелермен сөздерді жақсы білуі керек.

Бас бармақтан бастап шынашаққа дейін, саусақтардың атын түгел атап береді: бас бармақ, балан үйрек, ортан терек,

шылдыр шүмек, кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағыннан бастап, былай деп 5 саусақты түгел жазады.

Сен тұр қойыңа бар.Сен тұр түйеңе бар

Сен тұр жылқыңа барСен тұр сиырыңа бар

Сен кішкентай әлі жас екенсің

Қазанның қаспағын қырып же де, жыламай отыра тұр.

Енді осы шынашақтың өзін алақан шұңқырына бүгіп тұқырта ұстайды

Қуыр-қуыр, қуырмашБалапанға бидай шашӘжең келсе есік аш

Қасқыр келсе мықтап бас

Шынашақты шыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды.

Осыдан соң:

Мына жерде қой бар Мына жерде жылқы барМына жерде түлкі бар

-

еп баланың білегінен қолтығына дейін түртіп, ең соңында мынажерде күлкі бар – деп қытықтайды.

Аударыспақ

«Аударыспақ» ─ өте көне дәуірден келе жатқан қазақ халқының ұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының арасында кеңінен таралған ойын. Балалар екі жақ басы берік тұғырға бекітілген биіктігі бір-бір жарым метрдей (балалардың жасына қарай), ұзындығы 70-80 сантиметрдей ағаш аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағаш аттардың ара қашықтығы екі жақтан созылған қол жететіндей болса жеткілікті. Оларға мінген шабандоз балалар бір-біріне қарама-қарсы отырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп, әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударып түсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шарты бұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуі керек. Қай топ жеңсе сол топ жеңімпаз атанады.

Теңге ілу

Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке- жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20-30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он-оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екі сайыскер шығады. Сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйғытып, шаба жөнеледі. Сол беттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып, әрі қарай шауып кете барады, шұңқыр тұсында бөгелуге болмайды. Ұпай әр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топ көп ұпай жинаса, сол топ жеңеді.

Көтермек

Ортаға екі ойыншы бала шығады. Бір-біріне арқаларын беріп тұрады.Белгі бойынша кім бірін-бірі арқада көтеріп

алса, сол бала жеңіске жетеді.

Жеңіске жеткен бала ойында қала береді де басқа балалармен біргекүш сынасады.

Қыз қуу

Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды ағаш атқа мініп қуады. Бала қызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала да қуады, қай бала бұрын жетіп қыз қолын ұстаса, сол бала жеңіске жетеді. Ал қуып жете алмаған жағдайда өлең айтып немесе би билеп өнерін көрсетеді.

Түйілген орамал

Ойын жүргізуші ойынды өзі бастайды. Ең алдымен балаларды айналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балалар жан-жаққа бытырай қашады. Ал ойын жүргізушісі қолында түйілген орамалы бар баланы қуалайды. Ол орамалды басқа біреуге лақтырады,қағып алған бала қаша жөнеледі. Осылайша ойын жүргізіледі, түйулі орамалды алғанша қуалай береді. Ұсталған ойыншы көпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізуші ауыстырылады. Ойын ойнап болған соң балалар шеңбер жасап тұрады.

Әуе таяқ

Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта 5-тен 10-ға дейін ойыншы болады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ таяқша) беріледі, жерге түзу сызық сызылады. Ойыншының біреуі ортаға шығады да бір алақанына зат жасырып, екінші қолының жұдырығын бірдей жұмады.

Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы сол болады. Сөйтіп қолындағы таяғын жоғары лақтырады. Осы кезде қасындағы ойыншы да таяғын лақтырады, қасындағы баланың таяғын қағып түсіруі шарт. Таяқты қағып түсірген бала өз тобына ұпай әкеледі.

Қара құлақ

Ойынға 5-10 бала қатысады. Олар оңаша жерге топталып өз араларынан бір баланы қазық етіп белгілейді. Қазық тұрған жерінде қозғалмай тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушылар қазықты алыстан қоршап бірте-бірте жақындай түседі.

Таяп келіп мынау кім? – деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ой бұл қара құлақ қой! - деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қара құлақ, қара құлақ! - деп бытырай қашады. Қарақұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталған бала қара құлақ болып, ойын әрі қарай жалғасады.

Санамақ

Көпшілік қатысады. Ойынның шарты: ойын бастаушы қатысушы бір адамды ортаға алып шығады. Ол адам бір тектес атау сөзден жаңылмай, кідірмей аттап жүріп айтуы керек. Тоқтамай қателеспей айтып шықса, жүлде алады. Егер қателессе

ойыннан шығады. Мысалы: жаңылмай 10ақынның немесе 10 өзеннің атын атауы керек.

Ақшамшық (сақина салу)

Бұл – қазақ халқының ерте заманнан келе жатқан дәстүрлі ойыны. Оны сақина салу, сақина тастау деп те айтады. Ойынға он-он бес адам қатысып, ортаға бір баланы немесе бір қызды шығарып, қолына сақина ұстатады. Ойын ережесі бойынша қыз-жігіттер үйде дөңгелене отырып, екі алақанын бір-біріне қабыстырып алға созады. Ойынды жүргізушінің алақанындағы сақинаны кімге салса да өз еркі. Ол барлық адамдардың алақанына сақина салған болады, «Тұр сақинам, тұр», - деп, немесе

«Ақшамшығымды бер!» деп дауыстайды. Сол сәт сақина тасталған адам орнынан атып тұруға тиісті, «Сақина менде», - деп. Оны көршісі ұстайалмай қалса, жұрт алдында өз өнерін көрсетеді.

Ақсүйек

Ең алдымен, ойнаушылар өзара келісіп, жеңген топ үшін жүлде тағайындайды да, екі топқа бөлінеді. Топ басқарушылар ақсүйекті қайсысының лақтыратынын шешіп алу үшін кезектесіп таяқ ұстайды, таяқтың басына кімнің қолы бұрын шықса, сол ақсүйекті құлашы жеткенше лақтырады. Ақсүйек жерге түскеннен кейін ғана ойыншылар іздеуге шығады. Көмбеде топ басқарушылардан басқа ешкім қалмайды. Ақсүйекті тапқан ойыншы ешкімге білдірмей, көмбеге қашуға әрекет жасайды да, ал қарсыластары біліп қалса, қолма-қол тартып алуға тырысады. Сондықтан ақсүйекті алдымен тауып алған топтың ойыншылары біріне-бірі лақтырып, көмбеге қай топтың адамы бұрын жеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйекті екінші топ лақтырады, сөйтіп ойын жалғаса береді.

Сиқырлы таяқ

Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолында таяғы бар ойын жүргізуші шеңбердің ортасына келеді де, ойынның тәртібін түсіндіреді. Ойнаушыларды бірден бастап түгел нөмірлеп шығады. Ойынның шарты бойынша ойын жүргізуші қолындағы таяғын шеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоя береді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқты ұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруымен ортаға шығып, өнер көрсетеді. Ойынға қатысушылардың бәрі бір-бір реттен міндетті түрде ойнап шығулары керек. Ал одан әрі ойынды жалғастыру-жалғастырмау ойнаушылардың өз еркінде. Ойнаушылардыңсаны көп болса, ойын қызықты өтеді.

Арқан тартыс

Бұл ойынның екі түрі бар. Біріншісі жазда көгал үстінде, екіншісі қыста қар үстінде ойналады. Жазда ойыншылардың саны 10 баладан кем болмаса, ойын қызықты болады. Ойынға ұзындығы 8-10 метрлік екі ұшы түйілген арқан әзірленеді. Оның тең ортасына белгі ретінде қызыл матаны байлап қояды. Ойынға қатысушы екі топтағылар өз

жағында бойларына қарай сап түзеп, ойын бастауға белгі берілгенде арқанды өз жағына қарай тартады. Қыста он-он бес бала тартқанда үзілмейтін арқан таңдап алынып, үлкен адамның алақанының көлеміндей екі тақтайдың ортасынан өткізіліп,ортасына аққала үйіліп, екі жақ оны өзіне қарай құлату үшін тартады.

Тымпи

Тымпи – ойынға қатынасушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады. Бір баланы ойынды жүргізуге белгілейді. Ол: «Ал, ойынды бастаймыз,бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» - деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-бір ойыншы дыбыс шығармауы, үн қатпауы керек. Алайда бастаушы ғана сөйлеуге ерікті. Ол адам күлерлік қимыл-қозғалыспен әзіл-қалжың сөздерді айтып, қалай да біреуді күлдірудің амалын іздейді. Қалжың жыр да айтады. Ешқайсы шамданбайды. Өйткені ойынға қатынасушылардың аты қалжың өлеңге қосылмауы керек. Әзілі де, сықағы да өтпесе, бет-аузын тыржыңдатып, әр түрлі құбылтады. Қолайсыз қимылдармен құбылыстар жасап қозғалады. Жаңылыстыру үшін неше алуан сұрақтар қояды. Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады. Өлең айтады, ән салады не би билейді. Сондықтан ойынды жүргізуші тілмәр, әзілкеш, күлдіргі бала болуы керек.

Көрші ойыны

Көрші ойынын үлкен бөлмеде немесе таза ауада көгалды жерде өткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Яғни екі топтың балаларын қосып ойнатуға да болады. Ойыншылар дөңгеленіп, екі-екіден шеңбер құрып отырады. Тағы бір бала ортаға шығып, жұп болып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, «Көршіңмен татусың ба?» - деп сұрайды.

Егер сұрақ қойған жұптың біреуі «Көршіммен аразбын» десе, онда сұрақ қоюшы бала оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соның орнына өзі отырады. Орнынан тұрған адам ортаға шығып басқа бір жұптан «Көршіңмен татусың ба?» деп сұрап, ойынды соза береді.

Ал егер ойыншы көршісімен «татумын» деп, қасында жұп болып отырған баланы жібергісі келмесе, онда сұрақ қоюшы адам оны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгіме, ертегі, жаңылтпаш айтып береді. Осылай ол көршісін алып қалады. Егер ойыншы бұл тапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзі соның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. Сөйтіп, ойын жалғаса береді.

Жаңылма

Бір топ бала көгалды алаңға жиналып, қол ұстасып, дөңгелене тұрады да, ортасынан санамақ айтып бір баланы ортаға шығарады. Шыққан бала өлең, тақпақ, әңгіме айтып тұрып кез-келген жерінде жата қалады, не болмаса құлағын ұстайды, басын сипайды, тағы сол сияқты іс-әркеттерді жасайды. Оның өлең, тақпақ, әңгіме айтып тұрып істеген қимылдарын қайталай алмай қалған бала айыпты болып, өлең айтады, билейді, әңгіме айтып күлдіреді.

Ойын балаларды шығармашылыққа, ынтымақтастыққа, аңғарымпаздыққа үйретеді.

Білектесу

Бір столдың шетіне қарама-қарсы отырған екі бала оң қолдарының шынтағын столға тіреп қояды да, бірінің қолын бірі алақандастыра мықтап ұстайды. Сол жақтағы қолдарын әркім өзінің оң жақ қолтығына тығып алады. Осылай ұстасып алған екі палуан бала, ойын бастаушы команда берісімен, шынтақтарын сол орнынан қозғамай, қарсыласының тіреулі қолын шалқасынан түсіруге ұмтылады. Білегі тайып жантайған бала жеңіледі. Бұл білек күшінің жетілуіне көмектеседі.

Шалма

«Шалма» ойынына екі бала қатысады да, қалғандары көріп, тыңдап отырады. Ойын үйде, аулада өте береді. Ойыншылар біріне-бірі қарсы қарап отырады да, дайын болған шалманы бірінің қолынан бірі алады. Алғашында екі ұшын біріктіріп түйеді де, екі қолға, яғни төрт саусаққа кигізеді, ортаңғы саусақпен кезекпен іліп алады, сонда «ыңыршаң»шығады.

Екінші жағдайда, келесі ойнаушы басбармақ және сұқ қолымен ыңыршақтың екі жақ керегесінің үстінен астына қарай алып, «кереге» шығарады. Үшінші жағдайда керегені үстінен астына қарай алып,
«шаңырақ» шығарады. Төртінші жағдайда шаңырақты екі шынашақпен айқастыра іліп алып, «астауша» шығарады. Бесіншіде «кереге» қайталанады, алтыншыда «шынтақ» шығады. Енді әрі қарай жалғастырып ойнай берсе - «астау», «кереге», «шынтақ», «астау», «кереге», «шынтақ» болып қайталана береді.

Ойлы ойыншылар бұл бейнелердің жаңа көріністерін өзінше өрнектепкеңейте беруге тырысады.

Бұл жас өспірімдердің тұрмыстағы үй жабдықтарын қалай пайдаланатындықтарын көз алдына елестетіп, соларды өзі жасағандай әсерлендіре түседі. Балалардың қиялын қозғап, шығармашылық ізденіске, ой-жүйелерін дамытуға үлкен көмек береді.

Сақ құлақ

Сақ құлақ ─ ұлттық ойын. Бұл ойынның әрбір қимылы сөйлеп жүріп орындалады. «Сақ құлақ» ойынын қазір көбінесе «Телефон» деп атап жүр. Біз оның ескі атауымен аталуын жөн көрдік. Қатысушылардың арасынан бір бала ойын жүргізуші болады. Ойнаушылар қаз-қатар түрегеліп тұрады

емесе қатарласа отырады. Бірақ бір ойыншы мен екінші ойыншының арасы бір метрдей алшақ болуға тиіс. Ойынды бастаушы (І-ойнаушы) естілер-естілмес дауыспен бір-екі сөзді бірақ рет айтып қалады. Сол сөзді қағып алған екінші ойнаушы үшіншіге, үшінші төртіншіге, төртінші одан әрі тез-тез айтып, онан әрі жеткізе береді. Олардың бәрі сөздерді бір рет қана айтып, тым-тырыс отырады.

Айтылатын сөйлем екі не үш сөзден құралған шағын болуы керек. Оның бір мүшесі өз құрамындағы дауысты немесе сөз басындағы ұяң дыбыстардың естілу жөнінен екі ұшты, яғни басқа бір дыбысқа ұқсас сөз болуы қажет. Мысалы, тарғақ

көрдім - жарғақ көрдім, борсық көрдім, т.б.

Ең соңғы ойнаушы ойын бастаушыға сыбырлап өзіне жеткен сөзді айтады. Егер сөз дұрыс жеткен болса, ойын тағы да үш рет басқа сөздермен қайталанады. Егер сөз бұзылып жеткен болса, бастаушы соңғы ойнаушыдан бастап І-ойыншыға қарай сыбырмен ғана тыңдап, сөзді бұзушы кім екендігін анықтайды. Сөз бұзған ойнаушы ең аяққа барып тұрады да, екі-үш ауыз жаңылтпашты қайталап дұрыс айта алмаса, ұпай тартады. Ұпай келісім бойынша не өлең айту, жұмбақ шешу немесе бір өнер көрсету (мысалы, сурет салу, үлгі қию, есеп шығару т. б.) арқылы орындалады.

Ойын жас өспірім балалардың зердесін дамытып, өнерге деген құштарлығын арттырады.

Кім жылдам?

Ежелгі ойындардың бірі - *Кім жылдам?* Ойын аулада, спорт залында, бөлмеде ойнала береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортаға шыққан екі бала бір-біріне арқасын беріп, екі жаққа қарап тұрады. Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонан соң ойын жүргізуші екеуінің аяғының арасына ұзыннан-ұзақ белбеу тастайды да «бір, екі, үш» деп санайды. «Үш дегенде кім еңкейіп белбеуді бұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тез қимылдауының нәтижесінде жүзеге асады. Ойынға басқа ойыншылар шығады. Ойын жалғаса береді. Екінші кезекте әр жұптың жеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншы қалады. Сол екеуінің қайсысы жеңіп шықса, сол жеңімпаз атанады.

Үш орындық ойыны

Үш орындық ойының кең бөлмеде, спорт залдарында ойнауға болады. Ол үшін ортаға үш орындық қойылады. Ойынға қатысушылардың санына байланысты орындықтың көбейе түсуі мүмкін. Ойын жүргізушінің берген белгісі бойынша ойыншылар ортада тұрған орындықтарды айнала жүгіреді. Ойын қыза бастағанда жүргізуші отырыңдар деген белгі береді. Сол кезде ойыншылар орындықтарға отырыса қалады. Ал орындыққа отырып үлгере алмағандар, ойыннан шығады. Енді орындықтың бірі алынып қойылады да, ойыншылар қалған орындықты айнала жүгіреді. Ойын бір орындық пен екі ойыншы қалғанға дейін, олардың бірі жеңіп шыққанға дейін жүргізіле береді. Сонан соң ойын қайта басталады да, артынан жеңімпаздар арасында өзара тартыс басталады. Жеңіп шыққан ойыншы ең жылдам ойыншы деп аталады. Әр топтың жеңімпаздарына мақтау сөздер айтылып, сыйлықтар беріледі.

Жүйріктер жеңеді

«Жүйріктер жеңеді» ─ ұлттық ойын. Ойынға қатысушылар көк және сары топ болып екі топқа бөлінеді. Бір төбенің үстіне ойыншыларға түгелдей жетерлік мөлшерде көк және сары таяқшалар тасталады.

Ойынды жүргізуші ретінде басқарушы тағайындалады. Ол төрешілік міндетті қоса атқарады. Төрешінің белгісі бойынша ойынға қатысушылар белгіленген көмбеге қарай тұра жүгіреді. Жеткен ойыншы өз командасының түсіне сай бір-бір таяқшаны алып кері жүгіреді де, сөре сызыққа әкеп қояды.

Қай түсті топтың ойыншылары өз командасының бояуына сәйкес таяқты белгілеген мерзімге көбірек алып келсе, сол топ жеңеді. Ойын балаларды белгілі бір мақсатта ұжымдық әрекет жасауға, шапшаңдыққа үйретеді.

Шүлдік ойыны

Жазық алаңда ойналатын жас өспірімдер ойынының бірі - «Шүлдік» ойыны. Ойынға екі басы үшкірленген ұзындығы бір қарыс шүлдік (ағаш) керек. «Шүлдікті» ойнау үшін үлкен шеңбер сызылады, ортасына шүлдік қойылатын шұңқыр қазылады, шүлдік шұңқырдың ішіне емес, үстінде жатуы керек. Әр ойыншының қолында ұзындығы бір метрдей таяғы болуы керек. Ойынға қатынасушылардың санына шек қойылмайды. Ойнаушылардың санына қарай екі топқа бөлінеді.

Бірінші болып кезек алған топтың ойыншысы «шүлдікті» қолындағы таяғымен жерден көтеріп алып, жерге түсірмей соғады да, таяғын шеңбердің үстіне тастайды. Ал екінші болып кезек алған ойыншы шүлдіктітүскен жерінен алып, қайтадан соққан ойыншының таяғын көздеп, шеңберге қарай лақтырады. Лақтырған кезде таяққа тигізсе, я болмаса, шеңбердің ішіне түсірсе, онда соғушы ойыншы ойыннан шығып қалады. Шүлдікті бірінші болып жерден көтеріп, жерге түсірмей соққан кезде ойыншы тигізе алмаса, ол да ойыннан шығып қалады. Ал лақтырған ойыншы не таяққа тигізе алмай не болмаса дөңгелек сызықтың ішіне түсіре алмаса, онда бірінші ойыншы енді «шүлдікті» шекіп соғады, әрсоққанда үш реттен соғады. Сөйтіп, «шүлдік» қай жерге барып түссе, сол жерден дөңгелек сызыққа дейінгі қашықтықты таяғымен өлшеп шығадыда, екінші ойыншыға ұпай мөлшерін белгілейді. Бірінші ойыншы әлгі себептермен ойыннан шығып қалса, онда екінші ойыншы соғушы болады, ол шығып қалса, үшінші ойыншы соғушы болады. Ойын осылайша барлықойыншы ойнап болғанша, жалғаса береді.

Ойынның шарты бойынша шекіген кезде «шүлдікке» тимей, таяғы жер қауып қалса, ұпайы күйіп кетеді. Шүлдікті екінші рет шекіген ойыншы, оны қолымен ұстап қойса, онда да оның ұпайы күйіп кетеді. Сондықтан «шүлдікті» тек үшінші рет шекігеннен кейін ғана ұстауға болады.

«Шүлдік» ойыны ойнаушылардың қолдарының бұлшық етін жетілдіріп, жылдамдыққа үйретеді, «Шүлдікті» сызықтың үстіне түсіруге ұмтылу арқылы көз мөлшері, дәлділік пен мергендік қабілеттері жетіледі.

Жапалақтар мен қарлығаштар

Жапалақтар мен қарлығаштар - ұлттық ойын. Ойын кең, жазық алаңда өтеді. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Ойнаушылар екі топқа бөлінеді де бірінің арқасына бірі арқасын қаратып, екі сан құрып тұрады. Бір қатардағыларды жапалақтар, екіншісін қарлығаштар деп атайды. Орталарынан біреуін ойын жүргізуші етіп сайлап алады. Ол ойыншылардың арасынан жүріп отырып, сөзін үзіп-үзіп, созып сөйлейді: қар (үзіліс) - лы - ғаш немесе жа..., ал сөз аяғын айтпайды. Сонда аты аталған топ бытырап қаша жөнеледі де, аты толық аталмаған топ оларды қуады. Ұсталған ойыншы ұстаған топтың ойыншыларының қатарына қосылады.

Ойын тәртібі: қашушылар мен ұстаушылар алдын ала келісілген белгі бойынша ұсталғанын мойындайды. Ол үшін қашушы ойыншы қолын тигізсе болды. Қай топтың жеңгенін ойын соңында қайсысының саны көп болса, соған қарай шешеді.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 30.03.2026-03.04.2026 жыл,сәуір айы, 1- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 30.03.2026**	**Сейсенбі 31.03.2026**	**Сәрсенбі 01.04.2026**	**Бейсенбі 02.04.2026**	**Жұма 03.04.2026**
Балаларды қабылдау	Балаларды денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. **(Тіл дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет)**				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңес беру	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтарды сүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікмінеттерін жауапкершілікпенатқаруға баулу **(танымдық, еңбек іс-әрекеттері)** Кітаптарды қарату,назарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынаа	«Автобус **(танымдық іс-әрекеттер)** Дидактикалық ойындар	Өнер орталығында сурет салғызу, суретті кітапшаларды бояуда түстердіөзқалауы бойынша таңдауын дамыту **(бейнелеу іс-әрекеті)** Шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары, логикалық ойындар. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті және танымдық іс-әрекет)**	Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнауына мүмкіндік беру Балалармен жеке жұмыс жүргізу. **(танымдық, зерттеу іс-әрекеттері)** Таңдауы бойынша жануарлар бейнеленген ойындармен ойнауына жағдай жасау (пазлдар, роботехника құралдары, шашка, бестемше).	Табиғат бұрышындағы еңбек, экологиялық мәдениетті жетілдіру (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **(танымдық іс-әрекет)** Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Балалармен жеке жұмыс жасау.

	удару. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**			Табиғат бұрышында бөлме өсімдіктеріне күтім жасату Балалармен жеке жұмыс. **(танымдық іс-әрекет)**	
Таңертенгі жаттығу	Сәуір айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзубағыттаадымдапжүру.Жұбыменшеңбербойымен жүруді дамыту. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілдіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынпысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханадакезекшілердіңміндеттерінорындау.Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениеттітамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері Достарым көп бақшада (шеңберге тұру) Көңілдіміз бақшада (қолдарын жайып) Достықты біз сүйеміз (бір-біріне қарап, жымию) Бірге күліпжүреміз Өзінмәдениеттіұстау,әдептіжәне сабырлыболуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардын бүгінгі көңіл күйімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Көктемде ағаштар қалай өзгереді? Өзгерістерді қалай байқай аламыз? Ағаштар туралы не біледі және не білгісі келеді сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** «Бақша ағаштары» әңгімесін оқып беру. Не туралы екенін сұрау. Сөйлеудеинтонацияның лықмәнерлілікқұрал	**Көркем әдебиет** «Асыл шөп» әңгімесін оқып беру. Сюжетті таңдаудабастамашылық пен дербестік танытуға	**Сауат ашу негіздері** Өзінің есімін атау, оған дыбыстықталдау жасату:Сөздегідыбыстардың ретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардың анықтату.	**Тіл дамыту** «Тәртіпсіз лақ» әңгімесін оқып беру. Төлтайдың орнында болған не істер едіңдер деген сұраққа әңгілесу. Сөйлеуде	**Көркем әдебиет** Апта бойы айтылған әңгімелер бойынша белгілі образды сомдаудаэкспериментжасауға,түрлендіруге мүмкіндікберу.

	дарын **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Жүру,аяқтың ұшымен жүру; Тізеніжоғарыкөтері пжүгіру; Кедергілерарасынан еңбектеу;допты бірқатарғақойылған заттардыңарасымен домалату; Қимылды ойын: Кімнің тобы тез жинақталады? **Математика негіздері** Логикалық тапсырмаларды карточкалар арқылы орындату. Ойлаумәдениетін,танымпроцесінеріктіреттеу. Тік және көлбеу таяқшаларды, қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен**	ынталандыру. Злиха мен Бәтиманың рөлін сомдауына мумүкіндік беру **Музыка** **Музыка тыңдау.** Қазақ халық аспаптары: домбыра мен қобыз үнінің тембрлік ерекшеліктерімен, «күй» жанрымен, күйші-композиторлар: Дина Нұрпейісованың, Дәулеткерей Шығайұлының, Ықылас Дүкенұлының шығармаларымен таныстыру. **Сауат ашу негіздері** Әр балаға берілген карточкадағы суреттегі бейнелеген затқа дыбыстық талдау жасату. Сөздегідыбыстардың ретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтату. Дайынсуреттердіңсыртынаншеткешықпай бастыру,бояту	дайынсуреттерініңсырты наншеткешықпай бастыру,бояту дағдыларын жетілдіру **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: Жүру,аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; Тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; Қимылды ойын: Қу түлкі Спорттық жаттығулар: Велосипед, самокат тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетіншеекідөңгелекті велосипедтебу.Оңға жәнесолғабұрылу. **Қазақ тілі** Балалардышешендікөнерге,айтысөнерінебаулу. Айтыс тыңдату, ол не туралы екенін түсіндіру.	**Музыка** **Музыка тыңдау.** Қазақ халық аспаптары: домбыра мен қобыз үнінің тембрлік ерекшеліктерімен, «күй» жанрымен, күйші-композиторлар: Дина Нұрпейісованың, Дәулеткерей Шығайұлының, Ықылас Дүкенұлының шығармаларымен таныстыру**Сауат ашу негіздері** «Тәртіпсіз лақ» әңгімесіндегі сөздерге дыбыстықталдау жасату:сөздегідыбыстардыңретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтату. Дайынсуреттерініңсырты наншеткешықпай бастыру,бояту дағдыларын жетілдіру **Қоршаған әлеммен таныстыру** **Қоршағанортада,табиғаттатәртіпережелерінбілу**;өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды үйрету(бейтанысадамдарменсөйлеспеу,ойнамау, бөтенмашиналарға	**Математика негіздері** Шыдамдылық,ұқыптылық, өзінедегенсенімділіктіқалыптастыруғабаулу. Командалық тапсырманы шешу. Логикалық тапсырмаларды топпен орындауын ұйымдастыру. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың ұшымен, аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; допты бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; Қимылды ойын: Кім жылдам? **Қазақ тілі** Алтын сандықтан шыққан заттарменойыншықтар,сюжеттісуреттердізат,сын,сан

	таныстыру Ағаш қалай өседі. тақырыбында видео көру. Балалардың зерттеу әрекеті үшін жағдай жасау, Табиғатпен таныстырубарысындазаттарменқұбылыстардыңөзінетән,сипаттамалықбелгілерінбақылату,талдау,салыстыру,ажырату қабылеттерін қалыптастыру.	дағдыларын жетілдіру **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Қазақою-өрнектерініңтүрлері«жауқазын»,«жетігүл»,«жұлдызгүл»туралы түсінігінкеңейту,өзіне тән элементтерді пайдалана отырып, оларды құрастыра білуін дамыту. Оюлардың суреттерін бояу Біртектізаттардансю жеттерқұруды өзінетәнбөлшектерін мүсіндеуді үйрету. Жоғарыда аталған оюлардың шығу тегіне қарай заттар мүсіндеу Қағаздан таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді қиюды үйрету. Балалардың дербес әрекеті	**Математика негіздері** Карточкаларда берілген тапсырмаларды орындату. Шыдамдылық,ұқыптылық,өзінедегенсенімділіктік алыптастыруғабаулу. Нүктелерді, өрнектерді салуғаүйрету.	отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардыңсоңынан ермеу). Сурет бойынша балалардың әңгімесін тыңдау	есімдердіқолданаотырып,сипаттауда сөздерді дәл және дұрыс қолдануға үйрету.

		Бау бақша құрастыру. Құрастырылғанқұрылысыменқұрылысты ңшынайыбейнесіарасындабайланысорнату дағдысын дамыту.			
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды пысықтау.				
Серуен	Картотека №13	Картотека №14	Картотека №15	Картотека №16	Картотека №17
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға бүктеу, қолды жуу. Шешіну кезінде балалардың шкафқа колготки,сырт киімді салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. **(дербес әрекет, еңбек әрекеті).**				
Түскіас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау.Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынжетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннанкейінауыздышаю. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененіңтазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тамақтанғаннанкейінауыздышаю,қолорамалдыпайдалану дағдыларын жетілдіру.				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін баяу музыка қою, әлем ертегілерін оқып беру. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адамағасыжәнеоның қызметінің ерекшеліктерітуралытүсініктердікеңейту.Балалардыңназарынағзасыменденсаулығының ерекшеліктерінеаудару.				

	Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Гигиеналық шаралардыжүргізудіңжәнежекегигиеназаттарынпайдаланудың қажеттілігінтүсіну. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасыкелетінеңбектапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап тарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Кітаптардан ағаштардың түрлерін көрсетіп таныстыру. Танитын ағаштарын атату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ағаштардың суретін салғызу немесе мүсінін жасату. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)**	Алма өрік және шие ағаштарын таныстыру. Олардың гүлдерімен таныстыру. Гүлдердің ұқсастығы мен айырмашылығын табу. Қағазға салу, балабақша ауласынан осы гүлдерге ұқсас гүлдерді таптырту **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)** Лего құрастыру бөлшектері арқылы гүлденген бақша құрастыру, өзбетіншеойданқұрастыруға баулу **(танымдық іс-әрекеті)**	Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша тақпақтар жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексазбен ағаштарға гүлдар жасап мүсінді толықтыру. Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер, қиюүшін қайшыныңқолдану дағдысын дамыту. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)**	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп дербес шығармашылық әрекет жасауға мүмкіндік беру. **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Асыл шөп» әңгімесін естеріне түсіру. Үстел үсті театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Даладағы ағаштардың жапырақтарына ұқсас түсті таңдап жапырақтарды қиып ағашқа жапсыруды үйрету. **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)**
Балалармен жеке жұмыс	жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден құруға машықтандыру	әңгімелерді эмоциямен қабылдауға үйрету	қолдан бұйымдар жасауына көмектесу	заттарды салыстыру тәсілдерін қолдануға үйрету	сапта жүруге , аттап жүруге талпындыру

Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын ***«Соқыр теке»*** Балалардың дербес ойындары Телефоннан көңілді музыка қойып би билеу. **(музыка)**	Қимылды ойын ***«Тақия тастамақ»*** Балалардың дербес ойындары Құм бетіндегі іздерді бақылау. **(танымдық іс-әрекеті)**	«Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. **Қимылдыойындар.** Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын «***Күш сынаспақ***»	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Бақша ауласындағы ағаштарды бақылату. **(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Қимылды ойын **«**Омпы»	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылды ойын «Атбақыл»
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерін жауапкершілікпенатқаруға баулу **(танымдық, еңбек іс-әрекеттері)** Кітаптарды қарату,назарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынаудару. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналар баланың ағаштар туралы не білетінін сұрауды ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 06.04.2026-10.04.2026 жыл,сәуір айы, 2- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 06.04.2026**	**Сейсенбі 07.04.2026**	**Сәрсенбі 08.04.2026**	**Бейсенбі 09.04.2026**	**Жұма 10.04.2026**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	"Комплимент" сәлемдесу негізінде баланың өзіне деген сенімділікті арттыруға ықпал ету. Балалар допты шеңберге өткізіп, бір – біріне мақтау айтады-бұл жанындағы адамға айтқысы келетін жағымды, жылы сөздерді қолдануын дамыту . (қоршаған әлеммен таныстыру) **Балалармен жеке жұмыс.** Құрастыру материалдарымен, табиғи заттармен құрастыру ойындарын ойнату. қауіпсіздік ережелерімен таныстыру. **(танымдық іс әрекет)**				
Таңертенгі жаттығу	Сәуір айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті). Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзубағыттаадымдапжүру.Жұбыменшеңбербойымен жүруді үйрету.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбер «Сәлемберем үлкенге» Алдымыздан кезіккен, Көп таныссы көреміз,				

	Бәріне де ізетпен, Сәлеметсіз бе, ағай? – деп, Сәлеметсіз бе, апай? – деп, Есенсіз бе, апай? – деп, Амансыз ба, атай? –деп, Ұл-қыз сәлем береміз, Өнегелі өренбіз. Балалардың сезінген әсерлерімен , жаңалықтармен бөлісуіне жағдай жасау. Көктемгі көңіл күйлері қалай екені сұрау? «Аспан әлемі туралы не біледі? Балалардың ойын тыңдау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Балалардан қазір жылдың қай мезгілі? Қай ай, апта? Күндіз ба, әлде түн ба? Түнде не болады? Аспанда біз не көреміз? Аспан әлемін көргілерің келе ме?де сұрап.Балаларды ғылым орталығына шақырып, аспан әлемінің макетін көрсету. Алдымен танитындарын атату. Жұлдыздарды көрсету. Оларды	**Көркем әдебиет** Сюжетті таңдаудабастама шылық пен дербестік танытуға ынталандыру. Ғарышкер киімдерін жасап, рөлдерді сомдап ойнату. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Қазақ халық аспаптары: домбыра мен қобыз үнінің тембрлік ерекшеліктерімен, «күй» жанрымен, күйші-композиторлар: Дина	**Сауат ашу негіздері** Жазупарағынбағдарлайбілу,жазужолыменжоларалыққеңістікті ажырата білуге үйрету. Геометриялықфигуралардың дайынсуреттерініңсыртынштеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> Аяқтың ішкі және сыртқы қырымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден жүгіру; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта	**Тіл дамыту** Лэпбуктан ғарыш туралы көрсету. Балалардыаңгімеайтуғаүйрету:бейтанысзаттар,құбылыстар туралы ақпараттыталқылауға баулу. Тапсырманыорындауға,бір-бірініңқуанышынаортақтасабілуге,бір-бірінеқамқорболуға баулу. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Қазақ халық аспаптары: домбыра мен қобыз үнінің тембрлік ерекшеліктерімен, «күй» жанрымен, күйші-композиторлар: Дина Нұрпейісованың, Дәулеткерей Шығайұлының, Ықылас Дүкенұлының шығармаларымен таныстыру **Сауат ашу негіздері**	**Көркем әдебиет** белгілі образды сомдаудаэкспериментжасауға,түрлендіруге мүмкіндікберу. Ай мен жұлдыз туралы ертегі құрастыруға баулу **Математика негіздері** Қозғалысбағыттарын танып қолдануын дамыту:солжақтаноңжаққа, оңжақтан сол жаққа,жоғарыдан төменге,алға,артқа. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен жүру;

	таныстыру. Шолпан жұлдыз Құйрықты жұлдыз туралы айтып беру. Балалардыбір- бірінекөмекқолын созуға,бірлесіп,кел ісіпойнауға баулу. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы</u> <u>жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен, аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; қатармен бір- бірден, екеуден, үшеуден тізеніжоғарыкөтер іпжүгіру; кедергілерарасына неңбектеу; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; <u>Қимылды ойын:</u> Жіптен секіру **Математика**	Нұрпейісованың, Дәулеткерей Шығайұлының, Ықылас Дүкенұлының шығармаларымен таныстыру Сауат ашу негіздері Жазупарағынбағ дарлайбілу,жазу жолыменжоларал ыққеңістікті ажырата білуге үйрету. Геометриялықфи гуралардың дайынсуреттеріні ңсыртыншеткеш ығармайбастыру, бояу дағдыларын жетілдіру Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құраст ыру Қазақ ою- өрнектерінің сипатын, колоритін жеткізе отырып, көлемді пішіндердібояуд ы пысықтау.	(арақашықтығы 6 метр) қос аяқпен секіру; допты бір қатарғ ақойылған заттардың арасымен домалату; <u>Қимылды ойын:</u> Соқыр қойшы <u>Спорттық ойын</u> <u>элементтері:</u> Бадминтон. Воландыр ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру; Қазақ тілі жаңылтпаштар,тақпақтар жаттату,жұмбақтар шешкізу. Күндізбілінбейді, Түндекүлімдейді.(Жұлды з) Ғарышкер ұшты ғарышқа.Ғарышқа ұшты ғарышкер.Айтшы,ғарыша лыспа? **Менғарышкерболамын** Аспан, аспан, арайлым, Сағанжиіқараймын. Сені көзбен шоламын... Менғарышкерболамын. *Ж.Смақов* **Математика негіздері** Қозғалысбағыттарын танып қолдануын	Жазупарағынбағдарлайбілу, жазужолыменжоларалыққеңі стікті ажырата білуге үйрету. Геометриялықфигуралардың дайынсуреттерініңсыртыншет кешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Қоршаған әлеммен таныстыру** Қоршағанортанықөз,мұрын,т іл,құлақ,тері көмегіменсезе білуін дамыту. Әр түрлі заттарды тану, көздерін байлау арқылы	тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; допты бірқатарғақойылғанзаттард ыңарасымендомалату; теңдікті сақтап жүру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; <u>Қимылды ойын:</u> Жерде тұрып қалма <u>Спорттық ойын элементтері:</u> Бадминтон. Воландыр ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру; **Қазақ тілі** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолданабілуді, интонациясы бойыншасөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білудіжетілдіру.Өзойынжа йылмасөйлемдермен жеткізугемүмкіндікберу. Сурет бойынша әңгіме арқылы ұйымдастыру.

	негіздері қағаз парағын тең және тең емес бөліктерге бөлу, бүтін меңбөлікті салыстыруды дамыту. Геометриялық фигуралардан аспан әлеміне саяхат жасайтын зымыран құрастыру. Өрнектерді салуғадәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Қазақстанның тұңғыш ғарышкерлері Тоқтар Әубәкіров,Талғат Мұсабаевтібілу,оларды құрметтеу. Республикадағық алалармен ауылдардың атаулары, олардың көрікті жерлері, ауыл мен қала өмірініңерекшелі	Затқа қарап мүсіндеудезымыраннының пішінісақтап мүсіндеуді жетілдіру. Қатпарланып бүктелгенқағазданбірдейбірнешепішіндердіжәнеекібүктелгенқағаздансимметриялыпішіндегі заттардықиюды үйрету. Тізіліп тұрған жұлдыздар қиып алу. Балалардың дербес құрастыру әрекеті. Қағазцилиндрлерденқазақхалқыныңұлттықбаскиімдерін(тақия,сәукеле,кимешек)жәнеыдыстарынқұрастыру,олардыжіппен,ою-өрнектерменбезендіру.	дамыту:солжақтаноңжаққа,оңжақтан сол жаққа,жоғарыдан төменге,алға,артқа. Допты әр түрлі бағытқа команда бойынша қойып көрсету. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету.		

	ктері туралы ұғымдарын байыту.				
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №15	Картотека №16	Картотека №17	Картотека №18	Картотека №19
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілу Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Тамақтан соң ас қайыру, бата беру. Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру.				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап тарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Кітаптарды қарату, Балалардың қалауы бойынша ертегі оқып беру. Рөлдерге бөліп ойнату. **((Қарым-қатынас танымдық іс-әрекет)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ертегі кейіпкерлерінің мүсінін жасату. Қағаздан қиып жапсырту. **(Шығармашылық іс-әрекет**)	«Мен ғарышкер боламын» тақпағын жаттату. Бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. Құрастыру ойыншықтарымен дербес іс әрекеттерді жасату. **(Қарым-қатынас және танымдық іс-әрекет)** Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білуді дамыту: олардысуару,түбін қопсыту,жапырақтың шаңын сүртуді орындату. **(еңбек әрекеті)**	«Аспан әлемі» тақырыбында ұжымдық жұмыс жасату **(Шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптарды қарату. ғарышкер туралы жаңылтпаш жаттауды қайталау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Жеті қарақшы жұлдызы туралы ақпарат беру. Оларды неге олай атайды балалардан сұрау. суреттер арқылы түсінік беру **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)** Еркін шығармашылықпен айналысуына мүмкіндік беру.	Балаларды орталықтарға бөліп, ғарышкер бейнесін салу, мүсінін жасау немесе қағаздан қиып жапсыруына мүмкіндік беру. **(Шығармашылық іс-әрекет)** Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдату. **(музыка)**
Балалармен жеке жұмыс	қағаз бетін бағдарлай білуге, ретімен атауға үйрету	ұлттық киімдерді салуға көмектесу	өз ойын түсінікті жеткізуге, өзінің пікірін айтуға дағдыландыру	зат есімдерді сан есімдермен және сын есімдерді зат есімдермен байланыстырып айтуды қалыптастыру	. мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдана білуге баулу
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				

Серуен	Бақша ауласындағы ағаш бұтақтары мен жапырақтарын жинату. **(еңбек іс-әрекеті)** Қимылды ойын «Тымпи» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Шалма» Балалардың еркін ойыны Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдау. **(музыка)**	Қимылды ойын «Жаңылма» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Сақ құлақ» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Жүйріктер жеңеді» Балалардың еркін ойыны
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерін жауапкершілікпенатқаруға баулу **(танымдық, еңбек іс-әрекеттері)** Кітаптарды қарату,назарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынааудару. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. Ғарышкерлер туралы не білгендерін сұрау. Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 13.04.2026-17.04.2026 жыл,сәуір айы, 3- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 13.04.2025**	**Сейсенбі 14.04.2025**	**Сәрсенбі 15.04.2025**	**Бейсенбі 16.04.2025**	**Жұма 17.04.2025**
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау. **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерінжауапкершілікпенатқаруға баулу Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды ұйымдастыру **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)**				
Таңертенгі жаттығу	Сәуір айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таңертеңгіжаттығудыорындауғақызығушылықтудыру,денебітімінқалыптастыружәнеөкшелердінығайту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Жүректен жүрекке жақсы тілектер бір біріне тілеу. Жаңалықтарымен бөлісу. «Жер ана» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Интонациясы бойынша	Көркем әдебиет Күшік пен қасқыр ертегісін қолғап	**Сауат ашу негіздері** Жеміс пен жидектің айырмашылығын	**Тіл дамыту** Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы,	**Көркем әдебиет** Сюжетті таңдаудабастамашылық пен

	сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып,сөйлегендеқолданабілудідамыту.Педагогтың еөрсеткен суретке қарап сөздің дыбысталуын ажыратуды үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен жүру; допты бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; шектелгенжазықтықтыңүстіменқосалқықадаммен,аяқтыңұшыментепе-теңдікті сақтап жүру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; <u>Қимылды ойын</u> **Математика негіздері** Топтан ағаштан	театры арқылы айтып беру. Белгілі образды сомдаудаэкспериментжасауға,түрлендіруге мүмкіндікберу. **Музыка** **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету Сауат ашу негіздері Жер ананың сыйларының бірі жеміс жидектер екенін айтып олардың макетін көрсету. Оларға дыбыстықталдау жасату:сөздегідыбыстардыңретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтау. жеміс-жидектердіңдайынсуреттерініңсыртын	тапқызу. Неге жидек неге жеміс деп атайды. Оларғадыбыстықталдау жасату:сөздегідыбыстардыңретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтау жеміс-жидектердіңдайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен жүру; кедергілерарасынанеңбектеу; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; <u>Қимылды ойын:</u> Қарлы шеңбер <u>Спорттық жаттығулар:</u> Велосипед, самокат тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетіншеекідөңгелекті велосипедтебу.Оңға және	сұраулы, лепті) ажыратып,сөйлегендеқолданабілудідамыту. Балаларға суреттерге қарап интонация белгілерін таңдатып, соған қарай сөйлем құрап айтуын үйымдастыру. **Музыка** **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету **Сауат ашу негіздері** Қандай сөздергедыбыстықталдау жасай алатындарын сұрау. Өздерінің таңдауы бойынша сөздегідыбыстардыңретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтату Жеміс-жидектердіңдайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Қоршаған әлеммен таныстыру** Жоспарланғаннәтижегежет	дербестік танытуға ынталандыру. Өздеріне ұнайтын ертегілерді сахналату. **Математика негіздері** Топтан ағаш пен пластмасстан жасалған заттарды жинап, беттестіру,тұстастыружәнежұппенсалыстырутәсілдерінқолданаотырып, заттарды салыстыруды қалыптастыру. Тік және көлбеу сызықтардыдәптердіңторкөзін десызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> Аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; Тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; допты бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; <u>Қимылды ойын:</u> Доп мектебі <u>Спорттық жаттығулар:</u> Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **Қазақ тілі** Шағынөлеңдер,санамақтар жаттату.

	жасалған ойыншықтарды табу. Оларды беттестіру,тұстастыружәнежұппен салыстырутәсілдерінқолданаотырып, заттарды салыстыруды қалыптастыру. Тік және көлбеу сызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Ұялытелефон,смартфон,компьютер,ғаламтор,теледидардыңқолданылуынбілу,олардықолданудақауіпсіздіктісақтаудыпысықтау. Олармен көп ойнаған зиян екендігін түсіндіру. Оның орнына үйде қандай ойындар ойнауға болатынын ойнап көрсету. Балалардың бір	шеткешығармайбастыру,бояудағдыларынжетілдіру **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Суретті қарапайым қаламнық көмегімен жеңіл ырғақпен үстінен қаттыбаспайжидектердің сұлбасынсалуды үйрету Бірнешепішіндібіртұғырғаорналастыруды,сюжеттердепішіннің,қимылдыңерекшеліктерінжеткізебілуді үйрету. Жидектер себетін қиып жапсырту Сюжеттік композициялар жасауды, оларды сәнді бөлшектермен толықтыруды меңгерту. Ермексаздан жемістер жасату.	солға бұрылу **Қазақ тілі** Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекісөйлеудемақал-мәтелдерді,көркемсөздердіқолдануынақолдаукөрсету,ынталандыру.«Жер анаға құрметті қалай көрсетеміз» тақырыбында сурет бойынша әңгіме. Туған жердей жер болмас, Туғанелдейелболмас. Туған жердіңжуасыдатәтті. Туған жердің торғайы да сүйкімді. Мақалдарын жаттату. **Математика негіздері** Жемістер мен жидектерді беттестіру,тұстастыружәнеежұппенсалыстырутәсілдерінқолданаотырып, заттарды салыстыруды қалыптастыру. Тік және көлбеу сызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.	уге,өзіменқұрдастарыныңеңбегінің,шығармашылықәрекеттерініңнәтижелерінбағалауғажәнеқұрметпенқарауға,кішілергекөмеккөрсетуге, қажет болған жағдайда оларға жүгінуге баулу. Сюжетті рөлді ойындар ойнау арқылы көрсету.	**Санамақ** Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ.Қосып едім екеуін, Болыпшықтыонсаусақ. Оң аяқтабесбақай, Сол аяқта бес бақай. Қосыпедімекеуін Болыпшықтыонбақай

	біріне ұсыныс айтуын ұйымдастыру.	Дербестікті,шығармашылықты,бастаманықолдауды дамыту. Жемістер мен жидектер бағын құрастыруды жетілдіру.			
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенге дайындық	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыру,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіру. Серуендеойыналаңындабалалардыңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау.Ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №20	Картотека №1	Картотека №2	Картотека №3	Картотека №4
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. **(дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениеттітамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру . (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру				
Күндізгі ұйқы	.Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. **(музыка)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Адамныңденсаулығынагигиенаменкүнтәртібіңықпалытуралытүсініктердікеңейту. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				

Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Үйдегі,балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. Топтағы қарапайым еңбек әрекетін жасату. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша құрастыру материалдарымен әр түрлі құрылымдар құрастыруға жағдай жасау	Ойынның түрлері туралы кітаптар қарату. Таныс емес ойындарды ойнату. Балалардың өз ойларын білдіруге үйрету. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекет)** Табиғи материалдармен құрыстыру жұмыстарын жасату, балалардың шығармашылығын жетілдіру. **(шығармашылық іс әрекет)**	«Біздің үйде ойнайтын ойындарымыз» тақырыбында балалармен әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату.Қимылдардың ырғағынмузыка әуеніменүйлестіруін қалыптастыру. **(музыка)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан ойыншық жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** **Туған жер туралы мақалдарды** естеріне түсіріп қайта жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Ойын орталығының макетін жасату. Таңдаған тақырыпқа ұжымдық жұмыс. ермексаз, табиғи материалдарды қағазды қолдану арқылы. **(Шығармашылық , танымдық іс-әрекеті)** Кітаптар қарау, жеке әңгімелер жүргізу.
Балалармен жеке жұмыс	өлеңдерді интонациямен оқуға талпындыру	дыбыстық талдау жасауға көмектесу	қайшы мен желімді дұрыс қолдана алуға көмектесу	үш қатарға сап түзеп қайта тұруға талпындыру	теңсіздік шығаруға көмектесу

Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату.Қимыл дардыңырғағынм узыкалық әуенге үйлестіруді жетілдіру. **(музыка)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»	**Қимылды ойын** «Кім жылдам» Балалардың еркін әрекеті. «Көктемгі еңбек» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балалардың шығармашылығымен құрылыстар құрастырғызу **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ»	Ұлттық ойын «Ақсерек көксерек» Балалардың еркін ойыны «Дихан мен шаруа деген кім?» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтардысүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікміндеттерін жауапкершілікпенатқаруға баулу **(танымдық, еңбек іс-әрекеттері)** Кітаптарды қарату,назарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынаудару. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**				
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Үйде қызықты ойындар туралы балалармен әңгімелесу, ойын әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 20.04.2026-24.04.2026 жыл,сәуір айы, 4- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 20.04.2026**	**Сейсенбі 21.04.2026**	**Сәрсенбі 22.04.2026**	**Бейсенбі 23.04.2026**	**Жұма 24.04.2026**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Сәуір айында өтетін мерекелік ертеңгіліктер мен қауіпсіздік сақтық шаралары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру. Дидактикалық ойындар «Артығын тап», «жетпейтін бөлігін тап» карточкаларымен жұмыс жасату Шығармашылық жұмыстар Балармен жеке жұмыстар жасау. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**				
Таңертенгі жаттығу	Сәуір айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таңертеңгіжаттығудыорындауғақызығушылықтудыру,денебітімінқалыптастыружәнеөкшелердінығайту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке	Таңғы жиын. «Жүрекше» деген ойын ойнату.Жүрекшені екі қолмен алақанда ұстап тұрып, шын жүректен деген сөзді қосып, жақсы тілек айтып, қасыңдағы баланың атын айтып ұсынады. Ойын соңында барлық бала оң алақанын жайып				

дайындық	тұрып: «бәрімізге денсаулық тілейміз» - деп терең дем алады. «Бір шаңырақ астында» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Сынесімдермен үстеулердіқолдану. «Менің жақын досым» тақырыбында балалардың әңгімесін тыңдау. Достарын сипаттау, олардың жақсы қасиеттері үшін достығы үшін алғыс білдіру. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың ұшымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден жүгіру; кедергілерарасынанеңбектеу; шектелгенжазықтықтыңүстіменқосалқықадаммен,аяқтыңұшыментепе	**Көркем әдебиет** «Түлкі мен қоян» ертегісін үстел үсті театры арқылы көрсету. Сюжетті таңдаудабастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. Ертегіні сахналату. **Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру **Сауат ашу негіздері** Жазупарағынбағдарлайбілу,жазужолыменжоларалықкеңістікті ажырата білуге үйрету. Көкөністердің дайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру**	**Сауат ашу негіздері** Жазупарағынбағдарлайбілу,жазужолыменжоларалықкеңістікті ажырата білуге үйрету. Көкөністер дайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: аяқтың ұшымен, аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден тізеніжоғарыкөтеріп жүгіру; шектелгенжазықтықтыңүстіменқосалқықадаммен,аяқтыңұшыментепе-теңдікті сақтап жүру; допты бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; Қимылды ойын:	**Тіл дамыту** Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: сөйлегендебейнелісөздерді,эпитеттерді,салыстыруларды қолдануды. Бір шаңырақ астында дегенді балалар қалай түсінеді сұрау. Шаңырақты таныстыру, барлық баланы астына жинау мен ойнату. **Музыка** **Би шығармашылығы.** Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару, мәтінге сәйкес әнді сахналау; шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру **Сауат ашу негіздері** Жазупарағынбағдарлайбілу,жазужолыменжоларалықкеңістікті ажырата білуге үйрету. Көкөністер дайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Қоршаған әлеммен таныстыру**	**Көркем әдебиет** Белгілі образды сомдаудаэкспериментжасауға,түрлендіруге мүмкіндікберу. Топтағы кейіпкерлердің киімдерін киіп еркін ойындар ойнауын ұйымдастыру. **Математика негіздері** Карточкаларда бейнеленген ойыншықтарды тапқызу. Олары суретпен салыстыру. Теңдіктуралытүсінікқалыптастыру,әртүрлізаттардантұратынтоптардың санын анықтау, топтарды санау және салыстыру негізінде сандықмәндерді дұрысжалпылауды үйрету. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: 2–3 метр қашықтыққа алғаұмтылыпқосаяқпенсекіру; Заттардыңарасыменкүрсаулардыбір-бірінедомалату;

	-теңдікті сақтап жүру; Қимылды ойын: Кімнің тобы тез жинақталады? Кегли **Математика негіздері** Ойыншық қорабындағы ойыншықтармен ойын ойнату. Жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден (түсі, өлшемі, пішіні,дыбысы,қимылы,қолданылуыбойыншазаттардан)жиынды құру,жиындарды бөліктергебөлу және оларды қайта біріктіру тәсілдерін меңгерту. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Еңбеккорлықпенжауапкершілік	«Достық алаңы» тақырыбында суретті қарапайым қаламның көмегімен жеңіл ырғақпен үстінен қаттыбаспайбейненіңсұлбасынсалуды үйрету. Кейіпкерлердіңөзінетән бөлшектерінмүсіндеуді үйрету. Жекежәнетоппен бірлесіпжасауды,ондамі ндеттерді келісіпатқаруды меңгерту. Әр балаға адам мүсінін жасату. Оларды алаңғы жинап, ойнап жүрген балалардың достық алаңын жасату. Шығармашылықойлауды ыжәнеқиялдыдамыту. Қатпарлап қию әдісімен өздеріне ұнайтын затты қиып жасату. Қағазданқұрастыру әдістерінқолданып,жазыққматериалдыкөлемдіпішінгеөзгертебілудібекіту. Достық гүлін жасату. Баллардың жасаған гүлдерін бір құмыраға салғызу мадақтау.	Кім жылдам? Спорттық ойын элементтері: Футбол. Берілгенбағытқадоптыоңжәнесолаяқпендомалату. Доппензаттыайналдыражүру. Доптышұңқырға, қақпағадомалату. Доптықатарынанбірнешеретқабырғағасоғу **Қазақ тілі** Тілдікжәнеартикуляциялықаппаратты,тынысалудыжәнетазадикциянydамыту, қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстарын, осы дыбыстардантұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. Өздері алдын жаттаған тіл ұстартуларын қайталату. **Математика негіздері** Теңдіктуралытүсінік	Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын маңдағы шағын ауданда аймақты еркінбағдарлайбілулерін дамыту. Өзінің үйіне баратын жолда не бар, суретін салып көрсетуіне мүмкіндік беру.	арқанның бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; Қимылды ойын: Қоймадағы тышқандар **Қазақ тілі** Тілдікжәнеартикуляциялықаппаратты,тынысалудыжәнетазадикциянydамыту, қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстардантұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. Артикуляциялық жаттығулармен тіл ұстару жаттығуларын айтқызу.

	тіңмаңызынтүсіну,өзін-өзіқұрметтеу,өзкүшіменмүмкіндіктерінедегенсенімділікті арттыру дағдысын жетілдіру.«Мен еңбекқор баламын» тақырыбында балалардың ойын тыңдау.		қалыптастыру,әртүрлізаттардантұратынтоптардың санын анықтау, топтарды санау және салыстыру негізінде сандықмәндерді дұрысжалпылауды үйрету. Алтын қоржынан бір заттан алу, оның сыңарын табу. Басқа балалардың заттарымен салыстыруды дамыту. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.		
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенге дайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №5	Картотека №6	Картотека №7	Картотека №8	Картотека №9
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)**				

	Ереже айту. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. **(музыка)** Электронды құрылғылар арқылы ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**). Өзінің көңіл-күйін сипаттай білуге үйрету. Балаларды дені сау адамныңмүмкіндіктеріментаныстыру,олардыңсалауаттыөмірсалтынадегенқажеттілігінқалыптастыру.				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта бар мамандық иелерінің киімдерін кигізіп, рөлдерге еніп ойнату. **(Танымдық іс-әрекеті)** Досымен жақсы ойнайтын ойыншығын таңдап, бірлесе сол ойыншықтың мүсінін ермексаздан мүсіндету. Кітаптардағы суреттерге қарап	Өлеңдерді оқып беру **Біршаңырақастында** Біршаңырақастында, Тату-тәттітұрамыз. Бірге ішеміз асты да, Бірге сайран құрамыз. Ортақ болып ісіміз, Еңбек десе тынбаймыз. Үлкен сыйлап кішіміз, Аға ақылын тыңдаймыз. Достықты үлгі санаған, Бірүйдебізтұрамыз, Қалған ата-бабадан, Бірлікасылмұрамыз! *Н.Айтов* тақпақтың бір бөлігін жаттату. **(Қарым-қатынас іс-**	Табиғи қалдық заттардан шаңырақ жасату. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, балалардың ертегіні мазмұндауын бақылау. Тақпақтарын қайталату. **(Қарым-қатынас іс-**	Орталықтарға бөлініп өздері таңдаған достарының суретін салғызу, мүсінін жасату, қағаздан қиып композиция жасату. **(шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптардан әр түрлі жұмыс құралдарын қарап олармен не істейтіні туралы әңгімелесу. **(Қарым-қатынас, танымдық іс-әрекеті)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы, үйдегі ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойларын айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**

	сурет салдырту. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	**әрекеті)** Топта бар кейіпкерлер киімдерін киіп, рөлдерге еніп ойнауына жағдай жасау. **(Танымдық іс-әрекеті)**	**әрекеті)**		
Балалармен жеке жұмыс	мемлекеттік рәміздерді жатқа айтуға үйрету	әңгімелерді эмоциямен қабылдауға үйрету	дауысты/дауыссыз дыбыстарды ажыратуға ынталандыру	допты екі қолмен қағып алуға талпындыру	мамандықтары туралы әңгімелеуге,еңбегін құрметтеуге және бағалауға үйрету
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Көңілді музыкаға би билету. Достық мерекесіне арналған ертеңгілікке дайындық **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Поезд» Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Кетті кетті» Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Ақ серек көк серек»	Қимылды ойындар «Түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу»				

	Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру. Дидактикалық ойындар «Артығын тап», «жетпейтін бөлігін тап» карточкаларымен жұмыс жасату Шығармашылық жұмыстар Балармен жеке жұмыстар жасау. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**
Балалардың үйге қайтуы	Үйде достық туралы мультфилім көруді ұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 27.04.2026-01.05.2026 жыл,сәуір айы, 5- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 27.04.2026**	**Сейсенбі 28.04.2026**	**Сәрсенбі 29.04.2026**	**Бейсенбі 30.05.2026**	**Жұма 01.05.2026**
Балаларды қабылдау	Балаларды денсаулығын бақылау, оларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Жайлы жағдай жасап, баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау **(Тіл дамыту– коммуникативтік, танымдық әрекет**)				
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. .				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және	«Автобус **(танымдық іс-әрекеттер)** Дидактикалық ойындар				

тағы басқаәрекеттер)					
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындату. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзубағыттаадымдапжүру.Жұбыменшеңбербойымен жүруді дамыту. **(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).**				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін жетілдіру. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау. Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынпысықтау. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Асханадакезекшілердіңміндеттерінорындау.Шамасы келетін, бірлескен еңбек әрекетіне қатысуға, бастаған ісін аяғынадейін жеткізуге, дербестік пен жауапкершілікке баулу. **(танымдық іс әрекет)** Мәдениеттітамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері Достарым көп бақшада (шеңберге тұру) Көңілдіміз бақшада (қолдарын жайып) Достықты біз сүйеміз (бір-біріне қарап, жымию) Бірге күліпжүреміз Өзінмәдениеттіұстау,әдептіжәне сабырлыболуды үйрету. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардын бүгінгі көңіл күйімен бөлісуді ұйымдастырып, жаңалықтарды білуге ынталандыру. Көктемде ағаштар қалай өзгереді? Өзгерістерді қалай байқай аламыз? Ағаштар туралы не біледі және не білгісі келеді сұрау және бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша ұйымдастырылған іс әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және т. б.				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** «Күшік пен мысық» ертегісін айтып беру. Шығармашылық пен әңгімелеп беруді жетілдіру: тәрбиешінің көмегіменәңгіме ніңжалғасынжәне	**Көркем әдебиет** «Асыл шөп» әңгімесін оқып беру. Сюжетті таңдаудабастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. Злиха мен Бәтиманың рөлін сомдауына мумүкіндік беру	**Тіл дамыту** «Тәртіпсіз лақ» әңгімесін оқып беру. Төлтайдың орнында болған не істер едіңдер деген сұраққа әңгілесу. Сөйлеуде **Музыка** **Балалардың**	**Тіл дамыту** **«Бұл не дыбыс» ойыны арқылы** бір дыбысты бір дыбыстан және сөздің басындағы дыбысты ажыратып айтуын үйрету. Фонематикалықестуд	

	соңынбасқаша етіп ойданшығаруын басқару **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар. Негізгі қимылдар: тізені жоғары көтеріп жүру; бірсызыққақойылғанзаттардыңарасымен «жыланша»жүгіру; доптықабырғағалақтыружәнеекі қолымен қағып алу; Қимылды ойын: Секіріп жүріп, допты ұстау **Математика негіздері** Көрнекіліпен 8 санының пайда болуымен таныстыру. 8 көлеміндегі	**Музыка** **Балалардың музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалық қоңырау, ксилофон, бубен және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.**Сауат ашу негіздері** Әр балаға берілген карточкадағы суреттегі бейнелеген затқа дыбыстық талдау жасату. Сөздегідыбыстардыңретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтату. Дайынсуреттердіңсыртынаншеткешықпай бастыру,бояту дағдыларын жетілдіру **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Қазақою-өрнектеріңіңтүрлері«жауқазын»,«жетігүл»,«жұлдызгүл»туралытүсінігін кеңейту,өзіне тән элементтерді пайдалана отырып, оларды құрастыра білуін дамыту. Оюлардың суреттерін бояу	**музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалық қоңырау, ксилофон, бубен және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. **Сауат ашу негіздері** «Тәртіпсіз лақ» әңгімесіндегі сөздерге дыбыстықталдау жасату:сөздегідыбыстардыңретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтату. Дайынсуреттеріңіңсыртынаншеткешықпай бастыру,бояту дағдыларын жетілдіру **Қоршаған әлеммен таныстыру** **Қоршағанортада,табиғаттатәртіпережелерінбілу**;өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды үйрету(бейтанысадамдарменсөйлеспеу,ойнамау,бөтенмашиналарға отырмау, бейтаныс адамдардың өтініштерін орындамау, олардыңсоңынан ермеу). Сурет бойынша	ідамыту,сөздегідыбыстардыңорнынанықтау(басы,ортасы,соңы). Артикуляциялықжаттығуларжасату. **Музыка** **Ән айту** Ән айту дағдыларын қалыптастыру **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету: марш сипатын анық ырғақты жүрумен; **Сауат ашу негіздері** Сөйлемтуралыбастапқытүсініктердіқалыптастыруды жалғастыру.Қарындашты дұрыс,еркінұстап,үстіненқаттықысыпкүштүсірмей,саусақтармен	

	санды тура және кері санауға үйрету. Дидактикалық ойын «Көршісін тап» әр түрлі санның қасындағы көршілерін табуды үйрету. Нүктелерді, өрнектерді салуға, тік және көлбеу таяқшаларды, қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Жануарлардың тірі тіршілік иесі екендігін бақылауды және себеп-салдарлықбайланыстардыажыратуды:(жануарларқозғалады,жүреді,жүгіреді,секір	Біртектізаттардансюжеттерқұруды өзінетәнбөлшектерінмүсіндеуді үйрету. Жоғарыда аталған оюлардың шығу тегіне қарай заттар мүсіндеу Қағаздан таныс немесе ойдан әртүрлі бейнелерді қиюды үйрету. Балалардың дербес әрекеті Бау бақша құрастыру. Құрастырылғанқұрылысыменқұрылыстыңшынайыбейнесіарасындабайланысорнату дағдысын дамыту.	балалардың әңгімесін тыңдау	біркелкісызықтардыүзбейсалуды дамыту. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Күнделікті қолданатын құралдар: ұялытелефон,смартфон,компьютер,ғаламтор,теледидардыңқолданылуынбілу,олардықолданудақауіпсіздіктісақтауды менгерту.	

	еді)Мысық пен күшік туралы білетіндерін айтқызу.				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ауладағы ойын құрылғыларын дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен (ауа-райы жағдайына байланысты) дұрыс киінуін бақылау **(Қарым-қатынас және еңбек әрекеті, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**. Серуенге шықанда қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды пысықтау.				
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуен		Картотека №10	Картотека №11	Картотека №12	Картотека №13
Серуеннен оралу	Жүйелі түрде шешіну, шкафтарға бүктеу, қолды жуу. Шешіну кезінде балалардың шкафқа колготки,сырт киімді салу дағдысын пысықтау. Балалардың достарынан көмек сұрауды сыпайы түрде білдіруді үйрету. Сабын ыдысынан сабын алуға, ересектердің көмегімен қолды сабындауға үйрету. **(дербес әрекет, еңбек әрекеті).**				
Түскіас	Түскі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу. Гигиеналық шараларды жүргізуде балалардың өзара көмегін қолдау.Өзіне-өзіқызметкөрсетужәнекиімінекүтімжасаудағдыларынжетілдіру. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу,дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыпты тамақтану , тамақтану кезінде сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтанғаннанкейінауыздышаю. Жеке гигиена ережелерін орындауда өзін-өзі бақылауды дамыту: дененіңтазалығын бақылау, қол-аяғын жуу, тамақтанғаннанкейінауыздышаю,қолорамалдыпайдалану дағдыларын жетілдіру.				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін баяу музыка қою, әлем ертегілерін оқып беру. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенді қимылдар) Адамағзасыжәнеоныңқызметінің ерекшеліктерітуралытүсініктердікеңейту.Балалардыңназарынағзасыменденсаулығының ерекшеліктерінеаудару. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз				

	балалардың шаштарын тарауға, өруге үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Гигиеналық шаралардыжүргізудіңжәнежекегигиеназаттарынпайдаланудың қажеттілігінтүсіну. Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердің жұмысын (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою, соңынан жинау) Шамасыкелетінеңбектапсырмаларын орындауды жетілдіру. Таза және ұқыпты тамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап тарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Алма өрік және шие ағаштарын таныстыру. Олардың гүлдерімен таныстыру. Гүлдердің ұқсастығы мен айырмашылығын табу. Қағазға салу, балабақша ауласынан осы гүлдерге ұқсас гүлдерді таптырту **(Шығармашылық, танымдық іс-әрекет)** Лего құрастыру бөлшектері арқылы гүлденген бақша құрастыру, өзбетіншеойданқ ұрастыруға баулу **(танымдық іс-**	Кітапқа қарап сурет мазмұны бойынша тақпақтар жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп ермексазбен ағаштарға гүлдар жасап мүсінді толықтыру. Балалардың қалауы бойынша дербес әрекеттер, қиюүшін қайшынықолдану дағдысын дамыту. **(Шығармашылық, бейнелеу іс-әрекеті)**	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп дербес шығармашылық әрекет жасауға мүмкіндік беру. **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Асыл шөп» әңгімесін естеріне түсіру. Үстел үсті театры арқылы бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балаларға қалауы бойынша орталықтарға бөлініп жұмыс жасауын ұйымдастыру. Серуен кезіндегі бақылаудан кейін - алған әсерлерін суретте бейнелеу; қылқаламмен қағазға басып салу тәсілдерін қолдануға; қағаздың ортасын, бұрыштарын, жоғарғы, төменгі, оң және сол жақтарын ажыратуға үйрету. **(бейнелеу іс-әрекеті)** «Жыл басына таласқан жануарлар» ертегісін үстел үсті театры арқылы балалардың бір біріне айтып беруін ұйымдастыру. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	

	әрекеті)				
Балалармен жеке жұмыс	жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден құруға машықтандыру	әңгімелерді эмоциямен қабылдауды үйрету	заттарды салыстыру тәсілдерін қолдануға үйрету	әңгімелесушіні мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюды және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап беруді үйрету	
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын ***«Тақия тастамақ»*** Балалардың дербес ойындары Құм бетіндегі іздерді бақылау. **(танымдық іс-әрекеті)**	«Мен не білемін» ойыны. Бүгін не үйренгенін әр түрлі заттарды пайдаланып айтуды ұйымдастыру. **Қимылдыойындар.** Ұлттық қимылды ойындарды ойнату. Қимылды ойын «***Күш сынаспақ***»	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Бақша ауласындағы ағаштарды бақылату. **(танымдық, еңбек іс-әрекет)** Қимылды ойын «Омпы»	Дидактикалық ойын «Бүгін мен үйрендім» Қимылды ойын «Атбақыл»	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру. Дидактикалық ойындар «Артығын тап», «жетпейтін бөлігін тап» карточкаларымен жұмыс				

(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	жасату Шығармашылық жұмыстар Балармен жеке жұмыстар жасау. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен баланың балабақшада не үйренгенін күнделікті сұрап тұруын ескерту. Ата-аналар баланың ағаштар туралы не білетінін сұрауды ұсыну. Ертегі ойындарды үйде қайталауды ұсыну.

Бақшаағаштары

Жаздыңәдемібіркүнінде,таңертеңбіртөреөзініңбаласыменбақшаға барып, екеуі де егілген ағаштары мен гүл жапырақтарын көріпжүрді.

- Мынау ағаш неліктен тіп-тік, ана біреуі неге қисық біткен? - депсұрады баласы.

- Оныңсебебі,балам,анауағаштыбағу-қағуменөсірген,қисықбұтақтары болса өсіп. Мынау ағаш бағусыз, өз шығу қалыбымен өскен,-деді атасы.

- Олайболса,бағу-қағудакөпмағынабарекенғой,-дедібаласы.

- Бағу-қағуда көп мағына барында шек жоқ, шырағым; мұнан сен деөзіңе әбірет алсаң болады; сен жас ағашсың саған да күтім керек; мен сеніңқате істеріңді түзеп, пайдалы іске үйретсем, сен менің айтқанымды ұғып,орнынакелтірсең,жақсытүзіккісіболыпөсерсің,бағусызбетіңменкетсең,сенде мынауқисықбіткенағаштай қисық өсерсің,- деді.

ЫбырайАлтынсарин

Асылшөп

ЗлихаменБәтимадегенбіреудіңқызметіндетұрғанекіқызбалатөбесинебір-біржәшікжеміскөтеріпқалағакележатыпты-мыс.Злихаахлап-ухлеп шаршадымдеп,Бәтимакүліп,әзілдесіп кележатады.

СондаЗлихаайтты:

- Сеннегеməзболыпқуаныпкелесің,төбеңдегіжəшіктіңауырлығыдаменіңбасымдағыданкемемес,өзіңде мененкүшті емессің?

- МенжəшігімішінеауырдыжеңілдететінбіршөпсалдымдедіБəтима.

- Ай, ондай болса шөбіңнің атын айтшы, менде ауырымдыжеңілдетейіндеді

Злиха

- Олшөп сеніңқолыңатүспеймедепқорқамынаты:сабырдегендеді.

ЫбырайАлтынсарин

Тәртіпсізлақ

Кеш.Аулада,терексаясындакітапоқыпотырғанмын.Кенеттарс–тұрсдыбыс шығып,басымды көтердім.
Қарасам,көршімніңбіріншідеоқитынбаласыкішкентайақжағаллақты қуалап жүр.
Бір кездежетті-аулаққа.Мүйізіненұстапалып,басқатөпелепжатыр.Үйден әжесішығып,оның қылығын көрді де:
- Әй,Тәлтай! Ұрмалақты!
Айқайғаалаңдаймындеп,Тәлтайлақтанайырылыпқалды.Төніпкелген әжесінен қашпай тымыраяды.
- Негеұрасыңой,тәртіпсіз?!
- Лақтәртіптіме? Негееккенағашымдықұлатады?
Қараймын,әлгіндеғанатерезеалдынаеккенөрімталықисайыпжатыр.Онықөргенәжесі:
- Жә, екеуің де оңып тұрған жоқсыңдар, - деп қолын бір сілтеп, жөнінекетті.
- Мағанұрсады,лаққаұрыспайды,-депбұртаңдағанТәлтайқұлағанталынтұрғызып жатты.

Н.Сералиев

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР

Сәуір (1 – кешен)

1.Кубиктер арасынан жүру, жүгіру.
2.Звеноға бөліну.
3.Б.қ.өкшені қосып, аяқ ұшын ашып тұру.Таяқшаны төменде ұстау.Таяқшаны жоғары көтеру.
4.Б.қ аяқ арасын ашып тұру, таяқшаны төмен түсіріп тұру.Таяқшаны жоғары көтеру, оңға бұрылу, қолды тік ұстау б.қ келу сол жақта қайталау.
5.Б.қ. өкшені қосып, аяқ ұшын ашып тұру, тақшаны төмен түсіріп тұру, таяқшаны алға созып отыру, б.қ келу, 6-8 рет.қ.
6.Б.қ таяқшаны артта түсіріп ұстап тұру.Аяқ өкшесін қосылған, аяқ ұшы ашық.Алға еңкею, таяқшаны артқа, жоғары көтеру, б.қ. келу,5-6 рет қайталау.
7.Б.қ. аяқты ашып отыру, таяқшаны желкеге қою, таяқшаны жоғары көтеру, алға еңкею, таяқшаны аяқ ұшына тигізу, б.қ оралу, 5-6 р.қ.
8.Б.қ. аяқты қосып тұру, таяқшаны түсіріп тұру. Секіріп аяқты ашу, таяқшаны жоғары көтеру. Таяқшаны төмен түсіру, секіріп аяқты қосу.
9.Б..қ. таяқшаны кеудеге ұстау.Оң аяқ ұшын жанға қою. Таяқшаны жоғары көтеру, б.қ келу, сол жақта қайталау.
10.Колоннада жүру.

Сәуір (2-кешен)

1.Тізбекте жүру, аяқ ұшынан өкшеге қарай басып жүру.
2.Звеноға бөлініп тұру.

3.Б.қ. аяқты қосып, жіптің екі ұшынан ұстап, қолды төмен түсіріп тұру. Жіпті керіп жоғары көтеру, алда ұстау, төмен түсіру. 6-8 р.қ.

4. Б.қ. аяқты қосып, қолды төмен түсіріп тұру, қолды жоғары көтеріп артқа шалқаю, б.қ. келу 3-4 р.қ. сол жақта қайталау.

5.Отыру. Қолды алда жіпті керіп ұстау, алға еңкею, оң аяққа тигізу,, б.қ келу сол жақта қайталау.

6.Тізерлеп отыру, жіп кеудеде, қолды жоғары көтеріп оңға бұрылу, б.қ. келу сол жақта қайталау. 3-4 р.қ.

7.Б.қ. аяқты қосып тұру. Қолды төмен ұстау жіпті алға созып отыру, тұру, б.қ. келу.

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Балаларғаарналғанұлттықойындар

Айгөлек

Айгөлек– халқымыздыңұлттықойындарыныңбірі.Ойыншартыбойыншаойнаушыларекітопқабөлінеді.Олардыңсандарыда,жасшамалары дабірдейболуларыкерек.Екітоптыңекеуініңдеойындыбастаушысы болады. Аралары 10-15 метрдей жерде қол ұстасып, қатарласатұрған осы екі топ біріне-бірі сөз тастап, күш көрсетіп, өнер жарыстырабастайды. Екі жақтың ойын бастаушылары орталарынан бір қыз бен бірбаланы шығарып, олардың қолына бір ақ тас, бір қара тас береді. Олар екітастыешкімге көрсетпей,уысынақысып тұрадыда:

-Сен қай қолдағы тасты қалайсың? - деп сұрайды. Бастаушылардыңбіреуімен:«Оңқолдағытастықалаймын»,-дейді,екіншісісолжаққолдағы тасты алады.Қайсысында ақтасболса,солойынбастайды.

Біріншітоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек.Күші мығым,
қуатты,Екпіні желдей өршіgenШептібұзареркерек.

Екіншітоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек,Күші мығым,
қуатты,Екпініжелдейөршіген
Сағанқандайеркерек?-дейді.

Алдыңғытоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек,Күші мығым,
қуатты,Екпініжелдейөршіген
Бізге...(Ерсін)ер керек,
- депбіройнаушының атынатайды.

Ол тобынан шығып, бір-екі адым ілгері басып:Айгөлек-ау,айгөлек,
Айдың жүзі дөңгелек.Сайысқандасаспайтын,
Самалакүнгебастайтын,
...деген ер шыққан,
Топбұзуғаменшыққам, деп сол жүгірген бойы қарсы топты жарып өтпек болады. Ол екпінді,күшті болса, топты жары өтіп, өзі қалаған бір қызды, не бір ер баланыжетектепөзтобынаалыпкеледі.Егеролтоптыжарыпалмаса,солтоптаөзіқалыпқояды.Ендігішақырудыекіншітопбастайды.Сөйтіп,ойынжалғасабереді.Ойындадөрекіліккөрсетуге,жұптасқанжұдырықтыжүгіріп келе жатқан ойыншыға қарсы қоюға болмайды. Жүгірген ойнаушыдаойын ережесін сақтауға тиіс.

Асықойыны

Асықойыны-қазақхалқыныңдәстүрліойыны.Асықойынықүндізде,түндедеойналады.Күндізгісі– мергендікке,түнгісі–ептіліккебаулиды. Иіргенде түскен қалпына қарай асық – алшы, тәйке, бүк, шік деп,ал атуға арнап арнайы қорғасын құйылып жасалғаны – сақа, жақсылары –оңқай аталады. Асық ойынының мынадай түрлері бар: құмар, тәйке, омпы,алшы,хан (ханату),т.б.

Алшыойыны

Бұл ойында тігілген асықтарды атуға жарамды сақа таңдап алынады.Сақаболатынасықсалмақты,іріболуғатиіс.Олкөбінесееркекқойлардың,неқошқарлардыңасығыболыпкеледі.«Алшыойыны»сақаныңсалмақтыдаалшы тұруынабайланысты.Бұлұтуүшінөтеқажет.

«Алшыойынын»ойнаушыларғашекқойылмайды.Ойынбасталаралдында,ойын жүргізуші,барлығының сақаларын жинапалып, ойындаәркімнің кезегін белгілеу үшін, яғни, кімнен кейін кім асық ату керектігінанықтау үшін, сақаларды иіреді. Иірген кезде кімнің сақасы алшы түссе,сол бірінші, тәйке түссе екінші, бүк түссе үшінші, шік түссе одан кейінасық ататын болады. Атқан кезде сақасы мен асығы бір жақты түссе, атқанасығын алып, әрі қарайата береді. Ендібірде асықатқанкезде сақасыалшы түсіп, асық кез келген жағында жатса да асықты алады, тағы атады,ал сақа мен асық екеуі екі түрлі түссе, онда алмайды. Ол атуды тоқтатып,кезектікелесіойыншығабереді.Екіншіойыншыөзкезегіндесақасыниіргенкездетәйкетүссе,ондаөзіненкейінкезектетұрғанойыншыкөмбедетұрыпоныңтәйкетүскенсақасынатады,тигізсе,сақаиесіойыннан шығып қалады, тигізе алмаса, өзі ойыннан шығады. Кезек алуүшін сақаларын иірген кезде бүк, шік түскен ойыншылар өз кезектеріменкөнгетігілгенасықтыатабереді.Осыретпенкөндегіасықтыатыптауысқанға дейін ойнайды да, асықтарын қайта тігіп, ойынды жалғастырабереді.

Алшы–асықтыңиірілгендетегістабанықергетиіптүсуі.Ойынкезіндеоған біріншідәрежелімәнберіледі.

Тәйке(таба)–асықтың иірілгенде шұңқырлау табанықергетиіп,тұрықтүсуі.Олекінші дәрежелі мәнгеие.

Бүк (бүге) – асықтың иірілгенде дөңес жоны үстіне қарап, етпетіненжатықтүсуі.Олүшіншідәрежелімәнгеие.

Шік (шіге) – асықтың иірілгенде шұңқыр құрсақ жағы үстіне қарап,шалқасынанжатықтүсуі.Олтөртіншідәрежелімәнгеие.

Үштабан

Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да, оғанәройыншыбірбірденарасынсиректеуетіпкенейтігеді.Содансоңойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуіжиып иіреді. Кімніңсақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді.Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керекүш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасышыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткеншесозылады.

Омпы

Асықойынының біртүрін«Омпы» депатайды.Омпы– асықтыңтұмсығыменжертіреп,тікшаншылыптүсуі.Бұлойындыкөбінесебозбалалар ойнайды. Оны таза ауада жазық алаңда, не үлкен бөлмелердеойнауғаболады.Ойнаушылардыңсанынашекқойылмайды.Ойынның мақсаты-асықұту.Ойнаушыларарасы20қадамекікөнсызадыдабіріншісінетөртбұрышжасайды(оның көлеміөзаракелісіледі)дәлортасында ғы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілгенасықтардыңортасынабірасықмұртынан«Омпы»тұрғызады.Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімніңөзкезектерібойынша,қолдарыңдағысақаларымен«омпыны»атабастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетінешығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпыға тимей, жанындағыасықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол атқанасығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліпотырылады.Ойынжалғасабереді.

Асықтытігіпойнау

Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да онытазартып,ортадантөртбұрыштысызықсызады.Солтөртбұрыштыортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жасмөлшерінеқарайбелгіленеді.Сонда1-1,20смнемесе1,5метргедейінболады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімібойынша көннен 4-5 метр не одан да көп мөлшерде асықататын орынбелгіленеді.Онысызықпенбелгілейді.Ойыншыларосыжердентұрыпкөндегі асықтыататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынынсақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болыпатукезегіналады.

Ойыншыасыққадәлтигізіп,онықөнбесызығынаншығарса,оныаладыда,сақасытүскенжерденқайтаатады.Сөйтіпкөнн еншығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе,асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көнненшығараалмаса,қалғанойыншыларасықтардысолжатқанқалыбындаатып,көнненшығарыпалуғатиіс.Ойынкөндегіас ықтарбойыншабіткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушыларбір-бірденкөнгеқайтаасықтігіп,ойынқайтабасталып,жалғасабереді.

Алтыатаройыны

Көндегікенейлердіңбіршетінетүптеқалған(сақасышықпаған)баланыңсақасытігіледі.Кенейдіңарасындасаңлау болмайтіркестірілеқойылады.Көнніңекіжағына1мжерденсу(сызық)ал5-6мжерденқарақшыбелгілейді.Кімдекімтүптегісақаныжұлыпкетсе(суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға тимей кенейді ұшырса, оныңсудан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғашсақасышыққан бала, қалғандарыодан кейінгікезекте атады. Алтыретатыстанқалғанкенейдіңбәрі түптеқалған баланікіболыпесептеледі.

Атбақыл

Асықпен ойналатын ойындардыңбірі — «Көтеріспек» деп аталады. Ойынға екі-екі баладан қатысады, қалғандарыкөрушілер болады. Ойынға қатынасушылар кез келген жерді таңдап аладыда, өздері тұрған жерлеріне белгі соғады. Сол белгі соққан жерден біреуіқолындағыасығын(нетопайын,сиырасығын,«топай»депатайды)алыстата иіріп тастайды. Екінші ойыншы қолындағы асығымен оны атады.Егер де ол тигізсе, бірінші ойыншы оны сақасы барып түскен жерге дейінарқалап барады. Енді екінші ойыншы сақасы түскен жерде тұрып, асығыналыстатаиіріптастайды.Біріншіойыншыоныатады.Тигізсе,сақасыжатқан жерге дейін екінші ойыншы арқалап апарады. Егер асыққа тимейкетсе,келесіойыншыатады.Ойыносылайшажалғасабереді,ойыншылардыңөзара келісімібойыншатоқталады.

Ханталапай

Бұлотырыпойналатынойын.Оғантөрт-бесүміткерденқатысады.Ойын үшін он асық таңдапалынады. Он біріншіасықтың ерекше өзгетүске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт. Бір-бірден асық иіріледі де,қорытындыбойыншаойыншылардыңкезектеріанықталады.Бұдансоңалғашқыойыншықосуыстайұстағанбарасықтыорт ағаиіруікерек.Қалғанойыншыларөзгеасықтарданерекшеленген«ханға»көзсалады.Себебі,ханалшытүссе,барлығытарпаба ссалып,ортадағыасықтарды,хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі үйірі кезегісоғанберіледіекен,ханменбіргеқолынаілінгенасықтардыңсанынақарайұпай жазылады.

Хан алшы түспеген жағдайда иірген ойыншы шашылған асықтардыңбүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысы мен алшысын, тәйкесі мен тәйкесінбір-бірінесоғып,бір-бірінетимейқалғаншаұпайжинайды.Көздегенасығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да,ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әройыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпайсанын(100,40)ойынжүргізушіалдын-алабелгілейді.Межегебұрынжеткенойыншы жеңімпазболып саналады.

*Ескерту:*Асықтардыбір-бірінетигізукезіндеқолменсүйретіпапаруға, орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханғабірде-бір асық тимеуікерек. Себебіол–хан.

Ханалшы

«Ханалшы»─қазақхалқыныңұлттықойындарыныңбіріасықойынының бір түрі. Ойынға 5 немесе 10 бала қатысады. Көп асықтың еңірісіқызылтүскебоялады.Бұласық«Ханасығы»болыпсаналады.Асықтар тізіп қойған соң, ойын бастаушы «Хан асығымен» оларды көздеп,құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер «Хан асығы» бүк, шік,тайқы қалыптарымен

түссе, ойын бастаушы жақын құлаған асықтарды атабереді.

Егер ойын бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқаасықтарыменатса,ондаойындыкелесібалажалғастырады.Еңсоңында, «Ханасығы»кімніңқасындақалса,солбалажеңіскежетеді.Келесіойындыжеңіске жеткенбалажалғастырады.

Ақсерек-көксерек

Бұлойындыойнауүшінбалаларекітопқабөлінеді,қолдарынанұстаптұрады.Ара қашықтық 20-30қадам.

1-ші топ.

Ойынды бастайдыАқсерек-ау,ақсерек,

Бізден сізге кім керек.2-ші топ.

Ақсерек-ау,ақсерек,

Сізденбізге...(балааты) керек.

Атыаталғанбалакелесітопқадейінжүгіріпбарыпортасынанұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бірбаланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылайжалғасабереді.

Соқыртеке

Балалар дөңгелене тұрады. Топ ішінен бір баланың көзі байланады.Балалар: Бота,бұзау,қозы, лақ,

Қайда кеткен құлыншақ.Соқыр теке бақ-бақ,

Менііздентап-тап-депөлеңмен айтады.

Содан кейін Соқыр теке (көзі байлаулы бала) балаларды қуалайдынемесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алғанбаланың көзі байланады да ол «соқыр теке» рөлін атқарады. Ойын осылайжалғасабереді.

Тақиятастамақ

Ойынғабірнешебалақатысады.Балаларшеңбержасапотырады.Жүргізушішеңбердіңсыртынайналажүгіріпжүріп,біреуініңартынабілдіртпей тақияны тастап кетеді. Егер біреу сезіп қойса, жүргізушіні қуыпжетуікерек.Ал,жүргізушіқуғанбаланыңорнынатұрақалуғатырысады.

Жүргізушігежетеалмағанбалаайыбынтөлейді,өнеркөрсетеді.

Күшсынаспақ

Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады. 2балашынтақтарынстолғатіреп,қолбастарынайқстырады.Кімбілектістолға жықса, сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басынұстаптұрып2білектентартысыпсынасуғадаболады.Бірақбаланыңқауіпсіздігі қатаңбақыланады.

Арқантарту

Бұлекітопқабөлінгенбалаларменнемесеекібаламенойналады.Арқанныңекіжағынанекібаланемесеекітопқабөлінгенбалалартартысады.

Қайтопарқандыөзжағынатартыпалыпкелсе,солтопжеңіскежетеді.

Екібала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқандытартыпекіншібаланықұлатса,құламаған бала жеңіскежетеді.

Сақинажасыру

Ойынды бастаушы және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалғанойыншыларжергеотырыптізелерініңүстінеалақандарынжаяды.Бастаушыжабулықолынәрбіройыншының алақаны насалысымен,олбала

алақанынжабақояды.Бастаушыбірбаланыңалақанынасақинасалысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде» - деп сұрайды. Олсақинаның кімде екенін білсе, сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе,олөзөнерінкөрсетеді.Ойынбасқарушыойындыосылайжалғастырабереді.

Қуыр-қуырқуырмаш

Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оныбүрмелепқапсыра ұстайды.Содансоң екіншібалаға:

-

ртаңғы саусағымды тапшы, - дейді. Екінші балаға қарап байқапотырады да, міне,- деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады.Егерекіншібалажасырушыныңортаңғысаусағындәлтапса,ұпайдыбіріншібалатартады.Ұтқанбалаұпайалуүшінмынаережелерменсөздерді жақсыбілуікерек.

Басбармақтанбастапшынашаққадейін,саусақтардыңатынтүгелатапбереді:басбармақ,баланүйрек,ортантерек,шылдыршүмек,кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағыннанбастап,былайдеп 5саусақтытүгелжазады.

Сен тұр қойыңа бар.Сентұр түйеңебар

Сен тұр жылқыңа барСентұрсиырыңабар

Сенкішкентайәліжасекенсің

Қазанныңқаспағынқырыпжеде,жыламайотыратұр.

Ендіосышынашақтыңөзіналақаншұңқырынабүгіптұқырта ұстайды

Қуыр-қуыр, қуырмашБалапанға бидай шашӘжеңкелсеесік аш

Қасқыр келсемықтап бас

Шынашақтышыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды.

Осыдансоң:

Мына жерде қой барМына жерде жылқы барМынажердетүлкі бар

-

епбаланыңбілегіненқолтығынадейінтүртіп,еңсоңындамынажердекүлкібар–деп қытықтайды.

Аударыспақ

«Аударыспақ»─өтекөнедәуірденкележатқанқазақхалқыныңұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының арасында кеңінентаралғанойын.Балаларекіжақбасыберіктұғырғабекітілгенбиіктігібір-біржарымметрдей(Балалардың жасынақарай),ұзындығы70-80сантиметрдей ағаш аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағашаттардыңарақашықтығыекіжақтансозылғанқолжететіндейболсажеткілікті.Оларғамінгеншабандозбалаларбір-бірінеқарама-қарсыотырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп,әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударыптүсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шартыбұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуікерек.Қайтопжеңсе солтоп жеңімпазатанады.

Теңгеілу

Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады.Оданәрі20-30метрдейжердентереңдігібірқарыстайекішұңқырқазылады. Шұңқырға он-оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екісайыскершығады.Сызыққакеліпқатарласыптұрады.Бастаушыныңбелгісібойыншашыбықаттарынқұйғытып,шабажөнеледі.Солбеттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып,әрі қарай шауыпкетебарады, шұңқыр тұсында бөгелугеболмайды. Ұпайәр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топкөпұпайжинаса,солтоп жеңеді.

Көтермек

Ортағаекіойыншыбалашығады.Бір-бірінеарқаларынберіптұрады.Белгібойыншакімбірін-бірі арқадакөтеріпалса,солбалажеңіскежетеді.

Жеңіскежеткенбалаойындақалабередідебасқабалаларменбіргекүшсынасады.

Қызқуу

Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды ағаш атқа мініп қуады. Балақызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала дақуады,қайбалабұрынжетіпқызқолынұстаса,солбалажеңіскежетеді.Алқуыпжетеалмағанжағдайдаөлеңайтыпнемесебибилепөнерінкөрсетеді.

Түйілгенорамал

Ойынжүргізушіойындыөзібастайды.Еңалдыменбалалардыайналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балаларжан-жаққабытырайқашады.Алойынжүргізушісіқолындатүйілгенорамалыбарбаланықуалайды.Олорамалдыбасқабіреугелақтырады,қағыпалғанбалақашажөнеледі.Осылайшаойынжүргізіледі,түйуліорамалдыалғаншақуалайбереді.Ұсталғанойыншыкөпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізушіауыстырылады.Ойынойнапболғансоңбалаларшеңбержасап тұрады.

Әуетаяқ

Балаларекітопқабөлінеді.Әртопта5-тен10-ғадейінойыншыболады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ таяқша) беріледі, жерге түзу сызықсызылады.Ойыншыныңбіреуіортағашығадыдабіралақанынаазатжасырып,екінші қолыныңжұдырығынбірдейжұмады.

Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы солболады.Сөйтіпқолындағытаяғынжоғарылақтырады.Осыкездеқасындағыойыншыдатаяғынлақтырады,қасындағыбаланыңт аяғынқағыптүсіруі шарт.Таяқты қағыптүсірген балаөзтобынаұпай әкеледі.

Қара құлақ

Ойынға5-10балақатысады.Олароңашажергетопталыпөзараларынанбірбаланықазықетіпбелгілейді.Қазықтұрғанжеріндеқозғалмай тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушыларқазықтыалыстанқоршап бірте-біртежақындай түседі.

Таяп келіп мынау кім? – деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ой бұл қарақұлақ қой! - деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қара құлақ, қара құлақ! -деп бытырай қашады. Қарақұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталғанбалақара құлақболып,ойын әрі қарайжалғасады.

Санамақ

Көпшілік қатысады. Ойынның шарты: ойын бастаушы қатысушы бірадамды ортаға алып шығады. Ол адам бір тектес атау сөзден жаңылмай,кідірмейаттапжүріпайтуыкерек.Тоқтамайқателеспейайтыпшықса,жүлдеалады.Егерқателессеойыннаншығады.Мыс алы:жаңылмай10ақынныңнемесе 10өзеннің атынатауы керек.

Ақшамшық(сақина салу)

Бұл – қазақ халқының ерте заманнан келе жатқан дәстүрлі ойыны.Оны сақина салу, сақина тастау деп те айтады. Ойынға он-он бес адамқатысып, ортаға бір баланы немесе бір қызды шығарып, қолына сақинаұстатады. Ойын ережесі бойынша қыз-жігіттер үйде дөңгелене отырып, екіалақанынбір-бірінеқабыстырыпалғасозады.Ойындыжүргізушініңалақанындағы сақинаны кімге салса да өз еркі. Ол барлық адамдардыңалақанынасақинасалғанболады,«Тұрсақинам,тұр»,-деп,немесе «Ақшамшығымдыбер!»депдауыстайды.Солсәтсақинатасталғанадам орнынанатыптұруғатиісті,«Сақинаменде»,-деп.Онықөршісіұстайалмай қалса,жұрталдындаөзөнерінкөрсетеді.

Ақсүйек

Еңалдымен,ойнаушыларөзаракелісіп,жеңгентопүшінжүлдетағайындайдыда,екітопқабөлінеді.Топбасқарушыларақ сүйектіқайсысыныңлақтыратыныншешіпалуүшінкезектесіптаяқұстайды,таяқтыңбасынакімніңқолыбұрыншықса,солақс үйектіқұлашыжеткеншелақтырады.Ақсүйекжерге түскенненкейінғанаойыншыларіздеуге шығады. Көмбеде топ басқарушылардан басқа ешкім қалмайды.Ақсүйектітапқанойыншыешкімгебілдірмей,көмбегеқашуғаәрекетжасайдыда,алқарсыластарыбіліпқалса,қолм а-қолтартыпалуғатырысады.Сондықтанақсүйектіалдыментауыпалғантоптыңойыншыларыбіріне-бірілақтырып,көмбегеқайтоптыңадамыбұрынжеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйектіекінші топ лақтырады,сөйтіпойын жалғасабереді.

Сиқырлытаяқ

Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолындатаяғыбаройынжүргізушішеңбердіңортасынакеледіде,ойынныңтәртібінтүсіндіреді.Ойнаушылардыбірденбастап түгелнөмірлепшығады. Ойынның шарты бойынша ойын жүргізуші қолындағы таяғыншеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоябереді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқтыұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруыменортағашығып,өнеркөрсетеді.Ойынғақатысушылардыңбәрібір-бірреттенміндеттітүрдеойнапшығуларыкерек.Алоданәріойындыжалғастыру-жалғастырмауойнаушылардыңөзеркінде.Ойнаушылардыңсанықөп болса,ойын қызықты өтеді.

Арқантартыс

Бұлойынныңекітүрібар.Біріншісіжаздакөгал үстінде,екіншісіқыста қар үстінде ойналады. Жазда ойыншылардың саны 10 баладан кемболмаса, ойын қызықты болады. Ойынға ұзындығы 8-10 метрлік екі ұшытүйілген арқан әзірленеді. Оның тең ортасына белгі ретінде қызыл матаныбайлап қояды. Ойынға қатысушы екі топтағылар өз жағында бойларынақарай сап түзеп, ойын бастауға белгі берілгенде арқанды өз жағына қарайтартады. Қыста он-он бес бала тартқанда үзілмейтін арқан таңдап алынып,үлкен адамның алақанының көлеміндей екі тақтайдың ортасынан өткізіліп,ортасынааққалаүйіліп,екіжақоныөзінеқарай құлатуүшін тартады.

Тымпи

Тымпи – ойынға қатынасушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады.Бірбаланыойындыжүргізугебелгілейді.Ол:«Ал,ойындыбастаймыз,бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» - деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-біройыншыдыбысшығармауы,үнқатпауыкерек.Алайдабастаушығанасөйлеугеерікті.Оладамкүлерліккимыл-қозғалыспенәзіл-қалжыңсөздердіайтып, қалай да біреуді күлдірудің амалыніздейді. Қалжың жырда айтады. Ешқайсы шамданбайды. Өйткені ойынға қатынасушылардыңатықалжыңөлеңгеқосылмауыкерек.Әзіліде,сықағыдаөтпесе,бет-аузынтыржыңдатып,әртүрліқұбылтады.Қолайсызкимылдарменқұбылыстар жасап қозғалады. Жаңылыстыру үшін неше алуан сұрақтарқояды.Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады.Өлеңайтады,әнсаладынебибилейді.Сондықтанойындыжүргізушітілмәр,әзілкеш,күлдіргібалаболуы керек.

Көршіойыны

Көршіойынынүлкенбөлмеденемесетазааудакөгалдыжердеөткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Яғниекі топтың балаларын қосып ойнатуға да болады. Ойыншылар дөңгеленіп,екі-екіденшеңберқұрыпотырады.Тағыбірбалаортағашығып,жұпболып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, «Көршіңмен татусыңба?»-деп сұрайды.

Егер сұрақ қойған жұптың біреуі «Көршіммен аразбын» десе, ондасұрақ қоюшы бала оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соныңорнынаөзіотырады.Орнынантұрғанадамортағашығыпбасқабіржұптан «Көршіңментатусыңба?»деп сұрап,ойындысозабереді.

Алегеройыншыкөршісімен«татумын»деп,қасындажұпболыпотырғанбаланыжібергісікелмесе,ондасұраққоюшыадамоны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгіме, ертегі, жаңылтпашайтыпбереді.Осылайолкөршісіналыпқалады.Егеройыншыбұлтапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзісоның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. Сөйтіп, ойынжалғасабереді.

Жаңылма

Бір топ бала көгалды алаңға жиналып, қол ұстасып, дөңгелене тұрадыда, ортасынан санамақ айтып бір баланы ортаға шығарады. Шыққан балаөлең,тақпақ,әңгімеайтыптұрыпкез-келгенжеріндежатақалады,неболмаса құлағын ұстайды, басын сипайды, тағы сол сияқты іс-әркеттердіжасайды.Оныңөлең,тақпақ,әңгімеайтыптұрыпістегенқимылдарын қайталай алмай қалған бала айыпты болып, өлең айтады, билейді, әңгімеайтыпкүлдіреді.

Ойынбалалардышығармашылыққа,ынтымақтастыққа,аңғарымпаздыққаүйретеді.

Білектесу

Бір столдың шетіне қарама-қарсы отырған екі бала оң қолдарыныңшынтағын столға тіреп қояды да, бірінің қолын бірі алақандастыра мықтапұстайды. Сол жақтағы қолдарын әркім өзінің оң жақ қолтығына тығыпалады. Осылай ұстасып алған екі палуан бала, ойын бастаушы командаберісімен,шынтақтарынсолорнынанқозғамай,қарсыласыныңтіреуліқолыншалқасынантүсіругеұмтылады.Білегіт айыпжантайғанбалажеңіледі.Бұлбілеккүшініңжетілуіне көмектеседі.

Шалма

«Шалма» ойынына екі бала қатысады да, қалғандары көріп, тыңдапотырады.Ойынүйде,ауладаөтебереді.Ойыншыларбіріне-біріқарсықарапотырадыда,дайын болғаншалманы бірініңқолынанбіріалады.Алғашында екі ұшын біріктіріп түйеді де, екі қолға, яғни төрт саусаққакигізеді,ортаңғысаусақпенкезекпеніліпалады,сонда«ыңыршаң»шығады.

Екіншіжағдайда,келесіойнаушыбасбармақжәнесұққолыменыңыршақтыңекіжаққерегесініңүстіненастынақарайалы п,«кереге»шығарады.Үшіншіжағдайдакерегеніүстіненастынақарайалып,

«шаңырақ»шығарады.Төртіншіжағдайдашаңырақтыекішынашақпенайқастыраіліпалып,«астауша»шығарады.Бесіншіде «кереге»қайталанады, алтыншыда «шынтақ» шығады. Енді әрі қарай жалғастырыпойнай берсе - «астау», «кереге», «шынтақ», «астау», «кереге», «шынтақ»болыпқайталанабереді.

Ойлы ойыншылар бұл бейнелердің жаңа көріністерін өзінше өрнектепкеңейтеберуге тырысады.

Бұлжасөспірімдердіңтұрмыстағыүйжабдықтарынқалайпайдаланатындықтарынкөзалдынаелестетіп,солардыөзіжас ағандайәсерлендіре түседі. Балалардың қиялын қозғап, шығармашылық ізденіске,ой-жүйелеріндамытуға үлкенкөмек береді.

Саққұлақ

Сақ құлақ ─ ұлттық ойын. Бұл ойынның әрбір қимылы сөйлеп жүріпорындалады. «Сақ құлақ» ойынын қазір көбінесе «Телефон» деп атап жүр.Біз оның ескі атауымен аталуын жөн көрдік. Қатысушылардың арасынанбірбалаойынжүргізушіболады.Ойнаушыларқаз-қатартүрегеліптұрады

немесеқатарласаотырады.Бірақбіройыншыменекіншіойыншының қарасыбірметрдейалшақболуғатиіс.Ойындыбастаушы(І-ойнаушы)естілер-естілмес дауыспен бір-екі сөзді бірақ рет айтып қалады. Сол сөздіқағып алған екінші ойнаушы үшіншіге, үшінші төртіншіге, төртінші оданәрі тез-тез айтып, онан әрі жеткізе береді. Олардың бәрі сөздерді бір ретқанаайтып,тым-тырысотырады.

Айтылатын сөйлем екі не үш сөзден құралған шағын болуы керек.Оныңбірмүшесіөзқұрамындағыдауыстынемесесөзбасындағыұяңдыбыстардың естілу жөнінен екі ұшты, яғни басқа бір дыбысқа ұқсас сөзболуықажет.Мысалы,тарғаққөрдім-жарғаққөрдім,борсыққөрдім,т.б.

Ең соңғы ойнаушы ойын бастаушыға сыбырлап өзіне жеткен сөздіайтады.Егерсөздұрысжеткенболса,ойынтағыдаүшретбасқасөздермен қайталанады. Егер сөз бұзылып жеткен болса, бастаушы соңғыойнаушыданбастапІ-ойыншығақарайсыбырменғанатыңдап,сөздібұзушыкімекендігінанықтайды.Сөз бұзған ойнаушыеңаяққабарыптұрады да, екі-үш ауыз жаңылтпашты қайталап дұрыс айта алмаса, ұпайтартады. Ұпай келісім бойынша не өлең айту, жұмбақ шешу немесе бірөнер көрсету (мысалы, сурет салу, үлгі қию, есеп шығару т. б.) арқылыорындалады.

Ойынжасөспірімбалалардыңзердесіндамытып,өнергедегенқұштарлығын арттырады.

Кімжылдам?

Ежелгі ойындардың бірі - *Кім жылдам?* Ойын аулада, спорт залында,бөлмеде ойнала береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортағашыққанекібалабір-бірінеарқасынберіп,екіжаққақараптұрады.Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонансоңойынжүргізушіекеуініңаяғыныңарасынаұзыннан-ұзақбелбеутастайды да «бір, екі, үш» деп санайды. «Үш дегенде кім еңкейіп белбеудібұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тезқимылдауыныңнәтижесіндежүзегеасады.Ойынғабасқаойыншыларшығады.Ойынжалғасабереді.Екіншікезектеәржұптыңже ңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншықалады.Солекеуінің қайсысы жеңіпшықса, солжеңімпазатанады.

Үшорындықойыны

Үш орындық ойының кең бөлмеде, спорт залдарында ойнауға болады.Ол үшін ортаға үш орындық қойылады. Ойынға қатысушылардың санынабайланысты орындықтың көбейе түсуі мүмкін. Ойын жүргізушінің бергенбелгісібойыншаойыншыларортадатұрғанорындықтардыайналажүгіреді. Ойын қыза бастағанда жүргізуші отырыңдар деген белгі береді.Солкездеойыншыларорындықтарғаотырысақалады.Алорындыққа

отырыпүлгереалмағандар,ойыннаншығады.Ендіорындықтыңбіріалынып қойыладыда,ойыншыларқалғанорындықтыайналажүгіреді.Ойын бір орындық пен екі ойыншы қалғанға дейін, олардың бірі жеңіпшыққанғадейінжүргізілебереді.Сонансоңойынқайтабасталадыда,артынанжеңімпаздарарасында өзара тартысбасталады.

Жеңіпшыққанойыншыеңжылдамойыншыдепаталады.Әртоптыңжеңімпаздарынамақтаусөздерайтылып,сыйлықтарберіледі.

Жүйріктержеңеді

«Жүйріктер жеңеді» — ұлттық ойын. Ойынға қатысушылар көк жәнесарытопболыпекітопқабөлінеді.Біртөбеніңүстінеойыншыларғатүгелдей жетерлік мөлшердекөкжәнесары таяқшалартасталады.

Ойынды жүргізуші ретінде басқарушы тағайындалады. Ол төрешілікміндетті қоса атқарады. Төрешінің белгісі бойынша ойынға қатысушыларбелгіленгенкөмбегекарайтұражүгіреді.Жеткенойыншыөзкомандасының түсіне сай бір-бір таяқшаны алып кері жүгіреді де, сөресызыққаәкепқояды.

Қайтүстітоптыңойыншыларыөзкомандасыныңбояуынасәйкестаяқтыбелгілегенмерзімгекөбірекалыпкелсе,солтопжеңеді.Ойынбалаларды белгілі бір мақсатта ұжымдық әрекет жасауға, шапшаңдыққаүйретеді.

Шүлдікойыны

Жазық алаңда ойналатын жас өспірімдер ойынының бірі - «Шүлдік»ойыны. Ойынға екі басы үшкірленген ұзындығы бір қарыс шүлдік (ағаш)керек. «Шүлдікті» ойнау үшін үлкен шеңбер сызылады, ортасына шүлдікқойылатыншұңқырқазылады,шүлдікшұңқырдыңішінеемес,үстіндежатуы керек. Әр ойыншының қолында ұзындығы бір метрдей таяғы болуыкерек.Ойынғақатынасушылардыңсанынашекқойылмайды.Ойнаушылардыңсанына қарайекітопқабөлінеді.

Бірінші болып кезек алған топтың ойыншысы «шүлдікті» қолындағытаяғыменжерденкөтеріпалып,жергетүсірмейсоғадыда,таяғыншеңбердің үстіне тастайды. Ал екінші болып кезек алған ойыншы шүлдіктітүскенжеріненалып,қайтадансоққанойыншының таяғынкөздеп,шеңбергекарайлақтырады.Лақтырғанкездетаяққатигізсе,яболмаса,шеңбердің ішіне түсірсе, онда соғушы ойыншы ойыннан шығып қалады.Шүлдіктібіріншіболыпжерденкөтеріп,жергетүсірмейсоққанкездеойыншытигізеалмаса,олдаойыннаншығыпқалады.Аллақтырғанойыншынетаяққатигізеалмайнеболмасадөңгелексызықтыңішінетүсіреалмаса,ондабіріншіойыншыенді«шүлдікті»шекіпсоғады,әрсоққанда үш реттен соғады. Сөйтіп, «шүлдік» қай жерге барып түссе, солжердендөңгелексызыққадейінгіқашықтықтытаяғыменөлшепшығадыда,екіншіойыншығаұпаймөлшерінбелгілейді.Бір іншіойыншыәлгі

себептермен ойыннан шығып қалса, онда екінші ойыншы соғушы болады,ол шығып қалса, үшінші ойыншы соғушы болады. Ойын осылайша барлықойыншыойнап болғанша,жалғаса береді.

Ойынныңшартыбойыншашекігенкезде«шүлдікке»тимей,таяғыжерқауыпқалса,ұпайыкүйіпкетеді.Шүлдіктіекіншіретшекігенойыншы, онықолымен ұстап қойса, онда да оның ұпайыкүйіп кетеді.Сондықтан«шүлдікті»текүшіншіретшекігенненкейінғанаұстауғаболады.

«Шүлдік»ойыныойнаушылардыңқолдарыныңбұлшықетінжетілдіріп, жылдамдыққа үйретеді, «Шүлдікті» сызықтың үстіне түсіругеұмтылуарқылыкөзмөлшері,дәлділікпен мергендікқабілеттеріжетіледі.

Жапалақтарменқарлығаштар

Жапалақтар мен қарлығаштар - ұлттық ойын. Ойын кең, жазық алаңдаөтеді. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Ойнаушылар екі топқабөлінеді де бірінің арқасына бірі арқасын қаратып, екі сан құрып тұрады.Бірқатардағылардыжапалақтар,екіншісінқарлығаштардепатайды.Орталарынанбіреуінойынжүргізушіетіпсайлапалады .Олойыншылардың арасынан жүріп отырып, сөзін үзіп-үзіп, созып сөйлейді:қар (үзіліс) - лы - ғаш немесе жа..., ал сөз аяғын айтпайды. Сонда атыталған топ бытырап қаша жөнеледі де, аты толық аталмаған топ олардықуады.Ұсталғанойыншыұстағантоптыңойыншыларыныңқатарынақосылады.

Ойын тәртібі: қашушылар мен ұстаушылар алдын ала келісілген белгібойыншаұсталғанынмойындайды.Олүшінқашушыойыншықолынтигізсе болды. Қай топтың жеңгенін ойын соңында қайсысының саны көпболса,соған қарайшешеді.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 04.05.2026-08.05.2026 жыл,мамыр айы, 1- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 04.05.2026**	**Сейсенбі 05.05.2026**	**Сәрсенбі 06.05.2026**	**Бейсенбі 07.05.2026**	**Жұма 09.05.2026**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен келуіне жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді пысықтау. **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Кітаптарды қарату, балалардыңназарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынааудару. **(көркем әдебиет)** Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білуді үйрету: олардысуару,түбін қопсыту,жапырақтың шаңын сүртуді менгерту. **Балалармен жеке жұмыс.**				
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті). Музыкалық-ырғақтық қимылдар**. Түзубағыттаадымдапжүру.Жұбыменшеңбербойымен жүруді үйрету.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнына отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттықшеңбер «Сәлемберемүлкенге» Алдымызданкезіккен,				

	Көптаныстыкөреміз, Бәрінедеізетпен, Сәлеметсізбе, ағай? – деп, Сәлеметсізбе, апай? – деп, Есенсіз бе, апай? – деп, Амансыз ба, атай? –деп, Ұл-қыз сәлем береміз, Өнегелі өренбіз. Балалардың сезінген әсерлерімен , жаңалықтармен бөлісуіне жағдай жасау. Көктемгі көңіл күйлері қалай екені сұрау? «Аспан әлемі туралы не біледі? Балалардың ойын тыңдау. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Лэпбуктан отан қорғаған батырлар туралы көрсету. Балалардыәңгімеайтуғаүйрету:бейтаныс заттар,құбылыстар туралы ақпараттыталқылауға баулу. Тапсырманыорындауға,бір-бірініңқуанышына ортақтаса білуге,бір-бірінекамқорболуға баулу. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау,	Сауат ашу негіздері Жазупарағынбағдарлайбілу,жазужолыменжоларалықкеңістікті ажырата білуге үйрету. Геометриялықфигуралардың дайынсуреттерінің сыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> Аяқтың ішкі және сыртқы қырымен жүру; қатармен бір-	**Сауат ашу негіздері** Қарша қыз туралы мультфильм көру. Сөйлемтуралыбастапқытүсініктердіқалыптастыру(грамматикалықанықтамасыз), сөйлем сөздерден тұратынын түсінуін дамыту. Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс,еркінұстап,үстінен қаттықысыпкүштүсірмей, саусақтарменбіркелкіжоғарыдантөменге,солданоңғақимылдардыорындап,сызықтардыүзбейсалуды дамыту. **Дене тәрбиесі** Жалпы дамытушы жаттығулар.	**Көркем әдебиет** белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға,түрлендіруге мүмкіндік беру.Батырлар туралы ертегі құрастыруға баулу **Математика негіздері** Қозғалысбағыттарын танып қолдануын дамыту:солжақтаноңжаққа,оңжақтан сол жаққа,жоғарыдан төменге,алға,артқа. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен	

	әннің(шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білуді үйрету. **Сауат ашу негіздері** Жазупарағынбағдарлайбілу,жазужолыменжоларалыққеңістікті ажырата білуге үйрету. Геометриялықфигуралардың дайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Қоршаған әлеммен таныстыру** Қоршағанортанықөз,мұрын,тіл,құлақ,тері көмегіменсезе білуін дамыту. Әр түрлі заттарды тану, көздерін байлау арқылы	бірден, екеуден, үшеуден жүгіру; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы 6 метр) қос аяқпен секіру; допты бір қатарға ақойылған заттардың арасымен домалату; Қимылды ойын: Соқыр қойшы Спорттық ойын элементтері: Бадминтон. Воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру; **Қазақ тілі** жаңылтпаштар,тақпақтар жаттату,жұмбақтар шешкізу. **Математика негіздері** Қозғалысбағыттарын танып қолдануын	Негізгі қимылдар: 2–2,5 метр арақашықтықтағы нысанаға асықтылақтыру; арқанбойыменбірқырымен, қосалқықадаммен(өкшені арқанға, аяқ ұшын еденге қою) тепе-теңдікті сақтап жүру; бір-бірінің жанына және бір-бірінің артынан сапқа тұру. Қимылды ойын: Орындарыңа жылдам жет **Қазақ тілі** Қазақхалқының тұрмыстықзаттарымен,киім-кешегімен, ақша қар мен аяз атаның киімдерімен салыстыру атауларын атау. **Математика негіздері** Тәулікбөліктерініңауысуын(«кеше»,«бүгін»,«ертең»),оқиғалардыңретін(«алдымен –содан кейін»,«бұрын–кейінірек»)анықтауды. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету.	жүру; тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; допты бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; теңдікті сақтап жүру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; Қимылды ойын: Жерде тұрып қалма Спорттық ойын элементтері: Бадминтон. Воланды ракеткамен белгілі бір жаққа бағыттай отырып қағып лақтыру; **Қазақ тілі** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолданабілуді, интонациясы бойыншасөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білудіжетілдіру.Өзойынжайылмасөйлемдермен жеткізугемүмкіндікберу. Сурет бойынша әңгіме арқылы ұйымдастыру.	

		дамыту:солжақтан оңжаққа,оңжақтан сол жаққа,жоғарыдан төменге,алға,артқа . Допты әр түрлі бағытқа команда бойынша қойып көрсету. Нүктелерді, өрнектерді салуға үйрету.			
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балалардың ретімен киінуін, ауа-райы жағдайына байланысты жылы киінуін бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту).**				
Серуен			Картотека №12	Картотека №13	Картотека №14
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әдебиет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілу Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Тамақтан соң ас қайыру, бата беру. Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру.				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотериканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. Электронды құрылғыдан ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз				

	балалардың шаштарын тарауға, өруге және жинауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористаны дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітапт арқарау және тағы басқаәрекеттер)	Отан қорғаған батырларымыздың суреттерін көрсетіп, түсінік беру **(Танымдық, зерттеу іс әрекет)** Еркін шығармашылықпен айналысуына мүмкіндік беру.	«Отан қорғаушылар» тақырыбында ұжымдық жұмыс жасату **(Шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптарды қарату. Батырлар туралы жаңылтпаш жаттауды қайталау. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)**	Қазақхалқының тұрмыстықзаттарымен,киім-кешегімен,азық-түлікөндірудегітұрмыстық кәсібімен, тұрмыста, аң аулауда, мал өсіруде және егіншілікке қажетті құралжабдықтарыменжабдықталғанорта құруды үйрету. Заттардың мүсінін жасау немесе суретін салуын ұйымдастыру. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)**	Балаларды орталықтарға бөліп, өзіне ұнайтын батырлардың бейнесін салу, мүсінін жасау немесе қағаздан қиып жапсыруына мүмкіндік беру. **(Шығармашылық іс-әрекет)** Көңілді әуенге би белеу, ән тыңдату. **(музыка)**	
Балалармен жеке жұмыс	зат есімдерді сан есімдермен және сын есімдерді зат есімдермен байланыстырып айтуды қалыптастыру	өз ойын түсінікті жеткізуге, өзінің пікірін айтуға дағдыландыру	заттардың пішіндерін өз еркімен анықтай алуға көмектесу	мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдана білуді баулу	
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористаны дамыту)**.				

Серуен	Қимылды ойын «Жаңылма» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Сақ құлақ» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Сақ құлақ» Балалардың еркін ойыны	Қимылды ойын «Жүйріктер жеңеді» Балалардың еркін ойыны	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Кітаптарды қарату, балалардыңназарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынааудару. **(көркем әдебиет)** Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білуді үйрету: олардысуару,түбін қопсыту,жапырақтың шаңын сүртуді менгерту. **Балалармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ертегі кітаптарының суретіне қарап, ертегі айтып беруін өтіну, ұсыну. Отан қорғаған батырларымыз туралы не білгендерін сұрау. Апта бойы алған әсерлерімен бөлісу, жасалған жұмыстар жайлы балалармен әңгімелесуге кеңес беру				

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 11.05.2026-15.05.2026 жыл,мамыр айы, 2- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 11.05.2026**	**Сейсенбі 12.05.2026**	**Сәрсенбі 13.05.2026**	**Бейсенбі 14.05.2026**	**Жұма 15.05.2026**
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау. **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтарды сүртуге,табиғатбұрышындағытіршілікиелерінекүтімжасауға,кезекшілікмінделерінжауапкершілікпенатқаруға баулу Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды ұйымдастыру **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)**	Кітаптарды қарату, ертегілер, әңгімелер айтып беру. Балаларға жеке тапсырма беріп жұмыстарды орындату **(Танымдық, қарым - қатынас іс-әрекеті)**	«Менің ертегі кейіпкерім» аясында, әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындарын ойнату. Балалармен жеке жұмыстар жасау **(Танымдық, қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Өнер орталығында сурет салғызу, суретті кітапшаларды бояту, Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды жүргізу **(шығармашылық, танымдықіс-әрекеті)**	балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары. Табиғи материалдармен құрастыру, шығармашылық жұмыстарды жасау Балалармен жеке жұмыстарды жүргізу **(Танымдық, қарым - қатынас іс-әрекеті)**
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таңертеңгіжаттығудыорындауғақызығушылықтудыру,денебітімінқалыптастыружәнеөкшелердінығайту.				

Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Жүректен жүрекке жақсы тілектер бір біріне тілеу. Жаңалықтарымен бөлісу. «Жер ана» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып,сөйлеген деқолданабілудідамыту.Педагогтың еөрсеткен суретке қарап сөздің дыбысталуын ажыратуды үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен жүру; допты бірқатарғақойылған заттардыңарасымен домалату; шектелгенжазықтықтыңүстіменқосалқы қадаммен,аяқтыңұшыментепе-теңдікті сақтап жүру;	Көркем әдебиет Күшік пен қасқыр ертегісін қолғап театры арқылы айтып беру. Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға,түрлендіруге мүмкіндік беру. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау, әннің(шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білуді үйрету. Сауат ашу негіздері Жер ананың сыйларының бірі жеміс жидектер екенін айтып олардың макетін көрсету. Оларға дыбыстықталдау	**Сауат ашу негіздері** Жеміс пен жидектің айырмашылығын тапқызу. Неге жидек неге жеміс деп атайды. Оларғадыбыстықталдау жасату :сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау жеміс-жидектердің дайын суреттерінің сыртын шетке шығармай бастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен жүру; кедергілерарасынанеңбектеу; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру;	**Тіл дамыту** Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып,сөйлегендеқолданабілудідамыту. Балаларға суреттерге қарап интонация белгілерін таңдатып, соған қарай сөйлем құрап айтуын үйымдастыру. **Музыка** **Ән айту.** Музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жеке ән айту дағдыларын дамыту. Әртүрлі сипаттағы әндерді өз бетінше және шығармашылықпен орындауға баулу. Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. **Сауат ашу негіздері** Қандай сөздергедыбыстықталдау жасай алатындарын	**Көркем әдебиет** Сюжетті таңдаудабастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. Өздеріне ұнайтын ертегілерді сахналату. **Математика негіздері** Топтан ағаш пен пластмасстан жасалған заттарды жинап, беттестіру,тұстастыружән ежұппенсалыстырутәсілдерінқолданаотырып, заттарды салыстыруды қалыптастыру. Тік және көлбеу сызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> Аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; Тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; екі тізенің арасына

	сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; Қимылды ойын **Математика негіздері** Топтан ағаштан жасалған ойыншықтарды табу. Оларды беттестіру,тұстастыру жәнежұппенсалыстырутәсілдерінқолданаотырып, заттарды салыстыруды қалыптастыру. Тік және көлбеу сызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Ұялы телефон,смартфон, компьютер,ғаламтор,теледидардың қолданылуын білу,оларды қолдануда қауіпсіздікті сақтауды пысықтау. Олармен көп ойнаған зиян екендігін	жасату:сөздегідыбыстардыңретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтау. жеміс-жидектердіңдайынсуретінеріңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Суретті қарапайым қаламның көмегімен жеңіл ырғақпен үстінен қаттыбаспайжидектердің сұлбасынсалуды үйрету Бірнеше пішінді бір тұғырға орналастыруды, сюжеттерде пішіннің, қимылдың ерекшеліктерін жеткізе білуді үйрету. Жидектер себетін қиып жапсырту Сюжеттік композициялар жасауды, оларды сәнді бөлшектермен толықтыруды меңгерту. Ермексаздан жемістер жасату. Дербестікті,шығармашы	сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; Қимылды ойын: Қарлы шеңбер Спорттық жаттығулар: Велосипед, самокат тебу. Шеңбер бойымен және тура жолмен өз бетіншеекідөңгелекті велосипедтебу.Оңға және солға бұрылу **Қазақ тілі** Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекісөйлеудемақал-мәтелдерді,көркемсөздердіқолдануынақолдаукөрсету,ынталандыру.«Жер анаға құрметті қалай көрсетеміз» тақырыбында сурет бойынша әңгіме. Туған жердей жер болмас, Туғанелдейелболмас. Туған жердіңжуасыдатәтті. Туған жердің торғайы да сүйкімді. Мақалдарын жаттату. **Математика негіздері** Жемістер мен жидектерді беттестіру,тұстастыружәнеұппенсалыстырутәсілд	сұрау. Өздерінің таңдауы бойынша сөздегідыбыстардыңретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтату Жеміс-жидектердіңдайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Қоршаған әлеммен таныстыру** Жоспарланғаннәтижегежетуге,өзіменқұрдастарыныңеңбегінің,шығармашылықәрекеттерініңнәтижелерінбағалауғажәнеқұрметпенқарауға,кішілергекөмеккөрсетуге, қажет болған жағдайда оларға жүгінуге баулу. Сюжетті рөлді ойындар ойнау арқылы көрсету.	қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; допты бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; Қимылды ойын: Доп мектебі Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **Қазақ тілі** Шағынөлеңдер,санамақтар жаттату. **Санамақ** Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ.Қосып едім екеуін, Болыпшықтыонсаусақ. Оң аяқтабесбақай, Сол аяқта бес бақай. Қосыпедімекеуін Болыпшықтыонбақай

	түсіндіру. Оның орнына үйде қандай ойындар ойнауға болатынын ойнап көрсету. Балалардың бір біріне ұсыныс айтуын ұйымдастыру.	лықты,бастаманықолдауды дамыту. Жемістер мен жидектер бағын құрастыруды жетілдіру.	ерінқолданаотырып, заттарды салыстыруды қалыптастыру. Тік және көлбеу сызықтардыдәптердіңтөр көзіндесызуға үйрету.		
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыру,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіру. Серуендеойыналаңындабалалардыңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау.Ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №15	Картотека №16	Картотека №17	Картотека №18	Картотека №19
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. **(дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениеттітамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру . (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру				
Күндізгі ұйқы	.Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. **(музыка)**				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Адамныңденсаулығынагигиенаменкүнтәртібіңықпалытуралытүсініктердікеңейту. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар)**.				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітапт арқарау және тағы басқаәрекеттер)	Үйдегі,балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. Топтағы қарапайым еңбек әрекетін жасату. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша құрастыру материалдарымен әр түрлі құрылымдар құрастыруға жағдай жасау	Ойынның түрлері туралы кітаптар қарату. Таныс емес ойындарды ойнату. Балалардың өз ойларын білдіруге үйрету. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекет)** Табиғи материалдармен құрыстыру жұмыстарын жасату, балалардың шығармашылығын жетілдіру. **(шығармашылық іс әрекет)**	«Біздің үйде ойнайтын ойындарымыз» тақырыбында балалармен әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату.Қимылдардың ырғағынмузыка әуеніменүйлестіруін қалыптастыру. **(музыка)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан ойыншық жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** **Туған жер туралы мақалдарды** естеріне түсіріп қайта жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Ойын орталығының макетін жасату. Таңдаған тақырыпқа ұжымдық жұмыс. ермексаз, табиғи материалдарды қағазды қолдану арқылы. **(Шығармашылық , танымдық іс-әрекеті)** Кітаптар қарау, жеке әңгімелер жүргізу.
Балалармен жеке жұмыс	өлеңдерді интонациямен оқуға талпындыру	дыбыстық талдау жасауға көмектесу	қайшы мен желімді дұрыс қолдана алуға көмектесу	үш қатарға сап түзеп қайта тұруға талпындыру	. татеңсіздік шығаруға көмектесу

Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату.Қимылдар дыңырғағынмузыкалық әуенге үйлестіруді жетілдіру. **(музыка)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»	**Қимылды ойын** «Кім жылдам» Балалардың еркін әрекеті. «Көктемгі еңбек» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балалардың шығармашылығымен құрылыстар құрастырғызу **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ»	Ұлттық ойын «Ақсерек көксерек» Балалардың еркін ойыны «Дихан мен шаруа деген кім?» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Кітаптарды қарату, балалардыңназарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынаудару. **(көркем әдебиет)** Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білуді үйрету: олардысуару,түбін қопсыту,жапырақтың шаңын сүртуді менгерту. **Балалармен жеке жұмыс.**				
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Үйде қызықты ойындар туралы балалармен әнгімелесу, ойын әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,				

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 18.05.2026-22.05.2026 жыл,мамыр айы, 3- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 18.05.2026**	**Сейсенбі 19.05.2026**	**Сәрсенбі 20.05.2026**	**Бейсенбі 21.05.2026**	**Жұма 22.05.2026**
Балаларды қабылдау	Өнегелі тәрбие. Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Стикерлер арқылы көңіл күйлерін көрсете білуін жетілдіру. **(қарым қатынас мәдениеті).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Мамыр айында өтетін мерекелік ертеңгіліктер мен қауіпсіздік сақтық шаралары туралы әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру. Дидактикалық ойындар «Артығын тап», «жетпейтін бөлігін тап» карточкаларымен жұмыс жасату Шығармашылық жұмыстар Балармен жеке жұмыстар жасау. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)**				
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таңертеңгіжаттығудыорындауғақызығушылықтудыру,денебітімінқалыптастыружәнеөкшелердінығайту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Ас болсын сөзін айтуды қалыптастыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. «Жүрекше» деген ойын ойнату.Жүрекшені екі қолмен алақанда ұстап тұрып, шын жүректен деген сөзді қосып, жақсы тілек айтып, қасыңдағы баланың атын айтып ұсынады. Ойын соңында барлық бала оң алақанын жайып тұрып: «бәрімізге денсаулық тілейміз» - деп терең дем алады. «Бір шаңырақ астында» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылату, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Сынесімдерменүсте улердіқолдану. «Менің жақын досым» тақырыбында балалардың әңгімесін тыңдау. Достарын сипаттау, олардың жақсы қасиеттері үшін достығы үшін алғыс білдіру. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден жүгіру; кедергілерарасынанеңбектеу; шектелгенжазықтықтыңүстіменқосалқықаддаммен,аяқтыңұшыментепе-теңдікті сақтап жүру; <u>Қимылды ойын:</u> Кімнің тобы тез	**Көркем әдебиет** «Түлкі мен қоян» ертегісін үстел үсті театры арқылы көрсету. Сюжетті таңдаудабастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. Ертегіні сахналату. **Музыка** **Ән айту.** Музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жеке ән айту дағдыларын дамыту. Әртүрлі сипаттағы әндерді өз бетінше және шығармашылықпен орындауға баулу. Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. **Сауат ашу негіздері** Жазупарағынбағдарлайбілу,жазужолыменжоларалыққеңістікті ажырата білуге үйрету. Көкөністердің дайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру	**Сауат ашу негіздері** Жазупарағынбағдарлайбілу,жазужолыменжоларалыққеңістікті ажырата білуге үйрету. Көкөністер дайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен, аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; қатармен бір-бірден, екеуден, үшеуден тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; шектелгенжазықтықтың үстіменқосалқықадаммен,аяқтыңұшыментепе-теңдікті сақтап жүру; допты бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; <u>Қимылды ойын:</u> Кім жылдам?	**Тіл дамыту** Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру: сөйлегендебейнелісөздерді,эпитеттерді,салыстырулардықолдануды. Бір шаңырақ астында дегенді балалар қалай түсінеді сұрау. Шаңырақты таныстыру, барлық баланы астына жинау мен ойнату. **Музыка** **Музыкалық-ырғақтық қимылдар.** Музыканың және оның бөліктерінің сипатындағы өзгерістерге сәйкес қимылдарды өзгерте отырып, жаттығуларды орындауға үйрету **Сауат ашу негіздері** Жазупарағынбағдарлайбілу,жазужолыменжоларалыққеңістікті ажырата білуге үйрету. Көкөністер дайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру	**Көркем әдебиет** Белгілі образды сомдаудаэкспериментжасауға,түрлендіруге мүмкіндікберу. Топтағы кейіпкерлердің киімдерін киіп еркін ойындар ойнауын ұйымдастыру. **Математика негіздері** Карточкаларда бейненеленген ойыншықтарды тапқызу. Олары суретпен салыстыру. Теңдіктуралытүсінікқалыптастыру,әртүрлізаттардантұратынтоптардың санын анықтау, топтарды санау және салыстыру негізінде сандықмәндерді дұрысжалпылауды үйрету. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u>

	жинақталады? Кегли **Математика негіздері** Ойыншық қорабындағы ойыншықтармен ойын ойнату. Жиынды сапасы бойынша әртүрлі элементтерден (түсі, өлшемі, пішіні,дыбысы,қимылы,қолданылуыбойынша затта рдан)жиынды құру,жиындардыбөлектергебөлу және оларды қайта біріктіру тәсілдерін меңгерту. Қисық жәнеқиғашсызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Еңбекқорлықпенжауапкершіліктіңмаңызынтүсіну,өзін-өзіқұрметтеу,өзкүшіменмүмкіндіктеріне дегенсенімділікті арттыру дағдысын жетілдіру.«Мен еңбекқор баламын»	**Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** «Достық алаңы» тақырыбында суретті қарапайым қаламның көмегімен жеңіл ырғақпен үстінен қаттыбаспайбейненіңсұлбасынсалуды үйрету. Кейіпкерлердіңөзінетәнбөлшектерінмүсіндеуді үйрету. Жекежәнетоппенбірлесіпжасауды,ондамін деттерді келісіпатқаруды меңгерту. Әр балаға адам мүсінін жасату. Оларды алаңғы жинап, ойнап жүрген балалардың достық алаңын жасату. Шығармашылықойлауды жәнеқиялдыдамыту. Қатпарлап қию әдісімен өздеріне ұнайтын затты қиып жасату. Қағазданқұрастыру әдістерінқолданып,жазық материалдыкөлемдіпішін геөзгертебілудібекіту. Достық гүлін жасату. Баллардың жасаған гүлдерін бір құмыраға салғызу мадақтау.	<u>Спорттық ойын элементтері:</u> Футбол. Берілгенбағытқадоптыоңжәнесолаяқпендомалату. Доппензаттыайналдыра жүру. Доптышұңқырға, қақпағадомалату. Доптықатарынанбірнешеретқабырғағасоғу **Қазақ тілі** Тілдікжәнеартикуляциялықаппаратты,тынысалудыжәнетазадикцияныдамыту, қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстарын, осы дыбыстардантұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. Өздері алдын жаттаған тіл ұстартуларын қайталату. **Математика негіздері** Теңдіктуралытүсінікқалыптастыру,әртүрлізаттардантұратынтоптардың санын анықтау, топтарды санау және салыстыру негізінде сандықмәндерді дұрысжалпылауды	,бояу дағдыларын жетілдіру **Қоршаған әлеммен таныстыру** Үй-жайларда, балабақша ауласында, жақын маңдағы шағын ауданда аймақты еркінбағдарлайбілулерін дамыту. Өзінің үйіне баратын жолда не бар, суретін салып көрсетуіне мүмкіндік беру.	2–3 метр қашықтыққа алғаұмтылыпқосаяқпенсекіру; Заттардыңарасыменқұрсаулардыбір-бірінедомалату; арқанның бойымен тепе-теңдікті сақтап жүру; <u>Қимылды ойын:</u> Қоймадағы тышқандар **Қазақ тілі** Тілдікжәнеартикуляциялықаппаратты,тынысалудыжәнетазадикцияныдамыту, қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, ң, h дыбыстардантұратын сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. Артикуляциялық жаттығулар мен тіл ұстару жаттығуларын айтқызу.

	тақырыбында балалардың ойын тыңдау.		үйрету. Алтын қоржынан бір заттан алу, оның сыңарын табу. Басқа балалардың заттарымен салыстыруды дамыту. Қисық жәнеқиғашсызықтарды дәптердіңторкөзіндесы зуға үйрету.		
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардың дербес қимыл белсенділігі үш ін жағдай жасау, серуенге алып шығатын кітаптар мен заттарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Табиғи материалдар туралы не білетіндерін сұрау. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №18	Картотека №19	Картотека №20	Картотека №1	Картотека №2
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану, мысалы «Сылдырлайдымөлдірсу, мөлдірсуғақолыңдыжу» Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғысайту) Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру. **(мәдени-гигеналықдағдылар, өзіне-өзіқызметету, еңбекәрекеті)** Ереже айту. **(тіл дамыту)**				
Күндізгі ұйқы	Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. **(музыка)** Электронды құрылғылар арқылы ертегі тыңдату. **(көркем әдебиет)**				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**). Өзінің көңіл-күйін сипаттай білуге үйрету. Балаларды дені сау адамныңмүмкіндіктеріментаныстыру,олардыңсалауаттыөмірсалтынадегенқажеттілігінқалыптастыру.				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәдениетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітап тарқарау және тағы басқаәрекеттер)	Топта бар мамандық иелерінің киімдерін кигізіп, рөлдерге еніп ойнату. **(Танымдық іс-әрекеті)** Досымен жақсы ойнайтын ойыншығын таңдап, бірлесе сол ойыншықтың мүсінін ермексаздан мүсіндету. Кітаптардағы суреттерге қарап сурет салдырту. **(Шығармашылық іс-әрекеті)**	Өлеңдерді оқып беру **Біршаңырақастында** Біршаңырақастында, Тату-тәттітұрамыз. Бірге ішеміз асты да, Бірге сайран құрамыз. Ортақ болып ісіміз, Еңбек десе тынбаймыз. Үлкен сыйлап кішіміз, Аға ақылын тыңдаймыз. Достықты үлгі санаған, Бірүйдебізтұрамыз, Қалған ата-бабадан, Бірлікасылмұрамыз! *Н.Айтов* тақпақтың бір бөлігін жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топта бар кейіпкерлер киімдерін киіп, рөлдерге еніп ойнауына жағдай жасау. **(Танымдық іс-әрекеті)**	Табиғи қалдық заттардан шаңырақ жасату. **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеті)** Кітаптардан балалардың сұранысы бойынша ертегі, тақпақтар, әңгімелер оқып беру. Сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, балалардың ертегіні мазмұндауын бақылау. Тақпақтарын қайталату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Орталықтарға бөлініп өздері таңдаған достарының суретін салғызу, мүсінін жасату, қағаздан қиып композиция жасату. **(шығармашылық іс-әрекет)** Кітаптардан әр түрлі жұмыс құралдарын қарап олармен не істейтіні туралы әңгімелесу. **(Қарым-қатынас, танымдық іс-әрекеті)**	Апта бойы жасалған іс әрекеттерді естеріне түсіріп, ерекше әсер алған сәттермен бөлісу. Жаңа сөздерді пысықтау **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Топтағы, үйдегі ережелерді орындау жайлы, өзін өзі басқару тәртібі туралы әңгімелесу. Өз ойларын айтқызу. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекеті)**

Балалармен жеке жұмыс	заттарды салыстыру тәсілдерін қолдана алуына көмектесу	. рөлдерде ойнауға, мінез-құлқын жеткізе білуге көмектесу	өз ойын түсінікті жеткізуге, өзінің пікірін айтуға баулу	қазақ халқы қолөнер шеберлерімен жасалған бұйымдарды үйретуге баулу	тапсырманы жауапкершілікпен орындауға талпындыру
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Қимылды ойын «Ақсерек көксерек» Көңілді музыкаға би билету. Достық мерекесіне арналған ертеңгілікке дайындық **(музыка)** Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Поезд» Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Кетті кетті» Балалардың еркін ойындары	Қимылды ойын «Ақ серек көк серек»	Қимылды ойындар «Түйілген орамал» Балалардың еркін ойындары
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті	Кітаптарды қарату, балалардыңназарынкітаптыңбезендірілуіне,иллюстрацияларынааудару. **(көркем әдебиет)** Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білуді үйрету: олардысуару,түбін қопсыту,жапырақтың шаңын				

ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	сүртуді менгерту. **Балалармен жеке жұмыс.**
Балалардың үйге қайтуы	Үйде достық туралы мультфилім көруді ұсыну Апталық жұмыстан не ұнағанын сұрау.

Білім беру ұйымы : ABC+ жеке мекемесі

Топ: **«Күншуақ» мектепалды ересек аралас тобы**

Балалардың жасы: 5 жастағы балалар

Жоспардың құрылу кезеңі: 25.05.2026-29.05.2026 жыл,мамыр айы, 4- апта

Күн тәртібінің кезеңдері	**Дүйсенбі 25.05.2026**	**Сейсенбі 26.05.2026**	**Сәрсенбі 27.05.2026**	**Бейсенбі 28.05.2026**	**Жұма 29.05.2026**
Балаларды қабылдау	Көңілді музыка қойып, көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сәлемдесуді пысықтау, ауа райы туралы баланың жеке пікірін білу. **(тіл дамыту).**				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	Өнегелі 15 минут. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Кеңестер беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	«Менің ертегі кейіпкерім» аясында, әр түрлі заттардан құрастырып ойындар ойнату. Интелектум құрастыру материалдарымен құрастыру ойындарын ойнату. Балалармен жеке жұмыстар жасау **(Танымдық, қарым- қатынас іс-әрекеті)**				
Таңертенгі жаттығу	Мамыр айына арналған таңертеңгі жаттығуларды орындау (**Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).** Таңертеңгіжаттығудыорындауғақызығушылықтудыру,денебітімінқалыптастыружәнеөкшелердінығайту.				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Өз орнын тауып отыру. Бір біріне астың дәмді болуын тілеу. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту, ас қайыру. **(тіл дамыту)**				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Шаттық шеңбері. Жүректен жүрекке жақсы тілектер бір біріне тілеу. Жаңалықтарымен бөлісу. «Жер ана» тақырыбында әңгімелесу. Бірлескен жоспарларды, мәселелерді талқылау, қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау, ережелер туралы келісу және қауіпсіздікті сақтау**(тіл дамыту)**				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер	**Тіл дамыту** Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып,сөйлегендеқолданабілудідамыту.Педагогтың еөрсеткен суретке қарап сөздің дыбысталуын ажыратуды үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен жүру; допты бірқатарға қойылған заттардың арасымен домалату; шектелген жазықтықтың үстімен қосалқы қадаммен, аяқтың ұшымен	Көркем әдебиет Күшік пен қасқыр ертегісін қолғап театры арқылы айтып беру. Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға,түрлендіруге мүмкіндікберу. **Музыка** **Музыка тыңдау.** Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау, әннің(шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білуді үйрету. Сауат ашу негіздері Жер ананың сыйларының бірі жеміс жидектер екенін айтып олардың макетін көрсету. Оларға дыбыстықталдау жасату:сөздегідыбыстардыңретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстардыанықтау. жеміс-	**Сауат ашу негіздері** Жеміс пен жидектің айырмашылығын тапқызу. Неге жидек неге жеміс деп атайды. Оларғадыбыстықталдау жасату :сөздегі дыбыстардың ретін,дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау жеміс-жидектердің дайын суреттерінің сыртын шетке шығармай бастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> аяқтың ұшымен жүру; кедергілерарасынанеңбектеу; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; <u>Қимылды ойын:</u> Қарлы шеңбер <u>Спорттық жаттығулар:</u> Велосипед, самокат тебу. Шеңбер бойымен және тура	**Тіл дамыту** Интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып,сөйлегендеқолданабілудідамыту. Балаларға суреттерге қарап интонация белгілерін таңдатып, соған қарай сөйлем құрап айтуын үйымдастыру. **Музыка** **Ән айту.** Музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз жеке ән айту дағдыларын дамыту. Әртүрлі сипаттағы әндерді өз бетінше және шығармашылықпен орындауға баулу. Әнді музыкалық талғаммен орындауға жаттықтыру. **Сауат ашу негіздері** Қандай сөздергедыбыстықталдау жасай алатындарын сұрау. Өздерінің таңдауы бойынша сөздегідыбыстардыңретін,дауысты жәнедауыссыздыбыстард	**Көркем әдебиет** Сюжетті таңдаудабастамашылық пен дербестік танытуға ынталандыру. Өздеріне ұнайтын ертегілерді сахналату. **Математика негіздері** Топтан ағаш пен пластмасстан жасалған заттарды жинап, беттестіру,тұстастыружән ежұппенсалыстырутәсілдерінқолданаотырып, заттарды салыстыруды қалыптастыру. Тік және көлбеу сызықтардыдәптердіңторкөзіндесызуға үйрету. **Дене тәрбиесі** <u>Жалпы дамытушы жаттығулар.</u> <u>Негізгі қимылдар:</u> Аяқтыңішкі және сыртқы қырымен жүру; Тізеніжоғарыкөтеріпжүгіру; екі тізенің арасына қапшықты қысып алып, түзу бағытта (арақашықтығы6 метр) қос аяқпен секіру; допты

	тепе-теңдікті сақтап жүру; сапқа бір, екі, үш қатармен тұру; Қимылды ойын **Математика негіздері** Топтан ағаштан жасалған ойыншықтарды табу. Оларды беттестіру,тұстастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыруды қалыптастыру. Тік және көлбеу Сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету. **Қоршаған әлеммен таныстыру** Ұялытелефон,смартфон,компьютер,ғаламтор,теледидардыңқолданылуынбілу,олардықолданудақауіпсіздіктісақтауд	жидектердіңдайынсуретерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Сурет салу Мүсіндеу Жапсыру,құрастыру** Суретті қарапайым қаламның көмегімен жеңіл ырғақпен үстінен қаттыбаспайжидектердің сұлбасынсалуды үйрету Бірнеше пішінді біртұғырға орналастыруды, сюжеттерде пішіннің, қимылдың ерекшеліктерін жеткізебілуді үйрету. Жидектер себетін қиып жапсырту Сюжеттік композициялар жасауды, оларды сәнді бөлшектермен толықтыруды меңгерту. Ермексаздан жемістер жасату. Дербестікті, шығармашылықты, бастаманы қолдауды дамыту. Жемістер мен жидектер бағын	жолмен өз бетіншеекідөңгелекті велосипедтебу.Оңға және солға бұрылу **Қазақ тілі** Балалардың қоршаған ортаға өзінің қарым-қатынасын білдіруге, ауызекісөйлеудемақал-мәтелдерді,көркемсөздердіқолдануынақолдаукөрсету,ынталандыру.«Жер анаға құрметті қалай көрсетеміз» тақырыбында сурет бойынша әңгіме. Туған жердей жер болмас, Туғанелдейелболмас. Туған жердіңжуасыдатәтті. Туған жердің торғайы да сүйкімді. Мақалдарын жаттату. **Математика негіздері** Жемістер мен жидектерді беттестіру,тұстастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыруды қалыптастыру. Тік және көлбеу Сызықтарды дәптердің тор көзінде сызуға үйрету.	ыанықтату Жеміс-жидектердіңдайынсуреттерініңсыртыншеткешығармайбастыру,бояу дағдыларын жетілдіру **Қоршаған әлеммен таныстыру** Жоспарланғаннәтижегежетуге,өзіменқұрдастарыныңеңбегінің,шығармашылықәрекеттерініңнәтижелерінбағалауғажәнеқұрметпенқарауға,кішілергекөмеккөрсетуге, қажет болған жағдайда оларға жүгінуге баулу. Сюжетті рөлді ойындар ойнау арқылы көрсету.	бірқатарғақойылғанзаттардыңарасымендомалату; Қимылды ойын: Доп мектебі Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу. **Қазақ тілі** Шағынөлеңдер,санамақтар жаттату. **Санамақ** Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ.Қосып едім екеуін, Болыпшықтыонсаусақ. Оң аяқтабесбақай, Сол аяқта бес бақай. Қосыпедімекеуін Болыпшықтыонбақай

	ы пысықтау. Олармен көп ойнаған зиян екендігін түсіндіру. Оның орнына үйде қандай ойындар ойнауға болатынын ойнап көрсету. Балалардың бір біріне ұсыныс айтуын ұйымдастыру.	құрастыруды жетілдіру.			
Екінші таңғы ас	Балалардың назарын тағамға аудару ; мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс				
Серуенгедайындық	Балалардыңдербесқимылбелсенділігінұйымдастыру,меңгергенқимылдағдыларынжетілдіру. Серуендеойыналаңындабалалардыңжүруінеарналған кедергі жолдаржасау.Ретімен киінуін (ауа-райы жағдайына байланысты) бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (**тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Картотека №15	Картотека №16	Картотека №17	Картотека №18	Картотека №19
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. **(дербес ойын әрекеті).**				
Түскіас	Түскіасалдындагигеналықшаралардыорындау: қолдыдұрысжуу, өзорамалыныңорнынбілу, қолдыдұрыссүрту, орамалдыілукөркемсөзқолдану. Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Мәдениеттітамақтанужәнеасханақұралдарынеркінқолданудағдыларынжетілдіру . (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)** Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру Тамақтан соң ауыздарын сумен шаюды қалыптастыру				
Күндізгі ұйқы	.Киім түймелерін, сырмаларын өздігінше ағыту. Киімдерін ұқыпты орындыққа іліп (немесе арнайы сөреге) қоюды үйрету. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)** Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайлы баяу музыка тыңдату. **(музыка)**				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	Өз орындарында отырып керілу, тыныстау жаттығуларын жасату. Ригалық әдіс бойынша сауықтыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Адамныңденсаулығынагигиенаменкүнтәртібіңықпалытуралытүсініктердікеңейту. Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. Қыз балалардың шаштарын тарауға үйрету. (**өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ мотористаны дамыту)** Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету.**(мәдени-гигиеналық дағдылар**).				
Бесінас	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою, соңынан жинау) Таза және ұқыпты тамақтану. Тамақтану мәденетін қалыптастыру. Асты тауысып жеуге үйрету. **(мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітапт арқарау және тағы басқаәрекеттер)	Үйдегі,балабақша тобындағы міндеттері туралы түсініктерін кеңейту. Ненің «дұрыс»немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» екенін түсінуге және ажыратабілугеүйрету. Топтағы қарапайым еңбек әрекетін жасату. **(Танымдық, іс-әрекеті)** Балалардың қалауы бойынша құрастыру материалдарымен әр түрлі құрылымдар құрастыруға жағдай жасау	Ойынның түрлері туралы кітаптар қарату. Таныс емес ойындарды ойнату. Балалардың өз ойларын білдіруге үйрету. **(Танымдық, зерттеу іс-әрекет)** Табиғи материалдармен құрыстыру жұмыстарын жасату, балалардың шығармашылығын жетілдіру. **(шығармашылық іс әрекет)**	«Біздің үйде ойнайтын ойындарымыз» тақырыбында балалармен әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)** Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату.Қимылдардыңырғағынмузыка әуеніменүйлестіруін қалыптастыру. **(музыка)**	Табиғи және қалдық материалдардан, қағаздардан ойыншық жасату **(Танымдық, шығармашылық іс-әрекеттер)** **Туған жер туралы мақалдарды** естеріне түсіріп қайта жаттату. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Ойын орталығының макетін жасату. Таңдаған тақырыпқа ұжымдық жұмыс. ермексаз, табиғи материалдарды қағазды қолдану арқылы. **(Шығармашылық , танымдық іс-әрекеті)** Кітаптар қарау, жеке әңгімелер жүргізу.

Балалармен жеке жұмыс	өлеңдерді интонациямен оқуға талпындыру	дыбыстық талдау жасауға көмектесу	қайшы мен желімді дұрыс қолдана алуға көмектесу	үш қатарға сап түзеп қайта тұруға талпындыру	татеңсіздік шығаруға көмектесу
Серуенгедайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Өзөмірініңқауіпсіздігінсақтауды үйрету. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. **(тіл дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)**.				
Серуен	Таныс дене жаттығуларын музыка әуенімен әсем және ырғақты орындату.Қимыл дардыңырғағынм узыкалық әуенге үйлестіруді жетілдіру. **(музыка)** **Қимылды ойын** «Хан талапай»	**Қимылды ойын** «Кім жылдам» Балалардың еркін әрекеті. «Көктемгі еңбек» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**	Балалардың шығармашылығымен құрылыстар құрастырғызу **(Танымдық, іс-әрекеті)** Ұлттық ойын «Ханталапай» Балалардың еркін ойыны	**Қимылды ойын** «Орамал тастамақ»	Ұлттық ойын «Ақсерек көксерек» Балалардың еркін ойыны «Дихан мен шаруа деген кім?» тақырыбында әңгімелесу. **(Қарым-қатынас іс-әрекеті)**
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде жылдам қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай бір-бірін итермей жүруді үйрету. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. Жұмбақтар шешу, өлеңдер, әндер жаңылтпаштар, санамақтар және т.б. жаттау **(көркем әрекет, дербес ойын әрекеті).**				
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигеналық шараларды орындау: қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Кезекшілердің жұмысы (асхана құралдарын, майлықтарды үстелге қою) Тамақтану (өз орнын білу, дұрыс отыру, асхана құралдарын дұрыс ұстай білу, ұқыптытамақтану , сөйлеспеу, алғыс айту) (**мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, еңбек әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау	Топта тазалық сақтауға,ойыншықтарды сүртуге,табиғат бұрышындағы тіршілік иелеріне күтім жасауға,кезекшілік міндеттерін жауапкершілікпен атқаруға баулу Дидактикалық ойын «Айырмашылығын тап», «Қай ойыншық жоқ», «Ұқсайды-ұқсамайды» Балалармен жеке жұмыстарды ұйымдастыру **(Танымдық, еңбек іс-әрекеті)**				

және тағы басқаәрекеттер)	
Балалардың үйге қайтуы	Апта бойы балалардың қандай іс әрекеттер жасағаны туралы айтып беру. Үйде қызықты ойындар туралы балалармен әнгімелесу, ойын әрекетін ұйымдастыруды ұсыну,

Ертегі әңгімелер

Бақшаағаштары

Жаздыңәдемібіркүнінде,таңертеңбіртөреөзініңбаласыменбақшаға барып, екеуі де егілген ағаштары мен гүл жапырақтарын көріпжүрді.

- Мынау ағаш неліктен тіп-тік, ана біреуі неге қисық біткен? - депсұрады баласы.

- Оныңсебебі,балам,анауағаштыбағу-қағуменөсірген,қисықбұтақтары болса өсіп. Мынау ағаш бағусыз, өз шығу қалыбымен өскен,-деді атасы.

- Олайболса,бағу-қағудакөпмағынабарекенғой,-дедібаласы.

- Бағу-қағуда көп мағына барында шек жоқ, шырағым; мұнан сен деөзіңе әбірет алсаң болады; сен жас ағашсың саған да күтім керек; мен сеніңқате істеріңді түзеп, пайдалы іске үйретсем, сен менің айтқанымды ұғып,орнынакелтірсең,жақсытүзіккісіболыпөсерсің,бағусызбетіңменкетсең,сенде мынауқисықбіткенағаштай қисық өсерсің,- деді.

ЫбырайАлтынсарин

Асылшөп

ЗлихаменБәтимадегенбіреудіңқызметіндетұрғанекіқызбалатөбесинебір-біржәшікжеміскөтеріпқалағакележатыпты-мыс.Злихаахлап-ухлеп шаршадымдеп,Бәтимакүліп,әзілдесіп кележатады.

СондаЗлихаайтты:

- Сеннегемәзболыпқуаныпкелесің,төбеңдегіжәшіктіңауырлығыдаменіңбасымдағыданкемемес,өзіңде мененкүшті емессің?

- МенжәшігімішінеауырдыжеңілдететінбіршөпсалдымдедіБәтима.

- Ай, ондай болса шөбіңнің атын айтшы, менде ауырымдыжеңілдетейіндеді Злиха

- Олшөп сеніңқолыңатүспеймедепқорқамынаты:сабырдегендеді.

ЫбырайАлтынсарин

Тәртіпсізлақ

Кеш.Аулада,терексаясындакітапоқыпотырғанмын.Кенеттарс–тұрсдыбыс шығып,басымды көтердім. Қарасам,көршімніңбіріншідеоқитынбаласыкішкентайақжағаллақты қуалап жүр.

Бір кездежетті-аулаққа.Мүйізіненұстапалып,басқатөпелепжатыр.Үйден әжесішығып,оның қылығын көрді де:

- Әй,Тәлтай! Ұрмалақты!

Айқайғаалаңдаймындеп,Тәлтайлақтанайырылыпқалды.Төніпкелген әжесінен қашпай тымыраяды.

- Негеұрасыңой,тәртіпсіз?!

- Лақтәртіптіме? Негееккенағашымдықұлатады?

Қараймын,әлгіндеғанатерезеалдынаеккенөрімталықисайыпжатыр.Онықөргенәжесі:

- Жә, екеуің де оңып тұрған жоқсыңдар, - деп қолын бір сілтеп, жөнінекетті.

- Мағанұрсады,лаққаұрыспайды,-депбұртаңдағанТәлтайқұлағанталынтұрғызып жатты.

Н.Сералиев

ТАҢЕРТЕҢГІ ЖАТТЫҒУЛАР

Мамыр (1 – кешен)

1.Кубиктер арасынан жүру, жүгіру.

2.Звеноға бөліну.

3.Б.қ.өкшені қосып, аяқ ұшын ашып тұру.Таяқшаны төменде ұстау.Таяқшаны жоғары көтеру.

4.Б.қ аяқ арасын ашып тұру, таяқшаны төмен түсіріп тұру.Таяқшаны жоғары көтеру, оңға бұрылу, қолды тік ұстау б.қ келу сол жақта қайталау.

5.Б.қ. өкшені қосып, аяқ ұшын ашып тұру, тақшаны төмен түсіріп тұру, таяқшаны алға созып отыру, б.қ келу, 6-8 рет.қ.

6.Б.қ таяқшаны артта түсіріп ұстап тұру.Аяқ өкшесін қосылған, аяқ ұшы ашық.Алға еңкею, таяқшаны артқа, жоғары көтеру, б.қ. келу,5-6 рет қайталау.

7.Б.қ. аяқты ашып отыру, таяқшаны желкеге қою, таяқшаны жоғары көтеру, алға еңкею, таяқшаны аяқ ұшына тигізу, б.қ оралу, 5-6 р.қ.

8.Б.қ. аяқты қосып тұру, таяқшаны түсіріп тұру. Секіріп аяқты ашу, таяқшаны жоғары көтеру. Таяқшаны төмен түсіру, секіріп аяқты қосу.

9.Б..қ. таяқшаны кеудеге ұстау.Оң аяқ ұшын жанға қою. Таяқшаны жоғары көтеру, б.қ келу, сол жақта қайталау.

10.Колоннада жүру.

Мамыр (2-кешен)

1.Тізбекте жүру, аяқ ұшынан өкшеге қарай басып жүру.

2.Звеноға бөлініп тұру.

3.Б.қ. аяқты қосып, жіптің екі ұшынан ұстап, қолды төмен түсіріп тұру. Жіпті керіп жоғары көтеру, алда ұстау, төмен түсіру. 6-8 р.қ.

4. Б.қ. аяқты қосып, қолды төмен түсіріп тұру, қолды жоғары көтеріп артқа шалқаю, б.қ. келу 3-4 р.қ. сол жақта қайталау.

5.Отыру. Қолды алда жіпті керіп ұстау, алға еңкею, оң аяққа тигізу,, б.қ келу сол жақта қайталау.

6.Тізерлеп отыру, жіп кеудеде, қолды жоғары көтеріп оңға бұрылу, б.қ. келу сол жақта қайталау. 3-4 р.қ.
7.Б.қ. аяқты қосып тұру. Қолды төмен ұстау жіпті алға созып отыру, тұру, б.қ. келу.

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Балаларғаарналғанұлттықойындар

Айгөлек

Айгөлек– халқымыздыңұлттықойындарыныңбірі.Ойыншартыбойыншаойнаушыларекітопқабөлінеді.Олардыңсандарыда,жасшамалары дабірдейболуларыкерек.Екітоптыңекеуініңдеойындыбастаушысы болады. Аралары 10-15 метрдей жерде қол ұстасып, қатарласатұрған осы екі топ біріне-бірі сөз тастап, күш көрсетіп, өнер жарыстырабастайды. Екі жақтың ойын бастаушылары орталарынан бір қыз бен бірбаланы шығарып, олардың қолына бір ақ тас, бір қара тас береді. Олар екітастыешкімге көрсетпей,уысынақысып тұрадыда:

-Сен қай қолдағы тасты қалайсың? - деп сұрайды. Бастаушылардыңбіреуімен:«Оңқолдағытастықалаймын»,-дейді,екіншісісолжаққолдағы тасты алады.Қайсысында ақтасболса,солойынбастайды.

Біріншітоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек.Күші мығым,
қуатты,Екпіні желдей өршіgenШептібұзареркерек.

Екіншітоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек,Күші мығым,
қуатты,Екпініжелдейөршіген
Сағанқандайеркерек?-дейді.

Алдыңғытоп:
Айгөлек-ау, айгөлек,Айдың жүзі дөңгелек,Күші мығым,
қуатты,Екпініжелдейөршіген
Бізге...(Ерсін)ер керек,
- депбіройнаушының атынатайды.

Ол тобынан шығып, бір-екі адым ілгері басып:Айгөлек-ау,айгөлек,
Айдың жүзі дөңгелек.Сайысқандасаспайтын,
Самалакүнгебастайтын,

...деген ер шыққан,
Топбұзуғаменшыққам, деп сол жүгірген бойы қарсы топты жарып өтпек болады. Ол екпінді,күшті болса, топты жары өтіп, өзі қалаған бір қызды, не бір ер
баланыжетектепөзтобынаалыпкеледі.Егероптыжарыпалмаса,солтоптаөзіқалыпқояды.Ендігішақырудыекіншітопбастайды.Сөйтіп,ойынжалғасабереді.Ойындадөрекіліккөрсетуге,жұптасқанжұдырықтыжүгіріп келе жатқан ойыншыға қарсы қоюға болмайды. Жүгірген ойнаушыдаойын ережесін сақтауға тиіс.

Асықойыны

Асықойыны-қазақхалқыныңдәстүрліойыны.Асықойынықүндізде,түндедеойналады.Күндізгісі–мергендікке,түнгісі–ептіліккебаулиды. Иіргенде түскен қалпына қарай асық – алшы, тәйке, бүк, шік деп,ал атуға арнап арнайы қорғасын құйылып жасалғаны – сақа, жақсылары –оңқай аталады. Асық ойынының мынадай түрлері бар: құмар, тәйке, омпы,алшы,хан (ханату),т.б.

Алшыойыны

Бұл ойында тігілген асықтарды атуға жарамды сақа таңдап алынады.Сақаболатынасықсалмақты,іріболуғатиіс.Олкөбінесееркекқойлардың,неқошқарлардыңасығыболыпкеледі.«Алшыойыны»сақаныңсалмақтыдаалшы тұруынабайланысты.Бұлұтуүшінөтеқажет.

«Алшыойынын»ойнаушыларғашекқойылмайды.Ойынбасталаралдында,ойын жүргізуші,барлығының сақаларын жинапалып, ойындаәркімнің кезегін белгілеу үшін, яғни, кімнен кейін кім асық ату керектігінанықтау үшін, сақаларды иіреді. Иірген кезде кімнің сақасы алшы түссе,сол бірінші, тәйке түссе екінші, бүк түссе үшінші, шік түссе одан кейінасық ататын болады. Атқан кезде сақасы мен асығы бір жақты түссе, атқанасығын алып, әрі қарайата береді. Ендібірде асықатқанкезде сақасыалшы түсіп, асық кез келген жағында жатса да асықты алады, тағы атады,ал сақа мен асық екеуі екі түрлі түссе, онда алмайды. Ол атуды тоқтатып,кезектікелесіойыншығабереді.Екіншіойыншыөзкезегіндесақасыниіргенкездетәйкетүссе,ондаөзіненкейінкезектетұрғанойыншыкөмбедетұрыпоныңтәйкетүскенсақасынатады,тигізсе,сақаиесіойыннан шығып қалады, тигізе алмаса, өзі ойыннан шығады. Кезек алуүшін сақаларын иірген кезде бүк, шік түскен ойыншылар өз кезектеріменкөнгетігілгенасықтыатабереді.Осыретпенкөндегіасықтыатыптауысқанға дейін ойнайды да, асықтарын қайта тігіп, ойынды жалғастырабереді.

Алшы–асықтыңиірілгендетегістабаныжергетиіптүсуі.Ойынкезіндеоған біріншідәрежелімәнберіледі.

Тәйке(таба)–асықтың иірілгенде шұңқырлау табаныжергетиіп,тұрықтүсуі.Олекінші дәрежелі мәнгеие.

Бүк (бүге) – асықтың иірілгенде дөңес жоны үстіне қарап, етпетіненжатықтүсуі.Олүшіншідәрежелімәнгеие.

Шік (шіге) – асықтың иірілгенде шұңқыр құрсақ жағы үстіне қарап,шалқасынанжатықтүсуі.Олтөртіншідәрежелімәнгеие.

Үштабан

Үш табан ойнау үшін тақыр жерге көлденең сызық сызылады да,

оғанәройыншыбірбірденарасынсиректеуетіпкенейтігеді.Содансоңойнаушы балалардың барлығының сақаларын біреуіжиып иіреді. Кімніңсақасы шықса сол бірінші болып сақасын көннен алысырақ жерге иіреді.Сақасымен тігулі кенейді атып, үштабаннан артықтау жерге жіберуі керекүш табаннан кем, я болмаса сақасы кенейге тимей кетсе, ойынды сақасышыққан келесі ойыншы бастайды. Ойын көндегі кенейді ұтып біткеншесозылады.

Омпы

Асықойынының біртүрін«Омпы» депатайды.Омпы– асықтыңтұмсығыменжертіреп,тікшаншылыптүсуі.Бұлойындыкөбінесебозбалалар ойнайды. Оны таза ауада жазық алаңда, не үлкен бөлмелердеойнауғаболады.Ойнаушылардыңсанынашекқойылмайды.Ойынның мақсаты- асықұту.Ойнаушыларарасы20қадамекікөнсызадыдабіріншісінетөртбұрышжасайды(оның көлеміөзаракелісіледі)дәлортасында ғы сызыққа әрбір ойыншы өздерінің асықтарын тігеді. Тігілгенасықтардыңортасынабірасықмұртынан«Омпы»тұрғызады.Ойнаушылар екінші белгіленген жерден бірінің артына бірі тұрып әркімніңөзкезектерібойынша,қолдарыңдағысақаларымен«омпыны»атабастайды. Егер кімде-кім омпаға тигізсе және оны төрт бұрыштың шетінешығарса, онда көндегі асықты түгел алады. Ал омпыға тимей, жанындағыасықтарға тисе, оны да төрт бұрыштың шетіне шығара алса, онда сол атқанасығын ғана алады. Асық таусылған сайын, көнге асық қайтадан тігіліпотырылады.Ойынжалғасабереді.

Асықтытігіпойнау

Бір топ бала, жастар жиылып келіп, тегіс жерді таңдап алады да онытазартып,ортадантөртбұрыштысызықсызады.Солтөртбұрыштыортасынан тең етіп екіге бөледі. Әр жағының қашықтығы балалардың жасмөлшерінеқарайбелгіленеді.Сонда1-1,20смнемесе1,5метргедейінболады. Мұны «көн» деп атайды. Сонда ойнаушылардың өзара келісімібойынша көннен 4-5 метр не одан да көп мөлшерде асық ататын орынбелгіленеді.Онысызықпенбелгілейді.Ойыншыларосыжердентұрыпкөндегі асықты ататын болады. Ойынды кім бірінші болып бастайтынынсақа иіру арқылы анықтайды. Сақасы алшы түскен ойыншы бірінші болыпатукезегіналады.

Ойыншыасыққадәлтигізіп,онықөнбесызығынаншығарса,оныаладыда,сақасытүскенжерденқайтаатады.Сөйтіпкөнн еншығарғандарын ала береді. Егер оның сақасы көндегі асыққа тимей кетсе,асықты келесі ойыншы атады. Ал тігілген асықтарды бұзып, бірақ көнненшығараалмаса,қалғанойыншыларасықтардысолжатқанқалыбындаатып,көнненшығарыпалуғатиіс.Ойынкөндегіас ықтарбойыншабіткенше ойнала береді. Көндегі асық біткен соң, ойынға қатынасушыларбір-бірденкөнгеқайтаасықтігіп,ойынқайтабасталып,жалғасабереді.

Алтыатаройыны

Көндегікенейлердіңбіршетінетүптеқалған(сақасышықпаған)баланыңсақасытігіледі.Кенейдіңарасындасаңлау болмайтіркестірілеқойылады.Көнніңекіжағына1мжерденсу(сызық)ал5-6мжерденқарақшыбелгілейді.Кімдекімтүптегісақаныжұлыпкетсе(суданшығарса) бүкіл кенейді сол алады. Ал сақаға

тимей кенейді ұшырса, оныңсудан шыққаны ғана сонікі болып табылады. Ату саны ─ 6 рет. Алғашсақасышыққан бала, қалғандарыодан кейінгікезекте атады. Алтыретатыстанқалғанкенейдіңбәрі түптеқалған баланікіболыпесептеледі.

Атбақыл

Асықпен ойналатын ойындардыңбірі — «Көтеріспек» деп аталады. Ойынға екі-екі баладан қатысады, қалғандарыкөрушілер болады. Ойынға қатынасушылар кез келген жерді таңдап аладыда, өздері тұрған жерлеріне белгі соғады. Сол белгі соққан жерден біреуіқолындағыасығын(нетопайын,сиырасығын,«топай»депатайды)алыстата иіріп тастайды. Екінші ойыншы қолындағы асығымен оны атады.Егер де ол тигізсе, бірінші ойыншы оны сақасы барып түскен жерге дейінарқалап барады. Енді екінші ойыншы сақасы түскен жерде тұрып, асығыналыстатаиіріптастайды.Біріншіойыншыоныатады.Тигізсе,сақасыжатқан жерге дейін екінші ойыншы арқалап апарады. Егер асыққа тимейкетсе,келесіойыншыатады.Ойыносылайшажалғасабереді,ойыншылардыңөзара келісімібойыншатоқталады.

Ханталапай

Бұлотырыпойналатынойын.Оғантөрт-бесүміткерденқатысады.Ойын үшін он асық таңдапалынады. Он біріншіасықтың ерекше өзгетүске (қызыл, не көк) боялған болуы шарт. Бір-бірден асық иіріледі де,қорытындыбойыншаойыншылардыңкезектеріанықталады.Бұдансоңалғашқыойыншықосуыстайұстағанбарасықтыорт ағаиіруікерек.Қалғанойыншыларөзгеасықтарданерекшеленген«ханға»көзсалады.Себебі,ханалшытүссе,барлығытарпаба ссалып,ортадағыасықтарды,хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі үйірі кезегісоғанберіледіекен,ханменбіргеқолынаілінгенасықтардыңсанынақарайұпай жазылады.

Хан алшы түспеген жағдайда иірген ойыншы шашылған асықтардыңбүгі мен бүгін, шігі мен шігін, алшысы мен алшысын, тәйкесі мен тәйкесінбір-бірінесоғып,бір-бірінетимейқалғаншаұпайжинайды.Көздегенасығы үшінші бір асыққа тиіп кетсе немесе бөгде асықты қозғап қалса да,ойынның бұзылғаны. Онда кезек келесі ойыншыға беріледі. Осы ретпен әройыншы жинаған асығының санына қарай ұпай жинайды. Межелі ұпайсанын(100,40)ойынжүргізушіалдын-алабелгілейді.Межегебұрынжеткенойыншы жеңімпазболып саналады.

*Ескерту:*Асықтардыбір-бірінетигізукезіндеқолменсүйретіпаруға, орнынан қозғап түзетуге болмайды. Ойынның соңына дейін ханғабірде-бір асық тимеуікерек. Себебіол–хан.

Ханалшы

«Ханалшы»─қазақхалқыныңұлттықойындарыныңбіріасықойынының бір түрі. Ойынға 5 немесе 10 бала қатысады. Көп асықтың еңірісіқызылтүскебоялады.Бұласық«Ханасығы»болыпсаналады.Асықтар тізіп қойған соң, ойын бастаушы «Хан асығымен» оларды көздеп,құлатады. Құлаған асықтарды жинап алады. Егер «Хан асығы» бүк, шік,тайқы қалыптарымен түссе, ойын бастаушы жақын құлаған асықтарды атабереді.

Егер ойын бастаушы асықтарды қолымен құлатып алса немесе басқаасықтарыменатса,ондаойындыкелесібалажалғастырады.Еңсоңында,

«Ханасығы»кімніңқасындақалса,солбалажеңіскежетеді.Келесіойындыжеңіске жеткенбалажалғастырады.

Ақсерек-көксерек

Бұлойындыойнауүшінбалаларекітопқабөлінеді,қолдарынанұстаптұрады.Ара қашықтық 20-30қадам.

1-ші топ.

Ойынды бастайдыАқсерек-ау,ақсерек,

Бізден сізге кім керек.2-ші топ.

Ақсерек-ау,ақсерек,

Сізденбізге...(балааты) керек.

Атыаталғанбалакелесітопқадейінжүгіріпбарыпортасынанұстасқан қолдарды ажыратып кету керек. Егер өтіп кетсе сол топтан бірбаланы тобына алып қайтады, өте алмаса сол топта қалады. Ойын осылайжалғасабереді.

Соқыртеке

Балалар дөңгелене тұрады. Топ ішінен бір баланың көзі байланады.Балалар: Бота,бұзау,қозы, лақ,

Қайда кеткен құлыншақ.Соқыр теке бақ-бақ,

Менііздентап-тап-депөлеңмен айтады.

Содан кейін Соқыр теке (көзі байлаулы бала) балаларды қуалайдынемесе балалар оның жанына келіп түртіп қашады. Соқыр теке ұстап алғанбаланың көзі байланады да ол «соқыр теке» рөлін атқарады. Ойын осылайжалғасабереді.

Тақиятастамақ

Ойынғабірнешебалақатысады.Балаларшеңбержасапотырады.Жүргізушішеңбердіңсыртынайналажүгіріпжүріп,біреуініңартынабілдіртпей тақияны тастап кетеді. Егер біреу сезіп қойса, жүргізушіні қуыпжетуікерек.Ал,жүргізушіқуғанбаланыңорнынатұрақалуғатырысады.

Жүргізушігежетеалмағанбалаайыбынтөлейді,өнеркөрсетеді.

Күшсынаспақ

Бұл ойын стол үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады. 2балашынтақтарынстолғатіреп,қолбастарынайқстырады.Кімбілектістолға жықса, сол бала жеңіске жетеді. Ағаш аттың үстінде аттың басынұстаптұрып2білектентартысыпсынасуғадаболады.Бірақбаланыңқауіпсіздігі қатаңбақыланады.

Арқантарту

Бұлекітопқабөлінгенбалалярменнемесеекібаламенойналады.Арқанныңекіжағынанекібаланемесеекітопқабөлінгенб

алалартартысады.

Қайтопаркандыөзжағынатартыпалыпкелсе,солтопжеңіскежетеді.

Екібала тартысқанда қай бала өзіне қарай арқандытартыпекіншібаланықұлатса,құламаған бала жеңіскежетеді.

Сақинажасыру

Ойынды бастаушы және сақина жасырушы бала белгіленеді. Қалғанойыншыларжергеотырыптізелерініңүстінеалақандарынжаяды.Бастаушыжабулықолынәрбіройыншының алақаны насалысымен,олбала

алақанынжабақояды.Бастаушыбірбаланыңалақанынасақинасалысымен, ойыншылардың біреуінен «Сақина кімде» - деп сұрайды. Олсақинаның кімде екенін білсе, сол баламен орнын ауыстырады. Ал білмесе,олөзөнерінкөрсетеді.Ойынбасқарушыойындыосылайжалғастырабереді.

Қуыр-қуырқуырмаш

Оң қолдың бес саусағын бір жерге түйістіреді де, сол қолымен оныбүрмелепқапсыра ұстайды.Содансоң екіншібалаға:

-

ртаңғы саусағымды тапшы, - дейді. Екінші балаға қарап байқапотырады да, міне,- деп бір саусақтың басынан шымшып ұстап тұрады.Егерекіншібалажасырушының ортаңғысаусағындәлтапса,ұпайдыбіріншібалатартады.Ұтқанбалаұпайалуүшінмынаере желерменсөздерді жақсыбілуікерек.

Басбармақтанбастапшынашаққадейін,саусақтардыңатынтүгелатапбереді:басбармақ,баланүйрек,ортантерек,шылдыршүмек,кішкентай бөбек. Бес саусағын түгел жұмады. Тағы да бас бармағыннанбастап,былайдеп 5саусақтытүгелжазады.

Сен тұр қойыңа бар.Сентұр түйеңебар

Сен тұр жылқыңа барСентұрсиырыңабар

Сенкішкентайәліжасекенсің

Қазанныңқаспағынқырыпжеде,жыламайотыратұр.

Ендіосышынашақтыңөзіналақаншұңқырынабүгіптұқырта ұстайды

Қуыр-қуыр, қуырмашБалапанға бидай шашӘжеңкелсеесік аш

Қасқыр келсемықтап бас

Шынашақтышыр айналдырып, баланың алақанын қытықтайды.

Осыдансоң:

Мына жерде қой барМына жерде жылқы барМынажердетүлкі бар

-

епбаланыңбілегіненқолтығынадейінтүртіп,еңсоңындамынажердекүлкібар–деп қытықтайды.

Аударыспақ

«Аударыспақ»─өтекөнедәуірденкележатқанқазақхалқыныңұлттық спорт ойыны. «Аударыспақ» – қазақ халқының

арасында кеңінентаралғанойын.Балаларекіжақбасыберіктұғырғабекітілгенбиіктігібір-біржарымметрдей(Балалардың жасынақарай),ұзындығы70-80сантиметрдей ағаш аттарға мінеді. Бір-біріне қапталдас орналасқан ағашаттардыңарақашықтығыекіжақтансозылғанқолжететіндейболсажеткілікті.Оларғамінгеншабандозбалаларбір-бірінеқарама-қарсыотырып қол ұстасады. Төрешінің белгісімен бірін-бірі тартып, не итеріп,әйтеуір қай айласын, не күшін асырғаны қарсыласын ағаш аттан аударыптүсуі шарт. Аяқты жерге ағаш атқа тіреуге болмайды. Онда ойын шартыбұзылады. Ойын алаңының айналасына құм немесе жұмсақ кілем төселуікерек.Қайтопжеңсе солтоп жеңімпазатанады.

Теңгеілу

Ойынға қатысушылар тепе-тең екі топқа бөлінеді. Әр қайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезгі басталатын жерге сызық сызылады.Оданәрі20-30метрдейжердентереңдігібірқарыстайекішұңқырқазылады. Шұңқырға он-оннан теңге салынады. Содан соң екі топтан екісайыскершығады.Сызыққакеліпқатарласыптұрады.Бастаушыныңбелгісібойыншашыбықаттарынқұйғытып,шабажөнеледі.Солбеттерімен әлгі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, теңгені іліп алып,әрі қарай шауыпкетебарады, шұңқыр тұсында бөгелугеболмайды. Ұпайәр сайыскердің іліп алған теңгелерінің санына қарай есептеледі. Қай топкөпұпайжинаса,солтоп жеңеді.

Көтермек

Ортағаекіойыншыбалашығады.Бір-бірінеарқаларынберіптұрады.Белгібойыншакімбірін-бірі арқадакөтеріпалса,солбалажеңіскежетеді.

Жеңіскежеткенбалаойындақалабередідебасқабалаларменбіргекүшсынасады.

Қызқуу

Балалар арасынан бір ер бала, бір қызды ағаш атқа мініп қуады. Балақызға жетіп қолынан ұстаса ол жеңіске жеткені. Кейде қызды 2 бала дақуады,қайбалабұрынжетіпқызқолынұстаса,солбалажеңіскежетеді.Алқуыпжетеалмағанжағдайдаөлеңайтыпнемесебибилепөнерінкөрсетеді.

Түйілгенорамал

Ойынжүргізушіойындыөзібастайды.Еңалдыменбалалардыайналасына жинап алады да «1, 2, 3» - деп дауыстайды. Осы кезде балаларжан-жаққабытырайқашады.Алойынжүргізушісіқолындатүйілгенорамалыбарбаланықуалайды.Олорамалдыбасқабіреугелақтырады,қағыпалғанбалақашажөнеледі.Осылайшаойынжүргізіледі,түйуліорамалдыалғаншақуалайбереді.Ұсталғанойыншыкөпшілік ұйғарымымен ортада тұрып өнер көрсетеді. Одан кейін ойын жүргізушіауыстырылады.Ойынойнапболғансоңбалаларшеңбержасап тұрады.

Әуетаяқ

Балаларекітопқабөлінеді.Әртопта5-тен10-ғадейінойыншыболады. Екі топқа екі таяқша (жұмсақ таяқша) беріледі, жерге

түзу сызықсызылады.Ойыншыныңбіреуіортағашығадыдабіралақаныназатжасырып,екінші қолыныңжұдырығынбірдейжұмады.

Екінші ойыншы зат жасырылған қолды тапса, ойынды бастаушы солболады.Сөйтіпқолындағытаяғынжоғарылақтырады.Осыкездеқасындағыойыншыдатаяғынлақтырады,қасындағыбаланыңт аяғынқағыптүсіруі шарт.Таяқты қағыптүсірген балаөзтобынаұпай әкеледі.

Қара құлақ

Ойынға5-10балақатысады.Олароңашажергетопталыпөзараларынанбірбаланықазықетіпбелгілейді.Қазықтұрғанжеріндеқозғалмай тұрады. Басқалары әрі кетеді. Содан кейін ойынға қатысушыларқазықтыалыстанқоршап бірте-біртежақындай түседі.

Таяп келіп мынау кім? – деп бір-бірінен сұрасады. Біреуі ой бұл қарақұлақ қой! - деп қаша жөнеледі. Қалғандары да – қара құлақ, қара құлақ! -деп бытырай қашады. Қарақұлақ біреуін ұстау үшін тұра қуады. Ұсталғанбалақара құлақболып,ойын әрі қарайжалғасады.

Санамақ

Көпшілік қатысады. Ойынның шарты: ойын бастаушы қатысушы бірадамды ортаға алып шығады. Ол адам бір тектес атау сөзден жаңылмай,кідірмейаттапжүріпайтуыкерек.Тоқтамайқателеспейайтыпшықса,жүлдеалады.Егерқателессеойыннаншығады.Мыс алы:жаңылмай10ақынныңнемесе 10өзеннің атынатауы керек.

Ақшамшық(сақина салу)

Бұл – қазақ халқының ерте заманнан келе жатқан дәстүрлі ойыны.Оны сақина салу, сақина тастау деп те айтады. Ойынға он-он бес адамқатысып, ортаға бір баланы немесе бір қызды шығарып, қолына сақинаұстатады. Ойын ережесі бойынша қыз-жігіттер үйде дөңгелене отырып, екіалақанынбір-бірінеқабыстырыпалғасозады.Ойындыжүргізушіңіалақанындағы сақинаны кімге салса да өз еркі. Ол барлық адамдардыңалақанынасақинасалғанболады,«Тұрсақинам,тұр»,-деп,немесе «Ақшамшығымдыбер!»депдауыстайды.Солсәтсақинатасталғанадам орнынанатыптұруғатиісті,«Сақинаменде»,-деп.Онықөршісіұстайалмай қалса,жұрталдындаөзөнерінкөрсетеді.

Ақсүйек

Еңалдымен,ойнаушыларөзаракелісіп,жеңгентопүшінжүлдетағайындайдыда,екітопқабөлінеді.Топбасқарушыларақ сүйектіқайсысыныңлақтыратыныншешіпалуүшінкезектесіптаяқұстайды,таяқтыңбасынакімніңқолыбұрыншықса,солақс үйектіқұлашыжеткеншелақтырады.Ақсүйекжерге түскенненкейінғанаойыншыларіздеуге шығады. Көмбеде топ

басқарушылардан басқа ешкім қалмайды.Ақсүйектітапқанойыншыешкімгебілдірмей,көмбегеқашуғаәрекетжасайдыда,алқарсыластарыбіліпқалса,қолма-қолтартыпалуғатырысады.Сондықтанақсүйектіалдыментауыпалғантоптыңойыншыларыбіріне-бірілақтырып,көмбегекайтоптыңадамыбұрынжеткізсе, сол топ жеңіске жетіп, жүлдегер атанады. Келесі жолы ақсүйектіекінші топ лақтырады,сөйтіпойын жалғасабереді.

Сиқырлытаяқ

Ойнаушылар қол ұстасып, дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Қолындатаяғыбаройынжүргізушішеңбердіңортасынакеледіде,ойынныңтәртібінтүсіндіреді.Ойнаушылардыбірденбастап түгелнөмірлепшығады. Ойынның шарты бойынша ойын жүргізуші қолындағы таяғыншеңбердің ортасында тік ұстап тұрады да, бір нөмірді атап, таяқты қоябереді. Аталған нөмір таяқты жерге құлатпай ұстап қалуы керек, ал таяқтыұстай алмай құлатып алса, онда айып тартады, яғни көптің ұйғаруыменортағашығып,өнеркөрсетеді.Ойынғақатысушылардыңбәрібір-бірреттенміндеттітүрдеойнапшығуларыкерек.Алоданәріойындыжалғастыру-жалғастырмауойнаушылардыңөзеркінде.Ойнаушылардыңсанықөп болса,ойын қызықты өтеді.

Арқантартыс

Бұлойынныңекітүрібар.Біріншісіжаздакөгал үстінде,екіншісіқыста қар үстінде ойналады. Жазда ойыншылардың саны 10 баладан кемболмаса, ойын қызықты болады. Ойынға ұзындығы 8-10 метрлік екі ұшытүйілген арқан әзірленеді. Оның тең ортасына белгі ретінде қызыл матаныбайлап қояды. Ойынға қатысушы екі топтағылар өз жағында бойларынақарай сап түзеп, ойын бастауға белгі берілгенде арқанды өз жағына қарайтартады. Қыста он-он бес бала тартқанда үзілмейтін арқан таңдап алынып,үлкен адамның алақанының көлеміндей екі тақтайдың ортасынан өткізіліп,ортасынааққалаүйіліп,екіжақоныөзінеқарай құлатуүшін тартады.

Тымпи

Тымпи – ойынға қатынасушылар шеңбер жасап, дөңгелене отырады.Бірбаланыойындыжүргізугебелгілейді.Ол:«Ал,ойындыбастаймыз,бәрің түгел тым-тырыс тымпи!» - деп бұйырады. Бұдан кейін бірде-біройыншыдыбысшығармауы,үнқатпауыкерек.Алайдабастаушығанасөйлеугеерікті.Оладамкүлерліккимыл-қозғалыспенәзіл-қалжыңсөздердіайтып, қалай да біреуді күлдірудің амалыніздейді. Қалжың жырда айтады. Ешқайсы шамданбайды. Өйткені ойынға қатынасушылардыңатықалжыңөлеңгеқосылмауыкерек.Әзіліде,сықағыдаөтпесе,бет-аузынтыржыңдатып,әртүрліқұбылтады.Қолайсызкимылдарменқұбылыстар жасап қозғалады. Жаңылыстыру үшін неше алуан сұрақтарқояды.Біреу абайсыз жаңылып сөйлесе не күліп жіберсе, айып тартады.Өлеңайтады,әнсаладынебибилейді.Сондықтанойындыжүргізушітілмәр,әзілкеш,күлдіргібалаболуы керек.

Көршіойыны

Көршіойынынүлкенбөлмеденемесетазааудакөгалдыжердеөткізуге болады. Ойыншылар саны 10-нан 30-ға дейін болуы керек. Яғниекі топтың балаларын қосып ойнатуға да болады. Ойыншылар дөңгеленіп,екі-

екіденшеңберқұрыпотырады.Тағыбірбалаортағашығып,жұпболып отырған ойыншылардың бір жұбына келіп, «Көршіңмен татусыңба?»-деп сұрайды.

Егер сұрақ қойған жұптың біреуі «Көршіммен аразбын» десе, ондасұрақ қоюшы бала оның қасындағы көршісін орнынан тұрғызып, соныңорнынаөзіотырады.Орнынантұрғанадамортағашығыпбасқабіржұптан «Көршіңментатусыңба?»деп сұрап,ойындысозабереді.

Алегеройыншыкөршісімен«татумын»деп,қасындажұпболыпотырғанбаланыжібергісікелмесе,ондасұраққоюшыадамоны жазалайды. Ол ән салады, би билейді, болмаса әңгіме, ертегі, жаңылтпашайтыпбереді.Осылайолкөршісіналыпқалады.Егеройыншыбұлтапсырманы орындай алмаса, өз орнын сұрақ қоюшы адамға береді де өзісоның міндетін атқаруға кірісіп ойынды қайтадан бастайды. Сөйтіп, ойынжалғасабереді.

Жаңылма

Бір топ бала көгалды алаңға жиналып, қол ұстасып, дөңгелене тұрадыда, ортасынан санамақ айтып бір баланы ортаға шығарады. Шыққан балаөлең,тақпақ,әңгімеайтыптұрыпкез-келгенжеріндежатақалады,неболмаса құлағын ұстайды, басын сипайды, тағы сол сияқты іс-әркеттердіжасайды.Оныңөлең,тақпақ,әңгімеайтыптұрыпістегенқимылдарын қайталай алмай қалған бала айыпты болып, өлең айтады, билейді, әңгімеайтыпкүлдіреді.

Ойынбалалардышығармашылыққа,ынтымақтастыққа,аңғарымпаздыққаүйретеді.

Білектесу

Бір столдың шетіне қарама-қарсы отырған екі бала оң қолдарыныңшынтағын столға тіреп қояды да, бірінің қолын бірі алақандастыра мықтапұстайды. Сол жақтағы қолдарын әркім өзінің оң жақ қолтығына тығыпалады. Осылай ұстасып алған екі палуан бала, ойын бастаушы командаберісімен,шынтақтарынсолорнынанқозғамай,қарсыласыныңтіреуліқолыншалқасынантүсіругеұмтылады.Білегіт айыпжантайғанбалажеңіледі.Бұлбілеккүшініңжетілуіне көмектеседі.

Шалма

«Шалма» ойынына екі бала қатысады да, қалғандары көріп, тыңдапотырады.Ойынүйде,ауладаөтебереді.Ойыншыларбіріне-біріқарсықарапотырадыда,дайын болғаншалманы бірініңқолынанбіріалады.Алғашында екі ұшын біріктіріп түйеді де, екі қолға, яғни төрт саусаққакигізеді,ортаңғысаусақпенкезекпеніліпалады,сонда«ыңыршаң»шығады.

Екіншіжағдайда,келесіойнаушыбасбармақжәнесұққолыменыңыршақтыңекіжақкерегесініңүстіненастынақарайалы п,«кереге»шығарады.Үшіншіжағдайдакерегеніүстіненастынақарайалып, «шаңырақ»шығарады.Төртіншіжағдайдашаңырақтыекішынашақпенайқастыраіліпалып,«астауша»шығарады.Бесіншіде «кереге»қайталанады, алтыншыда «шынтақ» шығады. Енді әрі қарай жалғастырыпойнай берсе - «астау», «кереге», «шынтақ», «астау», «кереге», «шынтақ»болыпқайталанабереді.

Ойлы ойыншылар бұл бейнелердің жаңа көріністерін өзінше өрнектепкеңейтеберуге тырысады.

Бұлжасөспірімдердіңтұрмыстағыүйжабдықтарынқалайпайдаланатындықтарынкөзалдынаелестетіп,солардыөзіжас ағандайәсерлендіре түседі. Балалардың қиялын қозғап, шығармашылық ізденіске,ой-жүйелеріндамытуға үлкенкөмек береді.

Сақ құлақ

Сақ құлақ ─ ұлттық ойын. Бұл ойынның әрбір қимылы сөйлеп жүріпорындалады. «Сақ құлақ» ойынын қазір көбінесе «Телефон» деп атап жүр.Біз оның ескі атауымен аталуын жөн көрдік. Қатысушылардың арасынанбірбалаойынжүргізушіболады.Ойнаушыларқаз-қатартүрегеліптұрады

немесеқатарласаотырады.Бірақбіройыншыменекіншіойыншының қарасыбірметрдейалшақболуғатиіс.Ойындыбастаушы(I-ойнаушы)естілер-естілмес дауыспен бір-екі сөзді бірақ рет айтып қалады. Сол сөздіқағып алған екінші ойнаушы үшіншіге, үшінші төртіншіге, төртінші оданәрі тез-тез айтып, онан әрі жеткізе береді. Олардың бәрі сөздерді бір ретқанаайтып,тым-тырысотырады.

Айтылатын сөйлем екі не үш сөзден құралған шағын болуы керек.Оның бірмүшесіөзқұрамындағыдауыстынемесесөзбасындағыұяңдыбыстардың естілу жөнінен екі ұшты, яғни басқа бір дыбысқа ұқсас сөзболуықажет.Мысалы,тарғаққөрдім-жарғаққөрдім,борсыққөрдім,т.б.

Ең соңғы ойнаушы ойын бастаушыға сыбырлап өзіне жеткен сөздіайтады.Егерсөздұрысжеткенболса,ойынтағыдаүшретбасқасөздермен қайталанады. Егер сөз бұзылып жеткен болса, бастаушы соңғыойнаушыданбастапI-ойыншығақарайсыбырменғанатыңдап,сөздібұзушыкімекендігінанықтайды.Сөз бұзған ойнаушыеңаяққабарыптұрады да, екі-үш ауыз жаңылтпашты қайталап дұрыс айта алмаса, ұпайтартады. Ұпай келісім бойынша не өлең айту, жұмбақ шешу немесе бірөнер көрсету (мысалы, сурет салу, үлгі қию, есеп шығару т. б.) арқылыорындалады.

Ойынжасөспірімбалалардыңзердесіндамытып,өнергедегенқұштарлығын арттырады.

Кімжылдам?

Ежелгі ойындардың бірі - *Кім жылдам?* Ойын аулада, спорт залында,бөлмеде ойнала береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортағашыққанекібалабір-бірінеарқасынберіп,екіжаққақараптұрады.Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды. Сонансоңойынжүргізушіекеуініңаяғыныңарасынаұзыннан-ұзақбелбеутастайды да «бір, екі, үш» деп санайды. «Үш дегенде кім еңкейіп белбеудібұрын алса, соның жеңгені. Бұл адамның өз денесін еркін меңгеріп, тезқимылдауының нәтижесіндежүзегеасады.Ойынғабасқаойыншыларшығады.Ойынжалғасабереді.Екіншікезектеәржұптыңжеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншықалады.Солекеуінің қайсысы жеңіпшықса, солжеңімпазатанады.

Үшорындықойыны

Үш орындық ойының кең бөлмеде, спорт залдарында ойнауға болады.Ол үшін ортаға үш орындық қойылады. Ойынға қатысушылардың санынабайланысты орындықтың көбейе түсуі мүмкін. Ойын жүргізушінің бергенбелгісібойыншаойыншыларортадатұрғанорындықтардыайналажүгіреді. Ойын қыза бастағанда жүргізуші отырыңдар

деген белгі береді.Солкездеойыншыларорындықтарғаотырысақалады.Алорындыққа отырыпүлгереалмағандар,ойыннаншығады.Ендіорындықтыңбіріалынып қойыладыда,ойыншыларқалғанорындықтыайналажүгіреді.Ойын бір орындық пен екі ойыншы қалғанға дейін, олардың бірі жеңіпшыққанғадейінжүргізілебереді.Сонансоңойынқайтабасталадыда,артынанжеңімпаздарарасында өзара тартысбасталады.
Жеңіпшыққанойыншыеңжылдамойыншыдепаталады.Әртоптыңжеңімпаздарынамақтаусөздерайтылып,сыйлықтарберіледі.

Жүйріктержеңеді

«Жүйріктер жеңеді» – ұлттық ойын. Ойынға қатысушылар көк жәнесарытопболыпекітопқабөлінеді.Біртөбеніңүстінеойыншыларғатүгелдей жетерлік мөлшердекөкжәнесары таяқшалартасталады.

Ойынды жүргізуші ретінде басқарушы тағайындалады. Ол төрешілікміндетті қоса атқарады. Төрешінің белгісі бойынша ойынға қатысушыларбелгіленгенкөмбегеқарайтұражүгіреді.Жеткенойыншыөзкомандасының түсіне сай бір-бір таяқшаны алып кері жүгіреді де, сөресызыққаәкепқояды.

Қайтүстітоптыңойыншыларыөзкомандасыныңбояуынасәйкестаяқтыбелгілегенмерзімгекөбірекалыпкелсе,солтопжеңеді.Ойынбалаларды белгілі бір мақсатта ұжымдық әрекет жасауға, шапшаңдыққаүйретеді.

Шүлдікойыны

Жазық алаңда ойналатын жас өспірімдер ойынының бірі - «Шүлдік»ойыны. Ойынға екі басы үшкірленген ұзындығы бір қарыс шүлдік (ағаш)керек. «Шүлдікті» ойнау үшін үлкен шеңбер сызылады, ортасына шүлдікқойылатыншұңқырқазылады,шүлдікшұңқырдыңішінеемес,үстіндежатуы керек. Әр ойыншының қолында ұзындығы бір метрдей таяғы болуыкерек.Ойынғақатынасушылардыңсанынашекқойылмайды.Ойнаушылардыңсанына қарайекітопқабөлінеді.

Бірінші болып кезек алған топтың ойыншысы «шүлдікті» қолындағытаяғыменжерденкөтеріпалып,жергетүсірмейсоғадыда,таяғыншеңбердің үстіне тастайды. Ал екінші болып кезек алған ойыншы шүлдіктітүскенжеріненалып,қайтадансоққанойыншының таяғынкөздеп,шеңбергеқарайлақтырады.Лақтырғанкездетаяққатигізсе,яболмаса,шеңбердің ішіне түсірсе, онда соғушы ойыншы ойыннан шығып қалады.Шүлдіктібіріншіболыпжерденкөтеріп,жергетүсірмейсоққанкездеойыншытигізеалмаса,олдаойыннаншығыпқалады.Аллақтырғанойыншынетаяққатигізеалмайнеболмасадөңгелексызықтың ішінетүсіреалмаса,ондабіріншіойыншыенді« шүлдікті»шекіпсоғады,әрсоққанда үш реттен соғады. Сөйтіп, «шүлдік» қай жерге барып түссе, солжердендөңгелексызыққадейінгіқашықтықтытаяғыменөлшепшығадыда,екіншіойыншығаұпаймөлшерінбелгілейді.Бір іншіойыншыәлгі себептермен ойыннан шығып қалса, онда екінші ойыншы соғушы болады,ол шығып қалса, үшінші ойыншы соғушы болады. Ойын осылайша барлықойыншыойнап болғанша,жалғаса береді.

Ойынның шартыбойыншашекігенкезде«шүлдікке»тимей,таяғыжерқауыпқалса,ұпайыкүйіпкетеді.Шүлдіктіекіншіретшек

ігенойыншы, онықолымен ұстап қойса, онда да оның ұпайыкүйіп кетеді.Сондықтан«шүлдікті»текүшіншіретшекігенненкейінғанаұстауғаболады.

«Шүлдік»ойыныойнаушылардыңқолдарыныңбұлшықетінжетілдіріп, жылдамдыққа үйретеді, «Шүлдікті» сызықтың үстіне түсіругеұмтылуарқылыкөзмөлшері,дәлділікпен мергендіккәбілеттеріжетіледі.

Жапалақтарменқарлығаштар

Жапалақтар мен қарлығаштар - ұлттық ойын. Ойын кең, жазық алаңдаөтеді. Ойынға қатынасушыларға шек қойылмайды. Ойнаушылар екі топқабөлінеді де бірінің арқасына бірі арқасын қаратып, екі сан құрып тұрады.Бірқатардағылардыжапалақтар,екіншісінқарлығаштардепатайды.Орталарынанбіреуінойынжүргізушіетіпсайлапалады .Олойыншылардың арасынан жүріп отырып, сөзін үзіп-үзіп, созып сөйлейді:қар (үзіліс) - лы - ғаш немесе жа..., ал сөз аяғын айтпайды. Сонда атыталған топ бытырап қаша жөнеледі де, аты толық аталмаған топ олардықуады.Ұсталғанойыншыұстағантоптыңойыншыларыныңқатарынақосылады.

Ойын тәртібі: қашушылар мен ұстаушылар алдын ала келісілген белгібойыншаұсталғанынмойындайды.Олүшінқашушыойыншықолынтигізсе болды. Қай топтың жеңгенін ойын соңында қайсысының саны көпболса,соған қарайшешеді.